

ad Bibliothecam Fratrum Ord.
S. Augustini, Monacensis
Conventus . 1736.

LATUS.

ALINIA

ESIONA

OTICA
DIA

RETE

ISTARUM PROPRIA
ICUM.

CHYSMI

ET A LAQUEO
RE

IN ITINO.

Quia non habet, sedet solutus, quasi
liberatus, sedet inquit. Et non
potest inquit, sedet inquit. Sedet
inquit, sedet inquit. Sedet inquit.

LVI.

Polem. 2355.

LTUS,

FANNI

VIONE

TICA

DE

CR

SUMMORUM

ATRO

R

LATUS,
FAMNIA
VERSIONE,

DTICA
DITIA
CRETATE

SUMMORUM NISTARUM PROPRIA
ICIO.

CAVISM
ATROCI HET A LAQUEO
JR.

Em. RTINO.

Rogo vos fratres, præter doctrinam, quam
didicistis, facili serviant - - - Et per
dulces sermonem pacis conterat satanam
sub pedibus vob. 16, à v. 17 - - -

LVI.

AD BIBLIOTHECAM CONVENTUS
MONACENSIS ORD: EREM: SP: AUG:

Bayerische
Staatsbibliothek
München

AD

BENEVOLUM LECTOREM

PRÆFATIO.

Eritatis odium ve-
ritati coævum verè pro-
nunciavit *Tertullianus*:

Veteres , modernique
Christianæ, ac Catholicæ Religionis
impugnatores, solidis destituti argu-

) 2

mentis

PRÆFATIO.

mentis, ad approbria, convitia, imposturas, & calumnias confugere consueverunt. De *veteribus* id testantur *Justinus Martyr; Origenes, Minutius, Felix, Tertulianus*, alique plures; de *modernis* autem, nostri præsertim ævi, id ipsum deploranda probat experientia; nihil enim in horum scriptis, vel colloquiis, frequentius cernimus, vel audimus, quàm Catholicos esse *Idololatrias, supersticiosos, Dei Factores, ac comestores, Gubernii subversores &c.* His armis nos aggredi, suamque tueri, perversa dogmata junioribus, ac ignaris instillare, ad aliena excurrendo, satagunt; ita ut vix aliud apud illos reperire sit, quod ferium exigit responsum; Unde calumniis sepositis, & divagationibus præventis, mox causâ cadunt, prout apprimè novit hac in re expertissima *Societas Jesu.*

Ad-

PRÆFATIO.

Adversarii scholæ *Augustino-Thomistica* eâdem passim malâ arte utuntur: Argumentis St. *Augustini* & *Thomæ* invictis pressi, vel ad alia volant, vel spretis *Dogmaticis* rationibus ad quisquilias confugiunt *Dialecticas*; vel pro ultimo refugio ad calumnias *Calvinismi*, *Janseismi*, &c. eas *Thomistis* affricando, recurrunt, licet ex diversis motivis; Alii namque veritates *Augustino-Thomisticas* adulatoriè adoptare, suisque proscriptis erroribus identificare, ut ipsi habeantur Catholici, student, aut simulant; Alii verò, *vetustâ* rejectâ doctrinâ, *novam* induxerunt *Molinæ* opinionem, à *nemine* (ut ipse jactat) antè ipsum *traditam*, quam *Patres Societatis* in *Congregationibus de Auxiliis* tueri conati sunt, non ut *veram*, vel *probabiliorem*, sed ut unius Authoris *probabilem* probabiliter amplectendam;

PRÆFATIO.

dam; At modò (si superis placet) illam contra *Janſenismum* fide credendam buccinant, & *Thomismum*, ut ovum ovo, Calvinismo ac Janſenismo *ſimilem* traducunt. Ita P. *Livinus Meyer* ſcribit *Differtatione prima*, & in ſua (ſub fictis nominibus *Liberii Gratiani*, & *Theodori Eleutherii* nominibus) de *Auxiliis* *Historia*: Utrobique porrò integerrimos *Romanos cenſores*, cunctòsque *Thomiſtas*, tot cumulavit convitiis, tamque atris depinxit coloribus, ac ſi ipſa eorum nomina Scio-
lis reddere odioſa, & horrenda ſtudiſſet. Sic *S. Auguſtinum* per ſuos Adverſarios Hæreticos fuiſſe calumniatum ſæpiùs ipſe, & Diſcipuli ejus SS. *Proſper*, *Hilarius*, ac *Fulgentius* teſtantur.

Tanto ſanè malo, tantæque infamiæ, Veritatis centrum efficaciter
obvia-

obviavit *Roma*: *Thomismi* utrosque
criminales, infames declaravit *Cal-*
umniatores; damnavitque sub *cen-*
suris & *canonicis pœnis* quotquot
Thomisticam innocentiam diffama-
rent; novit etenim causam calu-
mniis propagatam, promotam ac de-
fensam sponte suâ ruere, & perditam
jure repudiari.

Remanet igitur doctrina *Au-*
gustino - Thomistica de *intrinsecâ*
gratiæ efficacîâ, de *Prædestinatione*
gratuita, & de creati arbitrii Deo
subditi potestatis *indifferentiâ*, *sa-*
na, *orthodoxa*, *proba*, *incorrupta*,
inconcussa, *tutissima*, ab omni er-
rore remota, *media* ac *secura*
inter extremos *Calvini*, *Janse-*
nii, *Pelagii*, & *Masiliensium*
errores.

PRÆFATIO.

Ita verè sentire debent quotquot sunt *docibiles* Dei ; quotquot *Præpositis* Ecclesiæ non *rebelles* ; quotquot *novitatem* vetustati non præferunt , & privata judicia in supremorum *Judicium* obsequium captivant.

Tales (proh dolor , & pudor) sunt *Jansenista*, *Quesnellista*, & cæteri, qui spretis Romanis Oraculis *Thomistas* calumniantur , credulæ juventuti , simplici que plebi *novitates* instillant , calumniâsque ut sacras propinant ; atque sanata ferè vulnera recrudescente efficiunt : Deus omnipotens , creaturis minimè subjectus , per illam suam Gratiâ , quàm quidam adulterant ; alii respuunt , & pro quâ *Thomista* certant , ex nolentibus faciat liberè volentes , & ex repugnantibus , veritatibus , finaliter per S. *Petri*

tri sedem decisis, liberrimè consentientes.

Interea, quia morbi venenum publicè aut clanculò disseminare *calumniatores* non cessant, Medicinà opus est; ideoque decisiones, & facta ex fuis *Thomistarum* scriptis pro eorum demonstrandâ innocentia, ac pro *Tyronum* instructione, familiariter ac palmariè in hacce colliguntur opella. Doctiores enim apprimè nôrunt *Sanam* ab *Hæretica* secernere doctrinam, & cum indignatione *calumniatores* tanquàm perfidos vel ignaros irrident. Verùm, pro rudioribus oportet ea, quæ scripta sunt, scribere, nè leve existimetur, quod non frequenter arguitur, ex S. Prosp. epist. ad Aug.

Accipe itaque, benevole Lector, pro calumniantium refuta-

PRÆFATIO.

tione ac confusione, & *Thomistica* innocentia, *summorum Pontificum* ab ortu *Bajanismi*, *Molinismi*, & *Iansenismi* ad hanc usque diem *Decreta* irrefragabilia; *Iansenii*, ac *Discipulorum* ejus genuinam propriam *confessionem*; *Patrum Societatis Iesu*, antè & post *Molinæ* susceptam causam, iteratas *declarationes*; ac tandem integerrimorum *Romanorum judicum* firmam *sententiam*; ex quibus luculenter patet, quàm injustè cum *Augustino-Thomistica* schola agant utriusque partis *calumniatores*, maximè, si doctrinarum *Iansenistarum*, *Molinianorum*, & *Thomistarum* collatio, cap. IV. à §. XII. inserta, attentè legatur.

Charitatem, modestiamvè hìc læsam nemo arbitretur; pro justitiâ certatur; contentio non affectus,
Etûs,

PRÆFATIO.

Etûs, sed intellectûs est. Peccantes, ut se emendent, nec alios pervertant, corripere; infamias excutere; de bono nomine, maximè in re fidei, curam habere, non vitii, sed heroicæ virtutis actus est à Christo Domino ferventur elicitus, nobisque præceptus: Unde *calumniatus à Phariseis* Matth. 12. vers. 24. quod *Dæmonium haberet*, subito id negavit, & vers. 31. accusatores *blasphemos* probavit. Apostolus etiam *Paulus*, accusatus à *Festo* de *insaniâ*, suum promptè vindicavit honorem, dicens *Actor. 26. vers. 25. Non insanio optime Feste; sed veritatis, & sobrietatis verba loquor.* Quidni etiam *Thomistæ*, illæsâ charitate, & modestiâ, *verba loquantur veritatis, & sobrietatis*, ut criminatores suos evincant mendaces? Nonnè cum Christo D., iniquè percusso, meritò

PRÆFATIO.

ritò reponerent *Thomista* : si malè loquimur, *testimonium* perhibete de malo; si autem benè, cur cædimur, denigramur, calumniamur?

Perhibuit, nomine totius *Societatis*, *Rome* suum testimonium Pater *Bastida*; sed *Romanorum* *judicium* sententiâ, & recantatione ipsius *Bastide*, testimonium inventum est falsum: Idem testimonium perhibuit Pater *Meyer* & alii, etiam *Quesnellista*; sed Pontificiis *Oraculis* *calumniatores* denunciati sunt; idcirco hic inferuntur, ut appareat, quo in loco habendi sunt, qui *Ecclesiam* *audire* nolunt. Matth. 18. v. 17.

Excessus, in substantia, aut modo, si quos extorsit rei indignitas, benevole Lector, obsecro, condona, (eos monitus corrigere spondeo)

PRÆFATIO.

deo) & nobiscum pro *persequentibus*, & *calumniantibus* fervidas effundito preces, ut ad *Arcam* veritatis, undè abierunt, redeant, *columbam* imitantes cum consolationis *ramo* revertentem, non *corvum* egredientem, & non revertentem. Sic plenè ac sincerè sermone, & opere resipiscentes, calumniásque revocantes, ambabus ulnis ad pacis osculum cum voluptate, & charitate excipientur. Vale.

NOta, quòd omnes *Bulle* ac *Brevia*, cap. I. citata, reperiuntur in *Bullariis Romano*, & *Ordinis Prædicatorum*, ubi poterunt legi.

Item, quod verba *Iansenii*, cap. 2. relata, citentur ex Editione *Rothomag.* Ao. 1652.

De-

PRÆFATIO.

Denique , quòd citata cap. 3.
& 4. *Authorum & Censorum* verba
in ipsis AA. reperiantur ; & *Judicia*
Censorum ex Romanis extracta Ar-
chiviis , Legenda sunt in Historia
Mag. Serry.

FACTUM

FACTUM

QUO

Doctrina *Augustino-Thomistica* de *Gratia Dei*, & *libertate* creatâ à *Modernorum calumniis Calvinismi, Jansenismi &c.* dilucidè vindicatur.

CAPUT I.

Quid *Romani Pontifices* hac de re senserint? Seu an *Thomismum* vindicaverint, *Jansenium* damnantes?

§. I.

Doctrina *Thomistica* refertur; in *Tridentino* nota, & probata suggeritur; *Facti* hujus motivum, & *Scopus* declaratur.

I. **S**acrofanctum Concilium *Tridentinum* Sess. VI. Can. IV. necessitatem gratiæ prævenientis adjuvantis, seu *seipsa* efficacis, contra *Pelagianos*, aliosque statuisse & unâ humanam liber-

libertatem activæ indifferentiæ facultatis expeditæ cum eadem gratia contra *Lutherum*, ac *Calvinum* reconciliasse ex ejus Verbis, Scopo, & intento probant Thomistæ, *Lemos* præsertim, & *Reginaldus*, de *Mente Tridentini*: Si enim hoc *antecedens*: *Datur gratia seipsa efficax*, negasset Concilium, *Pelagianos* illud pernegantes non damnasset: Item si *consequens* ab utriusque partis Hæresiarchis ex illo antecedenti illatum: *Ergo tollitur humana Libertas*, concessisset, gratum id foret *Luthero*, & *Calvino*: imò & *Pelagianis*, qui cum præfatis sequelam, judicarunt legitimam, ideoque negârunt illud antecedens: *Datur gratia Seipsa efficax*; *Calvinus* verò, & alii cum *Pelagianis* existimantes *Consequens*: *Ergo tollitur humana Libertas*, ritè inferri, illud admiserunt. Sic Hæretici, quantumvis ab invicem alioquin diffiti, caudas, non secùs ac *Sampsonis* *Vulpes*, habent colligatas. *Judicum* XV. à v. 4.

II. *Tridentinum* verò, ex Spiritûs Sancti directione, *Antecedens* stabilivit, gratiam prævenientem adjuvantem, seu *Seipsa* efficacem, contra *Pelagianos* adstruendo; & contra oppositos utriusque partis errores pessimam definivit consequentiam de humani arbitrii destructione, statuendo *sub* illa gratiâ, illâque in arbitrio seipsa existente, imò in actu operante, *moto*, & *excitato*, expeditam dissentendi, seu oppositum agendi plenam, veramque in sua Linea potentiam. Non enim, ut rectè observavit *S. Thomas* q. VI. de *Malo* arr. unico, exhaustur, aut destruitur potentia ad aliud extremum per exercitium ejus *inadequatum*, v.g. amoris, quin simul actu remaneat potentia ad aliud *inadequatum* suum exercitium, *non amoris*, nimirum, seu odii; etsi pro illo tunc indivisibili conjunctio amoris vel gratiæ cum amore infallibiliter connexa, cum

~~non~~ amore vel odio chimerica sit, proindeque illam non exigit Libertas Catholica & vera. Certè *Tridentinum* non loquitur de omni gratia & libertate genericè; aliàs conciliaret gratiam *Calvinianam* cum *Pelagiano Juliani* arbitrio *Æquilibrii*, & definivisset quod damnavit; nec gratiam *Molinisticam* cum libertate composuit, tum quia ex Molina, à nemine tunc fuit tradita, quia ignota; tum quia non damnasset *Calvinum*, qui nunquam dixit gratiam versatilem non stare cum libertate; ergo libertatem & gratiam seipsa efficacem conciliavit *Tridentinum*.

III. Hæc fusius, & evidentius demonstrata in *Thomistis* legi poterunt, & in Congregationibus de *Auxiliis*, *Sententiâ Judicium*, reperiuntur approbata; Nec leviter hæc confirmantur ex approbatione in ipso *Tridentino* factâ de *Grimani* Patriarchæ *Aquileiensis* Epistolâ, quæ rem de *Prædestinatione* gratuitâ, & *Gratiâ* durius quàm velint, aut soleant *Thomistæ*, expressit; & tamen per præfatum *Concilium* ab omni errore, aut *libertatis* eversione libera, & absoluta est declarata: Proindeque suprapositam consequentiam nullum esse iteratò declaravit *Tridentinum*, plenamque arbitrii libertatem cum certitudine causalitatis *Prædestinationis* gratuitæ, & gratiæ *Seipsa* efficacis infallibilitate consequentiæ, ab infallibilitate consequentis separabili, *Thomisticè* conciliavit: De facto *Grimani* vide *Reginaldum* in *Indice* verbo *Grimanus*, & *Serry* in *Historia* de *Auxiliis* eodem verbo *Grimanus*, ex *Pallavicino* *Societatis Jesu*, & aliis factum illud attestantibus.

Accedit quod Cardinalis *Madrutius*, qui in *Tridentino* præfuit, eidemque subscripsit, singularis fuerit, teste *P. Orlandino* l. VI. n. 19. Patrum *Societatis Benefactor*, necnon affectuosus Patronus. Hic haud

dubiè mentem *Tridentini* apprime novit, & *Calvini*, ac *Lutheri* Sensum perspectum habuit; & tamen institutus postea Præses *Congregationum de Auxiliis*, inibi pro *Thomistis* & *Tridentino* verbis, & scriptis contra *Molinam* egit & judicavit, ut ex Documentis authenticis probat Mag. *Serry* lib. 2. *Historiæ de Auxiliis*, & in *Addendis* à pag. 135. Ergo Doctrina *Thomistica* conformis est Decisioni *Tridentini* Sess. VI. Can. IV. Alioquin dicendum tantum Virum *Calvinistam* fuisse, eumque *Tridentini*, *Thomistarum*, ac *Molinæ*, imò & propriam suam ignorasse mentem. Liquet ergò *Thomismum* nihil cum *Calvinismo*, vel *Jansenismo* habere commune.

IV. Sic rebus conciliariter, ut videbatur, reipsa terminatis, proscriptisque contrariis erroribus, exinde Doctrina *Thomistica* de Gratia suâ naturâ efficaci libertatem causante, ac conversante, tanquam Ecclesiæ doctrina habebatur, & reputabatur; Unde ipsi *Lutherani*, & *Calvinistæ* Catholicam de Gratia & Libertate reconciliationem sub titulo, & nomine *Thomistico* impugnabant, ut ex indubitatis testibus, propriisque præfatorum Hæreticorum Verbis probat *Piccinardi* Tom. 3. Lib. VI. q. 3. art. 2. à pag. 213. Unde tunc fuerunt *Thomismus* & *Catholicismus* apud illos Synonima; Opinio enim *Scoti* in hac materiâ differebat à *Sti. Thomæ*; quave *Molina* eam *Hereticam* dixit, & *Scotistici* Censores in *Congreg. de Auxiliis* pro *Thomismo* Sententiam dederunt.

V. Hanc Orthodoxæ, & *Thomisticæ* Doctrinæ identitatem contra *Hætherodoxos* servârunt Catholici, donec infauftus & incautus *Michael Bajus*, *Calvino* nimis favens, solam violentiam officere libertati, ad eamque adstruendam *Spontanietatem* sine activâ indifferentiâ potentie ad utrumlibet, sufficere dogmatizaverit.

Eo autem à *S. Pio V.* Pont. Max. *Ordinis Prædicatorum* damnato, non diù post in aliud extremum declinavit *Molina*, & quidam ejus Socii. Nam contrà suæ *Societatis* Statuta, & aliarum Scholarum Theologos, spreto *S. Augustino*, deserto *S. Thomâ*, censurata ut *hereticâ* Opinione *Scoti*, novum, ipso fatente, adinvenisse *Systhema* jactare cæpit; Pro libertate salvandâ omnem Dei Gratiam docuit ex se, & intrinsecè indifferentem, eamque ab effectu, seù eventu efficacem reddi, vel inefficacem putavit. Concordiam edidit, annis triginta, ut ait, meditatam, quæ Dilectissimarum omnium Patres *Prædicatores* inter, & *Societatis* fons fuit, origo, & causa. Utriusque partis *Historiæ* notiores sunt modò, quàm ut hîc referri debeant. Solæ igitur utrimque admissæ Decisiones, inferiùs cap. IV. inferendæ, nostro instituto impræsentiarum utiles videntur.

VI. Verumtamen notatu dignum est, *P. Valentiam*, nomine *Societatis Jesu* Actorem in Congregationibus de Auxiliis, coram Summo Pontifice publicè declarasse, *Molinæ* opinionem à *P. P. Societatis* non defendi ut veram aut probabiliorem; sed solum ut probabilem; Nec plus illi tribuit *Regens Carmelitarum* unus ex Censoribus, qui in iteratis suis judiciis pro *Molinâ* passim stetit. At nunc, si Superis placet, quisquis *Molinista* non est. *Jansenista*, *Calvinista* &c. publicatur, quasi inter extrema illa nulla sana Sententia esset media. Actum est igitur de Scholis *Thomistica*, *Scotistica* &c.; cum enim *Molinistica* non sint, *Jansenianæ*, seù *Hereticæ*, ut fingitur, dici debent. Sic *Molinæ* opinio, quæ nec ut minus probabilis admissa fuit à *Judicibus Romanis*, ut fidei dogma contra Hæresim *Jansenii* unicè credendum rudiori populo prædicatur, suggeritur, & instillatur. Ad abusum hunc abolendum

præsens hæc deservit opella. An hinc cœperit *probabilismi* abusus, de *licita sequela opinionis minus probabilis*, vel *unius Molinistici Doctoris*, judicet me doctior.

VII. Methodo igitur familiari, minùs eruditis aptiori. Primò *Jansenistarum*, simul & *Molinistarum* Argumentum ad probandum *Thomismi*, & *Jansenismi* coincidentiam proponitur.

Secundò, illius argumenti assumptum probatur falsissimum liquidissimis testimoniis Summorum Pontificum, ipsius *Jansenii*, *Jansenistarum*, totius Corporis *Societatis Jesu*, insigniorum ejusdem *Societatis*, Authorum, & 82. Congregationum sub Clemente VIII. ac Paulo V. justissimis sententiis.

Ex quo tertio colligetur, *Thomistarum* doctrinam de *Prædestinatione* gratuita, Gratiâ seipsa efficaci, & verâ arbitrii libertate, sanum, tutumque esse medium *Jansenismum* inter, & *Molinismum*, ab utroque, ut cœlum à terra, distinctum; adeoque *Quesnellistarum* ac *Molinistarum* recentiorum calumniolas susurrationes esse prorsus injuriosas.

§. II.

Argumentum prætenfæ identitatis *Thomismi*, & *Jansenismi* proponitur; ejusdem assumptum, seu propositio major, falsitatis convincitur.

VIII. **S**ciendum, seu potius supponendum est, quod sub nomine *Jansenismi* comprehenditur *Calvinismus*, *Bajanismus*, *Quesnellismus*, & alius quicumque de Gratia, & Libertate similis error, finali judicio Ecclesiæ damnatus; Adeoque quod de *Thomismi*, & *Jansenismi*, identitate, vel diversitate in sequentibus

bus dicetur, idipsum de *Calvinismo*, *Bajanismo*, *Quesnelismo* &c. dictum semper intelligatur.

IX. *Molinistæ* passim, & recentiores *Jansenistæ*, in assertionem de *Thomismo*, & *Jansenismi* identitate conveniunt; sed ex motivis diversis; *Jansenistæ* quidem, ut se, ceu Catholicos, vendant; *Molinistæ* verò, ut *Thomistas* cum *Jansenistis* damnatos probent, utque seipsum à *Pelagianismi* notâ liberent, prout fatentur *Suarez* & *Ripalda*. cap. 3. citandi §. 3.

Jansenistæ quidam ità nunc discurrunt: „ Doctrina nostra illa eadem est quæ SS. *Augustini* & *Thome*, „ ac totius *Thomisticæ* Scholæ; atqui hæc non est „ damnata, sed catholica agnita & probata à Summis „ Pontificibus, atque in solemnibus Congregationibus de *Auxiliis* toto integro decennio, ut Romana „ testantur Archivia, & ipsa nunc fatetur Patrum „ Societatis Historia de *Auxiliis*: Ergò nostra pariter „ Catholica dicenda est, & habenda.

X. *Molinistæ* assumunt *Jansenistarum* Propositionem Majorem ut veram, & apud ficti nominis *Liberium Gratianum*, seu P. *Livium Meyer* Dissert. I. & alios, suum formant hoc pacto discursum. „ Non est (inquit ille) ovum ovo similis, quàm Doctrina Thomistica, & Calviniana, seu Janseniana; atqui hæc „ est plenè damnata: Ergò & Thomistica illa.

Illationem optimam esse, præmissis concessis, negabit nemo; minorem subsumptam utriusque Syllogismi ut verissimam unanimiter concedunt *Thomistæ*: Ergò utrobique Majorem negare tenentur, aut fateri se, de convenientia & identitate cum *Jansenii* & *Calvini* doctrinâ, esse convictos.

XI. Sed falsitatem illius Majoris (à *Bastida* in Congreg. de *Auxiliis* productæ fuso scripto, cujus copiam dedit Historia Patris *Meyer*) ad oculum demonstravit

Lemos (approbantibus *Censoribus Romanis*) quem *Sal-*
manticenses, *Joannes à S. Thomâ*, & cæteri omnes se-
 cuti sunt *Thomistæ*. *Dissertationem* illam Patris, *Liberii*
Gratiani (seu *Liberi ante Gratiam*) in ipso suo ortu *Lo-*
vanii suffocârunt, ac refutarunt Magistri Fr. *Hiacyn-*
thus Baets, & Fr. *Edmundus de Burgo* Ord. Prædic. idque
 tam effectivè, quod Adversarius, ut se, de impostu-
 ris, calumniis, & sophismatibus convictum, justifi-
 caret, nequidem quidquam hiscere potuerit, etsi
Lovanii tùm præsens fuerit, & diù postea degerit, plu-
 raque eâ de re ediderit scripta, in quibus, si posset, se
 vindicare debuerat. At calumniatoribus sufficit ma-
 culam inferre, quam abstergere protervia non sinit.
 Sed de his infra dicetur.

XII. Omissis igitur nunc subtilibus solidisque Scho-
 lasticis, & Dogmaticis argumentis, quibus ex SS. *Au-*
gustino, & *Thomâ* utriusque relati assumpti, seu *Ma-*
ioris, falsitatem, invictè demonstrârunt *Thomistæ*;
 sequentibus familiaribus ratiociniis, *Thomistica* Scho-
 læ innocentiam, & Catholicitatem evincere pergo.
 Adversariorum corda mutare solius Dei est, nos de
 bono nomine, in puncto præsertim fidei, solliciti esse
 tenemur, & ideo illius utrinque *Majoris* assumptæ
 manifestam falsitatem palpabiliter demonstrandam
 contendo, ut qui spissa *Thomistarum* Volumina non le-
 gunt, ad manum facta habeant, quibus Adversantium
 convincantur corda, & occludantur ora, nisi adsit
 obstinatio, vel, cum PP. *Abarca*, *Avendano* disp. VII.
 & Sociis, dicatur, quod Deus nequeat Creaturam (si no-
 luerit) de malâ in bonam liberè convertere; quod, im-
 piam deceptionem dixit S. *Augustinus* in *Enchirid.* cap. 97.
 & inde initium nostræ fidei periclitari præmisit cap. 96.
 atque sic impingi in primum articulum fidei, quo credimus
 in Deum Patrem omnipotentem; Quærit etiam de Spir.

& Lit. cap. 30. *Anne ita sunt (homines) liberi, ut ne illum (Deum) velint habere Dominum?* Quod urget de *Prædest. SS. cap. 2. & 10. & S. Thomas 3. p. q. 86. art. 1. in Corp. post S. Aug. Serm. XV. de Verb. Apost. cap. XI. & Lib. 2. de peccat. merit. cap. 8.* Falsum pariter erit dictum Apostoli 1 Cor. 1. v. 25. *quod infirmum est Dei, fortius est hominibus, & verum, quod fortius est Dei, infirmius est hominibus.* Item dum 1 Cor. 10. v. 22. quaerit: *An emulamini Dominum?* Nunquid fortiores illo sumus? Non negativè cum Apostolo, sed affirmativè cum Adversariis, responderi poterit. Falsum pariter erit adagium: *Agens dominatur suo passo.* De liberâ conversione egisse S. Augustinum evidens est; agit enim de liberâ voluntate, quâ Israelitæ constituerunt sibi Regem David, de Corr. & Grat. cap. 14. & rationem assignat, quia Deus magis habet in suâ potestate voluntates (liberas) hominum, quàm ipsi suas. Non enim conversione, aut voluntate necessariâ, sed plenè liberâ Creatura ex malâ potest esse bona, aut unquam salvabitur ullus. De his plura apud Thomistas Aegat veritatis indagator, seriòque perpendat an talis Neoteri-
corum Assertio Hæreticis, in Catholicismum persistendi odio, occasionem non præbeat?

Difficultatem quidem arduam in Concordia arbitrii & gratiæ cum SS. Paulo, & Aug. agnoscunt Thomistæ; omnem verò evacuant Molinistæ, & Jansenistæ. Quid enim facilius, quàm cum gratiâ versatili, ad quodlibet indifferenti, ad nutum Creaturæ determinabili, & arbitrio subjectâ, libertatem conciliare, vel cum efficaci spontaneitatem absque indifferentiâ activâ potentiæ componere? Undè clarè patet nec Molinam nec Jansenium, benè verò Thomistas, Paulum, & Aug. sequi.

§. III.

Aliud argumentum, quo supraposita *Major* falsa probatur.

XIII. **N**ulla Lex, Ordinatio, seu Statutum se extendit, vel obligat ultrà intentionem Legislatorum; atqui omnes Legislatores, *Calvinum*, *Fansenium* &c. damnantes, horum damnationem ad *Thomistarum* doctrinam extendere non intenderunt, sed positivè noluerunt: Ergò per damnationem illorum nullatenus damnati sunt *Thomistæ*; & consequenter eum damnatorum erroribus nullum habet Doctrina *Thomistica* commercium.

Major patet; aliàs enim lex stringeret contra Legislatorum mentem, & doctrina, Catholica persistens, Hæretica esset, & doctrina, tanquam hæretica declarata, Catholica foret, quod repugnat; & ità Legislatorum periret authoritas, & æquitas, dum bonum malum, & malum bonum sic decernerent.

Minor verò inductione patet 1. de *Calvino*, *Luthero*, & adhærentibus, quorum illationem, & consequens proscripsit *Tridentinum*, stabilito autecedenti de *Gratiâ seipsâ* efficaci contrà *Pelagium*, ut ex ipsiusmet *Concilii* scopo (utrumque nimirum, dammandi oppositum errorem) & facto in causâ *Grimani* suprâ §. 1. ostensum est. 2. ex Decisionibus *Romanis* in Causâ de *Auxiliis* idipsum luculenter, & distinctè infrâ patebit. cap. IV. & ex ipso *Fansenio* & famosioribus *Molinistis* cap. 2. & 3.

Probarur 2. eadem Minor ex decisionibus Summorum Pontificum, qui *Bajum*, *Fansenium*, & *Quesnelum* condemnârunt.

De S. Pio V. Greg. XIII. & Sixto V.

XIV. Primus, qui *Bay*, & aliorum damnavit propositiones *Septuaginta novem* A. 1567. fuit S. Pius V. Thomista acerrimus, Ordinisque *Predicatorum* illustre decus, de quo inter alia *Clemens XI.* in *Bulla* Canonizationis scribit; „ quod fuerit strenuus, & indefessus Catholicæ Religionis Assertor, & Ecclesiasticæ Disciplinæ instaurator; „ atqui S. Pius V. Thomisticam doctrinam damnare non intendit; alioquin suam propriam, quam ut veram, & Catholicam ad mortem usque tenuit, & aliis tenendam inculcavit, damnaasset Sententiam; Ergo Doctrina Thomistica per S. Pium V. damnata non fuit, sed à *Bajanâ* distincta, & separata, declarata est. Verius aliquis hîc dixisset quod *Suarez* & *Vasquez*, (quos meritò pro *Baji* Causâ citat *Jansenius*) *Bajanizarunt* & *Jansenizarunt*, contra *Thomisticam* Scholam.

Hinc in *Bullâ* illâ damnationis *Baji* cautè adjecit S. Pius, damnatarum Propositionum nonnullas aliquo pacto (sensu, scilicet, Thomistico orthodoxo) sustineri posse: In rigore tamen & proprio verborum sensu ab Assertoribus (*Bajo*, & aliis) intento, hæreticas . . . damnamus. Distinxit ergò S. Pius V. sensum earum Catholicum, & Thomisticum ab Hæretico, ab earum Assertoribus intento: Ergò hunc solùm, non verò illum, damnavit, ut in prælaudatâ S. Pii V. Canonizationis Bullâ *Clemens XI.* commemorat XI. Kal. Junii 1712.

Quis dubitet hanc LV. inter *Bajanas* (& nonnullas alias) nedum aliquo pacto sustineri posse, sed veram esse absolute prolata? Deus non potuisset ab initio talem creare hominem, qualis nunc nascitur, cum peccato, nempe originali, ut nunc nascitur; sed ad sensum Authoris falsa, erronea &c. meritò declaratur.

Eandem contra *Bajum* S. Pii V. Bullam in suâ inscruunt

ruit, eamque confirmavit, *Gregorius XIII.* Ergò hic SS. Papa inter Catholicam *Thomisticam* doctrinam, ejusque sensum, & illam *Baji* damnatam, par reperiit, hac declaravit (quod S. *Pius V.* ejus Prædecessor assignavit) discrimen: Cumque *Jansenius* doctrinam *Baji* tueri professus sit, & sequi, idem reperitur discrimen *Jansenium* inter, & *Thomistas*. Vide *Jansenium* lib. 4. *unde naturâ lapsâ* cap. 27. pag. 276.

XV. *Sixtus* etiam Papa V. audiens Universitatem *Lovanensem* inter, & *Patres Societatis* super quibusdam *Sane* (vel ut alii legunt *Sacra*) doctrinæ articulis ortam fuisse controversiam (erat de *Prædestinatione*, *Gratia*, & *Libertate*) per Nuntium suum *Octavium* Episcopum *Calatinum* 10. Julii 1588. Decretum publicavit, quo Silentium utrique parti imposuit; atqui per hoc, non intendit fieri de damnatione *Baji*, cujus jam damnata erant asserta: Ergò doctrinam *Baji* discrevit à doctrinâ *Grat.* seipsâ efficacis, quam ut *sane* (vel *sacra*) doctrinæ articulum sustinuerunt, & adhuc constanter sustinent, *Lovanenses*.

Ecce tres Summos Pontifices *Majoris* illius à *Jansenistis*, ac *Molinistis* assumptæ, & rudioribus inculcatæ, falsitatem dilucidè probantes, *Thomismum* à *Barjanismo*, *Calvinismo* &c. liberantes, *Thomistarumque* *Calumninatores* peremptoriè confundentes.

De Clemente VIII. & Paulo V.

XVI. Quid sub his duobus supremis Pontificibus pro *Gratiâ seipsâ efficaci*, *Prædestinatione gratuitâ*, & *arbitrii libertate*, toto Disputationum de *Auxiliis* decennio, actum fuerit; qualiter de *Molinismo* *Thomismus* triumphaverit; quomodo *Judices* deputati Doctrinam illam *Thomisticam* ab omni *Calvini* &c. errore libe-

liberaverint, & *Molinae* doctrinam, ceu *Pelagianam*, damnandam censuerint, utriusque partis referunt *Historia*, & fatentur. Decisiones tùm factæ inferius recensentur cap. IV.

XVII. Obiter hîc notandum, in solemnibus illis *Congregationibus*, nedum prostratum fuisse *Molinam*; sed etiam ejus tùm Defensoribus evenisse infortunia. Pater *Valentia* in *Congreg. XI. 30. Septemb.* . . . in animi deliquium concidit, & brevi post moritur; inde ad *Congreg. XXXIII. disputat. P. Arrabal*, quo invalidato, disputat pro eo *P. Bastida*, inquit *Bail*, *Molinista acerrimus*, tom. 2. *Concil.* pag. mihi 806. Addere potuit: Pater *Bastida* *Societatem Jesu* deseruit, ac *Predeterminationem physicam Vallisoleti*, & *Abulæ in Hispania* docuit, & defendit. Quod ipsamet *Patrum Societatis Historia de Auxiliis* non inficiatur, sed ait: fortè suam mentem celavit; ac si *Societate* desertâ, doctrinam de restrictione mentali reservasset. Quidquid sit de *Bastidæ* internâ mente, exterius saltem feliciter pallinodiam cecinit, & ità, ad minus coram hominibus, pœnitens ante mortem apparuit.

Cumque *Bastida* Author fuerit fusi illius scripti de *Coincidentia Thomismi*, & *Calvinismi* Romanis Censoribus porrecti (quo utuntur *Bail*, *Liberius*, & alii *Molinistæ*) illum sequi debuerant Pœnitentem, ut errantem secuti sunt, prout famosiores infra citandi *Patres Societatis* præstiterunt. *Bajanos* & *Jansenianos* Thomisticis argumentis debellantes: igitur non veritatis amore, sed propriæ defensionis, & procrastinationis causæ gratiâ, *Bastida* & sequaces ante suam resipiscentiam *Calvinismum*, *Jansenismum* &c. tribuerunt *Thomistis*, quos illi ipsi in libello supplici *Papæ* porrecto plenè vindicarunt. Itaque *Thomistæ* ad
n utum

nutum *Molinistarum* fiunt Hæretici, Catholici, nocentes simul & justificati.

§. IV.

De Urbano VIII.

XVIII. **P**rodiit *Fansenii Iprensis* Liber posthumus, cui Titulus: *Augustinus*, operâ *Liberti Fromondi*, & Executorum *Fanseniani* testamenti Anno 1641. *Jesuitæ Antverpienses* in *Thesibus* præfatum Librum improbârunt: Crevit partium contentio; causa *Romam* delata fuit; & post maturum examen SSmus Dnus Noster *Urbanus* Papa VIII. scripta utrimque, Libros nempe *Fansenii*, *Gromondi*, *Jesuitarum* *Theses* &c. per Bullam: *In eminenti Ecclesia* &c. pridie *Nonas Martii* 1641. prohibuit.

Duo condemnationis SSmus assignat motiva; *primum*, quod multas *Raji* damnatas assertiones Liber *Fansenii* contineat, atque defendat. *Secundum* quod absque sanctæ sedis licentiâ tam in præfato libro, quàm in *Jesuitarum* *Thesibus* tractetur Quæstio de *Auxiliis* per *Paulum V.* tractari vetita in Congregatione S. Officii die 1. Decemb. 1611. ad tollenda Scandala, & dissentiones.

Atqui neutrum motivum *Thomistas* concernit: de nullo enim agebatur; De quæstione de *Auxiliis* eousque post inhibitionem *Pauli V.* absque licentiâ nemo *Thomistarum* egit, aut quidquam publicè edidit: Ergò *Urbani VIII.* Bulla ad *Thomistarum* doctrinam non se extendit; alioquin *Innocentes* damnâsset, de quibus nullatenus agebatur.

XIX. Sed insuper nedum *Thomistarum* doctrinam non damnat, sed etiam positivè ab omni liberat errore.

Id

Id constat 1. quia solum renovat, & *Jansenii* Libros applicat, *Baji* damnationem à *S. Pio V.* promulgatam; atqui, ut suprâ ostensum est, *S. Pius V.* Doctrinam *Thomisticam* à *Bajanâ*, ut sanam ab erronea separavit; Ergò idem positivè præstitit *Urbanus VIII.*

Constat 2. quia quæstionem de *Auxiliis* sub Silentio relinquendam cum *Paulo V.* decrevit *Urbanus VIII.* inque eadem collocavit conditione, quâ sub laudato *Paulo V.* erat ad *opportunum* finalis Decisionis *promissæ* tempus; atqui jam mundo notum est, qualiter *Deputatorum Judicium* sententiâ *Thomismus* fuerit positivè approbatus, licet ultima Pontificia Decisio ad *opportunum tempus* sub silentio relicta fuerit: Ergò in eadem gloriosâ conditione Doctrinam *Thomisticam*, de *Gratiâ seipsâ* efficaci, *Prædestinatione* gratuitâ, & verâ arbitrii creati Libertate, ut *Catholicam* ab omni errore sejunctam *Urbanus VIII.* haberi decrevit, ut cap. IV. fusiùs patebit.

§. V.

Quid de *Innocentio X*? Damnavit V. *Jansenii* propositiones.

XX. **P**rohibito, ut mox vidimus, simpliciter *Jansenii* libro, & *Molinistarum* thesibus, per *Urbanum VIII.* Anno 1641. eousque par, quoad hoc, erat utriusque partis conditio: At infelices *Jansenii* Discipuli, parere cum deberent, omnem tentârunt viam ad prohibitionis nullitatem ostendendam: Præ-tenderunt præfatum *Jansenii* librum prohiberi non posse, non prohibitâ doctrinâ *S. Augustini*, toties ab Ecclesiâ approbatâ: Decisiones, *S. Pii V.* *Gregorii XIII.* & *Urbani VIII.* contrâ *Bajanas*, ridiculas reddiderunt, dicentes: Bullam (sine commate) hoc modo legendum.

ac si Propositiones illæ aliquo pacto *sustineri* possent in *rigore*, & proprio verborum sensu ab *Affertoribus* intento; & tamen ut *hæretica*, *erronea* &c. damnantur; cum sensus planus sit (apposito *commate* post possent, ut in *Originali Bulla* expressè additur) in *rigore*, & proprio verborum sensu ab *Affertoribus* intento, damnamus, circumscribimus, & abolemus. Quis credere valet propositiones, quæ in proprio verborum sensu & rigore *sustineri* possent, damnari ut *hæreticas* &c.? Sola mala causa simili contorto sensu defenditur.

Strepitus, circuitus, & ambages, quibus verbis, & scriptis in *Urbe*, *Gallia*, & *Belgio* annis XII. sequentibus usi sunt *Iansenistæ*, ex eorum *Historia*, & repetitis *Urbani VII.* ac *Innocentii X.* die 24. Jan. 1647. 6. Octob. 1650. Decretis, apud *Porterum*, aliosque videndis, colligi potest; non erat dies liber *Romæ* ab examine negotii, *Ianseniani*, aiebat *Innocentius X.* Magistrum *Alexandrum Seville* Dominicanum pro ultimata causæ definitione urgentem, alloquens.

Tandem, *Innocentius X.* *Ianseniana* factionis molestiam, ac obstinaciam cernens, per Bullam: *Cum occasione* &c. datam pridie *Kal. Iun.* 1653. ad instantiam complurium *Episcoporum Gallie*, ut in ipsa Bulla asseritur, causam finaliter decedit; utinam & error finiretur! Sequentes V. propositiones, in *Gallia* ex *Iansenii* Libro excerptas, & *Papæ* transmissas, post diuturnam discussionem, & diligens duodecim annorum examen, damnavit, ac qualificavit.

§. VI.

Prima damnata fideliter extracta, ex SS. *Augustino*, & *Thomâ* refutatur.

XXI. „Aliqua Dei præcepta hominibus *Justis*, „volentibus, & conantibus, secundum præsentem quas habent

„ habent vires , sunt IMPOSSIBILIA , deest quoque
 „ gratia , quâ possibilia fiant.

Qualificatio.

„ Temerariam , impiam , blasphemam , anathe-
 „ mate damnatam , & hæreticam declaramus , & ut
 „ talem damnamus.

HAnc verbatim tradit *Iansenius* lib. 3. de *Grat. Sal-*
vat. cap. 13. Ex præmissis namque suis dictis in-
 fert: *Hæc igitur omnia* (quæ antea fusè adduxit) ple-
 nissime , planissimeque demonstrant nihil esse in *Augustini*
doctrinâ certius , ac fundatius , quàm esse præcepta quæ-
 dam quæ hominibus , non tantum *Infidelibus* , excæcatis ,
 induratis , sed *fidelibus* quoque , & *IUSTIS* , volenti-
 bus , & conantibus , secundum præsentem , quas habent ,
 vires sunt *IMPOSSIBILIA* ; deesse quoque gratiam ,
 quâ possibilia fiant. Ecce in terminis *Ima* damnata ,
 nisi quod illud de *Infidelibus excæcatis* , & *obduratis* in
 damnatâ omissum sit , quia inter Theologos disputa-
 tum ; & de *justis* definitum est præcepta illis conantibus
 non esse impossibilia , nec deesse illis gratiam quâ possibi-
 lia fiant.

Addit cap. 17. consilia , & exhortationes non pro-
 pterea esse superfluas , quia habent usum significandi ho-
 mini , ut si forte possit , faciat quod jubetur ; si non possit ,
 infirmitatem doleat , oretque pro viribus impetrandis.
 Præmisit cap. 13. Est quædam infirmitas voluntatis , quæ
 non *POTEST* certas tentationes superare , *NEC AD-*
EST gratia , quâ superentur , nec *Spiritus orationis* , quo
 vires impetrentur. Ecce absolutam impossibilitatem ,
 seu necessitatem *Iansenianam*.

XXII. Non sic *S. Augustinus* Serm. 191. de temp.
Execramur (inquit) *Blasphemiam eorum* , qui dicunt
IMPOSSIBILE aliquid homini a Deo esse præceptum &c.

Execratur ergò *Iansenium* ut blasphemum. Undè lib. de *Nat. & gratiâ* cap. 67. ait ; *Neminem peccare posse in eo, quod nullo modo vitari potest.* Et lib. 2. de peccat. mer. & remiss. cap. 6. *Dubitare non possum, nec Deum aliquid homini IMPOSSIBILE præcepisse, nec Deo ad opitulandum & adjuvandum, quo fiat, quod jubet, IMPOSSIBILE aliquid esse, ac per hoc POTEST homo, si velit, esse sine peccato adjutus à Deo.* Vide 1. *Ioan.* 5. v. 4. 1. *Cor.* 10. v. 13. *Trident.* Sess. 6. Can. 18. & Cap. XI. *Arausican.* Can. 25. & plura alia apud *Seville.*

Non sic *S. Thomas* qui in 2. dist. 28. art. 3. hisce *S. Hieronimi* verbis : *Qui dicit Deum præcipere IMPOSSIBILIA, Anathema sit ;* Addit, & arguit : *Deus non est magis crudelis quàm homo ; sed homini imputatur in crudelitatem, si obliget aliquem per præceptum ad id, quod implere non potest : Ergò hoc de Deo nullo modo est æstimandum.* Quodlib. 2. art. 6. repetit : *Nullus tenetur ad hoc, quod est supra vires suas, nisi per modum, quo fit sibi POSSIBILE.* Quæst. 24. de Ver. art. 14. *Illud (ait) quod præcipit Deus, non est IMPOSSIBILE homini ad servandum.* Idem alibi centies inculcat, & ex ipso *Thomistæ* omnes.

§. VII.

Secunda damnata fideliter extracta, & ex *SS. Augustino, & Thomâ* refutata.

XXIII. „ Interiori gratiæ nunquam resistitur.

Qualificatio.

„ Secundam HÆRETICAM declaramus, & ut talem damnamus.

Ex-

EXcerpta est ex lib. 2. de Grat. Salv. cap. 27. ubi *Iansenius* scribit: *S. Augustinus NULLAM* agnovit aliam actualem Christi gratiam, nec agnoscere potuit, nisi efficacem. Præmitit cap. 25. Hæc est vera ratio ut *NULLA* omnino medicinalis gratia effectu suo careat; sed *OMNIS* efficit ut voluntas velit; atqui illi interiori gratiæ, quæ effectu non caret, quæ efficit ut voluntas velit, & quæ efficax est, nunquam resistitur: Docuit ergò disertè & indefinitè *Iansenius*, quod gratia interiori nunquam resistitur.

Cap. V. col. 103. præmiserat *Iansenius*: *NULLUM* (nota) adjutorium Gratia, cujus usus ità ponitur in arbitrio Voluntatis, ut illo utatur; aut non utatur; ut illud amplectatur, aut deserat; aut illi consentiat, aut non consentiat, si voluerit, ad medicinale adjutorium Christi *ULLO MODO* pertinere potest. Quod etiam repetit cap. 24. & 25. Ergo juxtà illum omnis gratia medicinalis Christi est efficax; & ità Gratiam Thomisticè sufficientem, auxilium possibilitatis & sine quo non, in homine lapso rejicit, & medicinalem esse Christi gratiam negavit: Ex quibus omnes ejus errores emanasse, rectè observant *Theologi*.

Non sic *Trident.* Sess. 6. cap. 5. & Can. 4. Non sic *Proverb.* 1. v. 24. (*Matt.* 23. v. 37.) *2. Cor.* 6. v. 1. *Act.* 7. v. 51. *Psalmo* XVI. v. 8.

Non sic *S. Augustinus* de Spir. & Lit. c. 34. Misericordia (inquit) Dei prævenit nos, Consentire autem Vocationi Dei, aut ab eâ dissentire, nostræ voluntatis est: Undè de invitatis ad cœnam ait: Ad illam cœnam nec omnes, qui vocati sunt, venire voluerunt, neque illi qui venerunt venire possent nisi vocarentur; itaque nec illi debent sibi tribuere qui venerunt; nec illi qui noluerunt venire, debent alteri tribuere, sed tantum sibi, qui ut venirent vocati, erat in libera Voluntate, - - *S. Prosper*

lib. 2. de *Vocat. Gent.* c. 26. ad idem ait : *Voluntas de suâ habet mutabilitate, si deficit; de gratiæ verò opitulatione, si proficit: Et quod à MULTIS REFUTATUR gratia, ipsorum est nequitia; quod à multis recipitur, gratiæ divinæ est & VOLUNTATIS HUMANÆ* Eccè gratiam Thomisticè sufficientem, quæ refutatur à Jansenio & libertatem Voluntatis, dum per gratiam efficacem perficitur.

Non cum Jansenio S. Thomas : Nam 1. 2. q. 106. art. 2. ad 2. asserit : *Si quis post acceptam gratiam novi Testamenti (seu in statu naturæ lapsæ) peccaverit, majori pœnâ est dignus, tanquam majoribus beneficiis ingratulus, & AUXILIO sibi dato NON UTENS.* Similiter 2. Cor. 6. lect. 1. *Quicumque (ait) gratiâ receptâ NON UTITUR ad vitandum peccata . . . hic gratiam Dei in vanum recipit.* Et 1. Thessal. 5. lect. 2. modum explicat resistendi : *Aliquis (inquit) dicitur extinguere Spiritum in se, vel in alio, cum alius aliquid boni ex fervore Spiritûs Sancti vult facere, vel etiam cum aliquis bonus motus in ipso surgit, & ipse impedit.* Act. 7. *Vos semper Spiritui Sancto resistitis.* Plura hæc de re dicentur ex mente Jansenii in §§. seqq. cap. præsertim 2do à §. 5.

§ VIII.

Tertia damnata Jansenii assertio fideliter extracta, & à SS. *Augustino, & Thomâ* prædamnata.

XXIV. „ Ad merendum & demerendum in statu „ naturæ lapsæ non requiritur in homine libertas à ne- „ cessitate; sed sufficit libertas à coactione.

Qua-

Qualificatio.

„ Tertiam hæreticam declaramus , & ut talem
 „ damnamus.

Hanc *Fansenius* ex professo tradit lib. 6. de *Grat. Salvat.* toto cap. 6. ut *indubitatam in S. Augustini principis*, licet *Scholasticis* (inquit pag. 266. col. 1. lit. C.) *mira videbitur*. Itaque hic, ut alibi sæpe, *Scholasticis* se opponit : Ergò se opponit *S. Thomæ* ejusque *Scholæ*. — Ex titulo illius cap. 6. Mens ejus clarissimè patet : Titulus præfixus est : *Duplex necessitas Augustino, coactionis, & simplex, seu voluntaria illa (coactionis minirum) non hac (voluntaria scilicet) libertati repugnat*. Undè ibidem, sicut & cap. 12. repetit : *Necessitas coactionis* (ut cum lapsis violentè projicitur sursùm) *repugnat libertati; non verò necessitas simplex, seu voluntaria, quâ SIMPLICITER necesse est aliquid fieri &c.* ut pag. 266. col. 1. lit. C. Et infert pag. 267. col. 1. lit. E. *Vides quàm enormiter errant, qui ut probent libertatem, requirunt indifferentiam, & abesse debere necessitatem, simpliciter talem, ut præmisit* : Unde repetit, quod *omnis volitio, etsi à voluntate ut natura, & simpliciter necessaria, est verè libera absque omni indifferentiâ*. Et fusè lib. 2. de *Nat. lap.* à cap. 4. definitiones peccati, quod *voluntarium sit* : quod *vitari possit &c.* veras dicit de solo peccato *Adæ*. Hinc lib. VIII. de *Grat. Salv.* cap. V. ait : *qualiter respondet malignissimus vel ignorantissimus est*.

Loquitur de necessitate non *consequentia*; sed cùm *Calvino* de necessitate *absolutâ*, ac *consequentia* simul, & *consequentis*, qualis est illa (inquit) quâ *Deus ex necessitate vivit*, à cap. 7.; . . . qualem videmus in *Dei bonitate*, & in *divino esse*; quâ dicimur ex *necessi-*

tate aliquid velle, ut felicitatem; quâ Spiritus Sanctus procedit; quâ Beati Deum vident; quâ aliquid merè spontaneè, & non violenter, aut coactè operamur: Unde apud ipsum, omne voluntarium est liberum, quod nec Manichæi, nec Wicleffus, nec Calvinus unquam negarent.

Hanc ad *meritum, & demeritum* sufficere spontaneitatem ex SS. *Patribus, & Veteribus Scriptoribus*, (etiam cap. 24. ex S. *Thomâ*, & cap. 33. ex *Gabriele*) per plura capita probare conatur. Ad quæ tamen omnia plenè respondetur ex SS. *Augustino, & Thomâ Alexander Seville, Lemos, Gonet, & cæteri Thomistæ*, quos deserit *Jansenius*, dicens pag. 266. col. 1. lit. C. *Scholasticis mira videbitur: At his mirum non est, sed potius commune, & tritum, fideque credendum, quod, nimirum, ad meritum, & demeritum exigatur indifferentia activa voluntatis, & non sufficiat spontaneitas, seu libertas à coactione: Hanc ergò, sine indifferentiâ potestatis ad oppositum, ad meritum, & demeritum sufficere docuit Jansenius; aliàs rem Scholasticis miram, & contrariam non tradidisset, prout ipse asserit: Frustrà igitur S. Thomam, quem deserit, citat.*

Jansenius loquitur de homine lapsò post *Adæ* peccatum; nam antè lapsum, seu in statu *Innocentiæ*, indifferentiam *aquilibrîi, scientiam mediam, gratiam ab arbitrio determinatam &c.* cum *Molinistis* propugnavit. In illo igitur statu *Molinizavit*, sicut & in lapsò *Calvinizavit*, ut etiam evidenter patet ex lib. 2. de *Nat. lapsâ* cap. 4. à pag. 122.

XXV. Non invenio, quod libertatem indifferentiæ dari, seu in naturâ lapsâ aliquando reperiri negaverit *Jansenius*; imò pro priori ad gratiæ influxum, in sensu diviso *Calvini*, seu excussâ presenti gratia & non re-tenta, ut *Formundus*, primus *Jansenii* Sectator, agebat

bat in jam proscriptâ *Epist. Prod. ad Petavium*, illam libertatis indifferentiam admittit, quam tamen ad *meritum & demeritum*, seu malum, & salutare bonum *requiri vel exigi*, constanter pernegavit, nisi dum loquitur ex *aliena Sententia*, ut protestatur ipse cap. 20. in fine; ex *propria* enim, illam indifferentiam *necessariam esse, requiri, seu exigi*, semper, ut vidimus, inficiatus est. Unde cap. ult. pag. 372. col. 1. circa med. lit. C. docet *Tridentinum* de indifferentia, quæ (ut ait) libertati *per accidens juncta sit* nihil determinasse. Et col. 2. lit. A. ex *Augustino*, & aliis pluribus, quod *solam coactionis necessitatem ab arbitrii libertate submoverint Veterum monumenta*, quamvis ex alio capite indifferentiam quandam adesse non negaverint; ut ait col. 2. lit. A. Et ita ibidem se à *Calvino* ridiculè discernit, ut infra cap. 2. §. IV. n. XV. dicemus: Interea notandum, quod *Calvinistæ & mitiores Lutherani* in moralibus quibusdam actionibus libertatem indifferentiæ fateantur; Sed cum *Jansenio* necessariam seu exactam negant, spontaneitatem solam sufficere asserentes.

Hinc constat, quod dum *Thomisticè* loqui affectat, non ex *propria*, sed ex *aliena* ex cap. 20. lib. 8. loquitur *Sententia* ut fucum faciat, vel ut argumenta dissolvat *Molinistarum*, cum quibus, contra *Thomistas*, non raro procedit eodem ductus motivo, vel ex proprio sensu, vel ex alieno.

Contra hanc *Jansenii* tertiam assertionem reclamant *S. Augustinus* lib. de duab. animab. cap. 12. Dicere (inquit) reum esse quempiam, qui non fecit, quod facere non potuit, summæ est iniquitatis, & insaniæ. Et lib. de vera Relig. cap. 14. Quoniam peccari non est dubium, nec hoc quidem dubitandum video, habere animas liberum Voluntatis arbitrium: tales enim servos suos meliores esse Deus

judicavit, si ei servirent liberaliter, quod **NULLO MODO** fieri **POTEST**, si non voluntate, sed **NECESSITATE** servirent. Vide quæ dicta sunt ad primam prop. & Gen. 4. v. 7. (*Eccles. 31. v. 1.*) 1. Cor. 7. v. 31. ubi necessitas à libertate sejungitur ut in *Tridentino* Sess. 6. can. 4. contra *Iansenium*, qui lib. 7. de Grat. c. 13. *Nulla* (ait) *est ex Augustino alia libertas ad bonum nisi Charitas, vel ad malum nisi Cupiditas terrena.* Item, omnis actus moralis, juxta *Iansenium*, est meritorius vel demeritorius; si ergò detur actus liber cum necessitate Spontaneitatis solâ, talis actus, juxta ipsum, erit sine medio meritorius, vel demeritorius: loquitur itaque semper de libertate ad *meritum & demeritum exactâ.*

Reclamat etiam *S. Thomas* q. 6. de *Malo* art. unico: Ubi *Iansenii* tertiam assertionem refert, & *hereticam* pronunciat, ac probat, atque ex eo omnes *Thomistæ.* » Respondeo (inquit *S. D.*) quod quidam posuerunt, » quod voluntas hominis ex **NECESSITATE** movetur » ad aliquid eligendum, nec tamen ponebant quod » voluntas **COGERETUR**; non enim omne necessarium est violentum . . . Hæc autem opinio est **HÆ-** » **RETICA**; tollit enim **RATIONEM MERITI &** » **DEMERITI** in humanis actibus; non enim videtur » esse **MERITORIUM**, vel **DEMERITORIUM** » quod aliquis sic ex **NECESSITATE** agit, quod » vitare non possit. » Prævit ergò *S. Doctor Innocentii X.* censuram. Consule 1. p. q. 83. art. 1. 1. 2. q. 17. art. 1. (q. 24. de *Ver.* art. 2.) 2. dist. 24. art. 1. ad 2. & *Tabulam auream* verbis *voluntas, & liberum arbitrium.* Errarunt *Calvinus, Bajus, & Jansenius* lib. 7. de *Grat. Salv* cap. 13. pag. 334. col. 2. lit. C. quia cum *S. Thoma* non distinxerunt de *Voluntate* ut *natura* necessariò, etsi non *coactè*, operante; & ut *libera*, seu ut voluntas est ad utrumlibet indifferens, cujus facultas

expe-

expedita per inadequatum solum ejus exercitium v. g. amorem, vel non amorem, seu odium, non tollitur, ut quidam Recentiores volunt, & pessimè discurrunt; licet liberum arbitrium excludat determinationem virtutis, (seu potentiae determinatione constitutæ) ad unum; non enim, ut existimarunt illi errantes, gratia efficax potentiam constituit, sed potentiam antea constitutam applicat; adeoque nec libertatem activæ indifferentiæ ad meritum vel demeritum tollit, sed potius perficit, ut omnis potentia suo perficitur actu, visus v. g. visione &c. Vide Fansenium lib. 7. de Grat. cap. 13. contra indifferentiam contrarietatis, & contradictionis exactam ad libertatem; & cap. 14. in fine: Meritum ac demeritum ex arbitrii libertate, juxta omnes, ponderatur, quia intereunte libertate, diminuta vel aucta, necesse est interire, minui, vel augeri meritum & demeritum. Quid clarius? Addo tamen ex lib. Fansenii de Nat. lapsa cap. IV. Asseruit enim & fusè probare conatur, ex S. Aug. quod ad peccatum personale sufficit voluntarium in Capite seu Adamo (quod Alex. VIII. damnavit An. 1690. prop. 1.) subjungitque pag. 123. lit. A. & B. col. 2. ut rem sine ambiguitate perspicuam . . . peccata ex invincibili ignorantia, quantumvis NECESSARIA, esse vera peccata; ad Culpam imputari: penis plectenda; in illa necessitate peccandi nullam impunitatis esse securitatem. Ecce ad demerendum libertatem à coactione cum Necessitate absoluta sufficere docet expresse Fansenius.

§. IX.

Quarta damnata Jansenii assertio fideliter extracta, ac à SS. Augustino, & Thomâ priusdem rejectâ.

» SEMIPELAGIANI admittebant prævenientis

„ gratiæ interioris necessitatem ad singulos actus, etiam
 „ ad INITIUM FIDEI; & in hoc erant HÆRETICI,
 „ quod vellent eam gratiam talem esse, cui POSSET
 „ humana voluntas resistere, vel obtemperare.

Qualificatio.

„ Quartam *FALSAM & HÆRETICAM* decla-
 „ ramus, & uti talem damnamus.

XXVI. **P**riorem hujus quartæ Jansenii historicam partem Jansenius propugnat ipse lib. 8. de *Hæresi Pelag.* cap. 6. In hoc ergo (inquit) propriè Massiliensium error positus est, quod . . . sicut Adam, si voluisset, poterat perseveranter operari bonum, ita lapsus homo, saltem credere posset, si vellet; neuter tamen (nec innocens, nec lapsus homo) absque interioris gratiæ adjutorio, cujus usus, vel abusus esset relictus in uniuscujusque arbitrio, & potestate.

Sic censurat Jansenius, ut propriè Massiliensium errorem, adeoque ut hæreticam, ipsam Molinistarum opinionem nondum finaliter damnatam; unde ipse, in primâ propositionis suæ parte falsitatis censuram promeritus est, imò falsa est tota, & integra assertio, utpote copulativa, ad cujus integram falsitatem absolute sufficit secundæ partis falsitas, ut patet in hac; homo est rationalis, & equus, quæ est absolute, & simpliciter tota falsa, etsi prima ejus pars sit vera: Unde quamvis prima quartæ damnatæ pars vera esset, tamen tota falsa dici potest ratione secundæ partis quæ, prout meretur, falsa declaratur, & hæretica.

XXVII. De historico illo facto (an, minime, Semipelagiani ad singulos actus, etiam fidei initium, talem admiserint gratiam?) Theologi non conveniunt; pluri affirmant; alii negant; alii, quosdam Semipelagianos eam admisisse, & quosdam negasse asserunt; Alii denique

denique existimant certò sciri non posse, quid eâ de re tenuerint *Semipelagiani*, cum, Hæreticorum more, versipelles fuerint, nunc hoc, nunc aliud asserentes.

Quidquid hâc de re sit, *Censuram* necessariò non afficere se junctam *primam* hanc *partem* communiter tenetur, etiàm ab illis, qui *Semipelagianos* talem admisisse gratiam negant. Vide *Salmanticenses* Tom. 5. pag 61. *Macedo* apud *Piccinardi* lib. 5. q. 3. art. 3. ad 1. P. *Oviedo* Soc. *Jesu* Controv. 1. puncto 4. n. 76. *Alarcon* S. J. tract. 4. disp. 2. cap. 8. n. 26. P. *Annatum* S. J. ad *quartam* hanc damnatam n. 26. scribit enim: *Tantum* (secunda) *pars propositionis* (quartæ) *censura subjicitur*, cum in *secundâ* parte falsitas, & hæresis reperiatur; falsum enim est, quod in hoc fuerint Hæretici, eo quod nos gratia posse resistere vel obtemperare dixerint, cum potius, ideò *Jansenius* hæresis arguitur, quia in *secunda* præfatæ propositionis parte id cum *Calvino* negavit, cum de fide sit, quod saltem gratiæ sufficienti resistere, vel obtemperare possimus, & de facto sæpè resistamus, vel obtemperemus, amplius non adjuti gratiâ per se efficaci.

XXVIII. Igitur ad *secundam* suprâ damnatam, de *actuali* negatâ resistantiâ, *secunda* hujus *quartæ* damnatæ *pars* addit: nec posse resistere, aut obtemperare sine hæresi: Ampliavit ergo ab actu ad potentiam lib. 2. de *Grat. Christi* cap. 24. dicens: *Hominem operanti Deo per gratiam* (medicinalem, adeoque in natura lapsâ) **NON POSSE RESISTERE**: Aliquando tamen resistitur *Medicinali* gratiæ *Thomisticè* sufficienti, seu auxilio solius possibilitatis, & sine quo non, ut ex *secundâ* damnatâ habetur: Ergò potest ei resisti, argumento ab actu ad potentiam. Quare ex negato hoc adjutorio *Medicinali*, quo constituitur potentia, etsi actus

non semper sequatur, totus *Jansenii* pullulavit error, ut *Steyartius*, & alii passim Theologi observant.

Sic etiam *Calvinus* lib. 2. Instit. cap. 5. §. XI. *Jansenii* quartam contra *Scholasticos* sustinuit, & §. 23. cum *Jansenio* cap. 4. ait: *Audiamus nunc Augustinum suis verbis loquentem, nè ætatis nostri PELAGIANI totam vetustatem nobis adversari pro suo errore criminentur, in quo, scilicet, Patrem suum Pelagium imitantur, à quo in eandem arenam ipse Augustinus protractus est.* Sic Catholicos Pelagianos cum *Jansenio* declamat *Calvinus*; inter hos Catholicos *S. Thomam* numerari non moratur; In *Thomistas* ut *Papistas* pariter debaccatur *Lutherus*. lib. cont. Regem Angliæ, quem refutavit Angliæ Cancellarius pro fide mortuus, *Thomas Morus*. —

Contra utrumque est *S. Augustinus* cum *S. Thoma*, ad secundam damnatam supra citatus. Alicui enim interiori medicinali Christi gratiæ de facto resisti ibi dictum est: Ergò illi potest resisti, ab actu ad potentiam. Vide *S. Thomam* I. p. q. 16. art. 8. ad 2. & *Quodlib.* 1. art. 7. ad 2.

XXIX. Sed an gratiæ seipsa efficaci possit homo propriè resistere? acriter disputatur. Qui cum *Lemosio* sentirent verbum posse resistere conjunctionem dicere contrarii actus cum gratia efficaci, meritò negant; conjunctio enim illa impossibilis est, & consequenter ad libertatem minimè requisita: Qui verò per ly resistere posse, aliud non intelligunt, quàm quod Voluntas gratiæ efficaci affecta, & etiam actu agens, facultatem plenam, quantum ad operativam Virtutem, ad oppositum retineat, cum solum ad actum, (qui est inadæquatum potentiæ exercitium) determinetur, rectè hoc sensu asseritur gratiæ efficaci posse resistere. Ità reconciliantur Theologi hic in modo loquendi dissidentes. Quæstionem sic decidit *Angelicus Doctor* in 4. dist. 7.

dist. 17. q. 1. art. 3. Quæstiunc. 3. ad 3. Ubi negat *resistentiam* respectu ad *Agentem* Deum per efficacem gratiam, & concedit *resistentiam* per potentiam *impedimenti effectus*. Vide *Massoulie* tom. 1. à pag. 457. *Sebille* aliosque *Thomistas*, Eximium præsertim *Benitez*, tom. 1. de *Concursu prævio*.

Legitur sæpius in verbo Dei, *Voluntati Dei non potest resisti*; & *voluntati ejus resistitur*; *Vult Deus omnium salutem*, quam plures actu non consequuntur: Item, quod *omnis Dei voluntas fit*. Hæc cum *S. Thomâ* reconciliare oportet distinguendo de *Voluntate absoluta, consequenti*, & *efficaci*, quæ semper impletur; & de *antecedenti*, *conditionata*, vera, sincera, & *inefficaci*, quæ non impletur, nisi cum fuerit *primæ conjuncta*: Et idem de gratia *efficaci*, & *sufficienti*, seu de dante potentiam sine actu perfecto, dicere necesse est, si errores vitare velimus, & textus *S. Scripturæ* sine contradictione reconciliare, quod quomodo efficere valent *Jansenista* & *Molinista*, ignorare fateor.

§. X.

Quinta Jansenii assertio damnata, fideliter est extracta, & à *Tridentino*, *Augustino*, & *Thomâ* explosa.

XXX. „Semipelagianum est dicere, Christum pro
„OMNIBUS OMNINO hominibus mortuum esse,
„aut sanguinem fudisse.

Qualificatio.

„Quintam fallam, temerariam, scandalosam, &
„intellectam eo sensu, ut Christus pro salute duntaxat
„Prædestinatorum mortuus sit, impiam, blasphemam,

„mam, contumeliosam, divinæ pietati derogantem,
 „ & hæreticam declaramus, & uti talem damna-
 „mus.

Blaspheam hanc Assertionem tradidit clarissi-
 mè *Jansenius* ex SS. *Augustino*, *Prospero*, & *Ful-*
gentio, ut fingit; libro enim 3. de *Grat. Salvat.* cap.
 21. scribit: *Nullo modo principis (Augustini) consen-*
taneum est, ut Christus Dominus pro Infidelium in infideli-
tate morientium, vel pro JUSTORUM non perseve-
rantium ÆTERNA salute mortuus esse, sanguinem
fudisse, seipsum redemptionem dedisse, Patrem orasse sen-
tiatur. Infert hinc: *Ex quo factum est, ut juxta SS.*
Doctorem (Augustinum) non magis Patrem pro ÆTER-
NA liberatione ipsorum, quam pro DIABOLI depre-
catus fuerit; sed si quid (nota ejus dubium) pro illis
rogavit Patrem, pro TEMPORALIBUS justitiæ effe-
ctibus rogavit, & pro iisdem (temporalibus) obtulit præ-
tium, fuditque sanguinem suum.

Eccè juxta *Jansenium*, pro æternâ salute. *Diaboli*,
 æquè ac hominis, etiâ justî ad tempus, mortuus est
Christus, & solùm pro æternâ *Prædestinatorum* salute
 sanguinem fudit.

Adverte: *S. Prosperum* prius pro se citavit *Janse-*
nius; sed postea eum sibi objicit ad object. 1. *Vin-*
cent. & ad Cap 9. *Gallorum*, (& idem fecit de *S. Thoma*)
 eum rejicit lib. 3. de *Grat. Salvat.* cap. ultimo §. sed
 quia. *S. Prospero* (inquit, & idem de *S. Thoma*) antiquior,
 & doctior *Augustinus* pro nobis stat; Undè genuiniùs,
 veriusque respondemus, quàm SS. *Prosper*, & *Thomas*,
 ut suprâ; igitur superfluè plura *S. Thomæ* testimonia
 citarem, cum ipse *Jansenius* testis sit pro nobis, &
 contra Sectatores suos.

Verius igitur, ac genuiniùs *S. Augustini* mentem per-
 cepit *Jansenius*, quàm primarii hujus Sancti Doctoris

Disci-

Discipuli, & Vindices SS. *Prosper*, & *Aquinas*; imò quàm Ecclesia ipsa in *Tridentino*, quod Sess. 6. cap. 2. ait: *Cœlestis Pater . . . Christum Jesum . . . ad homines* (non ad Diabolos) misit, ut & *Judeos . . . redimeret*, & *Gentes . . .* Hunc (Christum) proposuit Deus propitiatorem per fidem in sanguine ipsius pro peccatis nostris (effuso); non solum autem pro nostris; sed etiam pro *TOTIUS* mundi. 1. Joan. 2. v. 2.

Vide S. Thomam 1. Tim. 2. lect. 1. (*Hab. 12. lect. 3.*) 3. cont. Gent. cap. 159. & alibi sæpè.

Nec satis dictum crediderunt *Tridentini* Patres, nisi diversum, quo pro reprobis, & electis mortuus est Christus, expressissent, & assignassent modum; quare immediate subjunxerunt cap. 3. Verum, etsi ille (Christus) pro *OMNIBUS* mortuus est, non omnes tamen mortis ejus beneficium recipiunt; sed ii dumtaxat, quibus meritum passionis ejus communicatur. Ecce pro omnium omnino salute aeterna inefficaciter, & veraciter mortuus est Christus, & media ad salutem illam necessaria omnibus præparat, offert, aut confert; sed omnes mortis ejus beneficium efficaciter, & absolute reipsa non recipiunt. En canonizatam à *Tridentino* Thomisticam distinctionem. Quæ & S. Pauli est 1. Tim. 4. v. 10. Christus (inquit) est *Salvator omnium* (generaliter) *maximè* (& specialiter) *Fidelium*.

XXXI. Hâc distinctione uti noluit *Fansenius*; ideoque reprobos, ut *Diabolum*, redemptos per Christum negavit: *Præteritum* (inquit) obtulit sufficiens, pro *Dæmonibus*, & reprobis, sed non ex (Christi) redimentis animo in usum, ac liberationem captivorum offerri, aut *DIRIGI*; quia oblatio, & directio Christi *INANIS* esse non potest, ut, juxta *Fansenium*, foret, si captivi omnes non electi ex redimentis animo redimerentur. Docuit ergo expressè *Fansenius*, Christum pro præde-

stinatis

stinatis duntaxat esse mortuum, idque universaliter sine diversitate, distinctione, aut exceptione; & consequenter blasphemam illam *quintam damnatam* propugnavit assertionem, quamvis S. Paulum legerit Rom. 14. v. 15. dicentem: *Noli cibo tuo illum perdere, pro quo mortuus est Christus*: Et 1. Cor. 8. v. 11. *Et peribit infirmus in tuâ scientiâ frater PROPTER quem Christus mortuus est*. Includit certè reprobos, quibus cibum in necessitate dare tenemur, & quibus peccandi occasionem præbere peccatum est, ut Verba, ac Scopus Apostoli in utroque textu demonstrant.

Nec juvat *Fansenium*, quod S. *Augustini* verbis (præve applicatis, & intellectis) utatur, quod ipsius opera sæpè legerit &c. Nam, ut rectè observavit noster *Sebille* *Calvinus* lib. IX. de lib. arb. cont. *Pighium*, §. *His omnibus*; ità jactat: *Nullum est* (inquit *Calvinus*) *caput quod non propè ad verbum, sapius apud Augustinum occurrat*; certè nullum est quod non ejus testimonio confirmare liceat. Ergo si *Fansenius* innocens est ob *Augustini* citationem, erit pariter *Calvinus*. Si in spiritu humilitatis S. *Augustinum* in S. *Thomâ* legisset uterque, fæliciter eis successisset. Enimverò S. *Thomas Augustini vestigia secutus est* semper, teste *Urbano V*; ipsumque, *Augustinum contractum* meritò appellavit ipse *Fansenius*. Plus etiam unico intuitu penetravit in *Augustino Angelus Scholarum* oratione, studio, & ingenio, quàm arrogantes *Calvinus*, & *Fansenius* penetrassent, tametsi *Augustinum* millies legissent; adeò enim pressè *Augustini* lectatorem, ac Defensorem egit *Angelicus Doctor*, ut nunquam ab eo voluerit recedere, sed verba ejus, dum contraria videbantur, reverenter explicuerit; imò 1. p. q. 74. de opere sex dierum, singularem S. *Augustini* opinionem dilucidè vindicavit, ac defendit, atque aliorum SS. Patrum solvit argumenta *Augustiniane* opinioni objecta.

Item

Item 1. 2. q. 81. art. 2. de peccatorum intermediorum proximorum Parentum transfusione in posteros *S. Augustinum* vindicat.

Idem præstat q. 5. de Malo art. 2. ad 2. & in 2. dist. 33. q. 2. art. 1. ad 1. de pœnâ parvulorum sine baptismo decedentium. Vide 1. p. q. 66. art. 2. ad 1. (q. 77. art. 5. ad 3.) q. 84. art. 5. in Corp. (q. 90. art. 4. in Corp.) q. 91. art. 4. ad 5. (2. 2. q. 23. art. 2. ad 1.) in 2. dist. 14. art. 2. in Corp. (q. 21. de Ver. art. 4. ad 3.) & alibi centenis vicibus *S. Augustini* verba, à nonnullis pravè intellecta ad sanum sensum reducit *Angelicus Doctor*. Non ergo mirum est, quod *S. Augustini* mentem *Jansenius* assecutus non sit, cum lucem respuerit Angelicam *Aquinatis*.

Sed loquatur pro se *S. Augustinus* lib. 6. cont. Julian. cap. 4. versans illud *S. Pauli* argumentum : Si unus (Christus) pro OMNIBUS mortuus est : ergo omnes mortui sunt ; Ex hoc (inquit) probavit (*S. Paulus*) omnes mortuos esse (peccato originali) QUIA pro OMNIBUS mortuus est unus, scilicet Christus ; quapropter (infert ipse *Augustinus*) si nullum trahunt peccatum PARVULI, non sunt mortui : si non sunt mortui, non est mortuus pro eis (Christus) qui non est mortuus nisi pro MORTUIS. Eccè ex SS. *Paulo*, & *Augustino* tam fide certum, Christum pro omnibus omnino hominibus mortuum fuisse, quàm quod omnes omnino (de B. Virgine quæstionem movere noluit *Augustinus*, nec Nos volumus) peccatum originale contraxerint : Ergo primum ex *Augustino*, & *S. Paulo* contra seipsum, & *Calvinum* fateri tenetur *Jansenius* ; vel cum *Juliano* cæterisque *Pelagianis* negare secundum : Utrumque enim ex SS. *Paulo*, & *Augustino* æqualiter hæreticum est. In *Augustinum* igitur injuriosus est *Jansenius* &c.

Videatur *Augustinus* lib. 2. de Simbolo cap. 8. modum

explicans, quo Christus Reprobos in iudicio redarguet: *Videtur (ait) vulnera quæ inflixistis; agnoscitis latus, quod pupigistis; quoniam & PER VOS, & PROPTER VOS apertum est, nec tamen intrare voluistis: Nonne vero, & sincero affectu Christus subiit vulnera, & latus sibi aperiri voluit pro Reprobis, quibus solis in iudicio ita loquetur? Sed quia intrare noluerunt, ideo effective & efficaciter redempti non sunt; & idcirco Augustinus addit: qui non estis redempti pretio mei sanguinis, seu, ut ait Tridentinum Sess. 6. cap. 3. Redemptionis beneficium vobis non profuit; quia reipsa non estis mei.* En distinctionem Thomisticam de sufficientia sinceri affectus Redemptoris ad reprobos, & non efficacis, vel effective æternæ salutis: Sufficientiam pretii admisit Jansenius, sed absolute & in se ob infinitatem pretii; non verò per respectum ad Reprobos, eorumvè æternam salutem, plusquam Dæmones respicit pretium mortis Salvatoris.

Hinc Augustinus in Psal. 95. ait: *Non partem mundi judicabit, quia non partem emit: Totum (incluendo reprobos) judicare habet, quia pro TOTO Orbe pretium dedit ex sincero affectu: Alioquin cur orarent reprobi Christum suum Redemptorem, Salvatorem, Advocatum &c. invocantes? Cur ipsum crederent Propitiatorem? Cur sperarent Salvatorem? Cur amarent non amantem illos sincerè; sed, ut vult Jansenius lib. 3. de Grat. Salvat. cap. 2. dilectione inani, ac sterili voluntate merè secundum mentis præcisionem.*

Hæc, & plura ex S. Augustino nostri urgent contra Jansenium Thomistæ, ipsummet Jansenium Augustino contradicere ad oculum demonstrantes. Vide Gonetum, Ferre, cæterosque de Voluntate Dei antecedente, specialiter Eminentissimum Gotti tom. 2. q. 2. dub. 2. ubi

ubi SS. *Augustini*, & *Thomæ*, *Thomistarumque* doctrinam *Jansenianæ* omninò contrariam dilucidè probat, ac *Jansenii* ex *Augustino* objectiones esse prorsus infundatas, hæresimque unicè promovere, evincit. — Undè ipse *Augustinus* in *Epist. Joannis tract. 5. cap. 3. Hanc* (ait) *charitatem perfectam*, quâ quis paratus sit mori pro fratre, *ipse Dominus in se exhibuit mortuus pro OMNIBUS*, orans pro eis à *QUIBUS* crucifigebatur. Oravit ergò suum explicando affectum & munus exercendo Redemptoris & Provisoris universalis ergà eos, quos damnandos scivit, licet non efficaciter, ut vitam reipsa consequerentur; Ità S. *Bonaventura* in 1. dist. 46. art. 1. q. 1. ad 3. explicat illud S. *Augustini* lib. 21. de *Civit. cap. 24.* quod pro eo, quem sciret damnandum, non plus oraret quàm pro Diabolo; efficaciter, scilicet, & absolute, quod volebant *Pelagiani*, æqualem Dei voluntatem ad reprobos & electos sine discretionem erroneè extendentes; *Augustinus* verò, pro efficaci & discretiva voluntate & gratiâ Dei certans, rectè dixit, quod Christus tali discretiva efficaci voluntate non oravit pro reprobis plusquam pro Diabolo; licet aliundè gratiam & voluntatem sinceram extenderit ad reprobos, iisque offerat, præparet, aut conferat auxilia quibus æternam consequi possint salutem; quod hîc inculcare, cum id faterentur *Pelagiani*, necessarium non judicavit S. Doctor; Attendendus est error quem impugnât, ut mens ejus in iubjecta materia clarè innotescat *Jansenio* & *Calvino* omninò contraria.

§. XI.

Iansenii, aut nullius unquam errantis, assertiones justè damnatæ sunt: *Augustini* de textu *Apostoli* meus, & scopus declaratur.

XXXII. **T**Am manifestè, ut vidimus, *quinque* illas damnatas tradit *Jansenius*, ut quisquis id negaverit, explodendus sit potius, quàm argumentis refutandus; Unde eas *Jansenii* *Ipensis* esse, non negârunt primi ejus Defensores; sed & S. *Augustini* esse, proindèque haud damnabiles, pertinaciter contenderunt. Consulantur Conciliorum definitiones, & errores Authorum quos damnant, seu verba, quibus hi sese exprimunt, & inter *Jansenii* verba, & relatas propositiones damnatas tanta invenietur concordia, quanta inter *Pelagii*, *Lutheri*, *Calvini*, &c. verba, ac Conciliorum definitiones quibus eorum errores damnantur; non enim *corticem* duntaxat verborum in errantibus attendit Ecclesia, sed maximè *sensum*: ac scopum verborum in propriâ illorum significatione: Inanes ergò sunt, & vani Recentiorum *Jansenistarum* circuitus, ambages, ac verborum cavillationes, quibus evadere putant damnationem, cum similibus evasionibus Conciliorum definitiones illuserint, aut illudere possint, profligatissimi quique *Hæretici*.

S. *Augustinum* quod attinet, dum agit contra *Pelagianos*, qui Dei voluntatem & gratiam de se indifferenter, & quoad omnes omninò homines *equalem* propugnabant, *Apostoli* propositionem 1. *Tim.* 2. *Vult omnes homines salvos fieri, tripliciter restrinxit*, ut refert S. *Tho-*

S. Thomas 1. p. q. 19. art. 6. ad 1. pro ostendendâ differentiâ intrinsecâ gratiæ, & voluntatis Dei efficaci, ab inefficaci; sed admittendam contendit voluntatem seipsâ efficacem erga aliquos, & nunquam exclusit alium sensum, quo voluntate antecedente voluit sincerè, licet inefficaciter omnium omninò salutem æternam; imò de Spir. & Lit. cap. 33. Præfatum Apostoli textum ad omnes extendit, non sic tamen (addit) ut eis adimat liberum arbitrium (prout Manichæi, & Pelagiani ex gratiâ efficaci discretivâ inferebant) quo vel benè, vel malè utentes justissimè judicentur &c. Undè binas suasiones, quibus agit Deus ut velimus, & ut credamus, & non solum cum volumus, & credimus, ibidem assignavit: Insuper inter Articulos sibi falsò impositos art. 2. dicitur: Remotâ hâc discretione, quam divina scientia (practica) intrâ Secretum suæ justitiæ continet (hoc est, sepositâ quæstione de Voluntate, scientiâ, & gratiâ efficaci, ac discretivâ) sincerissimè credendum, & tenendum, Deum velle ut OMNES homines salvi fiant, siquidem Apostolus, cujus ista est Sententia, strictè præcipit, ut Deo pro omnibus supplicetur. Vides, quod explicationes S. Augustinus dederit restrictivas contrâ Pelagianos, & universalem contra Calvinum, Fansenium &c. absque eo, quod veritas unius alterius veritatem excluderet. S. Prosper de Vocat. Gent. cap. 12. de illâ calumniâ exclusivâ altè conqueritur: Solum (inquit) qui amant calumniosa certamina, dum hæc legerint, vel audiverint, dicent: Nos contradicere Apostolo dicenti; quod Deus vult omnes homines salvos fieri.

Doctrina certa est in SS. Aug. & Thoma 1. p. q. 1. art. 10. quod idem S. Scripturæ textus plures admittat sensus, etiam Literales. Sic Mat. 18. Petra sumitur pro Christo, pro Petro, pro Petri Confessione, & pro Ecclesia prout in diversis occasionibus SS. Patres sumpserunt;

Verum, veritas unius intelligentiæ alterius non excludit Veritatem; Sic tres intelligentiæ *Apostolici* textus ab *Aug.* adhibitæ & suo proposito pro gratiâ discretiva, contra *Pelagianos* necessariæ, non excludunt *quartam*, quam aliàs ipse adhibet, ut generalem ergà omnes homines voluntatem seriam, inefficacem, nec sterilem, quoad auxilia possibilitatis, firmiter statuatur. Unde distinguenda est illa propositio: *Augustinus* ad gratiam *efficacem* textum Apostoli *Vult omnes* &c. limitavit: agendo contra *Pelag.* æqualem gratiam ad omnes sine discernente gratia extendentes: concedo: cum exclusionem voluntatis inefficacis erga omnes: nego: & consequentiam: non enim sequitur: agendo pro gratia efficaci, de illa intellexit Apostolum: ergo semper exclusit *inefficacem*, ut illi imposuerunt Adversarii: eodem modo pessimè arguitur: Per *Petram* Matth. 18. intelligit aliquando *Ecclesiam*: ergo nunquam intelligit *Petrum* per *Petram*; unus enim sensus pro loco & tempore aptus, pro alia occasione non fit ineptus aut contrarius. =

§. XII.

Innocentius X. damnans *Jansenium*, Thomistas à calumniis vindicavit: Factum de Mag. *Alex. Seville* Dominicano, Thomista egregio, refertur.

XXXIII. Q Uod *Innocentius X.* *Jansenium* damnans intactam reliquerit doctrinam Thomisticam; patet imo, ex ipsissimo ejus Decreto 23. Aprilis 1654. quo *Jansenii* librum, aliorumque Defensorum ejus plurima scripta proscripsit; *Molinam* non fuisse finaliter damnatum, aut quæstionem de *Auxiliis* pror-

prorsus non fuisse *decisam*, ut quidam, non *Thomistæ*, falsò publicarunt, verissimè declarat; silentium, eâ de re à *Paulo V.* & *Urbano VIII.* indictum, renovat, ac Controversiam sub *silentio* in statu pristino reliquit; constat autem ex utriusque partis *Historiis* nihil tunc sub *Clem. VIII.* & *Paulo V.* actum fuisse contra *Thomistas*, sed totum quod factum est, illis favere: Ergò *Innocentius X.* damnans *Jansenium* doctrinam *Thomisticam* puram, & intactam agnovit; nec historica de *Auxiliis* nota & registrata facta esse falsa, ut fingitur, declarare voluit, aut potuit; sed *fide indigna* declaravit *Acta* super finali *diffinitione* contra *Molinam*, ut verum est.

2do. Patet ex eo, quod eodem die, & anno & aliàs sæpius, sanctitas sua *vivæ vocis oraculo* declaravit, *Doctrinam Thomisticam de Prædestinatione, gratiâ, & libertate*, aut *questionem de AUXILIIS*, nec directè, nec indirectè per damnationem quinque Propositionum *Iansenii* fuisse *attactam*. Qui credit, Pontificiâ Authoritate justè damnatas quinque *Iansenii* propositiones, credat pariter *Thomismum* eâdem individuâ authoritate declaratum *intactum*; vel dicat, necesse est, Summum Pontificem mentem suam ignorâsse, contradictoria declarâsse; reos damnare posse, at non liberare innocentes. Hæc autem absurdè dici, quis non videt?

Constat 3tio ex *Qualificatorum* in causâ *Iansenii* testimonio. *Anconinus Reginaldus* Ord. *Prædic.* adfuit, qui spisso postea volumine sententiam *Thomisticam*, ex *Tridentino*, & *Catechismo Romano*, à *Calvinismo*, & *Jansenismo* discrevit, & contra *Molinam* probavit. — *P. Wadingus* Ord. *Minorum*, Consultorum alter, hæc scripta reliquit: De quinque propositionibus *JANSENI* actum est; absolute namque condemnatae sunt, nullâ factâ mentione doctrinae *S. Augustini*; quippe, cui in

nullo præjudicatum voluit sua Beatitudo, neque Gratia effici. —

XXXIV. Constat 4to. ex Facto notissimo P. *Alexandri Seville* Dominicani; Hic *Salamantica* studuit, & docuit; redux in *Belgium*, Patriam suam *Iansenismo* infectam, ac SS. *Augustini*, & *Thomæ* doctrinam spretam, aut corruptam cernere ingemuit; hinc in sui Ordinis Capitulo Provinciali, *Lovanii* Anno 1649. celebrato, ut tanto occurreret malo, *Theses de libero arbitrio* defendendas distribuit, idque integro quadriennio ante Annum 1653. quo *Iansenii* quinque famosas proscripsit *Innocentius X.* *Thomismum* sic cum *Molinismo* æque suppressere voluerunt *Iansenii* sequaces. Unde

Fromondus Iansenii Defensor, cum aliis Academicis sibi adhærentibus, *Theses* illas defendi prohibuit, & plurimis postea scriptis, *Romæ* in præfato *Innocentii X.* Decreto damnatis, impugnavit. Tales tùm *Anti-Thomistæ* fuere *Iansenistæ*, non quales finxit *Quesnellus* & adhærentes.

Paruit pro tunc Magister *Alexander Seville*; sed mox *Theses* suas approbandas, vel improbandas misit ad Reverendissimum suum Patrem Magistrum Generalem Fr. *Thomam Turcum*, qui ut erat in SS. *Augustino*, & *Thomâ* profundè versatus; *Theses* per se, suosque Assistentes examinavit, easque purè *Thomisticas* esse invenit; quare mandavit ut, invitis quibuscunque, eodem in loco publicè defenderentur, quod & factum est.

XXXV. Hic non hæsit Magister *Seville*, sed *Romam* venit, ac pro *Iansenianæ* doctrinæ damnatione strenuè egit apud *Innocentium X.* de cujus licentiâ *Volumen* integrum contra *Iansenistas* primus omnium scripsit, typisq; mandari 1. *Bruxellis*, 2. *Moguntia*, 3. *Venetis* curavit;

ravit ; ex hoc libro acceperunt lumen quotquot post-
eà *Jansenii* errores eruditè refutarunt. *Sebillianam* do-
ctrinam , cèn pure *Thomisticam* , ipsimet Magistro
Sebille , ubique contrà *Iansenistas* prædicandam , com-
misit SSmus *Innocentius X.* paruit ille , nec per totum
quadriennium , adjuvantibus cæteris Dominicanis , ces-
savit , donec *Bullam Innocentianam* , præfatumque
Decretum , quibus *Iansenius* , *Fromondus* , & alii dam-
nantur adhærentes , viderat promulgata. Hæc fu-
sius refert ipse *Alexander Sebille* in præfato suo Libro,
nunquam satis laudato : Undè non immeritò dicere
posset : *plus cæteris laboravi adversus Iansenium & se-*
quaces.

Ex quo facto habetur 1mo *Iansenistas Thomismum*
supprimere , & prohibere totis viribus studuisse.
2do *Thomismum Iansenismo* esse contrarium. 3tio *Tho-*
mistas in damnatione *Jansenii* procurandâ præcipuas ,
& primas habuisse partes , nullosque profundius , aut
zelosius , quàm veros SS. *Augustini* , & *Thomæ* Disci-
pulos , *heresim* illam impugnasse. 4to Fabulam esse,
Reverendissimum *Thomam Turcum* prædeterminatio-
nem *physicam* , quam in suis scriptis , inque hoc Casu
approbavit , unquam rejecisse.

Tandem , quod rei nostræ caput est , constat , *In-*
nocentium X. Doctrinam *Thomisticam* , prædicandam
fidelibus , ut *Catholicam* ab Hæresi *Iansenianâ* separasse ,
adeoque illam per damnationem Propositionum *Ian-*
senii , aut consequenter per *Calvini* , *Baji* , *Quesnelli* &c.
(ut etiam ipsi *Molinistæ* , infra citandi , palàm fater-
tur) nec *indirectè* vulneratam fuisse , aut tactam , nisi
delirando dicamus , *Innocentium X.* Magistro *Sebille* in-
junctum , ut Fideles *Hæreticam* doceret doctrinam ; Sen-
tentiam , quam ut *hæreticam* ipse damnavit , reliquille ,
ac mansisse intactam ; aut fraudulenta mentali restri-

atione Ecclesiam decepisse. Quis tam impiè despiat?

Sed aliud notatu dignum observo, quod, nimirum, tot inter *Parisienses*, & *Lovanienses*, etiam *Regulares*, qui *Jansenii Pseudo-Augustinum* approbarunt; nec unus invenitur *Dominicanus*; idque non aliâ, ut arbitror, de causa, quàm quod requisiti Libri detexerint errores, & inde eum approbare renuerunt; vel quod Libri Editores probè noverint, *Dominicanos*, ut nec *Molinistas*, Doctrinam ipsis tam contrariam, nunquam approbaturus, & ideo nullius *Dominicani* petiverunt Suffragium. Hinc etiam *Thomistarum*, & *Molinistarum* à *Iansenismo* par ad minùs colligitur averfio. Et quis, quæso, Catholicus *Iansenio* de libero lapsi hominis arbitrio differenti subscribere poterit? Lib. enim 3. de *Nat. lapsa* to. 2. à pag. 176. liberum arbitrium post peccatum ante fidem, undè incipit gratia, velut ferreis vinculis astrictum, ita arctis terrenis cupiditatibus captivum, ut **NULLO** modo possit surgere, ut bonum velit aut faciat; sed ut tantummodo captivo motu versetur in malo, sublata funditus indifferentiâ **PROXIMA** ad bonum, & malum. pag. 178. col. 2. lit. D. & E. addens: Hoc ut fides Christiana basim docet *Augustinus*, licet id in *Bajo* damnatum noverit *Iansenius*, suis non obstantibus evasionibus cap. 25. 26. & 27. à pag. 272. Unde pag. 276. col. 1. docet *Baji* damnatas in rigore, & proprio verborum sensu, ab Assertoribus intento, posse sustineri. Hinc ad peccatum actuale solum requirit libertatem in voluntate Adami duntaxat (quod *Alex. VIII.* damnavit) & invincibilem ignorantiam à peccato non excusare fuse docet; & sæpius inculcat; ergo evidens est quod ad demeritum, libertatem à necessitate simpliciter tali non exegerit. —

Ad probandam hanc benè agendi impotentiam, & pec-

peccandi necessitatem, totum illum *Librum III.* à pag. 176. ad 277. per capita XXVII. impendit; sed quia fat hic non dixisse timuit, tom. 3. à pag. 253. ad 341. duos de *libero arbitrio* (qui *sextus*, & *septimus* sunt de *Gratiâ Salvatoris*) addidit Libros, quibus omni arte eandem suam satagit inculcare doctrinam contra *Scholasticos*, ex *Philosophorum Gentilium* Institutione, *Augustino*, & *Ecclesiæ fide* reclamante, cum *Pelagianis* miserè arguentes: *S. Thomam*, & *Thomistas* de numero esse *Scholasticorum*, qui sic arguunt, negabit nemo: Hos ergò sibi contrarios fatetur *Jansenius*.

At dices: *Jansenius* lib. 8. de *Grat. Salv.* cap. 1. pag. 343. refert *Thomistarum*, & *Molinistarum* doctrinam; & col. 2. in fine de illis loquens ait: *Illi longè propius ad veritatem accesserunt, quàm Molinistæ . . . ut merito dici possit, illos veram Augustini Sententiam de Gratiâ Salvatoris vidisse, ac tenuisse.*

Resp. 1. quod *Jansenius* ibidem lit. C. præmiserat, quod ipse cum neutrà convenerit *Thomistarum* aut *Molinistarum* sententia; deseruit ergo juxta Seipsum, veram *Augustini Thomisticam doctrinam*. — 2. Veram (nota) de *Gratia*, non etiam de *libertate*, dixit doctrinam. — 3. Suum à *Thomistis* recessum subjunxit dicens: *Adjecerunt (Thomistæ, doctrinæ Augustini) ex superfluitatibus humana Philosophiæ excessibus, nempe, de Prædeterminatione physicâ; de subordinatione Creaturæ ad Creatorem; de auxilio sine quo non necessario, ut potentia sit in naturâ lapsâ expedire potens, etsi auxilium quo non detur; de auxilio quo ante lapsum ad opus necessario; de indifferentia potentiæ ad libertatem exactâ, quam ipse Jansenius de Grat. primi hominis pag. 42. lit. B. vocat, mancā, servilem, & umbraticā, ad meritum & demeritum in lapso minimè necessariam &c.* Pro quo etiam vide lib. ejus VI. & VII. de *Grat. Salv.*

Hi

Hi sunt apud *Jansenium*, *Philosophici* solum excessus, cum tamen, apud *Thomistas*, veri sint vel ad fidem spectent. Nec dixit *Jansenius*; *veritatem attigerunt*; sed ad eam *PROPIUS* accesserunt, licet eam non attigerint: nec dixit quod *gratiam veram* & libertatem simul concilia-verint, sed solum quod *veram Christi gratiam efficacem* teneant, quæ tamen, ex objectis diversis, à *Jansenianâ* specie differt. Undè hic fucatè processit *Thomistas* laudando, quos postea unâ cum *Molinistis* rejicit: Sic dum *Thomistas* exagitat, *Molinistarum* invocare præ-tendit patrocinium, *Scientiam Mediam*, dicens, non difficile esse ex *Aug.* ostendere, & quod *Molinismus*, ante lapsum *Adæ*, sit *Augustini inconcussa sententia*. —

Hæc patent ex iplo *Jansenio*, qui lib. 2. de *Grat. Salv.* c. 25. & lib. 4. cap. 2. & 10. suam doctrinam fatetur dicendam novam, recenter excogitatam, & in-opinatam *Veritatem* ab iis, qui *Philosophiæ Aristotelicæ* innu-triti sunt, neque radices *Doctrinæ* (*Augustini*) perspectas habent; ideò operosiùs eadem ex *Augustini* monumentis de-monstranda sunt (cap. 2. lit. B.) ut evulso omni scrupulo nemo de mente *Sti Præsulis* (*Augustini*) incertus barere possit, nisi qui quicquid semel opinionum præoccupaverit, tueri quoquo modo malit, quam susceptam à suis Magistris mutare sententiam. Certè per illos *Philosophiâ Aristotelis* innutritos constat intelligi *Thomistas*, qui post *S. Thomam Philosophiæ Aristotelicæ* seduliùs incumbunt, & ideò scripsit *Jansenius* lib. 8. de *grat. Christi salv.* cap. 2. pag. 345. col. 1. lit. C. quod *Authores præ-determinationis phisicæ* (sunt indubie *Thomistæ*) magis profectò *Aristotelici*, quàm *Augustiniani* sunt, & pag. 344. col. 2. lit. B. apertam vim inferunt testimoniis *Augustini*. . . . Prædeterminatio illa (addit ibi) *Universam Augustini doctrinam inexplicabili confusione perturbat*. & pag. 345. col. 2. lit. B. ab *Augustini sensibus remotissima* est.

est. Gratia igitur *Ianseniana* talis est (ex ipso cit. l. 4. cap. 10. pag. 184. col. 1. lit. D.) ut sine illa *captiva* peccato voluntas *nequè libeat, neque velit, neque POSSIT, neque sciat surgere.* Quisquis itaque *Iansenium Thomistam*, vel è contrà dixerit, dicat etiam necesse est *Thomistam* omnem Hæresim *Arii &c.* docere, aut ipsam *Molinæ* aut *Scoti* Opinionem *Thomisticam* esse, licet sese strenuè impugnent: non enim minus zelose *Iansenius* impugnât *Thomismum*, quàm *Scotus* aut *Molina*.

§. XIII.

Quid egerit *Alexander VII.*? An *Thomistas* vindicaverit? Juramenti formula inferitur, ejusque occasio refertur.

XXXVII: **D**E venerunt denuò *Iansenistæ* ad fatendum quinque relatas Propositiones damnatas in *Iansenii* Libro legi; at sensum illarum à *Iansenio* intentum, catholicum esse contendebant.

Pro hujus evasionis confutatione *Alexander VII.* 17. Kal. *Novembris* anno 1656. Bullam, quæ incipit: *Alexander Episcopus*, edidit, & publicavit, quâ *Innocentii X.* Constitutionem, de quâ suprà, confirmavit, approbavit, innovavit, & declaravit.

Declarat imo quod asserentes Propositiones illas quinque in libro *Iansenii* non reperiri, sed fictè & pro arbitrio compositas esse; vel non in *SENSU* ab eodem (*Jansenio*) intento, damnatos fuisse, ut filii iniquitatis habendi sunt.

2do. Sua sanctitas testatur, quod *Cardinalis* existens, omnibus congressibus, sub *Innocentio X.* in causa *Jansenii* interfuerit, quodque ea, quæ in ea re gesta sunt, sufficienter,

cienter, & attentè perspexerit, & quod eadem causa discussa est, eâ profectò diligentia, quâ Major desiderari non posset, Annis duodecim, nempe ab Anno 1641. quo Iansenii Librum primò prohibuit Urbanus VIII. usque ad Annum 1653. quo propositiones ex illo extractas Innocentius X. ex Cathedrâ, ut ajunt Scholastici, damnavit.

3tio. *Ut omnes Christi fideles, in ejusdem fidei unitate sese contineant, declarat, ac definit, quinque illas famosas ex Libro Cornelii Iansenii excerptas, ac in SENSU ab eodem (Jansenio) intento damnatas fuisse ab Innocentio X. easdemque eodem modo Alexander ipse iteratò damnat, cum omnibus aliis libris Manuscriptis, aut typis in favorem Iansenii editis, vel edendis.*

4to. *Strictè mandat omnibus Christi fidelibus, nè prædictam (Jansenii) doctrinam teneant, doceant, prædicent, verbo, vel scripto exponant, vel publicè vel privatim interpretentur, imprimantvè, sub penis contra Hæreticos, IPSO FACTO absque aliâ declaratione incurrendis.*

Denique, præcipit omnibus Patriarchis, Primatibus &c. ut præfatam Innocentii X. Bullam juxtâ hanc suam Constitutionem ab OMNIBUS observari faciant, ac inobedientes, ac rebelles prædictis penis, aliisque juris, & facti remediis, invocato etiam si opus fuerit, brachii secularis auxilio, omnino coerceant.

XXXVIII. *Putarent humiles Ecclesiæ filii tam maturâ, & dilucidâ Successoris S. Petri, & Vicarii Jesu Christi declaratione, causam esse finitam, & verè itâ credebant omnes docibiles Dei.*

At rebelles iniquitatis filii nec acquieverunt, nec adhuc acquiescunt; à propriâ namque passione, & affectu excæcati veritatis lucem recipere renuerunt, ac renuunt, sensum privatum, & proprium, Ecclesiæ sensui per os Petri, super quem Christus Ecclesiam fundavit,
toties

toties expressô, tamque luculenter iteratis vicibus declarato, imprudenter, & erroneè præferentes.

Judicavit Rex Christianissimus *Ludovicus XIV.* suumque per Legatum *Alexandro VII.* significavit, adhuc necessariam formulam juramenti de *Iansenismi* abjuratione ab omnibus præstandam. Annuit sua sanctitas, & per Constitutionem quæ incipit: *Regiminis Apostolici XV. Kal. Martii 1664.* sequentem formulam ab omnibus Archiepiscopis &c. aliisque quibuscunque Ecclesiastici Ordinis, etiam **MONIALIBUS**, jurandam, & subscribendam præscripsit, & servari mandavit, ut (inquit) *Iansenii hæresim in Galliis præsertim serpentem ad instar colubri tortuosi, cujus caput (per Innocentium X. & priorem Alexandri VII. constitutionem) attritum est, in varios gyros, & Cavallationum fluctus euntem, extingueret.*

Formula juramenti est.

» Ego N. Constitutioni Apostolicæ *Innocentii X.*
 » datæ 31. Maji 1653. & Constitutioni *Alexandri*
 » VII. datæ 16. Octob. 1656. Summorum Pontifi-
 » cum me subjicio, & quinque Propositiones ex *Cor-*
 » nelii Iansenii Libro, cui nomen *Augustinus*, excer-
 » ptas, & in sensu ab eodem intento, prout illas per
 » dictas Constitutiones sedes Apostolica damnavit,
 » sincero animo rejicio, ac damno, & ità juro. Sic me
 » Deus adjuvet, & hæc sancta Dei Evangelia.

Concludit *Alexander VII.* facultatem aliter judicandi, vel interpretandi cunctis adimens; Executionem Archiepiscopis &c. appellatione postpositâ, & brachii Secularis invocatione, injungens; irritum, & inane decernens quidquid in contrarium fuerit attentatum; declaransque ut si quis huic Constitutioni contraire præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum

Petri

Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum.

Falsò fingunt *Iansenistæ*, ab hoc juramento exemptos esse *Patres Societatis*, cum omnes, etiam *Moniales*, illud præstare teneantur; nec dubium est, de dictorum *Patrum* promptâ, tam sanctum à Capite Ecclesiæ præscriptum juramentum, præstandi voluntate, quotiès ad id fuerint requisiti, si exceperis *Molinistas* dicentes: *Papam de sensu Authoris errare posse*, à quibus propter eà juramentum illud exigì deberet.

XXXIX. Alio pariter Decreto dato VI. Sept. 1657. omnes *libros, epistolas &c.* pro *Iansenio* scriptos, aut subscribendos, impressos, vel imprimendos, quorum plures nominatim inserit, proscribit, & damnat prælaudatus *Alexander VII.*

Insuper *libros de Auxiliis* sine licentiâ sacræ Congregationis tractantes contra formam Decretorum *Pauli V. & Urbani VIII.* editos, aut edendos pro expressè prohibitis haberi voluit, & decrevit; ac præfata Decretâ denuò confirmat, innovat, & inviolabiliter observari mandat; Silentium sub censuris, & penis in iisdem contentis, de illâ materiâ de *Auxiliis* injungit: Ergo doctrinam *Thomisticam* in statu honorifico, in quo fuit sub *Clemente VIII. & Paulo V.* reliquit, ut fecere *Paulus V. & Urbanus VIII.* & Silentium duntaxat utrique Parti contendenti indixit, quod *Thomistæ* exactè servârunt, *Iansenistæ* verò, ac *Molinistæ* quidam violarunt. Vide S. Congregationis licentiam, pro operibus *Lemosii*, ac *P. Massoulie*, & *Innocentii X.* pro celebri libro *Alexandri Seville*, partim in *Historia de Auxiliis* in Præfatione pag. XXXVIII. & in mox dictorum *Massoulie*, & *Seville* operibus, in quibus licentiæ illæ leguntur; nescio an ullus è *Societate Iesu* de illa materia è plurimis Scriptor talem petiverit vel obtinuerit licentiam,

uno excepto *Suarezio*, cui tamen licentia fuit denegata, quamvis illius & aliorum Tractatus de *Auxiliis* modò cernantur publicè impressi : Sic mandatis Pontificiis sibi gratis parent *Molinistæ*, & ingratis practice repugnant, quemadmodum & *Quesnellistæ* faciunt.

Accedit: Quod *Alexander VII.* in *Brevi* ad *Lovanien- ses* 7. Augusti 1660. Pontific. Anno VI. SS. *Augustini*, & *Thomæ Dogmata*, tutissima & inconcussa esse declaraverit, & ut talia seriò commendaverit : Ergò damnato *Jansenio*, ipse *Alexander VII.* ut *Catholicam* habuit doctrinam Scholæ *Augustino-Thomisticæ*, eamque, ceù talem, laudavit, & à *Jansenismo* sejunxit, ac discevit, commendavitque Universitati *Lovaniensi*, ac toti Christiano Orbi ut *inconcussam tutissimamque*. Cæcutit igitur in meridie malitià obcæcatus calumniator dicens: *Alexandrum VII.* damnando *Jansenium* proscriptis pariter *Thomistas*, aut non esse ovum ovo similis quàm *Calvini*, *Jansenii*, & *Thomistarum Doctrina*, ut scribit notus *P. Livinus Meyer* calumniarum & imposturarum plurium constans fabricator, toties publicè convictus, & retractare coactus; at, ad vomitum redire non cessans, ut fusius cap. 3. à §. V. ad ultimum inclusivè apparebit. Dura sunt hæc verba, dicet nonnemo; Sed duriora, ipso præsentè & dentibus stridente, probata sunt vera, tam dilucide ut nec contra militare potuerit, sed in hoc puncto calumniatorem se esse ipse publicè agnovit. Molliora verba tanta dicendi non exigit viri libertas. Pergamus ad alia ex eodem SS. *Alex. VII.* mox alleganda, præmittendo Christi Orationem. *Pater ignosce, illi, & illis; nesciunt enim, aut scire nolunt, quid faciunt mali & injuriæ Ecclesiæ Dei, Saniori doctrinæ, inconcussæ Thomisticæ Veritati, & maximè sibi ipsis Hæreticos scandalizantes, & à conversione ad fidem retrahentes.*

Satiùs longè foret *Jesuitas* ad arcam Thomisticæ *incorruptæ* doctrinæ reverti, ut viribus simul junctis debellentur aut convincantur Hæretici; Sic sæpiùs *Jesuitis* injunxerunt plures *Romani* Pontifices, *Xistus V.*, *Clemens VIII.*, *Paulus V.* &c. Sic sanxerunt statuta *Societatis* ex quarto de Obediendo *Papæ* solemnii voto; Sic strictè præcepit *Societatis* Præpositus Generalis *Aquaviva* 14. Dec. 1613, addens notanda verba sequentia: *Ad grassantia* (inquit) *impedienda mala cavendum est, & quidem serio, ne qui sponte in aliquam sententiam* (*Jesuitæ*) *propendent, sparsas hinc inde* (ut fieri novit) *S. Thomæ* *voculas aliquas emendicent, suumque in Sensum obliquè detorqueant, ut illum* (*S. Thomam*) *à suis partibus stare jactitent: Sed ejus sententiæ iis ex locis venari studeant ubi argumentum illud tractavit ex instituto, non ubi cursim & occasione tantùm obiter attigit.* &c. In suo *Decreto Molinam* omninò deserendum omnibus suis subditis rigorosè præcepit: ergò ipsa *Societas* proscripsit *Molinam* cum *Thomistis*. Utinam in hoc hætenùs mansissent constantes, nec finalem impedire decisionem tot modis satagerent.

§. XIV.

Alexander VII. Doctrinam *Thomisticam Iansenisticæ* declaravit oppositam; illam *sanam*, imò *saniozem*, asseruit suo *Brevi Apostolico*; quod & *Clemens nonus* comprobavit.

XL. **A**lio palmari argumento Scholæ *Thomisticæ* innocentia, & *Alexandri VII.* intentio cunctis innotescit: Ut distinctivum *Thomismi* à *Iansenismo* in Gallia, Anno 1663. concepti sunt quinque sequentes articuli, tanquam quinque damnatis *Iansenii* omninò con-

contrarii, ità ut quotquot eis candidè, & sincerè subscriberent, Catholicæ, & doctrinæ Catholicæ Professores haberentur, nec de *Iansenismo* citrà calumniam infamari possent.

Tenor Articulorum est, ut sequitur.

I.

» Cum ex S. *Augustini* sententiâ, quam tota S. *Thoma* Schola defendit, gratia efficax voluntatem indeclinabiliter, & infallibiliter citrà tamen necessitatem, vi divinæ motionis flectens, & determinans, ad singulos Christianæ pietatis actus necessaria sit, nunquam contingit ut vel oremus, sicut oportet, nisi cum ea operatur ut oremus, nobisque interpellandi, & gemendi inspirat affectum; nec ut Dei mandata servemus, nisi cum illa facit ut in ejus præceptis ambulemus; nec denique ut inimici tentationes superemus, nisi cum nobis victoriam largitur: Et tamen cum nonnunquam justis tentationibus succumbant, & in varia peccata prolabantur, etiam cum illa vitare imperfectè ac remissè volunt, atque conantur, manifestum est justis in illo imperfectæ ac remissæ voluntatis statu, vitio licet suo mandatum violantibus, efficacem illam, & victricem, quâ præsentè nunquam vincimur, gratiam non adesse.

» De his ergò justis, quibus illa magna non adest gratia, licet parva, & imperfecta non desit, verè utcunque dici potest, & potuisse illos Dei mandata servare, tentationique resistere, eosdemque alio sensu non potuisse; potuerunt enim prorsus; Quia non solum liberi arbitrii virtutem, & gratiam habitua- lem habuerunt, sed etiam gratiam actualem, quæ
D 2 suffi-

» *sufficiens* dici potest, *Thomistarum* sensu, qui gratiæ
 » *per se efficaci* necessitatem supponit.

» At, quia absente gratiâ efficaci nunquam contin-
 » git, ut voluntas, sicut oportet, tentationi resistat,
 » constansque est apud *Thomistas* dogma, gratiam
 » *sufficientem* ab *efficaci* separatam non complecti om-
 » nia ad piè agendum necessaria: Ideò usitatissima
 » scripturis, Patribusque locutione, & *Thomistis*
 » omnibus probatâ, hoc sensu dici potest justos illos
 » ejusmodi *sufficienti* gratiâ instructos, tentationi, cui
 » succubuerunt, resistere non potuisse: quia nimi-
 » rum ejusmodi potestatem non habuerunt, quæ com-
 » plecteretur omnia ad agendum necessaria, cum gra-
 » tiam efficacem ad agendum utique necessariam non
 » habuerint.

» Quare cum dicimus, nos sine gratiâ *per se efficaci*
 » non posse agere, id hoc uno sensu intelligimus,
 » eum cui deest gratia illa *per se efficax*, non habere
 » omnia, quæ requiruntur ad actu agendum.

2.

» Gratia interior duplex est: alia efficax, quæ sem-
 » per producit illum effectum, ad quem impellit vo-
 » luntatem; alia inefficax, quæ voluntatem excitat
 » ad effectum, quem non producit.

» Prior gratia ea est, quam simpliciter, propriè, &
 » absolutè efficacem *Thomistæ* vocant: huic resisti
 » quidem semper potest, ut iidem docent; at nun-
 » quam ità resistitur, ut effectui illo privetur, ad quem
 » impellit voluntatem: Quod aliis verbis sic expri-
 » munt, ut resisti posse dicant in sensu *diviso*, non
 » autem in sensu *composito*.

» Secunda autem ea est, quam tùm *excitantem*, tùm
 » *inef-*

„ *inefficacem*, tùm *sufficientem*, idem significantibus
 „ verbis, vocant; huic verò resistit, ac renititur vo-
 „ luntas, eamque eo effectû privat, ad quem exci-
 „ tat, & ad quem potestatem largitur, superiùs ex-
 „ plicato *Thomistarum* sensu, sufficientem. Potest
 „ quidem illi voluntas consentire, nec tamen, si absit
 „ gratia efficax, unquàm consentit; non defectu an-
 „ tecedentis potestatis, sed liberâ sui ipsius in opposi-
 „ tum determinatione.

„ Sed quamvis illa gratia per se spectata effectû illo
 „ careat ad quem tendit, ad quem voluntatem ex-
 „ citat, & ad quem per antecedentem Dei voluntatem
 „ destinatur, adeoque falsum sit hoc sensu omnem
 „ Christi gratiam semper habere eum effectum quem
 „ Deus vult, si tamen spectetur ut cum absolutâ Dei
 „ voluntate conjuncta, meritò hoc sensu efficax dici
 „ potest, quia semper id in corde hominis operatur,
 „ quod Deus absolutâ voluntate intendit. Certum est
 „ enim apud *Thomistas*, auxilium *sufficiens* respectu
 „ unius actus, semper esse efficax respectu alterius,
 „ ad quem efficiendum Decreto absoluto divinæ vo-
 „ luntatis destinatur: Adeoque apud illos, omnis
 „ gratia est efficax alicujus effectus, ejus, nimirum,
 „ ad quem proximè ordinatur, & quem Deus abso-
 „ luta voluntate intendit, juxtâ illud Isaia: *Verbum*
 „ *quod egreditur de ore meo, non revertetur ad me va-*
 „ *cuum, sed faciet quacunque volui.*

3.

„ Ad merendum & demerendum in statu naturæ
 „ lapsæ non sufficit libertas à coactione, sed requiritur
 „ libertas à necessitate: Quamvis enim gratia per se
 „ efficax infallibiter, & insuperabiliter voluntatem ad
 „ agendum determinet, atque ità nunquam voluntas

„ illi actu dissentiat ; non tamen inducit necessita-
 „ tem, quia non tollit dissentiendi potestatem. Est
 „ ergo perpetuò in homine lapso illud, quod *Tho-*
 „ *mista* statuunt activæ indifferentiæ genus, quam
 „ *proximam* dicere nihil vetat, dummodo ab hoc ver-
 „ bo semoveas illum sensum, ut voluntas per effica-
 „ cem gratiam mota credatur nunc consentire, nunc
 „ dissentire, sive quod idem est, nunc actualem con-
 „ sensum, nunc verò actualem dissensum cum ejus-
 „ modi gratiâ componere.

4.

„ Tantum abest, ut Semipelagiani ideò Hæretici
 „ fuerint, quod dicerent gratiæ nos consentire & dis-
 „ sentire posse, ut potius certum, & minimè dubium
 „ sit cuicunque gratiæ etiam efficaci resisti posse,
 „ id est cum quacunque gratia simul remanere acti-
 „ vam, atque, ut suprâ dictum est, *proximam* dissen-
 „ tiendi potestatem, licet actu, ut etiam suprâ dictum
 „ est, nunquam efficaci gratiæ dissentiat.

f.

„ Gratuitæ prædestinationis doctrina maximam jure
 „ meritò apud omnes Scholas Catholicas authorita-
 „ tem obtinet : Hujus autem doctrinæ hæc summa
 „ est ab omnibus ejus Defensoribus recepta ; solis ele-
 „ ctis, si spectetur non antecedens, sed absoluta, &
 „ efficax Dei voluntas, salutem æternam absoluto Dei
 „ Decreto destinatam esse, cum ea gratiarum ac be-
 „ neficiorum serie, quibus certissimè liberantur, qui-
 „ cunque liberantur, quorum beneficiorum utique
 „ præcipuum est perseverantiæ donum, quod nemo
 „ proprium esse Prædestinatorum inficiatur : Hinc
 „ sequitur Christum, cujus absoluta voluntas paternæ
 „ semper conformis extitit, hoc decretum, nec pre-
 „ cibus,

» cibus, nec morte suâ simpliciter, & absolute mutare
 » voluisse; Itaque solis illis absolute, & efficaciter
 » promereri voluit salutem æternam, & perseveran-
 » tiæ donum, quos sibi à Patre dados, & de manu
 » suâ à nemine raptum iri in Evangelio dicit. De his
 » capitibus apud omnes gratuita prædestinationis De-
 » fensores convenit; quibus ea tantum Christi mor-
 » tis omnibus impensæ generalitas excluditur, quâ col-
 » lata omnibus hominibus asseruntur gratiæ ita *suf-*
 » *ficientes*, ut prætereà efficacem ad volendum, seu
 » operandum non requirant.

» Sed hæc opinione demptâ, nihil obstat, imò
 » prorsus veritati consentaneum est dicere, Christum
 » pro omnibus omninò hominibus mortuum esse, ac
 » sanguinem fuisse, tum quia antecedenti voluntate
 » salutem omnium voluit, tum quia sufficiens pro
 » omnibus pretium obtulit. Falsum autem est, &
 » hæreticum dicere, Christum pro salute duntaxat
 » Prædestinatorum mortuum esse, cum multis repro-
 » bis, omnibusque adeo justificatis, gratias traditâ
 » à *Thomistis* notione *sufficientes* meruerit, quibus ad
 » salutem pervenire possent, quamvis nemo iis benè
 » utatur, & in acceptâ justitiâ perseveret, nisi uberio-
 » ribus illis, & efficacibus auxiliis adjuventur.

Hos articulos cum *Brevi* mox referendo citat *Gonet*
 tom. 1. in *Apologia Thomistarum* art. VIII. pag. mihi
 359. Illos pariter refert Reverendissimus *Steyaertius*
 tom 1. dicens, se Thomistarum doctrinam verbis ex-
 actiùs exprimere non posse. Eos Thomisticam, ac
 Catholicam continere doctrinam fassi sunt *Molinistæ*,
 Pater *Ferrier* hac in causâ pro Societate Jesu Actor.
P. la Fontain in Additionibus ad Eminentissimum *Aguir-*
re pag. 59. & 61. & alii passim.

Sunt, fateri, scriptores, qui Articulos illos contem-
 dunt,

dunt, verbis ambiguis *Jansenismum* regentibus, & *Thomismum* fucatè simulantibus fuisse conceptos, ut sub orthodoxâ *Thomistica* doctrinâ occultaretur *Jansenii* error, & deciperetur Ecclesia.

Verùm id *Thomistarum* causæ nihil facessit negotii. Dato enim, & non concesso, quod Articulorum Authores ità intenderint, *Thomistis* sufficit, quod præfati Articuli in sensu verborum obvio *Thomistici* sint; quod illorum Authores eos tradiderint ut *Thomisticos*, seque, ceù tales, eos habere Urbi, & Orbi declaraverint; quod ità de illis ipsi *Molinistæ* senserint; quod ità illos *Alexander VII.* & *Clemens XI.* cum totâ Curiâ Romanâ intellexerint, ac susceperint. Quidquid ergo internè voluerunt Articulorum Authores, quidquid æquivocationis, ambiguitatis, aut mentalis restrictionis habuerunt, ad rem non facit, cum de solis externis iudicet Ecclesia. Quod vero quidam Articulos sensu occulto, & alieno aliter interpretentur, causæ sanioritatis *Thomisticae* doctrinæ minimè obest, nisi planum, obviumque Verbi Dei, ac Decisionum Conciliorum Generalium sensum non amplectendum dicamus, quia illum ad extraneos, occultos, fucatosque sensus Ecclesiae inimici detorquent. Quo quid insultius?

Præterea, ab effectu, & diuturnâ experientiâ compertum est, quod quotquot in *Gallia*, & alibi præfatis Articulis, & *Alexandri VII. Formulario* sincero animo subscripserant, ut à *Jansenismo* remotissimi, & sanioris doctrinæ Professores habebantur, & agnoscebantur; Plurimi autem fuerant, qui prius renitentes postea resipuerunt, Articulisque, ac *Formulario* subscripserunt, quâ de causâ per utramque Potestatem Ecclesiasticam, & Secularem ad altiores dignitates admissi, promoti, aut continuati sunt: Qui autem utrique subscribere renuerunt, ut *Quesnellus*, & Adhærentes,

Apo-

Apostolicis Censuris, ac Principum Decretis, inobedientiæ debitas incurrerunt condignas pœnas. Signum igitur evidens est, & irrefragabile argumentum, quod sinceri *Articulatorum*, & *Formularii* subscriptores, quales sunt cuncti veri *Thomistæ*, *senioris* sint doctrinæ, & *Jansenianæ* ex diametro oppositæ.

Frustrâ itaque partem cum *Thomistis* habere contendunt, qui doctrinam simul, & sensum *Jansenianæ* Hæresis non abjurant; Tum quia *S. Thomas* ipse, ut supra vidimus, *Jansenii* propositiones pridem rejecit, ac censuravit; tum etiam quia *factum* illud, de sensu libri, aut *propositionis* catholicæ, quod & *doctrinale* dici solet, mediatè saltem, *virtualiter*, & *indirecte* est juris, & de fide; Alioquin sensum Catholicum *Augustini* &c. aut hæreticum *Calvini* &c. Ecclesia non poterit definire, quod foret damnare *Augustinum*, & *Calvinum*, aliosque Hæresiarchas salvare.

Hi iidem Articuli per Illustrissimum *Convenarum* Episcopum ad *Alexandrum VII.* Pontificem Maximum missi sunt; refert *P. la Fontain Soc. Jesu* seu *F. Clareux*, ubi supra, *Articulatorum* Authores sequentia adjunxisse: *Declaramus his (Articulis) nostram omnem, supra materiam quinque Propositionum, (Jansenii) doctrinam contineri . . . Si Sanctissimus Pater amplius à nobis desideret, quo testemur animi SINCERITATEM, quo fidei decisionibus, in Constitutionibus Apostolicis expressis, adharemus, ac propositum, quo decrevimus NULLO MODO violare, aut ledere easdem Constitutiones; exequi illud fideliter promittimus.*

XLI. Totus lætus, & contentus *Articulos* illos ut *Thomisticos*, cum adjunctâ Authorum declaratione accepit Sanctissimus *D. Alexander VII.* gratulans per *senioris* doctrinæ (*Thomistica*) amplexum, ultteriores lites cellaturas.

Hinc ad *Archiepiscopos*, & *Episcopos Galliarum* rescriptit per *Breve Apostolicum* datum 26. Julii 1663. tenoris sequentis.

„ Venerabiles Fratres salutem, & Apostolicam Be-
 „ nedictionem. Ut nulli Vestrum incompertum est,
 „ quantâ solitudine *Innocentius X.* fel. Record. Præ-
 „ decessor Noster, *Jansenianam* Hæresim radicitus e-
 „ vellere conatus fuerit; quantâ nos ipsi curâ, & in-
 „ stantiâ idem propositum indefinenter prosequi non
 „ destiterimus; itâ Nobis probè compertum est, atque
 „ perspectum, quàm indefesso studio plerique Ve-
 „ strum Constitutiones Apostolicas, in *Jansenii* causa
 „ editas, executioni mandari procuraverint. Illud
 „ autem NON MEDIOCRI GAUDIO animum
 „ nostrum perfudit, quod litteris è *Gallia* recens al-
 „ latis, accepimus illorum in dies crescere numerum,
 „ qui RECTA sapiunt, præfatis Constitutionibus se-
 „ se ultrò subjicientes; illorum verò decrescere, qui
 „ à veritate auditum avertunt, & variis inanium in-
 „ terpretationum argumentis decepti, Decretis Apo-
 „ stolicis refragantur. Is fuit sanè egregius laborum
 „ vestrorum fructus, majoris, scilicet, & prioris par-
 „ tis, ut multi, iique cæterorum nomine PRIMARII,
 „ exemplo vestro, consilio, & operâ, ad
 „ SANIOREM doctrinam inducti, eâ, quâ par est,
 „ ut credimus, animi demissione sese paratissimos ex-
 „ hibuerint ad illa OMNIA præstanda, quæ ipsis à
 „ sede Apostolica præscribentur, &c.

Breve hoc, cum constitutione *Regiminis*, in quâ
 juramenti præscribitur formula, confundere, error
 est, ut patet ex eo, quod *Breve* hoc datum fuit 26.
 Julii 1663. *Constitutio* autem præfata anno sequente
 15. Kal. Martii 1664. ut supra vidimus; & insuper
Galliæ Prælati, accepto hoc *Brevi*, illud ad Episco-
 pos

pos absentes miserunt, cum hac inscriptione : *Breve Summi Pontificis rescriptum est ad certos Articulos, ad sedem Apostolicam transmissos.*

In præfato *Brevi* observandum est imo eos qui doctrinam *Thomisticam* in Articulis illis expressam, sincerè profitentur, RECTA SAPERE ; & à *Fansenii* Hæresi, quantum ortus ab occidente, distare.

2do. *Thomistarum* doctrinam, ut in Articulis expressam, SANIOREM esse ; non comparative ad *Fansenianam*, quæ *Hæretica*, nullatenus verò sana, ab *Alexandro VII.* toties declarata est : Ergò dicitur *sanior* comparative ad reputatas, apud Catholicos, *sanas* opiniones : Per *saniores Doctrinam* intelligi *Molinisticam* non patitur verborum sensus ; maximè quia ly *sanior* refertur ad doctrinam quam se amplecti Articulorum Authores professi sunt ; hæc non est *Molinistica*, quæ per Articulos disertè impugnatur : Ergò ly *sanior* afficit doctrinam *Thomisticam*, ibidem infertam.

XLII. Respondent Patres *Societatis*, Scholæ *Thomistica* æmuli, du Bruyn 22. Nov. 1699. & van der Woestin 28. Nov. 1702. quod Articulorum Authores non steterint promissis, quod resiliiverint, fraudulenter egerint. &c.

Frigida sanè responsio : indè namque solum sequitur, eos, qui promissæ submissioni non steterunt, male, & infideliter egisse : Ast, quid hoc ad *Alexandri VII.* verba, quibus *Thomistica* reputata Articulorum doctrina *sanior* declaratur ? Nec *Fansenii*, nec Authorem Articulorum internam mentem reprobavit, aut approbavit Ecclesia, sed verborum sensum prout in eorum scriptis res per verba significatas repræsentant : & indè infallibiliter declarat doctrinam *Fansenii* hæreticam ; Articulorum verò *saniores*, ut illos sincerè editos

editos se credidisse asserit *Alexander VII.* Igitur sive *sincerè*, sive *frandulenter* egerint *Articulorum* Authores, & Professores, Doctrinam *Thomisticam*, in Articulis expressam, Summus Pontifex judicavit *saniozem*, quam aliàs *tutissimam* dixit, & *inconcussam*. Tantùm ergò abfuit, quod *Alexander VII.* *Jansenium* damnando, *Thomisticam* damnaverit doctrinam, quin potius hanc ab illà segregaverit, eamque doctrinam *saniozem*, nec non plenè Catholicam declaraverit, & *Jansenii* hæreticam: Tanta est utriusque distantia.

Hinc evidenter sequitur, eos, qui *Articulorum* doctrinam seriò, candidèque profitentur, & unà quinque *Jansenii* Propositiones in *sensu* ab Authore intento rejiciunt, ut faciunt *Thomistæ*, non nisi calumniosè dici *Jansenistas*; omnesque sic appellantes *Thomistas*, Censuras toties ab Ecclesia contrà similes latas, incurrere. Væ! ergò illis: compassionem potius quàm impugnationem merentur *Calumniatores*: Apostolico Ore sic appellati sunt, qui *Thomismum* dolosè accusare non cessant.

Sequitur pariter, non sufficere quod quis admittat *substantiam* doctrinæ quinque *Jansenii* Propositionum hæreticam esse, sed insuper eas *Jansenii* esse, aut in *sensu* ab Authore, in libro expresso, damnatas credere oportet; utrumque ergò copulativè, & sincerè præstare, Ecclesiæ Decisiones necessarium exigunt. Itaque *substantiam* propositionum damnare, & non *sensum* ab Authore intentum, vel è contrà *sensum* ab Authore intentum, & non *substantiam* rejicere, nec *sanum*, nec *sanius*, sed *erroneum* dicere oportet. Unde Doctrina *Thomistica* utrumque præstans ab *Alexandro VII.* doctrina *sanior* merito appellata est; adeoque eam *Jansenianæ* identificare, species videtur delirii, si non malignitatis, ad populi, & juventutis seductionem excogitata.

Sequi-

Sequitur tandem, non solum *Iesuitis*, ut fingitur, ex *Iansenii* damnatione commodum accessisse, sed omnibus, maximè *Thomistis*, commodissimum esse, & honorificum, quod eorum doctrina, *Iansenismi* occasione, toties denigrata, & injustè accusata, per tot *Romanos Pontifices* quot *Iansenium* damnarunt, intacta, à *Calvinismo*, & *Iansenismo* aliena, & nedum sana, verum sanior doctrina declarata fuerit; Undè eorum Calumniatorum scripta *Roma* damnavit sæpius, semperque damnabit. Quid plus ad *Thomismi* à calumniis liberationem desiderari potest? At, id insuper confirmat pax sub *Clemente IX.* conditionatè firmata.

Varia *Clementis IX.* Brevia ad *Galliarum Regem*, Cardinalem *de Estres*, quatuor *Episcopos*, & alios sincerè, ut scribebant, sese submittentem, & *Alexandri VII.* *Formulario* subscribentes, manifestè probant, Sanctitatem suam doctrinæ *Thomistica* professione, & *Ianseniani* sensûs rejectione pacem conclusam existimasse, & approbasse.

Non sine letitiæ sensu prævidimus (inquit *Clemens IX.* in *Brevi* ad *Mediatores Episcopos*) etiam ex litteris *Fraternitatum Vestrarum* id, quod à *Vobis* prius amplè significatum, ac deinde iteratis, ac gravibus documentis confirmatum fuit, de *PERFECTA*, ac integrâ obedientiâ Nobis, & *Apostolicæ Sedi* præstitâ per *Episcopos*, *Andegavensem*, *Bellovacensem*, *Apamiensem*, & *Alectensem*, subscriptione *FORMULARII SINCERO* animo, & juxta præscriptum *Litterarum Apostolicarum* factâ &c. Addit in *Brevi* ad quatuor *Episcopos* 19. *Januar.* 1669. Nullam circa illud (*Formulare*) exceptionem, aut restrictionem admissuri unquam. Et ad præfatum Regem scripsit: Tantâ sæuè cum letitia cognovimus in *SIMPLICI*, ac *PURA* subscriptione *formularii* quatuor illorum *Episcoporum* obedientiam, & obsequium . . . à qua
pro-

profecto nos juvat ad clementiam invitari, quam ad severitatem rigoris contumaciâ compelli . . . quamvis certi sparsi rumores rem prolongare suaderent. Eccè pax tunc inita exegit, ut *Thomismo*, & *Formulario* conjunctim subscriberetur, quo facto *Clementis IX.* & *Ecclesiæ* fuit satisfactum, & rebelles habiti sunt quotquot, alterutro repudiato, non subscribere, vel minùs sincerè egere. Non ergò *Jansenismus* est *Thomismus*, sed uterque est planè oppositus. Vide plura ex *Clemente XI.* infra §. XIX.

Notandum, quod Veritati subscribere non sit irrefragabile argumentum sinceræ mentis, nisi pro foro externo: Unde *Ariani* subscripserunt *Concilio* & *Simbolo Nicæno* ut *Episcopatus* pristinos recuperarent; cum tamen utrumque postea omni violentia & arte rejecerint & contempserint, ut apud *Cabassutium* in *Notitia Conciliorum* pag. mihi 32. & aliis scriptores, legere est. *Lutherus* pariter coram *Eminentissimo Cajetano* se *Papæ* Authoritatem ac Decisionem agnoscere declaravit; cum tamen *Papam* postea ut *Anti-Christum* habuit. Sic alii *Infallibilitatem Papæ* propugnant; quam tamen aliàs negant dum illos ferit. Sic deniquè *Doctores*, *Articulis Thomisticis* relatis subscribentes, & postea improbantes (si qui fuerint ità facientes) fraudulenter laud dubiè egerant; ipsis tamen *Alexander VII.* justissimè fidem adhibuit, credens *internum* animum *exteriori* subscriptioni conformem, ut *Nicænum* de *Arianis* credidit, & *Episcopatibus* restituit pristinis, donec fraudem ex factis detexit; unusquisque enim probus reputatur donec probetur improbus; alioquin nemo ab errore ad *Ecclesiæ* gremium secure recipi poterit. Manet igitur fixum *Articulos præfatos* ab *Alexandro VII.* *Cardinalibus*, ac *Theologis* consultis, *Thomisticè* intellectos fuisse, eorumque doctrinam

Trinam idcirco *saniozem* fuisse declaratam, five Authores subscribentes sincerè egerint, five fraudulentè aut inconstanter processerint; Canones enim *Nicani* veri subsistunt, tametsi plures Episcopi *Ariani* insincerè subscripserint, *decemque* conceperint *formulas* fidei, catholicis *unica* *formula* Symboli *Nicani* firmiter adhærentibus, ut probat *Cabassutius* ubi suprà pag. 130. & 132. Recentes nunc in *Anglia* Anti-Trinitarii, *Whiston* & alii Consubstantialitatem Filii & Spiritus Sti. inter quæstiones ad fidem non spectantes annumerant, quos refutavit Doctor Catholicus Anno 1732.

§. XV.

Ianseniana quædam evasio recensetur, eademque ut frivola rejicitur, & discrimina *Sorbonicos* inter, & *Iansenistas* de infallibilitate Papæ notantur.

XLIII. **V**Isâ supradictâ Libri *Fansenii* per Urbanum VIII. condemnatione, sicut & *quinque* ejus propositionum per *Innocentium* X. Defensorum ejus proscriptione, & repetitâ declaratione *Alexandri* VII. de damnatione Propositionum in sensu ab Authore in libro intento; quis non putaret causam esse finitam? Quis, si non *iniquitatis filius*, dissentiret? Quis, nisi protervus *Calumniator*, post præfatorum Summorum Pontificum iteratas declarationes, suprà relatas, asserere præsumeret *Thomismum* cum *Fansenismo* fuisse damnatum, cum hic pulsus sit anathemate, ille verò, ceu plenè orthodoxus, laudatus, & quidem per eosdem, qui *Iansenium* damnarunt, Legislatores?

At objiciunt imo, Refractarii: Decisiones à solo
Papæ

Papa sine Concilio Generali, ad quod appellant, factæ, *fallibiles* sunt, ut Catholici in *Galliâ* sine hæresis notâ tenent: Ergo nec *Jansenii* Defensores, nec *Jansenius* ipse Hæresim sustinent, præfatis non parendo Decisionibus.

Objectio hæc fusam tangit disputationem, de quâ Theologi: Videantur *Cano*, *Bannez*, *Nunno*, *Turrecremata*, aliique *Thomistæ*, opinionis de Papæ fallibilitate falsitatem demonstrantes, præcipuè Eminentissimus *Gott* de locis Theologicis, *Gonet*, *Duwallius*, qui *Sorbonæ antiquæ* Sententiam pro Papâ stare evincit, aliique etiam *Galli*, ad quos brevitatis ergo Lectorem remitto, sicut ad S. Scripturæ textus *Mat. 16. v. 13. Luca 22. v. 32. & Joan. 21. v. 15.* in quibus juxta SS. Patres Ecclesia dicitur fundata *supra Petram*, id est, *Petrum*, aliàs nec Primatus Papæ inde probatur; Christus pro *Petri fidē* nè deficeret rogavit; & curam pascendi oves, & agnos, & confirmandi fratres, seu ipsos Apostolos, *Petro*, ut infallibili Ecclesiæ Capiti, fundamento, & Pastori commisit. Quomodo *infallibilis* esset Ecclesia, si super fundamentum fallibile ædificata? Quomodo Ecclesiæ infallibili providisset Christus, si ad solum *Petrum* mortalem, non vero ad ejus Successores, Christi promissiones, commissiones, & orationes extenderentur?

Pro his, & pluribus aliis Lectorem ad præfatos remitto Authores, & maximè ad collectionem 73. questionum ex Verbis S. Thomæ factam per Eminentissimum *Turrecrematam*, quam inserit *Bail.* tom. 1. à pag. 87. ad 98.

Sequentia tamen addo notatu digna: Censuravit *Sorbonæ* Theses, Papæ infallibilitatem propugnantes; *Alexander VII.* ritè informatus, die 28. Julii 1665. *Sorbonicam* illam Censuram, ut *scandalosam*, perpetuo *Catho-*

Catholicorum usui contrariam, & cum publico Catholica Religionis detrimento publicatam, prohibuit, ac damnavit sub Censuris &c.

Item, *Alexander VIII.* 7. Dec. 1690. hanc 29. propositionem inter XXXI. pariter, velut *scandalosam, temerariam, erroneam &c.* strictissime prohibuit, & damnavit: *Futilis & toties convulsa est (ajebat damnata) Assertio de Romani Pontificis supra Concilium Œcumenicum autoritate, atque in fidei questionibus discernendis INFALLIBILITATE.*

Item *Leo X.* 18. Kal. Julii 1520. per Bullam-*Exurge Domine* vigesimam septimam Lutheri damnavit, nimirum: *Certum est in manu . . . Papæ prorsus non esse, statuere (dicere debuit impostor declarare) Articulos fidei, imò nec leges morum, seu bonorum operum.*

Lutheri vigesima octava ibid. *Quesnellistas &c.* ferire videtur. „*Si Papa (ait Lutherus) cum MAGNA parte Ecclesiæ, sic, vel sic sentiret, nec etiam erraret, adhuc non est peccatum, aut Heresis contrarium sentire. . . . donec fuerit per CONCILIUM UNIVERSALE alterum reprobatum, alterum approbatum.* „ Major pars, imò tota Ecclesia, & Papæ tres, damnarunt CI. *Quesnelli* propositiones, sicut & V. *Jansenii*, & LXXIX. *Baji*, antea sæpius prædamnatas. Impingunt itaque *Quesnellistæ* in hanc damnatam Lutheri.

Item *Eugenius IV.* in Bulla quæ incipit: *Moyse vir Dei*, Dat. *Florentiæ* in Sessione publicâ synodali. Anno 1409. pridie Nonas Sept. Pontif. anno IX. ipso sacro approbante Concilio Florentino, sequentes tres propositiones, ut *Schismaticas, Hæreticas &c.* damnavit.

Prima est: *Veritas de potestate Concilii Generalis universalem Ecclesiam representantis, supra PAPAM, & quemlibet alterum, declarata per Concilium Constantiense,*

tiense, & hoc Basileense Generalia Concilia, est veritas fidei Catholica.

2da est: *Veritas hæc, quod Papa Concilium Generale, universalem Ecclesiam representans, actu legitime congregatum super declaratis in præfatâ veritate (primæ) aut aliquo eorum, sine ejus consensu, nullatenus autoritative potest dissolvere, aut ad aliud tempus prorogare, aut de loco ad locum transferre, est veritas fidei Catholica.*

3tia est: *Veritatibus duabus prædictis pertinaciter repugnans, censendus est Hæreticus.*

XLIV. Nota, quod juxta Adversarios, hæ tres assertiones, utpotè, per Concilia Generalia *Constantiense, & Basileense*, ut putant, decisæ, sunt *veritates fidei*; quod tamen falsum patet ex Concilio *Æcumenico Florentino* indubitatæ Authoritatis simul cum *Eugenio Papa IV.* contrarium decernente; quare oppositæ tribus illis propositionibus, fidei Catholicæ veritates potius sunt dicendæ, ideoque *Basileense* quoad hoc punctum, *Conciliabulum*, & non *Concilium*, rectè ibidem declaratum fuit. Undè meritò sapiens *Eccles. 8. v. 17.* scripsit: *Nè judices contrà Judicem, quoniam secundum quod justum est judicat.* Et *Ecclesiastes 7. v. 11.* *Nè dicas: quid putas causa est, quod priora tempora (vel Concilia Generalia) meliora fuere quàm nunc sunt? Stulta enim est hujusmodi interrogatio.*

Nec dicas, relatos Pontifices egisse Judices in causa propria. 1mo quia ita voluit Christus in textibus relat. 2do. quia Hæretici de Catholicis Conciliis simul cum Summis Pontificibus idipsum pari secum jure reponunt. 3tio. quia aliàs nullus in terris erit Judex pro Controversiis de Papæ, & Conciliorum Authoritatibus decidendis, quod tamen absurdum est. 4to. quia non est personalis Papæ Causa, sed Ecclesiæ. 5. quia
idem

idem de Concilio dici licebit, quod in propria iudicat causa.

Nota etiam, Hæreticos ferè omnes, ut *Pelagium*, *Lutherum* &c. ad Concilia appellasse; & tamen *Lutherus* prop. 29. & 30. Conciliorum Authoritatem rejecit, & alii cum per Concilia damnati fuerint, resipiscere noluerunt, Decisiones Conciliorum subsanantes, ac spernentes. An non præsumendum, aut certè timendum, modernos pacis turbatores sic facturos, cum contrà Spiritum eorum *privatum*, eorum damnationem Spiritus Sanctus futuro inspiraret Concilio?

Quare *Quesnellistarum* Appellatio nedum nulla, sed etiam imprudentissima fuit: Quis prudens sibi persuadere poterit, cunctos (quinque, aut sex in Galliâ exceptis) Orbis Episcopos, qui Constitutionem - *Unigenitus* - solemniter acceptaverant, quod *fide* hætenus tenuerunt, ad instantiam *Quesnellistarum* in Concilio retractaturos? Aut quod in Concilio pauci obstinati cæteros omnes argumentis vincerent, & ad pallinodiam decantandam inducerent, credendo bonam esse *Quesnellistarum* causam, cujus contrarium cum Ecclesiâ impræsentiarum credunt? Quis prudens tantam assumet arrogantiam? Vellent quod Summus Pontifex retractasset quod *fide* credendum decrevit, quodque, sic retractando, se in fidei causâ fallibilem esse firmaret? Vana est ista fiducia.

Addo Communem *Fallibilistarum* in *Gallia* opinionem esse, quod accedente Ecclesiæ consensu, & Episcoporum acceptatione, Papalis Decisio infallibilis, & obligans agnoscitur; quia tùm (inquiunt illi) fit æquivalenter Concilii Generalis accessus; atqui sic est in casu nostro, cum tota Ecclesia dampnationem *Quesnelli*, *Fansenii*, & *Baji* acceptaverit: Ergò Constitutio - *Unigenitus* -

jam evasit infallibilis, & obligatoria. Nec obstat, quod unus, altervè repugnet, nisi velis quod ex unius, vel alterius denegato suffragio, Decreta Conciliorum nulla reddantur. An unius suffragium contra centenorum vota prævalere censebit prudens?

Hic obiter observa, conditionem illam *si Ecclesia consenserit* probare Christi promissiones & commissiones *Petro* datas *absolutas* non esse ut *Protestantes* affirmant; Sed *conditionatè* verificari: *si fueris obediens*; sic *Petri Primatum* eludunt, ut *Galli* illi *infallibilitatem* absolutam. Vide *Lessium*, *Protestantium* in *Anglia* fortiozem Pugilem, sic discurrentem. —

Item, ex contrariâ imaginariâ opinione sequitur, quod Appellationem interponens à definitione Papali ad Concilium, in fidei Catholicæ communione, & Ecclesiæ gremio maneret, Censuris in damnatione, & *Bulla Cane* non obstantibus; quia juxtà illos Appellatio suspendit *Bullæ vigorem*; atqui hoc videtur absurdum: Ergò & illa imaginatio. Minor patet, alioquin quotquot fuere obstinati formales Hæretici per Christi Vicarium proscripti, excommunicati, atque ab Ecclesia præcisi, si ad Concilium appellaverint, & ante Concilii sententiam è vita migraverint, in gremio Ecclesiæ mortui censendi sunt, & pro illis, ut in cælum ascendant, orare licet. V.g. *Lutherus* per *Leonem X* in *Bulla Exurge Domine* Anno 1520. — fuit damnatus, excommunicatus &c.; ad Concilium Generale appellationem interposuit, & mortuus est 18. Febr. 1546.; neque fuit per Concilium Generale *Tridentinum* damnatus usque ad 17. Junii ejusdem Anni; undè quatuor ferè mensibus post ejus mortem, per Concilium erat damnatus. Intereà ergò in Gremio Ecclesiæ ad mortem remansit, & pro illo orare licet; quod tamen Catholicorum nemo fecit, aut facere

cere potuit: Signum proinde evidens est, Pontificiæ Decisionis vigorem, non obstante appellatione ad Concilium, subsistere, & per appellationem ad Concilium non suspendi; non profuit itaque *Quesnello* per *Clementem XI.* damnato, & excommunicato, quod in suo testamento se in gremio *Ecclesiæ Catholice* mori dixerit, cum appellationem suam ad Concilium in eodem testamento renovaverit, & ita in suis erroribus pertinax ad mortem usque perstiterit.

XLV. Verum quidquid sit de illâ quorundam Gallicorum opinione de fallibilitate Papæ sine Concilio, multiplex est disparitas illos inter, & *Quesnellistas* in casu.

1mo. Illi speculativè, non autem practicè suæ adhærent opinioni; omnes namque Bullas Pontificias *Bajum*, *Jansenium*, *Quesnellum* &c. damnantes læti susceperunt, ac executioni mandare satagerunt, ut ex iteratis Cleri *Gallicani* ad Pontifices eâ de re Epistolis, ostendunt Eminentissimus *Gotti*, *Graveson*, & alii: Hi verò speculativè simul, & practicè, contumaciter, ac protervè Bullas illas rejiciunt, vilipendunt, ac spernunt.

2do. Illi credunt, accedente Ecclesiæ consensu, omninò parendum esse Bullis Pontificiis, quibus & promptè paruerunt: Hi verò post Ecclesiæ ubique terrarum consensum, Pontificiæ, & Regali Authoritati rebelles manent.

3tio. Illi ob finem politicum Articulos contra infallibilem Papæ auctoritatem formarunt, & publicarunt, quo cessante fine, Articulorum doctrinam urgere cessarunt: Hi verò, ut spirituales, temporalemque foveant rebellionem, proscriptos suos errores in utriusque Potestatis despectum non deserunt, sed omni arte, & pravo zelo ubique seminare satagunt, ad

Hæreticorum partes, ut sub eorum protectione Catholicos liberius seducant, pro Refugio recurrentes. Vide Epistolam Regis Christianissimi ad *Alex. VIII.* quâ suum *Edictum* 2 Martii 1682. pro Declaratione Cleri *Gallicani* contra Papam, revocat, & effectu carere spondet.

Utrique tamen falsum supponunt; *Romanos*, nimirum, Pontifices sine Concilio, saltem æquivalenter, quidquam definire: Habet *Roma* omnium Nationum Viros doctrinâ, ac pietate conspicuos; habet Cardinales in *Theoriâ*, & *praxi* eminentes; hi etiam suos habent exquisitos *Theologos*, ac *Jurisperitos*. In omni arduo negotio fiunt *Cardinalium*, Consultorum, & Qualificatorum Congregationes, Consultationes &c. Ibi res decidenda adamussim discutitur; unusquisque liberè suum profert judicium; utque omnis præcipitania vitetur, Annorum etiam tempus usque ad maturam rei considerationem protrahitur; Unde Annis *duodecim* de *Jansenii* causâ sedulò actum est, antequam *quinque* ejus *Propositiones* per *Innocentium X.* fuissent primò damnatæ. Denuò, omnium suffragiis, ac motivis auditis, publicis, privatisque indictis precibus, & invocatâ Spiritûs Sancti assistentiâ, causam finaliter decidit Christi Vicarius, cui Soli inerrabilitatis donum promisit & dedit Christus.

Quid amplius docilis fidelis desiderabit? Quid aliud in *Conciliis* Generalibus dum ea celebrari contingit, practicatur? Horum nova Convocatio non semper expedit, nec semper est practicabilis: Quoties interruptum fuit ipsum *Tridentinum*? Intereâ, ad annos centenos novus insurgens error impunè grassabitur? Non itaque sat Ecclesiæ suæ Christus providit. Novimus paucorum Episcoporum Concilia haberi ut approbata, postquam Summus Pontifex ea confirmavit. Quare igitur

igitur idem non censetur de Decisionibus Romanis tantâ, ut dictum est, diligentia, tantâ Personarum multitudine, & qualitate expeditis? Patet itaque, quod absque Concilio æquivalenter nunquam in causa fidei procedit *Romanus Pontifex*. Quid de Concilio *Romano* sub *Benedicto* Papa XIII. in quo Constitutio-*Unigenitus*-roborata legitur? Prima igitur *Quesnellistarum* objectio prorsus infundata est.

Merito igitur *Cardinales*, & *Episcopi Gallie* singulis in hac Causa, Romanis Decisionibus subscripserunt; quia ut in Epistolâ ad *Clementem* XI. 9. Kal. Decemb. 1720. declarant: *Doctrina fidei nisi ROMANA sit, non est Catholica, imò nec verè Christiana.* — Ab *Alexandro VII.* 24. Sept. 1665. damnata est hæc vigesima octava: *Populus non peccat, etiamsi absque ullâ causâ non recipiat legem à Principe promulgatam.* Idem de lege *Ecclesiasticâ* censendum, quod nimirum, sine membrorum *Ecclesiæ* subditorum acceptatione obliget, & hoc à fortiori, cum Lex *Ecclesiastica* non à *Populo*, sed *Christo* vim obligandi accipiat.

Similiter *Alexander VIII.* Constitutione, quæ incipit: *Inter multiplices* &c. die IV Aug. MDCXC. Declarationem contrariam *Cleri Gallicani* An. 1682. editam *Parisiis de potestate Ecclesiastica propositiones quatuor* severè confixit, cui Rex *Christianissimus* per Litteras ad eundem sanctissimum plenè consensit, seseque summisit, declarans Declarationem præfatam ampliùs non habituram effectum, atque temporum Circumstantias causam cur priùs prodierit dedisse suggerit: Dum similes defunt circumstantiæ mundanæ ipsi *Episcopi Gallicani* aliter sentiunt, nonnisi *Romanam doctrinam* dicentes *Catholicam*, uti mox relatum est; imò Anno 1653. *Innocentio X.* de damnatione *Jansenii* scripserunt: *Perspectum enim habuit Zozimus Papa, non*

solum ex Christi pollicitatione, sed etiam ex Actis priorum Pontificum . . . iudicia pro sancienda Regula fidei à Summis Pontificibus lata (ante illum Æcumenicum Concilium ut præmiserunt) Divina æque ac summa per universam Ecclesiam auctoritate niti, cui Christiani OMNES ex officio, ipsius etiam MENTIS obsequium, præstare teneantur. Sic etiam docet S. T. Opusc. I.

Quid evidentius contrà novos Appellantes in Gallia exprimi potuit? Iudicia Pontificum sine Concilio sancire Regulam fidei (quod in Concilio Rom. sub Bened. XIII. dictum carpunt nonnulli) docent Episcopi Gallie; divina Auctoritate ac summa id fieri enunciant; omnesque Christianos ad parendum, non solum externe, seu silentio respectuoso, sed interna mente, teneri. Plurimum ergo differunt Episcopi Gallie à contumaci Quesnelli & Coappellantium genio pravo. —

Objiciunt tandem Quesnellistæ & Molinistæ, quod Dominicani Parisienses Appellationi à Constitutione Unigenitus ad futurum Concilium subscripserint 12. Oct. 1718. ergo Thomistæ sunt æquè culpandi ac Quesnellistæ.

Resp. neg. conseq. Non enim omnes, qui habitum Dominicanum gerunt, veri Thomistæ agnoscuntur, sicut non omnes ex Israel Israelitæ sunt. Rom. 9. v. 6. Undè ex facto paucorum, ab omnibus per orbem Thomistis & S. Thoma ipso improbato, inferre omnes reos esse, ridiculum est Argumentum. Deindè falsissimum est Parisienses omnes Dominicanos Appellationi consensisse; plures enim pro obedientia Constitutioni Unigenitus præstandâ fortiter constanterque certârunt; illi vero pauciores, Academiae fuere membra & famosi P. Natalis Alexandri discipuli; cujus opinionem in hoc puncto Thomistæ semper rejecerunt, & scriptis impugnârunt: Hic, cum adhærentibus discipulis quibusdam,

busdam, doctrinâ *Gallorum*, non *Thomisticâ*, imbuti, infundate ac temerè crediderunt Doctrinam SS. *Aug.* & *Thomæ* per Constitutionem *Unigenitus* damnatam, & ideò suis inhærentes *Gallicanis* principiis de Appellatione à *Papa* ad Concilium, deserto *S. Thoma*, ejusque Scholâ, errori subscripserunt;

Verùm, ut viderant *Clementis XI.* declarationem ad omnes *Fideles* per literas *Pastoralis officii*, quâ doctrina *Augustino-Thomistica* salva & per Constitutionem *Unigenitus* intacta pronunciatur, iteratis Reverendissimi sui Generalis parentes mandatis factum ipsi retractârunt, Constitutionem *Unigenitus* unanimiter in publico Capitulo acceptârunt, factam appellationem annullantes & pro non factâ habentes suâ declaratione 13. Oct. 1729. tenoris sequentis:

» Nous suffignees Conventuels du Convent & Col-
 » lege de S. Jacques de l'Ordre de S. Dominique, as-
 » semblès CAPITULAIREMENT, déclarons que
 » nous sommes soumis, & que nous acceptons
 » UNANIMEMENT de Coeur & de Spirit pure-
 » ment & simplement la Constitution UNIGENI-
 » TUS, & en Conséquence voulons que l'Appel
 » qui à été interjetté dans cette Communauté le 10.
 » jour d'Octobre de l'Année 1718. soit déclaré nul
 » & de nul effect; & que l'Original du Dt. Ap-
 » pel, qui n'est point inseri sur aucun de nos Re-
 » gisters, mais qui subsiste seulement entre les mai-
 » nes du Secrétaire du Conseil, à été à l'instant rap-
 » porté & supprimé; supplions très instamment
 » Monseigneur l'Archeveque d'accepter notre ditte
 » Soumission, & de donner ses Ordres pour fair
 » supprimer pareillement la Copie du même Acte
 » d'Appel deposé au gref de son Officialité le 12.
 » Octobre 1718. en foi de quoi nous avons TOUS

E s

Signes

» Signes le 13. Octobre 1729. » *Sequebantur* omnium conventualium nomina & additur, quod Epistolæ Reverendissimi P. Generalis copia fuerit per Priorem exhibita Leutenantio *de Police*, & Eminentissimo de *Fleury*, qui illam, ceu Magnificam, deprædicarunt, fuitque *parfaitement recieue de toutela Cour*.

Cessent itaque Adversarii Dominicanis illis crimen illud pro quo satisfecerunt objicere, nisi velint *Paulum* semper Persecutorem fuisse Ecclesiæ, & *Augustinum* in luto errorum, quos retractavit, permansisse. Consultius foret Adversariis sequi pœnitentes retractantes, quàm imitari errantes. Cessent saltem *Scholæ Thomisticæ* tribuere quod etiam in ipsis suis confratribus detestati sunt *Thomistæ*; non enim sunt ex illis, qui suos omnes impeccabiles haberi ambiunt.

Præfatæ Retractationis & Acceptationis copiam ex *Registro* Reverendissimi Generalis mihi subministravit Eximius P. Magr. Fr. *Joannes Sicard* Reverendissimi tunc socius; nunc vero Provinciæ *Provincia* in *Gallia* dignissimus Provincialis seriò recommendans ut omnibus innotescat & ubique publicetur pro Ordinis nostri decore, pro Authorum ejus honore, & pro calumniantium confusione.

Cessent pariter *Molinistæ* illud privatorum *Dominicanorum* retractatum crimen discipulis & populis amplius enarrare: Peccantis retractantis crimen, & non pœnitentiam seu *retractationem*, referre, apud ipsos etiam laxissimos Theologos peccatum est, cui restitutionis grave onus annectitur.

Recordentur etiam maximam hîc *Jesuitas* inter & *Dominicanos* illos paucos *Parisienses* esse Disparitatem; non enim privati solum *Jesuitæ* Summo Pontifici *fallibilitatem* tribuerunt, sed totius *Societatis Jesu* Corpus in *Libello supplici*, *Paulo V.* dato (& aliàs) diserte

serte id asseruit, nemine ex illis tunc reclamante; *Dominicanorum* autem *Ordo*, seu *Corpus*, id nunquam fecit, aut salvo suo instituto & professione facere potest, cum *S. Thomæ* Doctrinam (qualis illa esse dignoscitur) sequi & tueri sanctè jurent, & profiteantur; & ideo privatos ab hac communi *Thomistarum* doctrinâ recedentes, si *Dominicani* sint, leverius corripunt, impugnant, atque ad retractandum cogunt, ut in hoc casu factum, notorium est. *Jesuitæ* igitur & *Fansenistæ* crimen illis commune, & à toto *Prædicatorum* seu *Thomistarum* ordine improbatum, per calumniam enormem *Thomistis* attribuunt; & ex paucorum privatorum facto retractato, omnes inferunt esse reos *Dominicanos*, quod *Christiana*, & etiam ipsa *Pagana*, *Logica* vetat & *Æthica*.

Quia cuncti *Gallicam* præinsertam declarationem *Dominicanorum* retractantium non intelligunt, eam *Latine* redditam subjungo: estque tenoris sequentis.

» Nos infrascripti Conventuales domûs & Collegii
 » St. Jacobæi Ordinis Prædicatorum Capitulariter
 » congregati, declaramus nos Constitutioni *Unigeni-*
 » *tus* debitam obedientiam exhibere, eamque UNA-
 » NIMITER, corde & animo, purè, ac simpliciter
 » acceptare; Consequenter ad hæc volumus, ut Ap-
 » pellatio, quæ in hac communitate die 10. Octob.
 » 1718. de Constitutione ista facta fuerat, nulla ha-
 » beatur, nullumque sortiatur effectum: Archi-
 » typum autem hujus Appellationis factæ, quod in
 » NULLO codice rationario Conventûs unquam in-
 » sertum vel registratum erat, sed in manibus Secreta-
 » rii constitit tantummodò depositum, illicò restitu-
 » tum fuit ac SUPPRESSUM. Summâ cum instan-
 » tiâ Illustrissimo Archiepiscopo supplicantes, ut istud
 » Obedientiæ nostræ testimonium gratum habere
 velit,

„ velit, Apographumque dictæ Appellationis, quod
 „ in Scriniis Officialitatis illius die 12. Oct. ejusdem
 „ anni 1718. repositum fuerat, delendum & suppri-
 „ mendum curet. In quorum fidem OMNES ad
 „ unum subscripsimus die 13. Octobris 1729. „
Sequebantur omnium Conventualium subscriptiones.

§. XVI.

*Jansenistis non favet Iesuitarum de eâdem
 re libellus supplex, Paulo V. porrectus :*
 falsumque demonstratur, Summos Pontifi-
 ces pro *Iesuitis* partialiter egisse, vel pro
 alio ullo.

XLVI. **O**bjiciunt 2do ex Historiis de *Auxiliis* Author
 Libelli, cui titulus: *Obedientia ceca vana
 Religio*, & alii communiter Refractarii; quod nimi-
 rum Patres *Societatis* in causa de *Auxiliis* ab immi-
 nenti *Clementis VIII.* decisione ad Generale Concilium
 appellare minati sunt; & in Libello supplici *Molini-*
starum nomine *Paulo V.* porrecto, scribebant: *Facti*
humani quæstio judicatur (quid de Controversiâ de *Auxi-*
liis senserint SS. *Augustinus*, & *Thomas*) *quæ sub fidei*
definitionem cadere NULLO MODO potest: Præmi-
 serunt: *Fide catholicâ definiri non potest*: Ergo (inqui-
 unt Refractarii) nobis crimini verti non debet Appel-
 latio à Papa ad Concilium, nec, quod dicamus sen-
 sum JANSENI esse *facti* indefinibilem quæstionem,
 crimen erit puniendum, cum in *Molinistis* punitum
 non sit.

Resp. quod minari appellationem non est appella-
 re, sicut minari occidere, non est occidere; undè etiâ
 sup-

suppositâ minarum veritate, non sequitur *Molinistas* reipfa appellâsse, prout fecerunt *Refractarii*: Quapropter hi, minimè verò *Molinistæ*, Censuras incurrunr, adeoque puniri merenter. Sicque, Historiis illis admissis, nihil pro *Refractariis* concluditur.

Quantum autem ad id, quod ex *Libello supplici* additur, ut candidè fatear, non video cur Pontifex, Concilium, aut Ecclesia æquè fallibilis, vel infallibilis non sit in declarando sensum Hæreticum Libri *Jansenii*, vel cujuscunque alterius errantis, ac Catholicum SS. *Augustini*, & *Thomæ*, vel cujuscunque alterius boni scriptoris mentem, & sensum ut in scriptis expressum. Insuper, si fallibilis sit *Papa* in simili facto doctrinali, in eo fallibile erit quoque *Concilium Generale*, si id, ut in *Libello supplici* refertur, fide Catholicâ nullo modo definiri possit; Unde sequitur sensum ab *Arrio*, *Pelagio*, *Nestorio*, *Luthero*, *Calvino*, &c. intentum, nondum esse damnatum, si, ut ibidem asseritur, talis sensus *definibilis non sit*; adeoque sensus ab Hæreticis intentus ceu orthodoxus, etiam post damnationem, poterit tolerari; Non sic Professio fidei à *Pio IV.* præscripta, quâ quis jurat, quod *sacram scripturam juxta eum SENSUM, quem tenuit, & tenet S. Mater Ecclesia* (cujus est judicare de vero ejus *SENSU*) admittet, & *ROMANO PONTIFICI* veram præstabit obedientiam: Sensus autem S. Scripturæ, & Ecclesiæ est unanimis SS. Patrum consensus, ut ibidem subjungitur: Ergo hi sensus à Papa, Concilio, & Ecclesia cognoscibiles sunt, & definibiles.

Jam vero evidenter constat *Molinistas*, quæ ex illo *Libello supplici* referuntur, Verbis, factis, & scriptis retractâsse, quod si fecerint *Quesnellistæ*, inter humiles Ecclesiæ filios, non secus ac *Molinistæ*, sese probabunt; Ut sic, qui secuti sunt errantes, sequantur & Penitentes,

tentes, aut suum ipsum *Jansenium*, qui tom. 2. pag. 29. in præfatione *de sensu Pelagii* loquens hæc habet: *Parum prodest scire duntaxat quid Heretici sentiant, nisi simul scias quid in eorum SENSU approbandum, vel improbandum sit.* Vide ex *S. Thoma* plura cap. seq. §. X.

Quod ardentem ambiebam videre, tandem inveni in Bullario *Clementis XI.* pag. 517. Declarationem, nempe, solemnissimam inclytæ *Societatis Jesu* factam per XXV. Assistentes, seu Procuratores, diversarum Nationum Lusitaniæ, Germaniæ, Italiæ, Franciæ, Hispaniæ, Lithuaniæ, Angliæ, Poloniæ, Mediolanensis Provinciæ, Campaniæ, Provinciæ Romanæ, Venetæ, Sardinæ, Flandro-Belgii, Austriæ, Bohemiæ, Neapolitanæ, Gallo-Belgiæ &c. *Clementi* Papæ XI. datam 20. Novemb. 1711. cum alterâ declaratione Reverendissimi Patris Generalis Societatis *Angeli Tamburini*, Nomine totius Societatis; cujus tenor est, ut sequitur: Assistentium Declarationem non infero, quia in substantia convenit cum Declaratione Reverendissimi P. Generalis.

„ Beatissime Pater!

„ Tàm justis, tàm gravibus, ac necessariis PP.
 „ Procuratorum Postulatis (*in Bullario præmissis*) ob-
 „ secundans Præpositus Generalis Societatis Jesu, ad
 „ Sanctitatis Vestræ pedes humiliter provolutus, quo-
 „ cunque optimo, ac certissimo modo potest, cum
 „ omni asseveratione, ac sinceritate suo ac TOTIUS
 „ SOCIETATIS nomine profitetur, ac declarat San-
 „ ctitati Vestræ, ac S. Sedi Apostolicæ, constantissi-
 „ mum obsequium, reverentissimam submissionem,
 „ & obedientiam cæcam, in amplectendis & exe-
 „ quendis QUÆCUNQUE per eandem S. Sedem

De-

» Decreta fuerint, & imperata; iisque potissimum
» quæ circa SINICOS ritus edita sunt, tum Anno
» 1704. die 20. Novemb. tum Anno 1710. die 25.
» Sept. Quæ quidem Decreta, etiam prout à San-
» ctitate Vestrà explicata, & exposita fuerunt in lit-
» teris Sanctitatis Vestræ nomine eidem Proposito
» Generali scriptis ab Illustrissimo & Reverendissimo
» D. Assessore S. Officii sub die XI. Octob. 1710. in-
» concusse, & inviolabiliter, sub Censuris, & pænis
» ibidem expressis, sine ullâ contradictione, tergi-
» versatione, aut cunctatione, quovis contradicendi
» quæsito, colore, aut prætextu penitus sublato, sibi
» adamussim observanda, & exequenda *spon*te, &
» ultrò admittit, & amplectitur SOCIETAS UNI-
» VERSA: nunc & futurum esse: Sicut proculdu-
» biò semper fuit.

» Quod si quis nihilominus è nostris esset ubicun-
» que terrarum, (quod avertant superi) qui aliter sen-
» tiret, & loqueretur, aut locuturus esset: nam id
» omnino prævenire, aut impedire nulla satis potest
» humana prudentia, in tantâ subditorum multitu-
» dine: declarat, asserit, ac profitetur Præpositus
» Generalis nomine TOTIUS SOCIETATIS, se jam
» nunc illum reprobare, repudiare; ac meritâ casti-
» gandum pænâ, neque agnoscendum pro vero, &
» genuino filio SOCIETATIS: Illum tanquam de-
» generem, & non suum, habebit, uti tales semper
» habuit, & modo habet Societas, & quantum poterit,
» semper compescet, comprimet, & conteret.

» Ea mens, hoc propositum, ea contestatio, SOCIE-
» TATIS est, quam ejus TOTIUS nomine depo-
» nit ad SSimos pedes Beatitudinis Vestræ Præpositus
» ipsius Generalis: Ut indè per UNIVERSAM disse-
» minetur, ac spargatur Ecclesiam. Quod si ad ex-
» primen-

„ primendam efficacius Societatis in hac protestatione
 „ mentem, inveniri possunt Verba clariora, & ma-
 „ gis significantia, aut formulæ magis distinctæ, di-
 „ fertæque, ad obstruendum omnem cavillationibus,
 „ & sinistris interpretationibus aditum, intendit,
 „ optat, vult Præpositus Generalis, ut ea, quæ in
 „ hoc scripto adhibet, Verba vim omnem aliorum
 „ quorumcunque magis idoneorum habeant: Fate-
 „ turque sibi non occurrisset ulla meliora, & aper-
 „ tiora, quibus veram, & sinceram TOTIUS SO-
 „ CIETATIS mentem declararet. Ex domo pro-
 „ fecta Romanâ die 21. Novemb. 1711. Ità fatetur,
 „ & protestatur *Michael Angelus Tamburinus* Præposi-
 „ tus Generalis.

Causam hujus Declarationis dederunt, qui de So-
 cietate dixerant: *Erga Decreta Pontificia præ cæteris*
exactam summisionem, cæcæque obedientiam baccinant
Jesuitæ; ab illa tamen præ cæteris deficiunt, dum ad sa-
livam decreta non sunt. Addebant: *Religiosos SOCIE-*
TATIS præ cæteris inobedientes esse Constitutionibus Apo-
stolicis, in causa Sinensi &c.

Utraque Declaratio placuit Clementi XI. eam im-
 primi mandavit præmissâ facundâ Oratione ad PP.
Societatis, idque deinceps accurare vehementer adhortatus
est, ut constante universi studio ac fidâ Voluntate incor-
ruptæ Religionis causam ubique gentium sedulo tuerentur;
inanes semper Declarationes futuras monens, si à rebus
abluderent facta, ut scribit Author vitæ Clementis XI.
lib. 3. n. 63. Non ergo sufficit *Obedientiam* declarare,
 si facta reclamant. Videtur quod noverit Papa homi-
 num genia, & Spirituum discretionem. —

XLVII. Instant contumaces *Jansenii* sectatores i.
P. Aquaviva Generalis Societatis, consiliantibus *Bel-*
larmino & Suarezio, suis subditis præcepit doctrinam
 S. Tho-

S. Thoma constanter propugnare, & modum dicendi *Molinae* deferere, ut patet ex *Decreto* A. 1613. edito; nihil tamen minus fit.

2do. Horribilia docent quidam *Molinistæ*; quod Deus non posset nolentem convertere salvâ libertate; quod Deus *cæco* quodam *ignoranti modo* cum creaturis concurrat, *invitus & coactus*; Quod Deus non potest Creaturam ad bonum determinare, adeoque *salutis nostræ initium* esse à nobis; Quod Deus concurrat ad ipsam *Malitiam* peccati; Quod viator amans actu Deum non retineat libertatem vel indifferentem potentiam proximam ad oppositum; Quod *Constitutivum* libertatis creatæ sit *non subordinari* Deo, ut rationale constituit hominem; quod *Authoris sensus* definibilis non sit; & plurima alia non minus absurda in libris *Societatis* legenda; & tamen non damnantur, & *Jansenistæ* indies proscribuntur: ergo partialiter favetur *Jesuitis*. Vide in fine hujus §. & numeri.

Instantia hæc nihil concludit. 1. quia in *judicio Romano de Auxiliis* & ab *Innoc. XI.* A. 1679. radix harum Assertionum videtur eradicata in *Molina*; damnatio tamen finalis de *Auxiliis* nondum prodit, ob justa motiva infra hic cap. 4. §. VIII. suggesta. =

2. Quia omnes assertiones illæ, cum Authoribus, & locis ubi leguntur, non sunt delatæ ad *tribunal*, in quo examinari, & qualificari possent: Unde Arguentium, non *Curia Romanæ*, culpa videtur omissio; non enim omnes libros malos, nisi denunciarentur sacro *Tribunali* examinare vacat; Cernuntur etiam in *Indice* prohibitorum PP. *Orthege*, *Avendanno*, & plures alii *Molinistæ*, qui docuerunt absurda illa.

3. Quia Authores earum subtiliter evadere fatagunt subjicientes se decisionibus Pontificiis, quod renuunt facere sic arguentes, & decisionibus rebelles.

De *Aquaviva* Decreto dicant ipsi *Jesuitæ*. An observetur, nec nè?

Denique, quia Authores illi consequentias illas credunt bonas ex suis bonis, ut putant, principiis illatas, sese corrigere parati. Undè (ut credunt) non nisi *Philosophicè* peccant, cum protervi-arguentes *formale* contumaciæ *peccatum* perseveranter committant. Plura dabunt Assertionum illarum Defensores discrimina in utroque casu; mihi præmissa sufficiunt, ut Romanorum Pontificum impartialitas appareat.

Non enim perditionem, sed errantium emendationem Christi Vicarii quærunt: benignitate paternâ ad resipiscentiam invitant, viam veritatis demonstrant; Verùm, si obstinatos repererint in malo, non sine causâ gladium portant: Sic recenter *Innocentius XII.* *Jansenium* damnavit, neminem tamen odioso *Jansenismi* nomine appellandum sine juridicâ probatione voluit; Sic *Alexander VII.* Articulos *Gallorum* probandos duxit, damnatâ Jansenii doctrinâ & sensu; sic *Clemens XI.* die 20. Novemb. 1704. damnavit cultum *Sinensem*; *suspensa tamen publicatione tam in Urbe quàm in aliis Europæ partibus* ob justa motiva, ad 19. Martii 1715. tunc enim gladium contra resistentes exercuit *Constitutione* solenni, quæ incipit: *Ex illa die &c.* toti Orbi publicatâ: Sic impartialiter filios dulciter ad bonum alliciunt, aut puniunt, Decretis suis non obedientes, in malo perseverantes; recipere filios prodigos pœnitentes, semper parati: *quoniam* (ait: *Ivo Car. ep. 159*) *quæ aliquando corripipiunt paternâ severitate, ea frequenter colligunt maternâ pietate.*

XLVIII. Objiciunt adhuc 3. cum Hæreticis *Leudekerio*, *Furio*, *Samuele* &c. quod, minirum, *Jesuitarum* artibus, & ex singulari ergà ipsos affectu, ad damnandum *Jansenium*, ejusque sequaces Summi Pontifices

tifices inducti sunt; quod tamen (inquiunt) est S. *Augustinum*, toties ab aliis Pontificibus antea approbatum, damnare. Addunt, *Jesuitis* commodum esse quod *Jansenismus* vigeat, partim ut S. *Augustinum*, quem impugnant, à *Molinâ* meritò rejectum, demonstrent; partim, ut Summos Pontifices à finali causæ de *Auxiliis* decisione divertant, ac terreant.

De commodo *Jesuitis* ex damnatione, & continuatione *Jansenismi* obveniente fileo, nec illis invideo: nōrunt homines prudentes ex malo eruere bonum: Rebelles debellare commodum est omnibus commune, quod *Romani Judices* & *Thomistæ* cuncti abundè præstiterunt.

Ad argumentum igitur respondeo, pudendum esse *Jansenistis*, qui inter Catholicos numerari ambiunt, infamia Hæreticorum repetere, & urgere argumenta: Hinc cujus sint furfuris, & genii apparet satis.

Calumniam Summis Pontificibus illatant illi ipsi suis refutârunt Decretis: Tùm quia, ut vidimus, & infra videbimus, *Jansenium* damnantes, doctrinam *Thomisticam* de *Auxiliis* intactam declarârunt; tum etiam, quia, ut *Urbanus VIII.* Librum *Jansenii* prohibuit, ita & contrarias *Jesuitarum Antwerpiensium* Theses, eodem Decreto proscripsit; & Libros, ac scripta de *Auxiliis* editos unâ prohibuit; quod etiam fecere *Innocentius X.* *Alexander VII.* & alii eorum Successores; ubi ergò excessere *Jesuitæ* illis non pepercerunt Summi Pontifices, sed commissum depositum illæsum impartialiter servare pro suo *pastorali* munere fatagerunt pacem Veritati jungentes.

Accedit, quod *Alexander VII.* 24. Sept. 1665. *vinginti octo* laxæ moralitatis damnavit propositiones, & 18. Martii 1665. alias *septemdecem*; omnes sunt 45.

Et *Innocentius XI.* alias 65. ejusdem laxitatis assertiones proscripsit 2. Martii 1679. & duas alias de *subjectione Omnipotentiae nobis* 23. Novemb 1679. *Clemens* etiam XI. 19. Sept. 1715. superstitiosum redamnavit *Sinensium* cultum, atque Decretum Eminentissimi *Tournoni* eadem de re 25. Januar. 1707. approbavit &c.

Omnes has assertiones, quæ numero plures sunt, quàm *Jansenii* simul, & *Quesnelli*, *Jesuitis* attribuunt *Iansenistæ*, earumque per præfata Decreta damnatio his fuit gratissima: Non est igitur cur cum *Hereticis* summos illos calumnientur Ecclesiæ Patres communes, & æquissimos Pastores, qui non hominum, sed Ecclesiæ respexerunt causam, *Jesuitis*, aut aliis quibuscunque minimè faventes.

Hinc apparet, *Iansenistas*, errantium more, quod volunt credere, quod nolunt verò rejicere. Dum *Romani* Pontifices, quod ipsis quadrat, decidunt; æquissimi, ac doctissimi dicuntur Judices: Dum verò quod eis displicet, decernunt; errant turpiter (si ipsis fides) & partialiter agunt. Utinam detestabilem hanc praxem cuncti veri vitarent Catholici!

Patet etiam, eos, dum *Romam* recurrunt, venire ut doceant, non ut discant; ut ipsis obediatur, non ut ipsi obediant Ecclesiæ, PER OS Papæ loquenti; & ut eorum approbentur, non verò rejiciantur scripta, etsi erronea; indeque in Patriam reduces, ut Populum seducant ignarum, *Romanos* Censores tanquam *ignorantes*, statum quæstionum *non intelligentes*, *partiales* &c. traducunt, ut ex eorum scriptis linguâ vulgari, probat P. *Honoratus*, Thomista Discalceatus, in tribus suis deluper egregiis Voluminibus, & alii *Thomisticæ* Scholæ scriptores. An huic iniquæ *Iansenistarum* praxi fa-
veant

veant conjecta opprobria in Romanos Censores per *Historiam PP. Societatis de Auxiliis*, viderint ipsi. —

Hinc *Clerus Gallicanus*, apud *Graveson* tom. 8. *Histor. Eccles.* pag. mihi 357. similes infames calumnias contra Romanos Pontifices, & *Galliae* Episcopos à *Jansenistis* publicatas, quatuor propositionibus expressas, retulit, concluditque: » Hæ propositiones, quibus » inquieti homines præfatas Constitutiones Apostolicas (*Innocentii X.*, *Alexandri VII.*, & *Innocentii XII.*) & Brevia æquissima, & ab omnibus approbata, apertè contemnunt, Episcopos Gallicanos » rebus judicatis adhærentes, incessunt maledictis, & » causam hanc (*Jansenii*) de integro retractari potestulant, tanquam tot Constitutionibus Apostolicis, » etiam accedente Ecclesiarum consensione, causa » nondum finita fuerit, falsæ sunt, temerariæ, scandalosæ, malitiosæ in Clerum Gallicanum, Summos Pontifices, & in universam Ecclesiam, Schismaticæ, & erroribus condemnatis faventes &c.

Hic habes 1mo. *Jansenistas* propriis coloribus depictos. 2do. Clerum Gallicanum Apostolicam *Jansenii* damnationem acceptasse, & laudasse. 3tio. Totam Ecclesiam *Gallicanam* injuriose dici *Jansenisticam*. 4to. *Thomistis* gloriosum esse cum Christi Vicariis calumnias pati, ut *Benedictus* Papa XIII. observavit in *Brevi* infra §. XX. referendo.

Hæc de re hæc impræsentiarum sufficiant. Doctrinalia, quæ obijciunt ex *S. Augustino* &c. abundè soluta inveniet Studiosus apud *Seville*, *Salmanticenses*, *Gonetum*, *Reginaldum* cæterosque *Thomistas*. Modò quid alii sequentes Summi Pontifices de *Thomismo* sentiuerunt, examinemus.

Monuit interea nonnemo, quod suprà non citaverim (hoc n. §. 2. horribilia &c.) loca *Molinistarum* à *Jansenistis*

senistis adducta ; unde hîc ex ipsis suppleo defectum.

1. Quod ex nolente Deus volentem facere nequeat. Molinistæ Hispani passim, P. *Herrera* q. 13. P. *Avendanno* Disp. 7. *Suarez* l. 3. de *Auxil.* c. 14. & alii.

2. Quod Deus *caco* modo invitus concurrat. P. *Alarcon* de *Scient.* disp. V. c. 8.

3. Quod Deus non potest Voluntatem determinare ad bonum, omnes docent, & inde initium salutis ex nobis esse dixit damnatus P. *Thomas Pius* Soc. *Jesu.*

4. Quod Deus ad *malitiam* peccati concurrat: PP. *Herrera* & *Avendanno* ubi Sup. P. *Arriaga* to. 1. in 1.2. de peccat. disp. 39. P. *Peinado* lib. 2. disp. V. Sect. 2. n. 20. &c.

5. Quod *actu* Amans careat libertate & indifferentia ad oppositum, est (ait P. *Peinado*) *communior* Molinistarum *Opinio*, eamque P. *Livinus Meyer* in *Hist.* de *Auxiliis* ut talem amplectitur.

6. Quod *Subordinatio* & *Subjectio* Dei ad nos constituat nostram libertatem P. *Orthega*, P. *Avendanno*, ubi sup. & plures alii.

Sed cum his ultimis *Romam* dissimulasse falsò dicunt Jansenistæ ; Opus enim Patris *Orthega* de *Deo*, *scientia* &c. Decreto S. *Inquisitionis*, approbante Papâ, proscriptum fuit 29. Julii 1722. & tres tomî Patris *Avendanno* de *Scient.* *Prædest.* &c. ejusdem S. Congregationis (non *Judicis*) Decreto damnati sunt 17. Jan. 1685. Nec aliis plus parceretur si fuissent delati. Undè *Jansenistarum* illa querela infundata omninò est. —

De *Fallibilitate* *Papæ* circa Authoris sensum tota subscripsit Societas *Jesu* in libello ad Paul. V. & novissimè P. *la Croix* hic cap. 1. §. X. rejectus.

§. XVII.

Idipsum de *Innocentio* XI. luculenter apparet.

XLIX. **P**Ræter 65. laxas Propositiones morales, quas ad *Iansenistarum* gustum 2. Martii 1679. damnavit Sanctissimus *Innocentius* XI. in eodem Decreto sub pænâ Excommunicationis latæ sententiæ *Papæ* reservatâ, prohibuit, ne quis aliquam 65. illarum Propositionum defendat, aut de eis, nisi forsan impugnando, disputet, prædicet, vel tractet.

Tandem, ut contentiones cessent, & ut paci, & charitati consulatur, præcipit in virtute sanctæ obedientiæ, nè quis ullo modo censurâ, aut notâ propositiones inter Catholicos hinc inde controversas inurat, donec de illis judicaverit S. Sedes. Nonnè hîc graviter delinquunt, qui *sanio*rem Thomistarum doctrinam *Calvinismo*, & *Iansenismo* calumniosè identificant, cum *Thomistæ* sub *Clemente* VIII. & *Paulo* V. manserint, & semper securi mameant?

Rursus, quod *Iansenistis* haud ingratum fuit, die 23. Novembris ejusdem Anni 1679. duas sequentes *Molinistarum* assertiones sub pænis, & censuris prohibuit.

Prima est: *Deus donat Nobis omnipotentiam suam, ut eâ utamur, sicut aliquis donat alteri Villam, vel Librum.*

Secunda est: *Deus subjicit nobis omnipotentiam suam.*

Harum Authores, etiam post prohibitionem, refert, & rejicit Magister *Ferre* in *Appendice* ad Tomum 2. in 1. 2. Non eousque pervenisse creduntur, ut omni-

potentiæ attributum Deo subjectivè identificatum, ad nostrum Deus transferret dominium, nobis donaret, *subjiceretvè*; id enim nec ipsi Deo possibile est; Pro temporali ergò concursu *Molinisticè* indifferentè stabiliendo, inventæ sunt illæ propositiones; adeoque per *donationem*, & *subjectionem omnipotentia nobis*, aliud non intellexerunt, aut intelligere potuerunt, quàm quod Deus decreverit Creaturis liberis in tempore & occasione conferre concursus *de se*, & *suâ naturâ* indifferentes, per voluntatem creatam, ad quodcunque voluerit, determinabiles; & indè Deus suum à se abdicavit in actus nostros liberos dominium, illudque in gratiam libertatis creatæ nobis *donavit*, & *subjecit*. Hinc P. *Avendanno* Disp. 17. cap. 2. §. 12. hanc generosè statuit Conclusionem: *Subordinatio Dei ad nos nostram CONSTITUIT libertatem*. Et rursus: *Carentia subordinationis ad Deum* (seù non subordinari Deo) *constituit nostram libertatem*. Sicut igitur *Rationale* constituit hominem, ità *non subordinari Deo*, seù *ab illo non dependere*, juxtà præfatum, & alios ejusdem Dogmatis Authores, libertatem creatam constituit.

Hoc Decreto *Molinismum* profligatum jactant *Iansenistæ*; at nihil proficiunt, nisi etiam *Iansenismum* aliis Apostolicis Decretis probatum agnoscant, & ad *saniorum* Articulorum *suprà* insertorum doctrinam humiliter redeant, *Iansenio* renunciantes, *sensumque* ejus in Libro, & quinque famosis propositionibus, sincerè damnantes.

Patribus tamen *Societatis* Decretum mox relatum non parùm faceffit negotii. Pater *Raye* 3. Decembr. 1707. prætendit *donatione*, & *subjectione omnipotentia Nobis*, aliud non significari, quam hominem posse dissentire.

Mira certè evasio: Imprimis enim, si *subjici*, *donari*, &

& subordinari nobis omnipotentiam, sit solum posse dissentire; jam damnavit *Innocentius XI.* quod ut fidei dogma definivit *Tridentinum Sess. 6. can. 4.*

2. Juxtà ipsum Patrem *Suarez de Vera intelligentia Auxilii efficacis cap. 5. Gratia subjecta arbitrio creato est Pedissequa*; his enim verbis (inquit) eadem res significatur; atqui gratia *Pedissequa* non dicit tantum posse dissentire; alioquin *Pelagii*, & *Semipelagianorum* doctrina de gratia comite arbitrio subditâ (ex *S. Prosperi* epistolâ ad *Aug.*) orthodoxa erit in *Tridentino* definita per *posse dissentire*, quod juxtà Patrem *Raye* aliud non est quàm gratiam nobis subjici, & juxtà *Suarez* solum est, gratiam *Pedissequam* esse: Hujusmodi absurda nova profert Grammatica, Theologiæ invisa.

Verum rei nostræ sufficiat impræsentiarum ostendisse, qualiter nec *Innocentius XI.* nec ejus Prædecessores vel Successores ansam dederint *Iansenistis* dicendi se plus indulgisse *Molinistis*, aut cuicunque alteri Scholæ, in damnandis, & prohibendis, quæ damnanda sunt, aut prohibenda, dum advenerit plenitudo temporis, & divinus Spiritus obumbraverit eos, ut contingit quoties doctrinam aliquam, verborumque, quibus exprimitur, sensum bonum, vel malum decidunt.

Obiter hic inculco, quod *P. la Croix* & *Iesuitæ* Authores, libelli supplicis (de quo §. XVI. n. 46.) & *Iansenistæ* tenentes Papam esse fallibilem in definiendo sensu Authoris bono aut malo, non possunt rita conscientiam præstare juramentum in *Formulari* ab *Alex. VII.* præscriptum, (§. XII. n. XXVIII. relatum,) nisi prius erroneam deserant suam sententiam de eo, quod *Papa* possit falli circa Authoris sensum suis verbis expressum; jurare enim quinque *Iansenii* v.g. damnatas ut hereticas in sensu ab eo intento & tales esse, incompatible est cum iudicio de fallibilitate damnantis;

Si enim damnans falli potest, decipi poterit judican-
do *hæreticum* quod *Catholicum* est, vel è contra; Quis-
quis ergo tenet Papam definientem *Authoris* *Hæreticum*
vel *Catholicum sensum* posse decipi, manifestè perjurii
reus est præfatum præstando juramentum sub qua-
cumque reservatione aut mentali restrictione; aut ex
quocumque prætenso motivo.

Generalis Concilii decisionem exigunt ut *Papalis*
definitio *infallibilis* sit; atqui nondum in causa *Baji*,
Jansenii, vel sensûs SS. *Augustini* & *Thomæ*, fuit
ullius Gen. Concilii Decisio; & si fuisset, fallibilis
pariter foret in *facto* de *Authoris sensu*, ut putant Ad-
versarii; Nullo igitur modo *Iesuitis* illis, aut *Ianse-*
nistis licet prædictum præstare juramentum, nisi prius
errorem de Papæ fallibilitate in casu absolutè depo-
nant. Æque ergo utrique parti incumbit illum ex-
cutere errorem, & tum *animo sincero* juramentum
præstare de inerrabilitate Papæ in determinando fi-
naliter *Jansenii* sensum *Hæreticum*, & simul *Catho-*
licum SS. *Aug.* & *Thomæ*. An liceat à pejurare parato
juramentum exigere nôrunt Theologi. =

§. XVIII.

Bina *Innocentii XII. Brevia* non favent
Iansenistis, aut *Molinistis*; sed *Thomistis*
suffragantur.

L. S. Sanctissimus Pontifex *Innocentius XII.* duplici
Brevi 6. Febr. 1694 & 24. Novembr. 1696.
ad Episcopos *Belgii* damnationem renovat, ac confir-
mat quinque propositionum *Jansenii* ab *Innocentio X.*
& *Alex. XII.* promulgatam; mandatque *Formulare*
jurandum *sincerè absque distinctione, restrictione, seu ex-*
posi-

positione in omnibus, & singulis suis partibus, & sine alteratione in aliquâ minimâ ejus parte. Sic mentem suam declaravit, simulque in præfato secundo Brevis, pravam quorundam sustulit interpretationem.

Academia *Lovaniensis* die 7. Maji Anno 1693. prolixas admodum ad *Innocentium XII.* dedit Epistolas; in quibus, ut ex *Papæ* rescripto ad eosdem *Brevi* 6. Febr. 1694. luculenter constat, duo supplicarunt puncta. 1. Ut *Censuras Lovaniensem, & Duacensem* contra *Molinistas*, cum earundem *justificatione*, Majorum suorum exemplo, tueri, & continuare in tradendâ illa Majorum suorum doctrinâ, in præfatis *censuris* contentâ, sanctæ sedis auctoritate licite valeant.

2. Ut ab eâdem sanctâ sede declararetur, doctrinam de *Gratiâ per se efficaci, & de Prædestinatione ante prævisa Merita*, nullis hætenus emanatis *Apostolicis Decretis* damnatam, & enervatam esse, eamque proinde posse tueri, quousque Sancta Sedes ipsa aliter statuerit.

Hæc duo supplicata diversissima esse constat ex eorum Epistolâ, compendio in *Brevi* relatâ. De suis enim *Censuris, Apologiâ*, earumque *justificatione* DD. petunt, ut *Sedis Apostolicæ auctoritate* licitum sit ipsis, ac liberum, continuare in tradendâ earum doctrinâ; quod illis illicitum esse, ac prohibitum illorum dicebant Adversarii, nominatim Pater *Tillerius*, cujus propterea Librum, post datam Epistolæ, & Brevis, nimirum 23. Martii 1694. Censores *Romani* unanimi suffragio damnarunt, donec juxta *Censuras*, à Deputatis Sanctitatis suæ definitas, corrigeretur. De *Prædestinatione* verò *gratuitâ, & gratiâ per se efficaci* aliter petierunt, nempe doctrinam illam *nec damnatam, nec enervatam* esse, ac proinde posse teneri, idque per Sanctam Sedem declarari supplicarunt. De *Censuris* ergo licitam,

tam, ac liberam eas tradendi continuationem postulaverunt; de *Prædestinatione* autem, & *gratiâ per se efficaci*, quod nec *damnata*, nec *enervata* sit doctrina; quare *Breve Innocentianum* distinctâ responsione utrique singulatim satisfecit supplicationi.

Et meritò; Censuræ enim præfatæ plurimas, præter illam de *Prædestinatione*, & *Gratiâ*, incidentes continent quæstiones, quas non omnes sustinent *Thomistæ*, sed aliqui sentiunt contrarium; & ideo *Innocentius* de Censuris universaliter loquens verbis *Celestini* Papæ providè rescripsit: *Profundiores* (inquit) *difficilesque partes INCURRENTIUM* (nota) *in materiâ divinæ gratiæ Quæstionum . . . Sicut non audemus contemnere, ità non necesse habemus astruere.* Eccè clarum ad primam generalem petitionem rescriptum.

Pergit Pontifex ad principalem, & particularem de *Prædestinatione gratuitâ*, & *gratiâ per se efficaci* quæstionem, ab *incurrentibus* quæstionibus, ut truncum à ramis, distinctam. *Nec arbitramur* (inquit ad 2dæ petitionem rescribens) *opportunum, ut in præsens* (non negat absolutè) *habeatur EXACTIOR* illa de *divinis Auxiliis tractatio*, quæ à *Prædecessoribus* nostris *CLEMENTE VIII.* & *PAULO V.* instituta fuit, cum ad *consistendam gratiam Dei* (*CUSUS OPERI & DONATIONI NIHIL PENITUS* subtrahendum est) *satis sufficere credamus* (pro nunc opportunum, ut præmisit) *quidquid Sedis Apostolicæ scripta docuerunt.*

Prosequitur sua sanctitas silentium ab ejus *Prædecessoribus* *Paulo V.* & *Urbano VIII.* indictum renovando, donec ab hac *Sancta Sede* aliter sit ordinatum, aut sine sua expressâ, & speciali licentia.

Tum sequelam illis commendat *SS. Augustini*, cujus doctrinam *Romana* sequitur *Ecclesia*, & *Thomæ*, qui mira eruditione *Ecclesiam* clarificat, & *Sancta Operatione* facun-

fecundat. Hos, dum Universitas Vestra doctrinae Duces secuta fuerit, secure pugnabit contra Hostes orthodoxae fidei in Ecclesiae gloriam, & edificationem, excitabitque indiès hanc Apostolicam Sedem, ut cumulatiùs ei præstet paternae charitatis officia. Vobisque interim Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Roma die 6. Febr. 1694.

LI. Ex quibus colligitur 1mo. quàm sinistrè ex hoc Breve inferant *Molinistae* verba illa: *Profundiores difficilesque partes incurrentium questionum &c.* ad doctrinam de *Prædestinatione* gratuita, & gratia seipsa efficaci referenda esse; cum ex mente expressâ Papæ, ad universalem *Censurarum* præfatarum doctrinam, primamque supplicantium petitionem referantur; Undè responsionem ad primam petitionem, ingeniosi *Molinistae* ad secundam dexterè, falsòque convertunt.

Colligitur 2do. quod tractatio illa exactior sub *Clemente VIII.* & *Paulo V.* habita est de *Auxiliis*; undè non arbitratur Papa pro tum opportunum novam instituere tractationem; tum, quia *Exactior illa*, per decennium sub duobus Pontificibus præcessit tractatio; tum etiam, quia *sufficere*, pro tunc præsentī occasione, putabat silentium à *Paulo V.* & *Urbano VIII.* iunctum, relinquendo res ut fuerant sub *Clemente VIII.* & *Paulo V.*; Quomodo autem tunc fuerint *Romanae integerrimorum Censorum* decisiones pro *Thomistis* contra *Molinam*, & sequaces, novit tunc *Roma*, & ex editâ jam utriusque partis *Historiâ*, mundus totus videre potest.

Undè *Innocentius XII.* suum concludit Breve Universitati *Lovaniensi*, laudando, & seriò commendando *SS. Augustini*, & *Thomæ* doctrinam, quam, de *Prædestinatione* etiam & gratia, sequens, secure pugnabit
contra

contra hostes &c. In quem finem cumulata sua officia offert, & *Apostolicam* impertit *benedictionem*.

Testatur igitur *Innocentius XII.* Acta de *Auxiliis exacta* fuisse, imò *exactiora*, quàm ut ea repetere sit necessarium; & doctrinam *Augustino-Thomisticam* de *Prædestinatione*, & *gratia per se efficaci*, Lovaniensibus inculcat tenendam, eamque propterea ad minùs ut summè probabilem, approbat; doctrinam verò *Molinisticam*, nec ille, nec ullus Papa, vel Congregatio adhuc ut probabilem approbabit, sed ob rationes sibi benè visas purè permisit. Quare petita licentia Opera *Lemosii* Romæ publicè vendendi, & *Sebille*, ac *Massoulie* opera edendi, à Papa, ac S. Congregatione concessa est: at Patri *Suarez* de *Auxiliis* imprimere instantè supplicanti licentia fuit denegata. Quidni? ob nullam rationem, nisi quia Doctrina *Thomistica* *sanior* semper æstimanda est, quàm *Molinistica*.

Qui plura de *Brevi Innocentiano* videre cupit, legat attentè Historiam de *Auxiliis* Mag. *Serry* lib. I. Cap. X. & *Addenda* cap. V. à pag. 134.

Sub hoc eodem Pontifice 19. Maji 1694. damnatus fuit liber *Adriani van Wick*, eò quod communem SS. Patrum, & Theologorum doctrinam, de *Prædestinatione gratuita*, & *gratia seipsa efficaci*, ceù malam, censurare præsumpserit. Ergò *Innocentius XII.* doctrinam illam habuit ut communem SS. Patrum, & Theologorum, adeoque ab omni prorsùs errore liberam. Sic S. Aug. de bono Persev. cap. 19. scripsit: *Hoc scio neminem contra istam Prædestinationem (gratuitam) quam secundum scripturas sanctas defendimus nisi errando disputare potuisse*; Addit *Belarminus* l. 2. de grat. & lib. arb. cap. 11. *non quorumvis Doctorum opinio, sed fides Ecclesie Catholice dici debet.* atqui *Molina*, ipso fatente, contra *Prædestinationem* ab *Aug.* defensam, *Augustinum*

num spernendo, disputavit: igitur erravit contrà fidem *Catholicae Ecclesiae* gravius quàm *van Wick* censurans, & ideò damnatus. Undè *Suarez* & alii hìc deseruerunt meritò *Molinam*.

Eandem esse rationem de *Prædestinatione* & gratia cum libertate conciliandis fatetur ipse *Molina* pag. 388. Hinc *Vasquez*, 1. P. disp. 91. cap. 10. increpat aliter sentientes, cum tamen (ait) apud *Veteres Patres Ecclesiae* eadem OMNINO fuerit controversia. Vide ipsum 1. 2. disp. 95. cap. 10. cum SS. *Aug.* de Præd. SS. c. 10. de bono Persev. c. 15. & *Thoma* 1. part. q. 23. art. 2. ad 4. & art. V. O. Undè meritò *Adrianus* ille æque censurans *Prædest.* gratuitam & gratiam SEIPSA efficacem parem esse utriusque rationem censuit. Proscriptus hìc fuit; ergo opera *Patris Meyer*, *Thomistas* enormiter censurantia, pariter ob eandem causam proscripta sunt censenda. Vide *Bullam Bened. XIII.*

§. XIX.

Alexander VIII. & *Clemens XI.* *Molinistis* vel *Iansenistis* non pepercerunt, sicut nec *Innocentius XII.* = *Clemens XI.* per *Bullam - Unigenitus* - Se non tetigisse *Thomistas* toti orbi notificavit.

LII. **A** *Alexander* Papa VIII. Brevi, quo Ecclesiam rexit, tempore, pauca præstare potuit; damnavit tamen 24. Augusti 1690. Assertiones de peccato Philosophico &c. quod *Jansenistis*, *Rigoristis*, & aliis placuit.

Item Anno 1690. die 7. Decembr. triginta & unam proscripsit Propositiones, quarum plures *Jansenistarum*

rum sunt, & *Rigoristarum*, pleraque etiam *Laxorum*. Unde hic etiam Pontifex pro nullâ parte, sed pro communi Ecclesiæ bono egit. Vide de Papæ infallibili authoritate *vigesimam nonam* ex illis 31. suprâ relatam §. XV. Num. XLIII.

Clemens XI. per Constitutionem - *Unigenitus* - VI. Id. Sept. 1713. centum & unam *Quesnelli* propositiones, ut *hæreticas* &c. respectivè, proscripsit: Contenderunt *Quesnellus* ipse, & adherentes doctrinam *Augustino-Thomisticam* de gratuita *Prædestinatione*, & *Gratia seipsa efficaci*, per illam Constitutionem esse damnatam; idipsum etiam calumniati sunt alii *Catholici Scholæ Thomisticæ* Adversarii: Utrosque tamen compescuit SSmus *Clemens XI.* Litteris suis ad *Universos Christi Fideles* die 1. Sept. 1718. incipientibus: *Pastoralis Officii* &c. In hoc (inquit) præpostero iudicio (de damnatione doctrinæ Thomisticæ per Bullam-*Unigenitus*) consuetum *CALUMNIANDI* morem non derelinquunt; nisi enim excæcaret eos malitia eorum, & nisi diligerent magis tenebras, quam lucem, ignorare non deberent, sententias illas ac doctrinas (*Augustino-Thomisticas*) quas ipsi cum erroribus (*Quesnelli*) per nos damnatis confundunt, palam, & liberè in *Catholicis Scholis*, etiam post editam à Nobis memoratam Constitutionem, sub oculis nostris doceri, atque defendi, illasque propterea minimè esse proscriptas &c. Ergò juxta *Clementis XI.* mentem *Universis Christi Fidelibus* declaratam, *Calumniatores* sunt, & *tenebrarum amatores*, quotquot mentientes asserunt; Doctrinam *Augustino-Thomisticam* de gratuita *Prædestinatione*, & *Gratia seipsa efficaci* esse proscriptam; alioquin sub suis oculis in facie Urbis, & Orbis doceri, atque defendi non lineret.

De hac re vide Authorem de vita & rebus gestis
Cle-

Clementis XI. lib. 4. n. 37. Et verba Bullæ Canonizationis S. Pii V. cap. seq. §. 2. in fine referenda.

Sub eodem Pontifice prodiit Epistola quædam *D. Launoy* ad Præpositum Generalem *Societatis Jesu*, seu, *de Gratiâ & Prædestinatione traditio*, quam ipse *Launoyus* suppressit, sed eo defuncto, alicujus operâ typis donata est. At SSmi *Clementis XI. Decreto 28. Jan. 1704.* igni traditus est liber ut infamis, ejusque asserta proscripta sunt ut *impia, blasphema, Ecclesiæ, atque Apostolicæ Sedi, & Fulgentissimo Ecclesiæ Lumini Sto. Augustino injuriosa.* De *Sto. Augustino* scribit ibidem *Clemens XI. Fulgentissimum esse Ecclesiæ lumen, Doctoremque MAXIMUM, cujus PRÆCELSAM doctrinam magno semper in pretio habuere Romani Pontifices, & toto mentis affectu amplexi fuerunt: Ergo Clemens XI. damnando Quesnellum præcelsum Doctoris maximi Augustini de Prædestinatione, libertate, & gratiâ non damnavit doctrinam, ab ipso & Prædecessoribus magno in pretio habitam; adeoque nec Augustino-Thomisticam.*

Nec *Jesuitis* pepercit, ubi de fide, & religione agebatur. Enim vero die 20. Novemb. 1704. *Responsa S. Congregationis ad Articulos Sinenses* Decreto suo approbavit *Clemens XI.* eaque strictæ mandari executioni omnibus missionariis (*Sinensibus*) etiam *Societatis Jesu*, necnon ab omnibus Christi Fidelibus observari, sub penis canonicis præcepit.

Sacra ipsa Congregatio in fine Responsionum, ut Operationum in Vineâ Domini, qui aliter senserint, honori & famæ consulatur, vetuit nè tanquam Idololatriæ fautores traducantur. . . . partim quia pleraque ex illis, proscriptis punctis, se practicasse negarunt; partim quia finita jam causa, indubitatum sit illos Sanctæ Sedis mandatis obsecuturos.

SS. *Clemens* laudatus præfatorum honori pariter consuluit in eodem Decreto subjungens : *Suspensa tamen interea (justis & rationabilibus ex causis , animum suæ sanctitatis moventibus) eorundem Responsorum publicatione, seu quavis evulgatione, tam in Urbe, quam in aliis EUROPÆ partibus. Non obstantibus &c.* Sic *Stephanus* Papa S. *Cyprianum* cum adhærentibus excommunicare noluit licet erraverint. Vide cap. IV.

Idem præstitit ergà *Lovanienses Innocentius* Papa XII. Cum enim *Lovanienses* inter se dissentientes *Romam* miserint partium Agentes D. *Hennebellum* , & Patrem *Desirantium* : partibus auditis SSmus. *Innocentius* præfatus Bina ad Episcopos *Belgii*, & *Academiam Lovanensem* dedit *Brevia* , Annis 1694. & 1696. ut suprâ §. XVIII. retuli, quibus damnationem propositionum *Jansenii* à Prædecessoribus suis factam ratificavit, *Thomismum* vindicavit , cauteque addidit in *Brevi* Anno 1694. emanato : nè quis odioso *Jansenistæ* nomine appellaretur, nisi talis probaretur.

Ex quibus colligitur, quantâ cum providentiâ, ac charitate honori, & famæ eorum, quorum pravas damnant doctrinas, consulere solent Romani Pontifices, quantâque benignitate, & prudentiâ errantes ad resipiscendum, ac Decretis *Romanis* parendum citrà omnem partialitatem invitant Summi Ecclesiæ Præsules.

Si tamen tergiversari non desinant errantes, sed in malo persistent, non sine causâ *Vaticana* fulmina vibrant S. *Petri* Apostoli Successores.

Id in causâ *Sinensi*, uti in *Jansenianâ*, practicari vidimus : Cum enim cavillari, ac tergiversari quidam perrexerint, Apostolicâ benignitate abutentes, SSmus *Clemens* XI. 19. Martii 1715. solenni Constitutione, quæ incipit : *Ex illa die quâ* &c. Decretum suum Anno

1704. emanatum, cujus publicationem in Europâ prius suspendit; Decretum etiam Eminentissimi *de Tournon* Commissarii, & Visitatoris Apostolici in *Sinarum* Imperio, ibi 25. Jan. 1707. editum, & promulgatum; Decretum denique Sacræ Congregationis 25. Sept. 1710. cum ejusdem *Responsis* ad VII. *Articulos* &c. plenè confirmavit, renovavit, publicavit, & perpetuò observari mandavit.

Falsum igitur est, & calumniosum asserere *Clementem* XI. aliumvè Summum Pontificem ex nimio ergà *Iesuitas* affectu, in Doctrinæ *Augustino-Thomisticae* præjudicium, contumacis *Quesnelli* damnasse assertiones.

Idem insuper sæpè laudatus SSmus *Clemens* conformiter ad *S. Thomæ* doctrinam, infra cap. 2. §. VII. referendam, famosi *Casus Conscientiæ* resolutionem, de *sensu Authoris*, & obedientia interna præstandâ, solemniter damnavit die 5. Julii 1705. ut §. XVI. in fine num XLVI. notatum est.

Ex quibus omnibus liquidò patet, quàm tenaciter adhæserit hic SSmus Pontifex SS. *Augustini*, & *Thomæ* doctrinæ, quantique illam fecerit, approbando juxta eam præscribendo, & damnando reprobando; adeoque *Jansenistæ*, & *Quesnellistæ* contrarium buccinantes, atroces sese probant *Thomismi* simul, & *Ecclesiæ* Calumniatores.

Propterea, Epistolam quandam, *Romæ* igni traditam, ut *impiam*, *blasphemam*, *Ecclesiæ*, atque *Apostolicæ Sedi injuriosam* suo Decreto 28. Jan. 1704. *Clemens* XI. condemnavit: addiditque in *Brevi*, quo libellum *Launoy* proscripsit, quia in *FULGENTISSIMUM Ecclesiæ Catholicæ Doctoremque maximum* (*Augustinum*) injuriosum, cujus præcelsum doctrinam (nota) magno semper in pretio habuere *Romani Pontifices*, totoque mentis affectu

affectu amplexi fuerunt. Nigerrima igitur Calumnia est, quod suâ Constitutione Unigenitus damnaverit præcelsam Augustini, aut Thomæ, doctrinam (quam magno in prætio Prædecessores & ipse semper habuerunt) aut Molinistis ullum contrà Augustino-Thomisticam doctrinam dederit patrocinium; imò Molinam & Sequaces, S. Augustinum vilipendentes, non leviter feriit. Vide Graveson to. VIII. pag. 151.

§. XX.

Benedictus XIII. Thomisticarum Calumniatores ut Ecclesiæ injuriosos repressit. Hinc corollaria quædam deducuntur.

LIV. **R**elata tot Summorum Pontificum Brevia, Decreta, & palpabiles Declarationes ad Calumniantium *Anti-Thomistarum* linguas compescendas minimè suffecerunt; solito itaque passu imposturas de *Thomismi* & *Jansenismi* identitate continuare perrexerunt, apud puerulos præsertim, & mulierculas; Eruditis enim id persuadere nunquam poterunt, hi namque Catholica ab Hæreticis Dogmata facile discernunt, nec susurronibus leviter credunt.

Tantam atræ *Hæresis* infamiam *Ordo Predicatorum* ferre non valens per Reverendissimum suum Generalem Fr *Augustinum Pipia* (postea S. R. E. Cardinalem) SSmo. D. *Benedicto XIII.* Libellum supplicem curavit humiliter porrigi, quo, de injuria conquerendo, remedium gemens postulavit.

Petitioni æquissimæ benignè annuit SSmus. Dnus. per Breve-*Demissas preces*- sub Annulo *Piscatoris* Datum 6. Novemb. 1725. in quo Prædecessorum suorum sectans vestigia.

Laudat 1mo. sua *sanctitas Thomistarum* zelum, ac justitiam in Constitutione - *Unigenitus* - (quam hic etiam confirmat) agnoscendâ, ac tuendâ.

2do. Addictissimam *Thomistarum* fidem, & constantem ergâ S. Sedem obedientiam, inque *absonis*, & Apostolicis Decretis refragantibus, opinionibus rejiciendis perpetuum studium extollit, summèque, ut par erat, commendat.

3tio. Doctrinam *Augustino-Thomisticam* à relatis vindicat calumniis, *Anti-Thomistas* declarans infames *Calumniatores*.

4to. Injuriatos consolatur *Thomistas*, eò quod, eorum, & Ecclesiæ causa parem simul patiatur injuriam; cum (inquit) *causa Thomistarum, in hac etiam parte, à Sanctæ Sedis rationibus sejuncta esse non potuerit.*

5to. Quod *Anti-Thomistarum* calumniandi praxis, S. Sedis Decisionibus, & Doctrinæ Angelicæ, contentiosa *perviciaciâ* vim afferat.

6to. Quod *Fansenii, Quesnelli &c.* damnati errores exploratissimis S. *Thomæ* sententiis disertissimè confutentur, sicut & (ex Bulla S. Pii V.) omnes quotquot aliæ à morte S. *Thomæ* ad hanc usque diem *exortæ sunt Hæreses.*

7mo. *Calumnias* sententiæ de Gratiâ per se, & ab *intrinseco* efficaci, ac gratuita *Prædestinatione*, intentatas, ceû *injuriosas*, condemnandas inculcat.

8vo. Easdem sententias *laudabiliter* hætenus docuisse affirmat *Thomistas*, qui *commendabili studio* gloriantur eas ex SS. *Augustino & Thomæ* hausisse, & verbo Dei *summorumque Pontificum & Conciliorum Decretis, & Patrum dictis, consonas esse.*

9no. Criminantes, de identitate *Thomismi & dogmatum* damnatorum, per Constitutiones ullas aut Decreta Apostolica, aut pariter *perstricta* dicentes, *dolosos*

appellat *Calumniatores*, pluraque *Prædecessorum* suorum de *Doctrina S. Thomæ* encomia inserit, ac confirmat.

Item. Sub *panis Canonicis* inhibet, nè quis doctrinam *Thomisticam* in *Constitutione - Unigenitus -*, à *Clemente XI.* salubriter editâ, alterovè *Ecclesiæ* Decreto, *perstrictam* esse affirmet, vel imposterum similes *calumnias* struere audiat.

Concludit sua sanctitas, *Thomistas* ità alloquens: *Deum* interea, qui pacem, & veritatem diligendam præcipit, supplices rogate, ut sincero *Angelicæ Doctrinæ* studio, **OMNES** (etiam *Adversarii*) in simplicitate cordis nitantur, quæ ille (*S. Thomas*) docuit intellectu conspicere, atque in unitate Spiritûs, & charitate fraternitatis, quæ ille egit, imitatione complere.

Hæc, & plura alia in ipso *Brevi* legenda ex *Apostolatûs* speculâ se pronuntiassè asserit, quæ privatus in inclyto *Prædicatorum* ordine, tanquam lac *Angelicæ Scholæ* prius hauserat: Hæ sunt sententiæ illæ, quas in minoribus constitutus in *Scholâ Anglicâ* didicerat: Has ergò easdem ex *Apostolatûs* speculâ pronunciat, non modò (inquit) ad *Curarum Vestrarum* (*Fratrum Prædicatorum*) linimentum, sed ad animi quoque nostri solatium libentissimè usurpamus, (encomia *Prædecessorum*), & præconio *Apostolicæ* vocis efferimus.

Lætantur *Molinistæ* confirmatam cernere in dicto *Brevi* *Constitutionem - Unigenitus*; exultant *Jansenistæ* videre sententias de *Prædestinatione gratuita*, & gratia seipsa efficaci laudatas, & commendatas: Hi tamen contrà primum, & illi contrà secundum obmurmurant; *Thomistæ* verò utrumque, ut verum, prompto, gratlantique animo suscipiunt, & venerantur; non enim *Decisionum Apostolicarum* partem amplecti, partemque rejicere, ut primi, didicere, aut conluevere genuini *S. Tho-*

S. Thomæ Discipuli. Deum interea, ad Sanctissimi Domini *Benedicti* vota, suppliciter, & assidue precantur, ut cuncti idipsum sapiant, & in eadem *S. Thomæ* permaneant *Christianæ doctrinæ regulâ*.

LV. Ex hucusque adductis, sequens licet formare ineluctabile ratiocinium.

Æquè infallibiles sunt *Romani Pontifices* in bonâ declarandâ doctrinâ, Authorumque ejus *sensu*; ac in erroribus damnandis, sensuque ab errantibus intento; & è converso: Atqui Summi Pontifices suprâ adducti, doctrinam *Jansenii*, & *sensum ab eo intentum* (& idem de *Bajo, Quesnello* &c.) solemniter, iteratòque, ac uniformiter, ceû malam, & hæreticam damnaverunt; & idem ipsissimi Summi Pontifices Catholicam doctrinam *Thomisticam*, maximè de *Prædestinatione gratuita*, & gratiæ *intrinsecè* efficacia, per præfatorum damnationem nec *indirectè* attactam, sanamque, imò *saniozem, incorruptam* &c. pronunciarunt, & pari solemnitate declararunt, necnon Contradicentes, ceû *Calumniatores* &c. descripserunt: Ergò sicuti *Jansenii*, & adherentium doctrina, cum *sensu intento*, erronea est, & hæretica; ità *Thomistica* Doctrina, cum ejus *sensu*, tanquam *sana, orthodoxa*, ac *ab erroribus immunis* ab OMNIBUS est habenda.

Major propositio vera agnoscitur; alioquin magis infallibiles sunt Summi Pontifices in declarandâ hæreticâ Doctrinâ v. g. *Jansenii, Pelagii, Calvinii* &c. quàm in instruendâ, & decernendâ orthodoxâ, sanâque Doctrinâ, ejusque sensu, à SS. Doctoribus *Augustino, & Thoma* tradita.

Minor ex antea allegatis Summorum Pontificum sententiis ad oculum apparet verissima.

Consequentia bona videtur, consequensque ritè illatum; nisi absurdè dicatur, Summos Ecclesiæ Pastores,

quid agerent nescientes, bonum asserere malum, & vice versâ malum bonum; aut errorem *Jansenisticum* à seipso, (*Thomistico*, nempè, juxtâ Calumniatores) fecernere insipienter voluisse: Quod vel imaginare nefas est.

Nec licet dicere, *Benedictum XIII.* quia Dominicanum, Dominicanorum doctrinam laudâsse, eamque orthodoxam, atque à *Jansenii*, *Quesnelli* &c. erroribus immunem declarasse. Non licet, inquam; tum, quia, Supremi Ecclesiæ Præsules secundum scripturam, Traditiones, Concilia, & Patres, non verò secundum carnem, sanguinem, aut affectum, in materiâ bonam discernendi doctrinam à malâ, operantur; aliàs locus daretur falsò, & temerariè dicendi, Papam Sæcularem pro Clero Sæculari, vel Regularem pro Clero Regulari, doctrinas, vel praxes tenendas ex carne, sanguine, vel particulari affectu suos ergà respectivè amicos, præscribere; Sicque maligna confirmaretur *Jansenistarum* evasio, quâ asserunt *Clementem XI.* *Alexandrum VII.* &c. ex suo ergà *Iesuitas* affectu *Iansenium* damnasse, quod tamen falsissimum esse suprâ probavimus, cum hos, & illos pro meritis Summi illi damnaverint Pontifices.

Tum etiam quia, ut suprâ probatum est, alii Pontifices, nec *Dominicani*, nec Regulares, *Thomistarum* Calumniatores coërcuerunt pariter, ac damnarunt.

Tum denique quia, pari infamiâ dicere posset perfidus iniquitatis filius, *Romanos* Pontifices, Christique in terris Vicarios hunc, aut illum canonizasse sanctum ex particulari aliquo affectu, putâ, quia Consanguinitate, affinitate, professione, amicitia, aut Patriâ ipsis sit conjunctus; non verò quia sanctè vixerit, Virtutibusque, ac miraculis clarus obierit. Quod nemo asseret, nisi infamis Calumniator, ac iniquus in Deum ejusque sanctos injuriosus Impostor.

Nemo

Nemo pariter infulsè dicat, *Recentiores* duntaxat Pontifices *Thomisticam* doctrinam ab omni errore vindicasse; Nam ex quo illam tradiderit S. *Thomas*, ipsumque Doctorem sanctum declaraverit *Ioannes XXII.* Anno 1323. (anteà enim ejus doctrina, utpotè non adeò nota, generaliter commendari non potuit) eandem ejus doctrinam in omni occurrente occasione Summi Pontifices & Concilia, maximè Tridentinum, egregiis, rarisque encomiis prædicarunt, laudarunt, & sectandam inculcarunt. Undè scriptores quotquot illi detraxerunt, fulminibus Apostolicis consumpti sunt, prout dilucide noster probat *Piccinardi*, aliique multi: Sufficiat nunc unicum sequens adducere exemplum.

§. XXI.

Adversariorum calumniantium assumptum §. II. relatum, *Sixtus* Papa IV. dudum damnavit.

LVI. **S**anctissimus Pontifex *Sixtus IV.* ex *Ordine Minorum* assumptus, qui annis 13. Ecclesiam rexit, inter alia quæ præstitit bona, novem Assertiones de *Pœnitentiâ*, *Authoritate Ecclesiæ Romanæ*, & *Papæ*, à quodam *Petro Oxomensis* Doctore Parisiensi, ut refert *Bannez. 2. 2. q. 1. art. 7. Salmanticæ* publicatas, apud *Caranza* in Summâ Conciliorum, aliosque Authores videndas, Anno 1479. damnavit.

Item Anno 1474. longè antequam S. *Thomas* declaratus fuerit Ecclesiæ Doctor, ejus doctrinam laudatus *Sixtus IV.* vindicavit.

Quærit enim S. Doctor 1. p. q. 19. art. 8. *Utrum Voluntas Dei necessitatem rebus volitis imponat?* Resol-

vit ibi, & pluribus in locis in margine citari solitis, quod non; seu negativè.

In 1mo. argumento ex *Aug.* sibi objicit, quod *necesse est fieri quod Deus vult*; & in 2do quod Voluntas Dei impediri non potest.

Ad primum respondet, *necessitatem non esse absolutam*, sed conditionalem; seu, ut sæpius agebat, esse necessitatem *consequentiae*, & secundum *quid*; non verò *consequentis*, aut *simpliciter* talem; ex quo infert libertatem non destrui.

Ad secundum respondet: *Quod ex hoc ipso, quod nihil divinae voluntati resistit, sequitur* (contrarium illius quod arguens intendit) *quod non solum fiant, ea quæ Deus vult fieri; sed quod fiant contingenter* (seu liberè) *vel necessariò, quæ sic fieri vult*; ut in corp. Articuli probavit, quod causat Deus non solum *substantiam actûs*, sed etiam *modum necessitatis* in actibus necessariis, & *modum libertatis* in liberis; quia, nimirum, causa est omnis entis, & modi ejus simul.

In tertio argumento assumit: » Illud quod habet » necessitatem ex PRIORI est necessarium absolutè: » Sicut animal mori est necessarium, quia est ex contrariis compositum: Sed res creatæ à Deo, comparantur ad voluntatem divinam sicut ad aliquid PRIUS, à quo habeat necessitatem; cum hæc conditionalis sit vera: Si aliquid Deus vult, illud est; » omnis autem conditionalis vera est necessaria; sequitur ergo quod OMNE quod Deus vult sit NECES- » SARIUM absolutè.

Respondet S. D. » Ad 3tium dicendum, quod » POSTERIORA habent necessitatem à PRIORI » secundum modum PRIORUM: Undè & ea quæ » fiunt à voluntate necessitatem habent, qualem » Deus vult ea habere; scilicet vel ABSOLUTAM, vel

» vel CONDITIONALEM tantum : Et sic non
 » omnia sunt necessaria ABSOLUTE : Unde non
 » omnis necessitas ex PRIORI inimpedibili nocet li-
 » bertati creatæ.

○ Circa illud tempus, quidam *Iansenii*, & *Molina* Præcursor, dictus *Petrus Rivius*, seu *a Rivo*, Angelicam hanc *S. Thomæ* doctrinam refutare cepit, pro axioma assumens *Majorem* tertii illius argumenti à *S. Thomâ* sibi objecti : *Quidquid* (inquit) *per necessariam consequentiam sequitur ex inimpedibili, hoc est inimpedibile, & necessarium* ; seu, ut iterum ad eundem sensum expressit (sicut nonnullæ *Bajanae*, eundem continentes errorem, diversis vocibus expressum, v. gr. *Basi* 39. & 66. . . .) *Quidquid ex suppositione aliqua, quæ in nostra potestate non sit, per necessariam consequentiam sequitur, id ita est necessarium, ut liberum esse NULLO MODO possit.* Unde necessitatem absolutam, à *S. Thomâ* negatam, ex PRIORI INIMPEDIBILI, ut postea *Iansenius*, & *Molina* in hoc concordēs, infelicitè intulit.

Facultas Theologica *Lovaniensis*, *S. Thomæ* singularis semper cultrix, illam *Rivii* Assertionem ad *Sixtum IV.* detulit ; Sanctissimus recantationem *Rivio* præcepit, quod animo apparenter humili præstitit reus ; sed postea versipellis, ut errantibus sæpè contingit, relapsus est, abjuratos antea errores insolentius propugnans.

Cum ad Pontificis aures *Rivii* relapsus pervenerit, novum eodem Anno nimirum 1474. *Lovanium* misit *Diploma* cum declaratione quod errores prius damnaverit, licet tunc erranti pepercerit recantanti ; Hinc Pontifex præfatos errores iteratò damnavit. Verba *Sixti* Papæ IV. sunt : *Nos qui Propositiones prædictas, velut SCANDALOSAS, & à Catholica fidei DEVIAS, tunc damnavimus, prout etiam impræsentiarum damna-*

mus &c. Diploma in *Fastis Academiae Lovaniensis* impressum habetur pag. 351. de qua re, si plura scire aveas, leges *Sylvium* 1. p. q. 19. art. 8. *Ioan à S. Thoma* 1. p. q. 14. *Gonet.* tom. 2. pag. mihi 154. *Hilden* principio 2. pag. 161. *Alvarez, Lemos, Justificationem Censurae Lovan.* cap. 4. n. 81. *Cipullo* 3. p. q. 19. art. 3. dub. 3. n. 34. & alios citatos in *Addendis ad Histor. de Auxiliis* à col. 18.

Lemos lib. 1. pag. 123. 137. & 140. testatur, se invenisse Romae acta condemnationis illius propositionis (Rivii) per Sixtum IV. Et *Quardus Tapperus* epist. ad *Petrum Soto* pag. 20. ait: *Copia Actorum hujus Processus* (condemnationis Rivii) & libellus quem ipse Pontifex (Sixtus IV.) scripsit contra hanc (Rivii) absurditatem . . . habentur in Bibliotheca Regularium Conventus *Viridis Vallis* propè *Bruxellam*.

Hinc ipsamet Patrum Societatis *Historia de Auxiliis* sub nomine *Eleutherii* pag. 46. concedit ob assertiones scandalosas in materia *Prædestinationis* (adeoque & gratiæ) *Petrum à Rivo* graviter fuisse reprehensum. Et *P. van der Waestin* ejusdem Societatis *Lovanii* Professor, scripsit: *Sacra Facultas Theologica Lovaniensis* pro certa, & indubitata illam (*Petri à Rivo*) damnationem nunc habet, tum ex fide Actorum suorum; tum ex continuâ & constanti traditione Majorum suorum. Ex quo sequitur, minimè subsistere negativa exsufflanda argumenta *Joannis de Lugo*, propositionis illius damnationem propterea negantis, quia (inquit) originalis *Sixti IV. Bulla* inveniri nequit.

Quid enim indè? Post centenos Annos *Bulla* aliqua Originalis non invenitur; sequiturne; ergò nunquam extitit? Nonnè sufficit inveniri damnationis acta, & processum, necnon Universitatum *Duacensis, & Lovaniensis*, ubi *Rivius* docuit, tantorumque virorum etiàm ipsius Societatis indubitata testimonia? Si præfata

fata *Bulla* inveniri nequit, undè, nisi ex relatis testimoniis probat *Lugo* docuisse *Rivium* aliquas damnatas; quod tamen fatetur. *Lemos* objecit in Disputationibus *de Auxiliis* illam *Rivii* propositionem damnatam; & tamen nec *Bastida*, nec alius quisquam è *Societate*, factum negare ausus erat. Signum ergò quod certa tunc habebatur propositionis illius damnatio. Videatur *Eximius Piccinardi de Approbatione doctrinae Sti. Thomae* lib. 6. pag. 192.

LVII. Fixum itaque manet, *Sixtum* IV. relatam *Sti. Thomae*, cæterorumque sanorum tunc Theologorum, doctrinam approbasse, & contrariam in dicto *Petro Rivo* *Diplomate*, *Lovanii* impresso, & etiam scripto *Libello*, proscripsisse, ac confutasse; adeoque *Thomistas* per anticipationem à *Fansenio*, *Quesnello* &c. separasse; cujus Sanctissimi Pontificis exemplum continuo imitati sunt ejus Successores, ut toto hoc Capite contra *Calumniatores* videtur fuisse evidenter demonstratum.

Patet etiam *Anti-Thomistarum*, *Fansenii*, *Molinae* &c. assumptum, quod, tanquam primum principium, verum supponunt, falsissimum tamen esse, à *Sixto* IV. dudum damnatum, atque à *S. Thomâ* antea rejectum. Illud ergò, quoties cum fastu objicitur, rotundè perneget *Thomista*, in ipsiusque *Molinae* *Systemate* instet evidenter: *Scientia* namque *media actûs* sub conditione futuri, est *suppositio actum præcedens*, & illum *infallibiliter inferens*, nè *scientia* illa falsificetur; estque *inimpedibilis a Nobis*, & a *Dei voluntate*, quam antecedit, præcedit enim omne *Dei Decretum* juxta *Molinam*: Et tamen juxta ipsum, libertatem non tollit: Ergò falsum est in ipsius *Molinae* principiis, quod quidquid per necessariam consequentiam sequitur ex *inimpedibili*, est absolute *inimpedibile*, & necessarium.

Si

Sì cum quibusdam dixeris, *scientiam mediam impedibilem esse à Nobis* ; aliquod fingis prædicatum *dependens*, & *impedibile* à voluntate nostrâ, & tamen *independens* à voluntate Dei, ab eâque *inimpedibile*; nec in *Divinis* aut *creatis* reperies prædicatum ei simile, nisi *solam malitiam peccati*, ut lepidè, solideque reposuit Reverendissimus *Matilla*.

Quàm clarè *scientia media* cum ejus *Confectariis* omnem humanam libertatem (pro quâ tuendâ aliundè excogitata est) reipsâ destruat, vide in *Lemosio*, *Bolivar*, aliisque *Thomistis*; hic sufficiat *Majoris*, seu *assumpti Molinistarum*, & *Jansenistarum* discursûs falsitatem demonstrasse, ut *calumnia* nobis tributa retundatur.

Nota, præfati *Afferti* damnationem diù præcessisse *Tridentina* Decreta, ideoque hic non contradicitur iis quæ suprâ diximus §. I. n. IV. maximè cum *Petrus à Rivo* non habuerit usque ad *Baji*, *Molina*, *Jansenii* &c. tempora, Discipulos nominatos, qui falsum illud principium stabilire sategerint.

Sed, inquiunt *Molinistæ*, quod causalitate præcedit & inimpedibiliter infert actum, ligat potentiam & stringit ad actum, ut *catenarum vinculis* ligatus ambulandi potentiâ caret; igitur propositio illa malè dicitur damnata, quæ damnabilis non est, sed vera.

R. I. hoc est dicere, plus esse deferendum judicio *Molinistarum*, quàm decisioni *Papali*; nam *Sixtus IV.* damnavit, ut probatum est, quod illi non damnabile asserunt. Nulla ergo damnatio contrâ *Jesuitas* ullius est vigoris; *Clemens XI.* damnando cultum *Sinensem*; *Innocentius XI.* & *Alex. VII.* purgando *Theologiam moralem* &c. &c. Verberârunt solum aerem; nam poterunt dicere *Molinistæ*, doctrinæ illæ damnabiles

biles non sunt. Vide quanti facienda sit *Papalis* decisio, si *Molinistis* displicuerit.

R. 2. quod jam ex S. T. suprà probatum sit, *fallum* esse, inimpedibile ritè illatum liberum non esse ex causa priori; nec obstat paritas de *vinculis* ligato & inde impotente ad ambulandum: 1. quia hujus impotentia non est voluntatis imperantis; sed potentia imperatae, sc. ambulatoriae; voluntas enim, ut libera, necessario est libera, nec ab *ullo* cogi potest ex S. T. 1. 2. q. 6. art. 4. licet ergo *vinculatus* aut *alligatus* impotens sit ambulare; liberè tamen potest *velle* ambulare, etsi exequi, ex impotentia facultatis ambulatoriae ligatae & vinculae, nequeat; quare vincula illa tollunt ipsam facultatem ambulatoriam imperativè liberam; sed non voluntatem liberè volendi ambulare. —

Paritatem tandem illam ligati *vinculis* pariter urgebant *Pelagiani* contra S. Aug. qui solvit, ut infra §. ultimo n. XII. ostenditur; distinxit vincula *dura*, & *ferrea*, corporalia, & vincula *dulcissima* & *firmissima* spiritualia; prima tollunt libertatem potentiae progressivae; Secunda causant & efficiunt Actus *substantiam* & simul *libertatis modum*; nulla enim causa suum destruit effectum; adeoque, nec Dei *Præscientia*, *Providentia*, *voluntas*, *Prædestinatio*, *Prædeterminatio* &c. licet efficacissimæ, & à nobis inimpedibiles sint, & *priores* causæ; rationem dat S. D. de *Corr. & Grat.* c. 14. quia voluntas creata magis est in potestate Dei quam hominis si ergo voluntas hominis modum causat libertatis, magis illum causat ipse Deus.

Hujus secundi generis *vincula* spiritualia libertati amica agnoscit Ecclesia & S. Scriptura; à *vinculis* peccatorum, & delictorum *catena* nos solvi (liberè haud dubiè) sæpiùs postulat; nam solutio *non libera* nihil prodes-

prodesset : talia sunt *vincula fortissima, dulcissima, firmissima & efficacissima* gratiæ, quibus voluntas prius constituta per auxilium *sine quo* plenè potens, inimpedibiliter applicatur ad operandum & solvendum *vincula catenasque* peccatorum ; sic S. Paulus, *Mattheus* & omnes peccatores à peccatorum *vinculis* ad conversionem liberam *vinculis efficacissimis* justitiæ & sanctitatis attracti sunt ; sic S. Paulus *alligatus*, libere ibat in *Jerusalem* : sic denique Ecclesiastici VI. à v. 30. dicitur. *Erunt tibi Compedes ejus in protectionem fortitudinis, & Bases Virtutis . . . & vincula illius alligatura salutaris*, adeoque libera : præmisit à 25. *Injice pedam tuam in COMPEDES illius, & in torques illius collum tuum ; subjice humerum tuum . . . & ne acediaris vinculis ejus.* En *vincula Augustiniana* contra *Jansenistas, Pelagianos & Molinistas.*

§. XXII.

SS. D. N. *Clemens XII. Constitutione, & Brevis Thomistas* in tuto plenissimè collocavit.

LVIII. *C*lemens Papa XII. quem Deus Ecclesiæ suæ diù incolumem servet, hodiè in S. *Petri* sede feliciter regnans, Prædecessorum suorum sequens vestigia *Constitutione*, ac *Brevi* suo S. *Thome*, ac *Scholæ Thomisticae* laudes energicè expressit dictamque Scholam à *Novatorum calumniis* plenissimè vindicavit, indequè quosdam in *Gallia & Belgio* ad debitam summisionem, & Constitutionis *Unigenitus* acceptationem ab errore reduxit.

In *Constitutione* suâ Apostolicâ, quæ incipit : *Verbo Dei scripto* : 5. Kal. Sept. 1733. Prædecessorum elogia
de

de S. Thomæ doctrinâ, & sanctitate approbat, Scholasque Thomisticas Universitates instituit, cæteris Aca-
demiis pares, ut in iis gradus *Doctoratûs* &c. etiam
Sæcularibus conferantur, non obstante priori factâ
Bullæ *Pretiosus* revocatione, quam quoad encomia
Thomisticæ Doctrinæ, & condemnatione *librorum ac*
Thesium calumniantium in suo Vigore intactam re-
liquit.

Concessionis tam benignæ sequentia assignat mo-
tiva. 1. Ut *ingruentes falsorum Dogmatum illuvies*, do-
ctrinâ Thomisticâ reprimantur. 2. quia in Scholis
Thomisticis *res divinæ, & mores Christiano homine digni,*
solide pertractantur. 3. quia ibidem *Thesaurus libe-*
ralis scientiæ; Sanctioris Theologiæ scientia; probæ, in-
corruptæque doctrinæ studium, & sacratoris disciplinæ
affectus &c. reperiuntur.

Denique S. Thomam Ecclesiæ Doctorem, ut Grego-
rium, Ambrosium, Augustinum & Hieronymum à suis,
(quos recenset) Prædecessoribus institutum testatur,
ejusque doctrinam, etiam in Conciliis *Æcumenicis de-*
bitis præconiis celebratam commemorat.

Concludit: Si quis huic Constitutioni auso temera-
rio contraire, eamvè infringere præsumpserit, indignatio-
nem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli
Apostolorum ejus, se noverit incursum.

Quid efficacius dici poterat ad Doctrinæ Thomisticæ
laudem; & ad illam à *Jansenismo*, omnique alio er-
rore discernendam; atque ad *Quesnellistarum, & Anti-*
Thomistarum quorundam occludenda ora, nè amplius
calumniosa proferant mendacia; sed ad *incorruptam*
probamque sanctioris Theologiæ, ac sacratoris Disciplinæ
Scholam Thomisticam redeant, charitativè benignèque
recipiendi.

Constitutionem hanc suis præjudicasse opinionibus

conquesti sunt quidam laudatæ Doctrinæ Thomisticæ æmuli ; sed infructuosè ; nam sanctitas sua *Brevi dato* 2. Octobr. 1733. declarat, quod emanaverit, i. ad dissipandas novatorum calumnias dicentium ; Doctrinam SS. Augustini & Thomæ de gratia efficaci, per Constitutionem *Unigenitus*, esse perstrictam.

2. Ut omnes, & singuli Fideles sciant doctrinam Thomisticam probam, incorruptam, sanctioris Theologiæ, quoad res divinas, bonosque mores esse, & haberi ; & contrarium dicere, scribere, docere &c. sub pænis canonicis vetat ; ideo laudes Thomisticæ Scholæ per primam suam suprâ relatam Constitutionem delatas, iteratò Apostolico suo judicio comprobant.

3. Ut querulosis æmulis ubertim satisfaciat, declarat per præfatas Scholæ Thomisticæ renovatas laudes, nihil aliis Catholicis Scholis esse detractum, adeoque illis, in explicandâ divinæ gratiæ efficaciam diversa sentientibus, suas eâ de re sententias pergere tueri concedit ; undè ad restringendam Dissentionum fomitem, Prædecessorum more, sub iisdem pænis inhibet, nè ullus aliquo modo notam aut censuram ullam Theologicam iisdem scholis, diversa à Scholâ Thomisticâ sentientibus inurere, aut eorum sententias, Doctrinæ Thomisticæ contrarias, conviciis, aut contumeliis incessere audeat, **DONEC** de iisdem Controversiis hæc S. Sedes aliquid definiendum, ac pronunciandum censuerit.

Deindè pacem cum veritate præcipit, ut conjunctis, diversarum licèt Scholarum, studiis, firmitus sit contrà erroris insidias præsidium.

Demùm, Locorum Ordinariis, Inquisitoribus &c. committit, ut suâ Authoritate Apostolicâ Altercationes, & Contentiones, quæ Disputationis æstu, animos abripiante, in Christiani Populi Scandala erumpere possent, per

sano-

canonica remedia compescant . . . Quibuscunque in contrarium &c.

LIX. Quid sapientius, æquius, aut sanctius dici, aut statui poterat? *Calumniatores scholæ Thomisticae Censuris, & Canonici penis subesse declarat; Sententiam Thomisticam de divinæ gratiæ efficacîâ, SS. Augustini, & Thomæ esse doctrinam, cum Indicibus Congregationum de Auxiliis, annunciat; encomia, ac laudes Scholæ Thomisticae à Prædecessoribus & ab ipso in præfatâ Constitutione delatas, absoluto suo judicio iteratò comprobât; noluit tamen per absolutas Scholæ Thomisticae laudes sententiis contrariis quidquam esse detractum, adeoque donec S. Sedes aliter decreverit, palam, & liberè tueri, doceri, ac propugnari pergere poterunt; inhibetque, nè quis intereà Catholicorum sententiis, scholæ Thomisticae contrariis, censuram, aut notam inurat (contumeliis, aut conviciis afficiat &c.) cum id soli sanctæ Sedi reservatum sit.*

Quid plus exigere poterunt *Scholæ Thomisticae* Adversantes? Ægre fortè ferunt, eorum scholas paribus laudibus non esse imbutas; vel laudes *Thomisticae* scholæ tributas, pœnasque in ejus *Calumniatores absolutas* esse; pœnas verò in conviciantes, ac censurantes eorum sententias solum restrictivè ad tempus, donec, nimirum, *S. Sedes aliter judicaverit*, esse coarctatas, seu restrictas.

Pares quidem laudes videre vellent, ac opinionibus ad summum duntaxat probabilibus, ac permissis, donec de illis decernat *S. Sedes*, minimè debentur; novitas enim (de quâ ipse jactat *Molina*) exigua aut nulla meretur encomia, eamque absolutis evehi laudibus pristina *Romana* facta non sinunt; Nec Actores pro *Molina* in Congregationibus de *Auxiliis* aliud proponebant, aut desiderabant, quàm quod accusatæ *Molinae*

assertiones, non ut verae aut probabiliores, sed ut solum probabiles, tolerarentur. Plus igitur eis hoc *Brevi* concessit SSmus Pontifex *Clemens XII*, quam illi tunc prius supplicarunt; actu enim positivo illas eorum assertiones posse ad tempus (*donec*, nimirum, *S. Sedes aliter decernat*) pergere tueri, declarat: Ergo contenti esse debent. Suæque sanctitati grati; nisi fortasse velint tantam certitudinem, aut probabilioritatem novis suis opinionibus tribuendam esse, quantam perspicuae SS. *Augustini*, & *Thomæ*, Scholæque *Thomisticae* Doctrinae Summi Ecclesiae Præsides, Judicesque *Romæ* Deputati, tribuerunt; quod tamen irrationabiliter expectare, aut postulare, Viris cordatis nequaquam expedit.

Quid amplius hâc de re futuri decernent Romani Pontifices, dum venerit plenitudo temporis apti, ignorare licet; certum tamen est eos Prædecessorum suorum in re doctrinali Decreta non revocatu-
 ros; certum pariter est, quidquid decernent, ut firmam legem, à Thomistis amplectendum fore. Sic enim in *Libellis supplicibus* pro Controversiâ decidendâ Summis Pontificibus iteratò exhibitis, sæpius protestati sunt, & observârunt exacte: sic nunc ex animo spondent; sicque per Dei gratiam, quam propugnant, liberè adimplebunt, ut hactenus præstitère.

Præsenti nostro instituto sufficiat ostendisse (quod abundè factum existimo) omnes Romanos Pontifices, qui de *Baji*, *Fansenii*, *Quesnelli*, eorumque sequacium causis hucusque egerunt, Scholam Thomisticam, ejusque doctrinam vindicasse, ac laudasse; à præfatis, aliisque errantibus secrevisse, ejusque Calumniatores, ceù tales, damnasse, & *Canonicis penis* declarasse subjectos.

LX. Addere tamen expedit *factum*, quod à fide dignissimo & de Schola *Thomistica* optimè merito relatum, audivi. Vir hic veracissimus ad audientiam suæ sanctitatis, aliud negotium tractaturus, admissus & introductus; post discursum de illo alio negotio, *Thomistarum* omnium nomine gratias pro favorabili iustoque *Brevi* illo, reddidit profundas; maximè, cum nemo eorum id petiverit, aut quidquam de *Anti-Thomistarum* petitione, vel præfato *Brevi* audiverit, nisi postquam fuerat impressum & publicatum; nam dum negotium suum urgebant *Adversarii*, & *Breve* prodiit, aberat in *Villiagiatura* Reverendissimus P. *Generalis Dominicanorum* cum *Assistentibus*, aliisque gravioribus Patribus *Magistris*; undè suæ sanctitatis generosissimæ æquitati *Thomistæ* manent semper magis devincti; Reposuit sua sanctitas: » eò melius, » quod per *Thomistas* non fuerimus rogati, quod- » que ipsis insciis res peracta sit; nam indè liquet, » quod non humano instinctu, sed Spiritus Sancti » operatione, non partium studio sed universalis » Ecclesiæ consulentes bono, rem illam compleve- » rimus. » Quo effato *Thomismus* in tuto positus est, & *Calumniatorum* injuriæ depulsæ. =

Certè post tot tantorum *Pontificum* solemnes *Declarationes* ex *Bullariis* Rom. & *Prædicatorum* relatas, nemo nisi effrons, arrogans, sui que suprà Christi Vicarios exaltator, eorumque, inflatus superbiâ, *Corrector*, inficiabitur, *Doctrinam Thomisticam* ab omni *Jansenismi* & *Calvinismi* suspitione esse communem. Pergamus ad alia; non enim ulterius disputandum est, quod toties in rem transiit judicatam; quare ad *Opellæ* hujus scriptionem minimè me accingerem, nisi persuasionibus doctissimi *Professoris* alterius *Ordinis*

H 3

fuissem

fuissem inductus; assererebat enim sibi ex certâ scientiâ notum, quod, etiam *Romæ*, quidam clanculò juvenibus & ignaris fœmellis inculcarent, non esse *ovum ovo similis*, quàm *Thomisticam* & *Calvinisticam* seu *Jansenianam* doctrinam; eoque fine *Dissertationes* Patris *Meyer* cum sua *Pseudo-Historia de Auxiliis* copiosè distribuuntur impunè: & hinc concludebat indispensabiliter necessarium edere de novo (licet id fuerit sæpius antea factum) *Thomisticæ* Scholæ vindicias, quibus seductorum aperiantur oculi, veritas innotescat, & calumniæ depellantur. ==

CAPUT II.

An *Jansenius*, ejusque primi Discipuli à *Thomistis* recedere profecti sint?

§. I.

De *Jansenii* opere, scopo, & sensu observationes quædam præmittuntur.

I. UT *Jansenismi* percipiatur natura, præmittendum imo. ex *Synopsi* vitæ Authoris, Operi, cui titulus *Augustinus*, præfixæ, quod à *Studii Theologici* initio decies, & amplius universa *S. Augustini Opera*, & facile trigesies libros contrà *Pelagianos* magnâ attentione, & diligentia legerit: Sic *Hæretici Verbum Dei* pluries, & attentius se evolvisse gloriantur.

2do. In ultimo su. Testamento ibidem præfixo, & tom. 3.

tom. 3. lib. 4. de Grat. Salv. in fine pag. 202. col. 2. lit. B. necnon expressius tom. 2. lib. *Proæmiali* cap. 29. pag. 26. col. 1. lit. E. & lib. 1. de *statu nature puræ* cap. 1. in fine pag. 279. col. 2. lit. E. Se, suaque scripta *Sedis Romanæ & Successoris S. Petri* iudicio submitit. Insuper in *Præfat.* ejusdem Libri IV. pag. 3. profitetur, se nullius sententiæ odio vel amore scripsisse, sed purâ dilectione veritatis; cum ex *Augustino* didicerit: *Nimis perversè seipsum amat, qui & alios vult errare, ut error suus lateat.* An ideo ipse universos errasse *Scholasticos* contendit?

3tio. Quàm avidè sui *Augustini* desideraverit editionem, in *Testamento* præfato declarat: Si purâ dilectione veritatis, non defuit etiam stimulus omnes vilipendendi *Scholasticos* in gratiam solius *Augustini* pravè intellecti, quem reliquos post *Scholasticorum* ætatem non intellexisse contendit: In *Molinam*, & Sequaces acriùs nonnunquàm invehitur, forsitan ob suggestam in præfata Synopsi causam, quia, nimirum, ut *Lovanii* passim fertur, *Patres Societatis* in *Academia Lovaniensi* obtinuerunt lectionem, quam ipse, missus in *Hispaniam* Legatus, illis industriose eripuit. Facto huic, ibidem exortæ utrimque adversitates, earumve incrementum, à nonnullis tribuuntur: Nec omisit *Thomistas* spernere, inter *chimericos* numerare &c. ut infra §. II. dicetur.

II. Quidquid sit hæc de re, pro multorum commodo, qui spissum illud opus non legunt, (ut sæpius ego feci) totius *Operis* ordinem, & scopum compendio refero.

Sunt in *Jansenii Pseudo-Augustino* tres Tomi, simul communiter juncti in primâ Editione *Lovaniensi*, in *Veneta*, in *Parisiensi*, & *Rothomagensi*, quâ impræsentiarum utor. Nihil in *Editionibus* illis mutatum observavi; non sic autem de variis *Molina* editioni-

bus, in quibus plura sunt industriose transmutata, aucta, vel omissa.

Tomus I. octo continet Libros, & paginas 223. edit. Rothomag. Liber primus agit de *Heresi Pelagiana Historiâ* ad pag. 39. Secundus de *libero Ada arbitrio* per XV. capita, à pag. 39. ad 52. Tertius de *Heresi Pelagianâ, peccato Originali &c.* per XXIV. Capita, à pag. 52. ad 72. Quartus de *quidditate peccati, viribus Arbitrii &c.* per Capita XXII. à pag. 77. ad 96. Quintus de *Statibus Pelagianismi* per Capita XXX. à pag. 96. ad 136. Sextus de *Dogmatibus, & Moribus Pelagianis* per Capita XXV. à pag. 136. ad 161. Septimus de *Semi-Pelagianis* per Cap. XVIII. à p. 161. ad 180. Octavus de *iisdem*, à pag. 180. ad 223.

Tomus II. continet unum librum *Proemiale*, de *humanâ ratione, Augustini auctoritate &c.*, Capita XXX. à pag. 1. ad 23. Item, Librum unum *singularem* de *Statu Innocentiæ, & Gratiæ ejus*, Capit. XX. à pag. 30. ad 75. Item quatuor Libros de *Natura lapsa*. Primus agit de *peccato Originali* Cap. XXIII. à pag. 76. ad 113. Secundus de *penis Originalis*, Cap. XXV. à pag. 113. ad 175. Tertius de *Viribus Arbitrii lapsi*, Cap. XXIII. à pag. 176. ad 220. Quartus de *eâdem re*, Cap. XXVII. à pag. 221. ad 227.

Idem *Tomus II.* continet etiam tres Libros de *Naturâ purâ*. Primus talem *Statum repugnare* probat, Cap. XX. à pag. 278. ad 324. Secundus *idipsum* probat, Cap. XXXIII. à pag. 325. ad 363. Tertius agit de *miseriis Corporis*, Cap. XXII. à pag. 364. ad 404.

Tomus III. de *Gratia Salvatoris* continet Libros decem: Primus agit de *partitione &c. gratiæ*, Cap. XVIII. à pag. 1. ad 33. Secundus de *modo operandi gratiæ*, Cap. XXXIV. à pag. 33. ad 102. Tertius de

Gratia

Gratia sufficiente, Cap. XXI. à pag. 102. ad 166. *Quartus de Essentiâ & divisione gratiæ Christi*, Cap. XIX. à pag. 167. ad 202. *Quintus de effectibus gratiæ Christi*, Cap. XXVII. à pag. 202. ad 253. *Sextus de libero arbitrio*, Cap. XXXVIII. à pag. 253. ad 307. *Septimus item de Libero Arbitrio*, Cap. XVI. à pag. 307. ad 341. *Octavus de Concordiâ Gratiæ, & Arbitrii*, Cap. XXI. à pag. 342. ad 372. *Nonus de Prædestinatione Hominum, & Angelorum*, Cap. XXVI. à pag. 373. ad 418. *Decimus, de eâdem re*, Cap. XIX. à p. 419. ad 443.

Sequitur *Parallelum Semipelagianorum, & quorundam Recentiorum*, continens *Notas LXXX. & Capita V.* à pag. 444. ad finem totius Operis.

Singulis tomis *Index Capitum* præmittitur, *Rerum* verò *Index* in fine ponitur cujusque tomi.

Stylus non est *Scholastici*, sed *pariphrastici Rhetoris*, ad cujus, potius quàm ad *Theologi*, classem reducendus est, ac honorandus *Author*.

Annexus est tractatus *Florentii Coury* de pænâ sensus post mortem *Parvulorum non baptizatorum*, quem approbavit *Fansenius*; licet tom. 2. lib. 2. pag. 175. col. 2. de illo loquens dicat: *Quædam addi possent, quædam etiam juxta S. Augustinum rectius aliter dici. . . rectissime tamen ostendit longè ab Augustini mente, & fortassis Ecclesiæ. . . recessisse Scholasticos contrarium sustinentes*, inter quos *S. Thomas, S. Bonaventura, & alii passim*.

III. Quisquis *Fansenii Pseudo-Augustinum* legerit, Scopum ejus, mentem, ac sensum eò præcipuè tendere deprehendet, ut solius *S. Augustini* sententiam de *Prædestinatione, Gratiæ, & Libertate*, per *Veteres*, ut ait, & *Recentiores Scholasticos* desertam, resuscitaret, vindicaret, declararet, & cœli christiænæ fidei fundamentum,

fidelibus inculcandam traderet ; Cum tamen S. *Augustinum* Ecclesiæ adversari unicè probet, veteresque ac recentiores Scholasticos *Augustinum* non intellexisse contendit, ac si ille solus (ut *Lutherus* de se prætendit) fuerit illuminatus.

At quis sibi persuadere poterit *Scholasticos* omnes (quos inter Ecclesiæ Doctores *Angelicus*, & *Seraphicus*, plurimique alii *sancti* annumerantur) Ecclesiæ, & S. *Augustini* sensum per tot Sæcula ignorasse, donec *Jansenius* suâ novitate hæreticâ mundum illuminavit, veram eruendo è tenebris veri *Augustini* sententiam ? Certè minùs malè *Augustinum* aperte deseruit *Molina*, novam annis 30. cudens opinionem, à nemine antè ipsum, ut ait, traditam, quàm *Jansenius* S. *Augustino* suam cum *Calvino* affigens hæresin, à totâ Ecclesiâ reprobata. Sic S. *Augustinum* *Hipponensem* Doctorem maximum honorat *Iprensis* : Sic quem debitis laudibus prolixè extollit, extremâ *Hæresis*, & Singularitatis infamiâ, reipsâ denigrat.

Sed quare ? Ut *Bajanas* certè vindicaret damnatas, quas ut *veras* disertè, à falsitate immunes, toties propugnat ; utque totius sui voluminosi *Pseudo-Augustini* summam ad firmandas quinque suas famosas proscriptas, ceû *Systematis* sui medullam, reduceret ; quidquid enim de statibus *naturæ* (præsertim impossibilitate *pura*) ; de *Spontaneitate* solâ cum *necessitate simpliciter* tali ; de *solius gratiæ sufficientis* ante *Adæ* lapsum, & *solius efficacis* post corruptionem, necessitate ; de despectu cæterorum Ecclesiæ, maximè *Græcorum*, *Patrum* ; de nocumentis *Scholasticæ Theologiæ* ; de Theologorum *Scholasticorum* stupiditate &c. ad nauseam usque verbosus nimis repetit, eò unicè collimat, ut præcepta post *Adæ* lapsum etiam *justis* sint prorsus impossibilia ; ut nulli *interiori gratiæ resistatur*, aut *resisti possit* ;

possit ; ut quidquid voluntati nostræ violentiam non infert, sat liberum sit ut mereamur, & demereamur ; ut Christus pro omnibus omnino hominibus mortuus non sit : Sic sæpius se exprimit ipse *Fansenius*, ut in triplici *Pseudo-Augustini* Indice, Lector facile reperire poterit. Unde in sequentibus §§. quædam ejus dictorum Specimina, ad hæc ipsa referemus (omnia enim transcribere prolixum nimis foret, atque molestum) ex quibus mentem ejus satis perspectam habere poterit unusquisque.

IV. Observare expedit quod sæpius *Fansenius*, dum *Recentiores* absolute nominat, tam *Thomistas*, quam *Molinistas* unâ intelligit. Sic tom. 2. lib. Proæmiali cap. 2. & 3. à pag. 2. col. 2. lit. D. ubi *summa contentione certantes* describit *Recentiores* (*Thomistas*, & *Molinistas*) non tenentes illum veritatis indagandæ modum, quo ad difficultatis latentis (de concordia gratiæ & libertatis ab *Augustino* traditâ) cubile ducerentur. Sic rursus pag. 29. in Præf. ait: *Sensa Pelagii à RECEN- TIORIBUS non penetrata satis*. Sic pariter de *Nat. purâ* lib. 1. cap. 1. in fine de gratiâ sufficiente differens. &c.

Thomistas etiam sub nomine *Scholasticorum* sæpius comprehendit ; ut tom. 2. lib. Proæmiali cap. 29. pag. 26. col. 1. lit. C. Ubi se, cum *Augustini* Discipulis *Prospero*, *Fulgentio* &c. ad *Scholasticorum* ætatem (nempe Magistri sententiarum) *Augustinum* ex *Augustino*, & *Ecclesiæ veteris monumentis* propugnare gloriatur: *S. Thomam* ergò, & *Thomistas* cum modernâ *Ecclesiâ* sibi profitetur Adversarios, vel dicito ridicule eos *Scholasticorum præcessisse ætatem*, aut inter *Scholasticos* non computandos. Et ibidem cap. 30. millenis *Theologis* præferendum dicit solum *Augustinum*, quem à se solo præ cunctis *Scholasticis* falsò supponit secutum.

Hinc

Hinc eorum, ut *Recentiorum*, sententias, quasi solius *Suarezii* essent, rejicit lib. de *Gratia primi hominis* tom. 2. cap. 17. aitque: *Quidam Viri non infimæ eruditionis per verba Augustini perperam intellecta, turbati, & in transversum acti sunt nihil ad rem præsentem, & scopum eorum faciunt, quæ ex Augustino allegant; quod repetit cap. 18. pag. 69. col. 1. & 2. lit. B. Quid plura? In toto Jansenii Augustino doctrinam Thomisticam Augustinianam esse nec semel asserit, sed sæpius cum indignatione negat; nisi dum contrà Molinistas procedit ex aliena sententia Thomistarum, ut ipse Lib. VIII. de Grat. Salv. cap. 20. in fine declarat: Nec Thomistas excludit dum in Præf. lib. 1. de Grat. Salv. ait: Indefesso labore à quibusdam sudatum est, ut Apostolus Aristoteli; Stultitia Crucis Sapientiæ Verbi; fides Philosophiæ (unde prædeterminationem ortam sæpe asserit) conciliata consentiret.*

Hinc rursus lib. 3. de Grat. Salv. cap. 1. tom. 3. pag. 103. col. 1. lit. A. dum citat Thomistas *Alvarez* &c. ut probet omnem gratiam habere suum effectum, eorum non approbat sententiam; Sed ex illorum principiis prave intellectis (ut infra dicetur §. VIII. n. XXVII.) argumento ad hominem, ut putat, seu ex concessis male infert. Pari Stylo lib. 6. pag. 275. ex Scholasticis quos toties increpat, & rejicit, omnem infert voluntatis actum liberum esse, tametsi simpliciter sit necessarius; & tamen Scholasticorum eâ de re Doctrinam fusissime refutat: Ergo Thomistarum non approbat, nec adoptat doctrinam, sed, ut imaginatur, eos ad hominem ex propriis redarguit principiis male applicatis. Unde tom. 2. de Nat. purâ lib. 1. cap. 20. pag. 320. col. 2. de Gratia sufficiente imperfectæ dilectionis, & dante potestatem Thomistice, Recentiores impugnat, nempe, Thomistas.

Accedit: quod pagg. 347. 348. & 367. fatetur, quod vi *sensus compositi & divisi* Thomistici, cuncta *Molinistarum* argumenta dissipentur, & in fumos evanescant; ad eam tamen (distinctionem) *Augustinus* nunquam recurrit; quia ad libertatem arbitrii satis est, quod voluntas absque violentia in suum actum *VIOLENTER* influat: pagg. 347. 348. & seqq. In *Indice* tom. 3. verbo *Gratia*. Unde 1. docet *Thomismum* non esse *Augustini*. 2. Seipsum cum *Augustino*, ut putat, necessitatem cum libertate componere.

V. Observandum est etiam, quod sæpius artificiosè sese exprimit, & ambiguè, ut *Lectoribus* imponat. Nihil certiùs esse potest, quam quod toto illo libro VI. & VII. imò in omnibus *tribus tomis*, propugnet actum à *coactione* liberum, spontaneè tantum & necessariò simpliciter elicitum, verè liberum esse, & ad meritum & demeritum sine ullâ *contrarietatis & contradictionis indifferentia* sufficere; & tamen non rarò quasi incidenter, vel ex professo indifferentiam contradictionis in ipso actu simpliciter necessario seu spontaneo admittit, talemque ita necessarium actum asserit in dominio esse ac potestate *Voluntatis*, & quod *Voluntas* ad opposita se habeat, dissentire possit ac resistere &c. Videatur lib. VI. de *Grat.* à §. 34. . . . Lib. VII. §. 14. & 15. à pag. 335. ubi plura absurda ex necessitate talis indifferentiæ *Contradictionis* deducere conatur. An in his inconstans fuerit, desipere voluerit, vel *Contradictoria* scripserit? judicet impartialis *Lector*; sicut & an lib. VIII. §. 21. pag. 370. se à *Calvino* sat sejunxerit? Lib. VIII. cap. 1. pag. 343. col. 2. lit. D. asserit dici posse *Thomistas* veram *S. Augustini* sententiam de *Gratia* vidisse ac tenuisse; de *gratia* (nota) sed non de *libertate* indifferentiæ cum *gratia*, quia necessitatem pernegant, quam ille à cap. V. *ibid.* præ-

propugnat : Sic *Scientiam mediam* ex *Augustino* probari posse scripsit. Unde verum est, quod aliàs scripsit, nimirum, se nec cum *Thomistis* convenire, nec cum *Molinistis*, sed ab *utrisque* aliquid mutuasse. An non plus à *Molinistis* acceperit, facile posset resolvi.

Notandum insuper, *Quesnellum*, & cæteros passim *Jansenii* Discipulos, ipsum in principalioribus errorum punctis deserere; *Iansenius* enim Sanctæ Sedi obedire resolvit, Summique Pontificis, absque Concilio Generali, infallibilitatem tenere sæpe professus est. Audi ejus Protestationem tom. 2. lib. *Proëm.* cap. 29. pag. 26. col. 1. lit. E. *Mihi* (inquit) *constitutum est, eandem, quam ab infantia secutus sum, sensuum meorum ad extremum spiritum usque, Ducem sequi Romanam Ecclesiam, & Beatissimi PETRI in Romana Sede Successorem. Super illam Petram edificatam Ecclesiam scio. Quicumque cum illo non colligit, spargit; apud quem SOLUM incorrupta Patrum servatur hereditas. Quidquid ab ista Petri Cathedra, in cujus communione à teneris vixi, & porro vivere & mori fixum est, ab isto Principis Apostolorum Successore, & ab isto Christi Domini nostri Vicario, ab isto Ecclesiæ Christianæ universæ Capite, Moderatore, Pontifice præscriptum fuerit, hoc teneo, quidquid improbatum improbo, damnatum damno, anathematizatum anathematizo: Atqui plures Summi Pontifices damnarunt quinque Propositiones in Iansenii sensu, in libro suo contento, ut cap. 1. vidimus: Ergo easdem, & in eodem sensu damnatas voluit ipse Iansenius, licet errando ut homo, ipsas tradiderit ac docuerit. Unde injuriosè ut Hæreticus ipse infamatur, & justissimè ut Hæretici formales ejus damnantur Discipuli, contra Magistri sui præscripta in erroribus persistentes. Protestationem suam sæpius in suo *Augustino* dicto, in fine operis, in ultimo suo*

Testa-

Testamento renovavit Iansenius, qui ad Cap. 22. *Luca* in suis *Commentariis* Papæ *Infalibilitatem* disertè docuit. *Quesnellus* ergo & *Sequaces Iansenium*, rectè sentientem, deserunt, & errantem unicè sectantur hominem deceptum spernentes aliàs ipsum, & contumaciter supremæ in terris *Authoritati* rebelles.

VI. Denique advertendum, quod *Iansenius*, ubi supra lit. D. solum disputat, ut ipse ait, non utrum vera aut falsa sint, quæ tanquam *Augustini SENSU* proferuntur; sed utrum *Augustini* sint? Quod profectò, subdit, non aliundè, quàm ex *Augustino* (non infacundo suorum sensuum interprete) requirendum esse, vel cæci vident. Non ergo, ut fingit, de veritate aut falsitate propositionum adeo sollicitus erat, ac de *S. Augustini sensu* (quem verum, rectè supponit) ex ipso *Augustino* eruendo; Verùm se attigisse *Augustini sensum* existimavit; sed quia se fallibilem novit, determinationi *Papali* futuræ se totum, sua scripta, suaque sensa submitit, eo quod *Christi Vicarium* in *Dogmatibus*, eorumque sensibus inerrabilem credidit, ac professus fuerit. Hæc repetit tom. 2. pag. 279. col. 2. lit. E. additque: Non solum *Ecclesiæ Romanæ*, sed etiam cujuslibet *Lectoris Augustini* - - - me, mea-que libens submitto. Insuper in Cap. 22. *Luca* infalibilitatem *Papalem* disertè tradit & explicat, uti mox notatum est.

Hinc sensum cum Dogmate adeo connexum judicavit *Iansenius*; In præfatione namque *Libri singularis de Statu naturæ innocentis* tom. 2. pag. 29. de sensu *Pelagii* & doctrina *Catholica* quatenus à *SS. Augustino, Prospero & Fulgentio explicata* agens, sequentia scripta reliquit: Parùm (inquit) prodest scire duntaxat quid *Heretici* sentiant, nisi simul scias, quid in eo sensu probandum, vel improbandum sit. Censuit itaque *Iansenius*

senius, parùm à Summis Pontificibus fieri, nisi *sensum doctrinæ Hæretici* vel *Catholici* Scriptoris scire & determinare possent. Rem igitur præcipuam contra suos Discipulos pertinaces conclusit ipse *Iansenius*; Quare ille habendus est Catholicus errans, illi vero obstinati Hæretici.

His prælibatis, ad agnitam à *Iansenio* & suis differentiam, in concreto, ipsum inter & *Thomistas*, procedendum est.

§. II.

Iansenium à *S. Thoma*, & *Thomistis* in materiâ gratiæ, & libertatis recessisse, proprio ore, & calamo ipsemet fatetur.

VII. **M**olinistarum, ac *Jansenistarum* Majorem Propositionem cap. I. §. II. à num. IX. relatam, jam ex Summorum Pontificum *Bullis*, *Decretis* &c. falsissimam vidimus; modò idipsum *Jansenii* & Adhærentium propriâ confessione secundo probatur.

Qui rejicit *S. Thomam*, ridet *Thomistas*, eorum doctrinam vilipendit, ac spernit, seque ab eâ doctrinâ horrere fatetur, *Thomisticam* tenere doctrinam, incredibile est; atqui cum *S. Thomâ*, & *Thomistis* ita se gessit *Jansenius*, cum *Astleclis*: Ergò eorum doctrina à *Thomisticâ* omninò differt, & prorsus contraria est.

Major notissima est, nisi quis insipienter velit *Molinistas* impugnantes *Thomistas*, vel e contra, & *Orthodoxos* impugnantes *Hæreticos*, ac vice versâ, in eâdem omninò doctrinâ convenire.

Minor autem quoad singulas partes in sequentibus probatur, & primò ex ipso *Jansenio* liquidò ostenditur.

Imprimis, *Jansenius* tom. 2. lib. *Proæmiali* §. de *Latinis*, laudans *Augustinum* ait: » Quidquid VERÆ
 » Theologiæ in Scholasticâ *S. Thomæ* continetur, us-
 » que ad ipsorum Articulorum fundamenta ex *Augu-*
 » stino ita mutuatum est, ut . . . in *Summa*, ubi
 » Theologiam tradit, pro magna parte, nihil sit aliud,
 » nisi AUGUSTINUS CONTRATUS. » Sic innuit
 in *Summa* Theologiæ *S. Thomæ* falsam reperi doctri-
 nam, & in aliquâ saltem parte *Augustinum* dereliquisse
S. Thomam; quem propterea in punctis mox referen-
 dis refutavit; cum tamen *Urbanus V.* alique Summi
 Pontifices declarent: *Augustini* vestigia indivulsè secu-
 tus est *S. Thomas*; & meritò; nam 1. p. q. 74. art. 2.
 De Opere sex dierum, & 1. 2. q. 81. art. 2. de trans-
 fusione peccati Originalis, & intermediorum Parentum,
 & in aliis passim punctis, in quibus ab aliis commu-
 niter deferitur *S. Augustinus*, ipsum tuetur, aut vin-
 dicat *S. Thomas*: Quare inde descendit *Jansenii* la-
 psus, quod *S. Augustinum* in *S. Thomâ* non legerit, suo
 privato nimis fidens iudicio, ac si ipse solus præ omni-
 bus Scholasticis *S. Augustinum* comprehenderit.

VIII. Hinc *Jansenius* lib. *Proæmiali* cap. VI., & ali-
 bi sæpissime ex ipsius *Indice*, *Philosophiam*, quam
Theologiæ ancillati facit *S. Thomas*, minus utilem vo-
 luit, quia (inquit pag. 7. col. 2. lin. X) in illa
 magis *Aristotelis* commentatio, quam *Spiritus Sancti* re-
 velatio præsidet: Sic cum Hæreticis *Philosophiam*
Catholicam, & *Thomisticam* spernit, & ideò cap. 9.
 in fine pag. 10. col. 2. addit: In *Metaphysicalibus*
 suas vires, & ingenia moderni consumpserunt, quod in
S. Thomâ (nota) & *Cajetano* demonstratum est: Ecce
S. Thomam à *Jansenio* ipretum. Difficillimè (inquit)
 aut NULLO pacto fieri ut in Scholastica præcellens, in
Positiva Theologiâ primas ferat; atque hoc in *S. Thomâ*,

& *Cajetano demonstratum* esse fatentur plerique non sine magna ratione. Aliter tamen de S. Thomâ censet Ecclesia : *Nullum* (1ma. die infrâ Octav.) fuit scriptorum genus in quibus non esset diligentissimè versatus : Ergò ità fuit etiam in Theologia Positiva. Et *Clemens VIII.* Testis est ingens librorum numerus quos . . . in OMNI Disciplinarum genere . . . sine ullo prorsus errore conscripsit. Quis fallitur ? an Ecclesia, an *Jansenius Thomistis* exosus ?

Rursus : lib. de *Gratia Christi VIII.* Cap. 2. pag. 344. col. 2. lit. C. Tertiò &c. contra S. Thomam, omnesque Thomistas clarissimè scribit : » Prædeterminatio » physica (inquit) talis esse DICITUR, ut in quibus- » cunque circumstantiis voluntas collocetur semper » faciat facere, & operatur effectum suum, omnem- » que superat resistantiam ; Christi adjutorium » NULO MODO, quia delectatio victrix, quæ » *Augustino* est efficax adjutorium, relativa est ; tunc » enim est victrix, quando alteram superat ; quod » si contingat alteram ardentiorē esse, in solis in- » efficacibus desideriis hæret animus, nec efficaciter » unquam volet, quod volendum est. » Idipsum ait tom. 2. toto cap. 20. pag 74.

Eccè quomodo Thomisticam prædeterminationem in Ordine naturæ, & gratiæ, à necessitante suâ efficaci Christi gratiâ, seu adjutorio, discernit *Jansenius*, qui insuper errat dicens ; quod adjutorium efficax sit delectatio victrix, cum hæc illius sit effectus ; *Augustinus* ergò delectationem vocat gratiam effective, non formaliter, vel subjectivè, ut illud - *Deus Charitas est* - explicat S. Thomas 2. 2. q. 23. art. 2. ad 1.

Errat rursus, ponens adjutorium efficax esse relativum ad ardentiorē concupiscentiam ; ac si, hâc prædominante, illud effectū careret ; quo dicto magis ad

Mo-

Molinistas, quàm ad *Thomistas* accedit *Jansenius*, efficaciam gratiæ ab effectu, & affectu emendicans. Errat pariter col. 1. lit. D. *Secundò* &c. dicens: Gratiam esse actum verum, & vitalem, ut *Molinistæ* docent. Itaque juxtà *Jansenium* quoties concupiscentia est gratiâ ardentior & intensior, vincit concupiscentia gratiam eamque repellit illi resistendo: dum ergo toties scripserat *Interiori gratiæ nunquam resistitur aut resisti potest*, potentiam expeditam ad oppositum, respective, seu relative ad terminum, negat, (quod S. T. cum *Thomistis* credit) & resistantiam ipsi Deo agenti, seu gratiæ (concupiscentiâ existente intensiore quàm gratia) cum *Molinistis* contrà S. T. omnesque *Thomistas*, semper admittit; ergo *secunda* damnata *Jansenii* in ejus sensu palàm *Thomistis* adversatur.

IX, Iterùm, tom. 3. lib. 2. cap. 3. & nonnullis locis in *Indice Pseudo-Augustini*, verbo *Prædeterminatio* citatis, ait: » Qui prædeterminationem physicam (cum » S. Tho. 1. 2. q. 109. & *Thomistis*) in generali sub- » ordinatione causæ secundæ ad primam fundant; » adeò ut eam ad gratiam hominis integri, & Angelorum extendant, *Augustini* doctrinam funditus » evertunt. » S. Thomam ergo ut *Augustiniane* doctrinæ à fundamentis *Destroctorem Jansenius* depingit. Lib. VIII. de *Grat. Salv.* cap. 1. Doctrinam *Thomisticam*, & *Molinisticam* nitidè refert, ac rejicit.

Unde in præfato Lib. c. 2. pag. 344. *Septem* ponit *Discrimina* suam inter, & *Thomistarum* doctrinam, quæ hîc compendiosè subjungo.

1. Prædeterminatio est motio virtuosa, habens esse incompletum, *Augustino* ignota; Vera Christi gratia est motus voluntatis, scilicet *Delectatio* objecti, quæ totum animum cum jucunditate sursùm rapit (ut Lib. IV. cap. 1. 2. & seq. dictum est) *spontaneè*.

2. Illa non est *actus vitalis*, sed ex *Philosophia* profecta est, non ex ullo *Augustini* loco, cum potius *apertam vim inferat testimoniis* ejus. Hæc vero est *verus*, & *vitalis* actus, quo anima movetur vehementissimè in Deum, sicut antea ferebatur ad carnis desideria per concupiscentiam, ut lib. IV. cap. 3. 4. & 5. dictum est.

3. Illa est concursus *generalis* in Ordine supernaturali (*hoc falsum est cum omnibus non detur*;) Hæc vero nullo pacto; ex seq. discrimine quinto.

4. Illa semper facit facere, & operari effectum; illa nullo modo, cum ex *Augustino* relativa sit, nec facere facit, si concupiscentia sit intensior.

5. Illa ex subordinatione essentiali causæ 2. à 1. necessaria dicitur; hæc nequaquam; Sed solum ex vulnere per peccatum inflictio ex lib. 2. cap. 1. 2. & 3.

6. Illa in Agentibus liberis exigitur ob *indifferentiam* voluntatis, ut aliquid agere possit; Hæc neutiquam; sed quia voluntas concupiscentiis modo vulnerata est. *Nota.* Fraudulenter de omni *indifferentia* loquitur, cum solum illa tollat passivam, suspensionis, & æquilibrii *Pelagiani*, nec impediat, quia voluntas agere possit sine illa, nam potentiam solum applicat, & ad actum reducit, cum prius fuerit potentia in sua linea per gratiam *Thomisticè* sufficientem plenè constituta.

7. Illa in Angelis, & Adamo ponitur ob *indifferentiam* voluntatis necessaria; Hæc neutiquam, cum potius primogeniam *indifferentiam* restituat per peccatum ablatam, servitutem, ac depressionem tollat in actualem determinationem in alteram partem retorquendo voluntatem, ut pag. 345. col. 2. lit. E. scribit *Fansenius*.

Hinc integram illam paginam convitiis, & opprobriis,

briis, in Prædeterminationem physicam *Thomistarum*, copiosè replevit. Et tamen cap. 3. seq. pag. 346. titulus est: *Adjutorium Christi determinat, ac prædeterminat etiam physicè &c.* Et cap. 4. pag. 347. inseruit *Conciliationem gratiæ, quam Augustinus docuit cum libero arbitrio juxtà aliena Scholasticorum (Thomistarum) principia, quæ à cap. V. ad finem libri ex propria mente copiose impugnat.*

P. Annatus S. J. octodecim *Jansenium* inter, & *Thomistas* assignavit discrimina: Ergò Doctrinam *Thomisticam* esse *Jansenisticam* possibile non est, plusquam *Hæreticam* esse *Catholicam*.

Addit *Jansenius* col. 821. edit. 1. *Prædeterminatio (Thomistica) universam Augustini doctrinam INEXPLICABILI* confusione perturbat. Et col. 822. alias 345. concludit: *Ab (Augustini) sensibus REMOTISSIMA est. Tricas* inter, & *ineptias* eam enumerat. Vide *trium* ejus *tomorum Indicem*, & hæc repetita invenies.

Hinc lib. VIII. de *Gratia Christi* cap. 1. col. 817. asseruit: *Se cum neutrâ (Thomistica vel Molinistica) ex integro convenire; sed aliquid ab utrâque sumere: Ipsius ergò Systhema, monstruosum ex extremis contradictoriis exurgit; adeoque à Thomistica æquè (si non plus) ac à Molinistica distat Janseniana doctrina, licet lit. D. adulando, sibi que contradicendo scripserit Jansenius; primos Thomistas veram Augustini sententiam de gratia Salvatoris vidisse, ac tenuisse &c. verum hoc non dicit de libertate quam ex Philosophia excessibus adjecerunt ut ibidem in fine ait.*

Undè *Jansenius*, ut decipiat, utque *Molinistarum*, solutionibus *Thomisticis*, argumenta, & *Thomisticis* *Molinistica* dissolvat, non rarò *Molinisticè*, nonnunquam verò *Thomisticè* loqui affectat. Sic à cap. 4.

Thomisticè procedit, activæ indifferentiæ libertatem cum gratiâ reconcilians vi sensûs *compositi*, & *divisi*, juxtâ principia (inquit) non sua, sed *Scholasticorum*. Quidquid ferè (ait tom. 3. lib. VIII. de *Grat. Salv.* cap. 4. col. 1. pag. 347.) *objici* (a Molinistis) *potest*, unicâ illâ *distinctione* sensûs *compositi*, & *divisi*, quam (Thomistæ) *adhibent*, *solvi*, ac *dissipari potest*.

At non ex propriis loquitur, ut ipse declarat cap. 20. pag. 370. in fine col. 377. *De libertate* (inquit) *sub physicâ Prædeterminatione aliquid secundum ALIORUM* (Thomistarum nempe) *sententiam diximus*. Et in margine citat caput illud IV. Undè à cap. V., relictâ illâ *Thomistica*, *Genuinam* (ut putat) propriam *Reconciliationem* gratiæ, & arbitrii per meram *Spontaneitatem*, seu *Voluntarietatem*, à *coactione*, & *violentia* liberam, fusè ex *Augustino* tradidisse perperam jactat. Hinc lib. 2. cap. 25. in initio repetit: *Nulla omnino gratia in lapso effectu suo caret. . . . Hoc ex ESSENTIALI discrimine utriusque gratiæ* (sani, & lapsi) . . . *aper- tissime consequitur*: Idque confirmat, nè (inquit) *quasi ad rem à me recenter excogitatam trepidet*, aut *pertur- betur Auditor*. *Novitatem* ergò sibi tribuendam, non secus ac *Molina*, prævidit *Jansenius*.

X. Accedit: Qui *Alvarezii* de *Gratia*, & *Libertate* sententiam in *Congregationibus* de *Auxiliis* per ipsum & *Lemosium* invictè propugnata, rejicit, Thomistæ esse nequit, hoc fecit *Jansenius*: Ergò Thomistis non consentit. Prob. Minor. *Jansenii* libri post illius mortem *Ipris* adducti *Brugas* vendendi; plures ex illis emit Abbas *Dunensis* Dominus *Bernardus Campamans*, inter quos extat liber *Alvarezii* de *Auxiliis*, in quo vix est linea impressa, sine linea scripta propria *Jansenii* manu refutando dicta *Alvarezii*: Qui de hoc facto dubitat, dictam Bibliothecam *Brugensem* consulat, &
Exi-

Eximium *Piccinardi* to. 3. lib. VI. q. 4. art. 1. pag. 267.
ergo *Jansenius* in hac materiâ contrâ *Alvarezium* sen-
sit, & ideo ibidem scriptum reliquit: *magis cum*
MOLINA, *quàm cum AUGUSTINO* convenit *AL-*
VAREZ; at, verius dixisset alius: *Magis cum Cal-*
vino, *quàm cum Augustino* convenit *Jansenius*.

Nam Alexander VII. *sensum* Assertorum *Jansenii*
damnavit ut ab ipso intentum; & approbavit *sensum*
Sti. *Augustini* cum tota Ecclesiâ, & *defecatam* ejus do-
ctrinam; falsum ergo toties dixit *Jansenius* Assertio-
nes ejus earumque *sensum* ex S. *Aug.* fuisse collectas &
extractas; alioquin Ecclesia approbasset simul & im-
probasset eandem *Doctrinam*, eundemque *sensum*,
quod absurdum est. Appositè itaque ad Alex. VII.
scripserunt *Galliarum* Episcopi 2. Sept. 1656. de *Ian-*
senio & discipulis. *Dum* (inquiunt) *verbis* Augustinum
colunt, *adultero SENSU* violant . . . *ac si Augusti-*
num assererent ipsi, à *cujus* tamen *sententia* pertinaciter
recedunt. Plura ad idem legantur to. I, *Illust. Abellii*
in fine.

Recessit pariter *Jansenius* à S. *Thoma*, ut à n. VII.
vidimus; ergo etiam ab *Aug.* cum, juxtâ illum, *Tho-*
mas sit *Augustinus* contractus, & Ecclesia canat propria
Augustini verba: *Thomas* mihi par est in gloria S. *Aug-*
ustini *vestigia* secutus est *Thomas*; & in doctrina *Augu-*
stino *supparem* dixit, ipse etiam P. *Suarez* Prolog. VI.
in fine. Unde *Anti-Thomista* *Bail.* to. 2. pag. 925. edit.
Iæ. verè scripsit: *Doctrinam* S. *Augustini* à *Iansenio*
non fuisse intellectam, eumque à mente D. *Thomæ* aber-
râsse: Recessit itaque *Jansenius* ab *Aug. Thomæ*, *Alva-*
rezio, & cunctis *Thomistis*; nam ut passim fertur, quod
contra *Alvarez* est, contra S. *Thomam*, omnesque in hac
materia *Thomistas* esse probatur: unde ipse *Jansenius*
Principem *Thomistarum* *Alvarezium* appellat, &

to. 2. c. 20. pag. 323. col. 1. divina gratia defensor non postremus est, inter Scholasticos, ex Apostolo & Aug. addere debuit & indifferentia libertatis, sed noluit, quia suam spontaneam libertatem refutavit Alvarez.

De Lemosio, Goneto, Reginaldo, Salmanticensibus, Seville, & cæteris Thomistis, si eorum opera vidisset, id ipsum haud dubiè, quod de Alvarezio, dixisset Iansenius, uti scripsit; quod indies magis à veritate Thomistæ aberrant. Pluribus enim ante suum editum Pseudo-Augustinum annis, sequentia ad Abbatem S. Cyrani scripsit: Namque immotis (dixit) principiis compertum est Dominicanos & Jesuitas, etiamsi ad finem seculorum disputarent, quamdiu capto itinere pergerent, semper magis ac magis à recta via aberraturos. Est hæc Epistola XVI., V. Martii 1621. data, inter impressas cum Notis Gerberonii, sui sectatoris, qui ad illa verba falsò notavit: sic judicat quisquis sine preventionē legērit Augustinum.

Sic ridet Jansenius recentes tunc decisiones, sibi notas, Congregationum de Auxiliis; sic quotquot illius Hæresim impugnant, audaciùs, ut à veritate aberrantes, traducit, undè ad oculum patet, quod toto cælo à Thomismo recesserit.

Imo alibi minùs à Molinismo, quàm à Thomismo (in principali inter utramque Scholam Controversia) horruit Iansenius: ait enim lib. IX. de Grat. Salv. pag. 920. edit. Lovan. & pag 379. Rothomagensis An. 1652. col. 1. in fine: Scientiam conditionatam, seu mediam, non est difficile ex Augustino defendere: quæ verba pro se citant P. de Reulx 14. Dec. 1688. Thesi IX. & P. Arendts in Resp. 1. die 27. Nov. 1696. Lovanii: Sed & Iansenium in fælicissimo Innocentia statu plenè Molinizasse de gratia & libertate, nemo in Theologia versatus ignorat.

Quare

Quare *Thomista* nostri *Sebille* & alii in *Belgio*, *Roma* & alibi primi fuere, qui errores *Iansenii* detexerunt, refutarunt, & damnationem eorum sollicitarunt, urserunt, & obtinuerunt; imo *Thomisticis* solis argumentis efficacius protriti sunt: Nullus enim verus *Thomista* sine indignatione vel ipsum *Iansenii* nomen audire poterit, cum toties *S. Thomam* & *Thomistas* irridendo & contemnendo deseruerit, spreverit, & refutaverit; Hoc in gloriam cedit *Thomistica Schola*, & ejus *calumniatores* confundit.

Non inficior *Molinistas* zelose, ac operose *Iansenismum*, per *Ecclesiam* & *Thomistas* prostratum antea, refutasse & *Thomisticis* oppressisse argumentis jam damnatum; sed generosius vincitur & prosternitur inimicus, quam calcatur victus & prostratus: nec protrito insultare generosi est animi, nisi ad id nova inducant commoda, aut provocationes insolentes. Non ergo ut sese ab uno errore liberent aliqui, licet alios de alio infundate accusare errore contra *Ecclesiae Decreta*, quibus hi vindicantur, & illi **CALUMNIATORES** (*Thomismi*) solemniter declarantur. —

Observarunt (rursus repeto) viri perspicaces & docti, quod *Causae Molinisticae* plurimum profuerit *Iansenismus*, & *Thomistica* summè nocuerit; quoties enim pro decisorum publicatione institerunt *Thomista*, reclamant *Molinista*, id gratum futurum rebellibus *Iansenistis*, qui nullum merentur *Ecclesiae* favorem: sic inter juniores & populum *Iansenismum* stabiliendum spargunt ut ipsi damnationis protrahant sententiam. Nonne hoc ipsis ex *Iansenistarum* contumaciâ maximum commodum evenit, & *Thomistis* incommodum? Id si fateri renuant, pro bono *Ecclesiae* & animorum unione jungant se *Dominicanorum* pro petenda decisione consortio, ut suspensa publicentur *Decreta*; quo
I 5
facto

facto, *Protestantium*, de *Pelagianismo* inter *Catholicos* vigente, cessabunt querelæ, & *Jansenistæ* forsitan ad debitam summisionem adducentur. Solus ab æquâ hac causâ recedet, qui suæ non confidit, qui Contentiones quærit, qui solis calumniis suam promovendam judicat causam.

Quod post editum *Jansenii* librum non inficior *Jesuitas Antwerpienses* suis *Thesibus* contradixisse doctrinæ *Jansenii*; verum quia tam infæliciter ut *Theses* illæ in eodem Decreto *Urbani VIII.* Anno 1643. quo prohibetur *Iansenii Pseudo-Augustinus*, prohibita pariter fuerint, videnter parem meruisse censuram, factasque *Iansenii* refutationes fuisse prorsus inefficaces, nec promeruisse ut inde *Jesuitæ* dicantur *Iansenii primi* debellatores; quod igitur infauستè contra *Iansenium* inceperunt *Jesuitæ*, faustissimo & cum effectu *Thomistæ* citati perfecerunt. Unde omni jure dicuntur *primi Iansenismi Oppugnatores*. Imo P. Fr. *Antoninus Reginaldus* (quem *Iansenistam* proclamavit *Archi-Calumniator P. Livinus Meyer*) unus ex Consultoribus doctissimis, fuit in damnatione *Iansenii*, cujus dogmata in egregio *Opere de Monte Trid. &c.* plenè expugnavit. ==

§. III.

Contra S. Thomam & Thomistas plura puncta annexa sustinuit *Jansenius*.

XI. **N**on solum de *Gratia & libertate* S. Thomam & *Thomistas* refutavit *Jansenius*, verum etiam in omni materia, in qua connexionem judicavit cum priori Controversiâ, non sine irreverentiâ, à S. Thomâ recessit.

Hinc

Hinc imo. in 2do. tomo *tribus* integris *Libris* à pag. 278. ad pag. 404. *Natura pura Statum* negavit *possibilem*, quem tamen *possibilem*, etiam de potentiâ Dei ordinariâ, propugnavit S. *Thomas* in 2. dist. 31. q. 1. art. 2. ad 3. dicens: *Poterat Deus hominem ex limo terræ formare, qui . . . mortalis & passibilis esset, & pugnam Concupiscentiæ ad rationem sentiens &c.* — Idem asserit 1. 2. q. 113. art. 2. ad 1. Id supponit manifestè *Quodlib.* 1. art. 8. imò, non contigisse de facto ut *probabilius* duntaxat docet S. D. 1. p. q. 62. art. 3. & q. 95. art. 1. refertque ibidem, & 1. 2. q. 109. art. 4. *Opinionem* contrariam, quod, nimirum, de facto homo, aut Angelus fuerit creatus in gratia, quæ opinio fuit quorundam doctorum Virorum. Nonnè quod factum hi *probabiliter* scripserunt, Deum facile potuisse efficere, sustinuit S. Doctor? Meritò igitur, velit nolit *Iansenius*, 26. & 55. *Baji* à S. Pio V. sunt damnatæ, falliturque, dicens: *Capitale* S. *Augustini* cont. *Pelag.* dogma esse *Statûs* illius *repugnantiam*.

2do. *Iansenius* lib. 2. de *Statu naturæ lapsæ* cap. 25. pag. 175. col. 1. lit. B. asserit, S. *Thomam*, cæterosque Scholasticos *longè ab Augustini & fortassis Ecclesiæ, mente recessisse*, de Parvulorum sine Baptismo decedentium pænâ differentes: Quam bellè concinat hæc *JANSENI*, *Bajum* vindicantis, *Censura* cum Summorum Pontificum Decretis, & innumeris de S. *Thoma* elogiis, ut ait ipse *Iansenius* de S. *Augustino* loquens tom. 2. cap. XVI. col. 98. Vide lib. IV. de *Statu naturæ lapsæ* pag. 276.

XII. 3tio. *Iansenius* lib. 3. de *nat. lapsæ* à cap. 15. & pag. 203. Et lib. 1. de *Grat. Salv.* à cap. 4. contra S. *Thomam* 1. 2. q. 109. art. 2. sustinet, nullum opus bonum morale sine gratia supernaturali elici posse. Ut autem ejus pateat error & insolentia, cito ejus verba
lib.

lib. 3. de *Statu nature puræ* cap. 22. col. 978. aliàs pag. 403. col. 2. lit. B. *Quid ergò (inquit) ad propositionem, quam (in Bajo) proscripsit Apostolica Sedes? Resp. Hæreo, fateor; sed ad Augustini doctrinam clarissimam, constantissimamque, quam toties probavit, & sequitur, sequendamque monuit Apostolica Sedes? Et post plura lit. E. subjungit: Quod si vel tunc (cum, nimirum, S. Pius damnavit Bajanas) ostendi potuisset hanc, aliasque propositiones (Baji) ab Augustino . . . esse . . . traditas . . . Nunquam, arbitror, hujusmodi Decretum (contra Bajum) ab Apostolica Sede promanasset. Infelix Bajus, quod Iansenius tùm non aderat, ut Bajum fuisse injuriatum, Augustinum à Sede Apostolica damnatum; modernosque Pontifices Veteribus contradixisse demonstraret. De hac ejus insolentiâ vide nostrum *Sebille* lib. 2. cap. XV. pag. 172. & ex *Fro-mondo* pag. 175. Quomodo reputari poterit *Thomista*, qui ita de S. Pio V. supremo Ecclesiæ Pastore, egregioque *Thomista*, loqui non est veritus?*

XIII. 4to. Nota est S. *Thomæ* doctrina de præcepto affirmativo *semper*, & non *pro semper*, cunctas nostras referendi actiones ex charitate in Deum, ut 1. 2. q. 100. art. 10. tradit S. Doctor: *Iansenius* verò cum ejus Sequacibus, præceptum illud *semper* & *pro semper* obligare contendit, omissionemque asserit *pro semper* peccaminosam. Hinc *Alex. VIII.* die 7. Decembris 1690. plures eò tendentes propositiones proscripsit. Et *Clemens XI.* in Bullâ *Unigenitus* hanc 44tam. in ordine damnavit: *Non sunt nisi duo amores, undè Volitiones & Actiones nostræ nascuntur, Amor Dei, & Amor, quo nos ipsos diligimus, qui quod ad DEUM REFERENDUM EST, NON REFERT, & PROPTER HOC IPSUM fit malus.* Hæc

Hæc renovat *Baji* 3omam, & *Iansenii* doctrinam lib. 3. de nat. lapsa à cap. 17. & pag. 208. ad finem.

5to. *S. Thomas* cum omnibus *Thomistis* ex triplici capite, nimirum ex dependentiâ, seu subordinatione Creaturæ ad Deum; ex improporzione naturæ ad Supernaturalia, & ex naturæ corruptione, necessitatem gratiæ probavit 1. 2. q. 109. art. 1. 2. &c. *Iansenius* verò duos priores titulos ubique ridet, ex solo corruptionis naturæ titulo, gratiæ necessitantis, quam propugnat, necessitatem arguit; licet in Vitæ suæ Synopsi versùs finem, *Christianam humilitatem*, & *extremam gratiæ necessitatem* ex Creaturæ à Creatore profundissimâ dependentiâ, juxtâ *Iansenium* oriri dicatur. Quæ fides nunc hoc, nunc aliud dicenti?

Quæ cum ex ipso *Iansenio* ita sint, mirum est Viros reperiri doctos, Religiosos, & Sacerdotes ad Altare sæpius accedentes, Sacramenta administrantes &c. qui sine Conscientiæ remorsu, ac Restitutionis animo, publicè imprimunt, Juventutique, & Populo rudiori instillant cum *P. Meyer Soc. Jesu*: *Non esse ovum ovo similis, quàm Calvinii, Iansenii &c. ac Thomistarum* (proba & incorrupta) doctrina: Eadem certè libertate ac veritate dicere liceret: *Thomistas Alcoranum* amplecti, vel *Molinam* sequi, ac tueri. Hinc, ut cap. seq. videbitur, *Molinistæ*, de sua æterna Salute solliciti, *Thomistarum* cum *Calvino, Iansenio &c.* conventientiam, tanquam falsam injustamque Calumniam rejiciunt. Deus Opt. Max., Creaturis minimè subiectus, omnipotenti suo brachio, seu gratia per se efficaci, dura Calumniantium corda emolliat, & ad pœnitentiam, famæque reparationem, quàm citò convertat. Amen.

Recolendum hic, quod cap. 1. §. 3. suggestum est, nimirum *Iansenium*, pro *Augustino*, ut fingit, contra

tra S. Pii V. Bullam reclamasse, adeoque & contra S. Thomam & Thomistas: Atqui S. Pius Calvinismo, proinde & Iansenismo fuit infensissimus hostis, & ideo ad eos è Polonia perpetuò excludendos, Regem sub juramento induxit, ut in Bullâ Canonizationis S. Pii V. XI. Kal. Junii 1712. §. 25. paginâ Bullarii 126. testatur Clemens XI. addens: quod Baji assertiones salutari Ecclesiæ consilio editâ Sanctione in ipsa Origine damnavit, ex quibus tanquam errorum fonte Ianseniana labes orta in hac usque tempora derivavit . . . licet sæpius proscrip-
pta: Ergò, fatente ipso Iansenio, tam Calvinismo, quàm Bajanismo, ac Iansenismo etiam ex Clemente XI. contrarii sunt Thomistæ. Recole dicta cap. 1. §. XIX. n. LI.

Capitale etiam aliud discrimen Thomistas inter & Iansenium agnovit ipse Iansenius; ridet enim & exsufflat in voluntate distinguendos esse Conceptus Voluntatis ut *natura* & ut *libera*; inde quidquid à Voluntate quovis modo procedit, cum Bajo liberum esse docuit; nec ipsos actus omninò indeliberatos, in quibus voluntas ut *natura* operatur, libertatem ad peccandum sufficientem habere voluit; & inde indifferentiam ad libertatem negavit necessariam.

At S. Thomas cum universa sua schola 1. p. q. 83. art. 4. | q. 41. art. 2. O. & pluribus locis in *Tabula aurea* verbo *Voluntas* à n. 12. citatis, illos duos distinguit in voluntate conceptus dicens, quod voluntas ut *natura* sequitur cognitionem naturalem & operatur naturaliter seu absolute necessariò; at ut *voluntas*, id est, voluntas deliberata, sequitur cognitionem per inquisitionem, estque ad utrumlibet indifferens; & ità secundum quod consequuntur cognitiones illas diversas, inter se differunt; sed non essentialiter secundum potentias.

Hinc

Hinc habes primò, quod *Iansenius* (*Pseudo-Augustinus Periphrasticus* dicendus) nedùm contra S. T. quinque suas famosas propositiones propugnavit, ut cap. i. vidimus; verùm etiam in aliis annexis S. *Thomam* (quem *Augustinum contractum* vocat) ex professo deseruisse, oppugnasse, despexisse; apprimè enim novit, relatas sententias *Thomisticas* sibi adversari, & ideo *Bajanas* tueri maluit & elegit.

Habes 2do. quod illâ distinctione voluntatis *ut natura* est, & *ut libera ad utrumlibet*, fontalis *Iansenii* error de libertate convellitur; & quod amor beatificus, processio Spiritus Sancti, actus indeliberati &c. sint à voluntate *ut natura*, voluntariè quidem, sed necessariò absolute, & non à voluntate *ut libera ad utrumlibet*, procedant.

Habes 3tio. quod quoties S. *Thomas* & *Theologi* antiquiores, quos citat *Iansenius*, dixerant amorem beatificum &c. *liberum* esse, securè ante modernas Hæreses ortas sumpserunt *speciem* pro genere, hoc est, *liberum* pro voluntario, quod in necessarium & cum indifferentia *liberum*, à recentioribus cautiùs modo rectè dividitur; nec aliud voluisse S. *Thomam* luculenter patet ex fundamentali sua præmissa distinctione de voluntate *ut natura* necessario operante voluntarie, & *ut libera ad utrumlibet* indifferens ex rationis inquisitione voluntarie etiam suum actum eliciendo cum simultate potentiae de se (etiam dum actu agit) plene ad utrumlibet indifferentis. —

§. IV.

Primi *Iansenii* Discipuli eundem Scholæ *Thomisticæ* contemptum ab ipso hæreditarunt; *Thomismo* adhuc Academia *Lovanensis* sub

subscribit contra *Pseudo-Censuram* quorundam *Duacensium*.

XIV. **P**robatur imo. *Jansenii* primi, ac præcipui Discipuli, *Fromondus* & Adhærentes, Librum *Jansenii* injustè proscriptum conclamarent, idipsumque, plurimis editis jam proscriptis Libris, probare tentârunt; Atqui *Fromondus*, & Adhærentes doctrinam *Thomisticam* de *Gratia*, *Prædestinatione*, & sub illis de creatæ Libertatis indifferentia potestatis ad oppositum, rejecerunt: Ergo *Thomistæ* non fuerunt, sed *Thomismi*, non minus, ac ipse *Iansenius*, contemptores.

Subsumpta *Minor* ex eorum scriptis, & factis Orbi litterario notissimis, liquet: Quot enim *Libellos* (quorum plurimi Pontificum Decretis proscripti sunt) eum in finem ediderint, quis enumerare valeat? Quis facta, quibus *Thomistæ* subsannant, irrident, atque condemnunt, recensere poterit? Unum è multis referre sufficiat.

In Belgium *Salmanticâ* redux insignis Magister Fr. *Alexander Seville* Ordinis Prædicatorum, cum Patriam suam erroribus *Iansenianis* plenam observaret, *Theses de Libero Arbitrio*, Catholicam *Thomisticam* in illâ materiâ sententiam ex SS. *Augustino*, & *Thomâ* explicantes, probantes, ac propugnantes in *Capitulo Provinciali Lovanii* defendendas publicavit: *Fromondus* cum suis Adhærentibus fremens, Decreto Universitatis, cui incorporati sunt *Dominicani*; *Theses* illas suppressi, & prohiberi curavit: Ergo *Fromondus*, & Adhærentes Discipuli *Iansenii* Anti-*Thomistæ* fuerunt. Patet consequentia, quia *Theses* illæ sunt totæ *Thomistice*, ut constat ex integro Volumine, quo *Iansenistas*, omnium primus impugnavit idem relatus Magister, appro-

approbante *Innocentio X.*, & toto *Ordine Prædicato- rum*, qui Reverendissimi Magistri Generalis *Thomæ Turci* mandato *Romæ* misso, prædictas Theses eodem in loco, invito *Fromondo*, & Adhærentibus publicè defendi curavit. Sic *Thomistas*, ubi prævalebant, non minus quam *Molinistas*, omnino opprimere satagerunt primi *Iansenii* Discipuli.

XV. Primi pariter, ac præcipui in *Gallia Iansenii* Discipuli *Thomismo* renunciarunt. Patet imo ex *Parisiensibus DD. Romam*, ut *Iansenium* defenderent, missis: Interrogati enim ab Eminentissimo *Barberini*, cur se non conjunxerint in doctrina *Dominicanis*, ut ab erroribus haberentur immunes? Responderunt Doctores illi deputati: *Dominicani* suas res gerunt, & *Augustiniani* (sic se falso baptizant *Iansenistæ*) suas: Ità cum despectu se diversos agnoverunt à *Thomistis*, iisdemq; in doctrinà se jungere renuerunt. Verba illa refert famosus ipse S. *Amour* totus pro causa *Ianseniana* Zelofus, part. 6. Cap. 13. Additque pag. 517. ex Abbate S. *Cyrani* (*Iansenio* amicissimo) quod S. *Thomas* veram *Theologiam* spoliavit, expilavit, & deprædatur, licet præfatus *Author* ibidem referat, quod *Innocentius X.* declaraverit; rem esse certissimam, quod quinque (damnatae) *Iansenii*, nihil haberent commune cum S. *AUGUSTINO*, nec cum S. *THOMA*, nec cum eorum doctrinà, nec cum *Contròversis de Auxiliis*, in quibus *Thomismus* integro decennio triumphavit; ut hic cap. IV. dicetur.

Ex quibus apparet Abbatem S. *Cyrani*, Doctores *Parisienses* deputatos pro *Iansenii* defensione, cæterosque ejus tùm sequaces, Scholæ *Thomisticae*, æque, ad minus, ac *Molinisticae* doctrinam rejecisse; imo ipsum S. *Thomam*, juxtà illos, veram deprædasse *Theologiam*, non obstante suprapositâ *Innocentii X.* declaratione ab illismet relatâ. Sic summum ipsum Pontificem, sic

S. Thomam & Thomisticam Scholam cum Iansenio sprevere primi in *Gallia & Belgio* Jansenistæ, & ab *Augustino* remotos fabulati sunt.

Nec eos juvat usurpatum *Augustinianorum* nomen; non enim *S. Augustini Hipponensis*, sed *Iprensis Pseudo-Augustini* amplectuntur doctrinam, ut Dei decernit Ecclesia, & ex propriis *Iansenii* verbis constat. Sic frustra *Evangelicos* se appellant *Protestantes*, licet *Evangelio*, & Ecclesiæ aperte contradicant. *Calvinus* etiam, eodem modo ac *Iansenius*, Hæresim suam, iisdem verbis in *S. Augustino* legi jactat: Hoc non favet *Calvino*: Ergo nec *Iansenio*: Sensus namque, & illibata doctrina *Sti. Augustini*, & etiam *S. Scripturæ* quam allegant, ab utroque remotissimus est.

XVI. 2do. Authorem damnatarum *Epistolarum Provincialium*, quas cuncti approbant, & venerantur *Jansenistæ*, notissimum esse *Iansenii* defensorem, ipsemet fatetur, ejusque scripta demonstrant; atqui ad oculum apparet, qualiter cum *Iansenio*, & *Molinæ* cæperit, ab *Epistola* sua primâ, ludibrio exponere *Thomistarum* doctrinam de gratiâ sufficiente, ultrâ quam alia requiritur ad actu operandum; de potentiâ proximâ ad oppositum in affecto gratia efficaci ad agendum &c. Ergo *Jansenistæ* sunt *Thomistarum* impugnatores in ipsismet principiis, in quibus omnes quinque *Iansenii* Propositiones fundant, & *Thomistas*, ut putant, confundunt. Etenim omnes, nullo excepto, primi, & novissimi, *Iansenii* Discipuli, plusquam *Apostolica* Decreta, *Provinciales* illas venerantur *Epistolas*, licet priusquam *Molinistas* aggressi sunt, *Thomistas* manifeste impugnent. Igitur æquè ad minùs *Molinistas* horrent *Jansenistæ*, ac *Thomistas*, & consequenter si dicantur *Thomismo* favere, dicentur pariter *Molinismo* subscribere, quo quid magis falsum? Vide plura, (quæ contra

trà *Mercurum Thomistam*, de *ignorantia invincibili*, de *insufficientia Attritionis* supernaturalis &c. congeffit ex *Janſenio Wendrochius*) in *Theologia Morali* P. *Vincenty Barony* editionis *Parisiensis* approbatæ, ut discas *Iansenii* discipulos esse *Thomismi* oſores.

XVII. 3tio. Famosus *Arnaldus*, Patriarcha *Janſenistarum* dictus, ex *Gallia* Regio Decreto expellendus, maluit perpetuum ad mortem usque subire exilium, quam *Thomismo* subscribere, & *Janſenium* rejicere; cum namque quidam ejus Amicus illi sponderet, quod si doctrinam *Thomisticam* de *Gratiâ sufficiente*, *efficaci*, & *indifferentiâ* libertatis arbitrii profiteretur, & quinque *Janſenii* damnatas, earumque sensum ab Authore intentum proſcriberet, Regium sui exilii mox revocaretur Decretum: Conditioni tam æquæ consentire renuit *Arnaldus*, qui postea profugus obiit in *Belgio* exul, eò quod *Janſenianam* causam deserere, & *Thomisticam* amplecti noluerit. Novit ergò diversissimam esse utramque doctrinam. Factum hoc refert ipsa *Historia quinque Propositionum* lib. 2. ad Annum 1656.

Accedit, quod Idem *Arnaldus*, ejusque Aſſeclæ, egregios *Thomistas* *Sebille*, *Nicolai Gonetum*, *Joannem à S. Thomâ* &c. tanquam miseros, *Molinistas* depingere, & confutare soleant. Quidam *Macrobius Porta* Diss. 3. cap. 3. præfatis sibi visus est favere *Thomistis* dicendo; illos, ad *Molinismum* profitendum, simplicitate animi fuisse deceptos: At, optandum quod ille, quisquis sit, *Janſenii* errores debellaret tam strenuè, ac *Iansenium* simul, & *Molinistas* confutarunt relati Authores, *Thomismum* in utriusque extremi medio collocantes; adeoque *Iansenistas*, qui hos rejiciunt, atque calumniantur, *Thomistas* esse asserere, simplicita-

tis animi, deceptionis, aut malignitatis palmarium est argumentum.

XVIII. Ex his patet *Quesnellum*, Authores quinque Articulorum, *saniozem* Thomisticam doctrinam exprimentium, & quotquot ex illis *Thomismum* profiteri prætendunt, non sincerè, sed fallaciter, & contumaciter agere; nunquam enim ad *Iansenii* hæresim in *sensu* ab illo intento abjurandam, & simul *Thomismum* candidè profitendum adduci possunt, quamvis sæpiùs declaraverit *Roma*, quod si utrumque præstitissent, Ecclesiæ plenè satisfacerent. Quid namque juvat Decretorum v. g. *Tridentinorum* externè profiteri sequelam, & tamen nolle *Lutherum* &c. damnare? Nonne hoc foret *Tridentina* Decreta admittere, & simul reipsa non admittere? Igitur, quisquis prætendit *Thomismum* amplecti, & tamen *Iansenii* hæresim in *sensu* ab illo intento rejicere renuit, voce duntaxat admittit *Thomismum*, quem reipsa deserit. Etenim *Iansenius* ipse, primique ejus Discipuli, ut vidimus, sese à *Thomismo* secernunt: Quomodo ergò *Thomistæ* aut dici, aut esse queant? Moderni itaque *Iansenistæ* ad *Thomistas*, non secùs ac *Donatistæ* olim ad *Gothorum* Patrocinium, simulatè recurrunt; sed ut his reposuit *Augustinus* Ep. 135. Ità illi ex scriptis, & Confessione proprià *Iansenii*, primorumque *Iansenistarum*, falsitatis, fallacitatis, perversæque duplicitatis convincuntur; Infallibilitatem namque, quam Christi Vicario surripiunt, contumaci suo privato judicio concedi debere prætendunt.

Publicatâ quadam censura *Duaci*, de qua . . . Academia Lovaniensis nè defectionis à Doctrina Thomistica & suorum Majorum pariter argueretur, sequentem 23. Junii 1723. declarationem sapienter edidit, & publicavit ut sequitur.

» De-

» Declaratio S. Facultatis Theologicæ Lovaniensis,
 » quâ profitetur se inhærere sententiæ de Prædestinatio-
 » ne gratuitâ & de Gratia per se efficace, quam sui
 » MAJORES in sua CENSURA, ejusque justificatione
 » An. 1588. tradiderunt.

» Cum in præsentibus temporum circumstantiis si-
 » lentium sacra Facultatis Theologicæ Lovaniensis fa-
 » cilè capi posset pro recessu à celebri CENSURA,
 » ejusque justificatione, quam sui MAJORES pro as-
 » serenda Prædestinatione gratuita & Gratia PER
 » SE efficace An. 1588. ediderunt. Hinc eadem Fa-
 » cultas sub juramento congregata, unanimiter resol-
 » vit typis publicis evulgandam esse declarationem
 » sequentem. Sacra Facultas Theologica Lovaniensis
 » tenore præsentium urbi & orbi palam testatur &
 » fidem facit, quod ipsa semper inhæserit sententiæ
 » de Prædestinatione gratuita & de Gratia per se effi-
 » cace, quam sui MAJORES in prædicta Censura
 » ejusque Justificatione tradiderunt, donec aliter ju-
 » dicaverit Sancta Sedes, cujus Supremo & infallibili
 » judicio sua sentia submittit sequentibus MAJO-
 » RUM suorum verbis in Præfatione prædictæ Justifi-
 » cationis expressis. Tandem præfandi finem faciamus;
 » illud nobis solemniter præmittendum, ut quæcunque à no-
 » bis hic dicta sunt, totamque sententiam ac Disputatio-
 » nem in hoc argumento nostram, Apostolicæ Sedi tanquam
 » Ecclesiæ totius Magistræ, prout par est semperque fecimus,
 » toto cordis affectu, ac devotione submittimus, gratissimo
 » animo accepturi quidquid hac in causa decernendum, præ-
 » scribendumque censuerit. Ejus vocem ac definitionem, non
 » secus atque à B. Petri Cathedrâ, ac Spiritûs Sancti per
 » eam loquentis ore profectam, obedienter reverenterque
 » suscepturos esse profitentes: ut tota intelligat Christi Ec-
 » clesia esse & nos Sedis Apostolicæ filios, qui ab ejus De-
 » cretis

cretis ac Definitionibus, nè latum quidem unguem, Dei gratia, discedere propositum habemus. „ Acta sunt hæc *Lovaniæ* in plena Congregatione Facultatis die 23. Jun. 1723. De mandato Exim. DD. ac Magistrorum meorum Franciscus van de Velde S. Facultatis Bedellus & Notarius. — „

Universitas *Duacensis* ut *Lovaniensis* filia, eidem semper adhæsit sententiæ & contrariam pariter censuravit; sed tres quatuorve Doctores nuper degenerarunt edentes *Censuram*, non sub juramenta, non in plena Congregatione, non unanimiter, ut præmissa *Lovaniensis*, sed degeneri instinctu *Molinistico*, reclamantibus cæteris *Academiæ Duacensis* membris; Doctis & Sanis; unde illorum trium quatuorve *Doctorum* *Censuram Roma* proscripsit 18. Julii 1729. Institerunt Censores incauti apud S. Congregationem, ut quod in *Censura* displicuit ipsis intimaretur & corrigere aut delere promiserunt; Rescriptum illis fuit; quod exorbitanter & falso traduxerint, Scholam Thomisticam puram ac sanam, maxime suum *Sylvium, Massoulie* & alios famosiores Theologos: Unde inhibitorium illis fuit, nè quidquam de illa proscripta *Censura* imprimerent, aut correctum publicarent, nisi prius manuscriptum *Romam* mittant ad Sac. Congregationem approbandum, vel improbandum; quod hucusque factum non est; adeoque illorum paucorum *Doctorum Duacensium Pseudo-Censura* remanet semper proscripta. —

§. V.

Aliæ Lovaniensium Declarationes, pro Thomismo contra Jansenium, notantur.

XIX. **A** Ssumptum nostrum non leviter probatur ex facto quod me præsentem *Lovaniæ* contigit Anno

ANNO 1701. Recepto enim utroque *Innocentii XII. Brevis*, de quibus supra §. XVIII. Episcopi *Belgii* eorum executionem urserunt. Agentem Romam miserunt Eximium P. *Desirantium*, qui cum aliis pluribus Academicis, Novitatibus resistebat: Cæteri Academici deputarunt Eximium *Hennebellum*, qui pro illis *Romæ* aliquot annis egit. Ille *Lovanium* redux Scriptum edidit, quod *Viam pacis* appellavit, quo S. *Thomæ & Thomistarum* omnium, *Lemosii* præsertim, *Goneti &c.* doctrinam de *Prædestinatione, Gratia, & Libertate creatâ* se cum suis tenere, profiteri, ac tueri declarat. Huic declarationi subscripserunt Academici, ei adhærentes, quibus odiosum *Jansenistarum* nomen, quod se abhorre dicebant, tribuebatur.

Eximius *Steyaertius*, Pacis amator, strenuusque *Jansenismi* impugnator, adversæ partis *Declarationem* lætanter accepit; At pleniorē edidit *Declarationem*, quā *Via illa Pacis* magis firmaretur. Academici omnes *Steyaertio* adhærentes *Anti-Jansenistæ* dicti, pleniori subscripserunt 22. Martii 1701. *Via Pacis* tota videbatur *Thomistica*; sed in particulari, seu in concreto rem minùs quàm plenior explicabat, quapropter pleniorē exigebant alii: Verba plenioris, quoad rem præsentem, hæc sunt, sub titulo.

» De gratia efficaci, & sufficiente.

» Consentimus communi Thomistarum sententiæ de
 » Gratia per se efficaci, sine quâ non agatur bonum
 » aliquod salutare; adeoque & de Prædestinatione gra-
 » tuitâ, quam sententiam rursus MAJORES nostri
 » jam pridem fortissimè asseruerunt. Simul etiam
 » consentimus de Gratiâ SUFFICIENTE, cui in dies
 » resistatur propriè loquendo, dum frustratur effectu,
 » ad quem erat verè SUFFICIENTS, etsi aliquem sem-
 » per effectum habeat, ad quem à Deo efficaci & ab-

»solutâ voluntate datur. Hanc autem censemus non
»deesse JUSTIS, ubi præceptum urget; proinde ipsis
»Præceptum nullo modo possit dici impossibile.»

Sequitur immediatè titulus » De Libertate.

»Ad merendum & demerendum in Statu naturæ
»lapsæ requirimus libertatem, non solum à coactione,
»sed etiam à necessitate, prout necessitas in vera ac
»sana Theologia explicatur, & ità (conformiter MA-
»JORIBUS nostris) non admittimus in amore beati-
»fico libertatem, quæ in statu VIÆ sufficeret ad me-
»ritum & demeritum, supponendo, videlicet, in via
»S. Thomæ Beatos ab intrinseco ita esse constitutos, ut
»illum amorem omittere non possint.»

Sequitur titulus » De morte Christi pro omnibus.

»Credimus Christum esse mortuum pro omnibus
»omninò hominibus, hoc est, pro omnium omninò
»salute ÆTERNA: non solum ratione nudæ suffici-
»entiae, quæ etiam in DÆMONIBUS locum habe-
»ret; sed etiam ratione SINCERÆ, nec STERILIS
»voluntatis, quam erga omnium salutem Salvator ha-
»buit. Specialius tamen mortuum esse agnoscimus
»pro Fidelibus, & Justis, ac specialissimè pro ELE-
»CTIS: Undè in sacris litteris SALVATOR dicitur
»omnium hominum, maximè Fidelium. — Sequi-
»tur Conclusio. Hæc autem spontè profitemur & de-
»claramus, nullum præmium nisi Christum sequen-
»tes, PACEMque, & VERITATEM unicè præ ocu-
»lis habentes, atque ita subscribimus Lovanii 22. Mar-
»tii 1701. Martinus Steyaertius &c.

XX. His visis Declarationibus, Pacem utrinque
conclusam, & unanimi novâ Declaratione Lovanii
publicandam existimarunt omnes cordati Viri, gratu-
lantes quod Thomismo subscripserint utriusque partis
Academici; At Via pacis Subscriptores procrastinantes,
ulterius

ulterius progredi destiterunt: Primum inter eos, magisque moderatum, *Thomista* quidam pacis generalis concludendæ avidus accessit, illumque hoc modo est allocutus.

»Eximie Domine, Thomismum utrimque profite-
mini sequi; sed Pars adversa vestram non credit sin-
ceram; dicuntque quod in Collegiis vestris aliter,
»quam publicè declaratis, Discipulos instruitis: Ecce
»remedium: Capite GONETUM (ut à Dominicanis
»fit in *Belgio*) vel alium notum & probatum THO-
»MISTAM; vel ex illo cum litterâ S. THOMÆ ve-
»stra formate dictata, in publicis THESISIBUS susti-
»nete THOMISTICAM doctrinam, rejicientes
»JANSENIANAM, & ità Decretis Apostolicis, ac
»cunctis non æmulis plenè satisfaciatis; & tunc vo-
»biscum stabimus, aut cademus THOMISTÆ.»

Reposuit Eximius ille: »Oh Pater! JANSENIUS
»fuit de nostrâ Universitate benemeritus: Si BAN-
»NEZ, aut LEMOS vester damnaretur, Paternitas
»Vestra cum aliis THOMISTIS faceret, quod nos
»facimus pro JANSENIO defendendo.»

Responsum horruit Consiliator ille *Thomista*, unde cum indignatione replicuit dicens: »Eximie Domine:
»Quid dicis? Si nedum *Bannezius*, aut *Lemosius*, sed
»etiam ipse S. *Thomas* damnaretur, ut *Jansenius*;
»illum sincerè, & ex corde damnarem; Didici enim
»ex ipso S. *Thoma*, plus deferendum Decisioni Ec-
»clesiæ ab ejus Capite emanatæ, quam *Hieronymo*, *Au-*
»gustino, vel cuivis alteri Doctore, adeoque quam sibi.»
Quo dicto, Eximio illi Doctore valedixit, ampliusque præten-
sæ ipsius non fudit sinceritati.

Ex hoc facto, cujus Testis fui ocularis, constat pri-
mò, totam Academiam *Lovaniensem* sententiam Tho-
misticam amplecti, licet fautores *Jansenii* minùs sincerè;

Unde publicatâ quatuor Doctorum Anti-Thomistarum *Duacensium* Censurâ (postea Romæ 18. Julii 1729. proscriptâ) nè Academia *Lovanensis* vel silentio à Thomistica *Majorum* suorum doctrina pariter recedere videretur, novam edidit declarationem præfatæ pleniori conformem: Et meritò, nam illorum quatuor *Duacensium* Censura, vel scripta fuit per P. Meyer Jesuitam, & à quatuor illis Doctoribus adoptata, vel certè excerpta ex pariter proscripta ejusdem Patris *Dissertatione prima*, quâ *Thomismum*, ut ovum ovo, *Calvinismo* similem conatus est probare argumentis à P. Bastida in *Congreg. de Auxiliis* productis, quæ nulla, & omnino frivola tum ostendit *Lemosius*, & Congregatio XIV. sub Paulo V. resolvit, prout infra dicetur Cap. IV. §. XXVIII.

Ab effectu similiter constat secundo, non omnes *Vie pacis* Subscriptores sat sinceros fuisse; nam visâ Constitutione *Unigenitus*, superstites, relicto *Lovanio*, in *Hollandiam* abierunt, ubi sub Hæreticorum protectione adhuc remanent: Cum tamen Dominicani *Constitutionem* illam in Capitulo Provinciali *Lovanii* subito alacriter acceptaverint.

Constat tertio, *Jansenii* Discipulos, dum *Thomismo* subscribunt (quem reipsâ cum *Iansenio* impugnant, & in corde despiciunt, ac è Scholis cum *Molinismo* extirpatum vellent) *Libellaticorum* more, aliud verbis profiteri, & aliud mente retinere. Longè satius foret (ut scribit *Iansenius* ipse lib. VIII. de *Grat. Salv.* cap. ult. pag. 372. col. 2. post medium) ad *Ecclesie Romanæ Canones*, doctrinamque, sive antiquitùs, sive RECEN- TIUS ejus calculo comprobata, veniendum est. Quidquid ab hac dissenserit, non NOVA disputatione ventilandum, sed nova Damnatione comprimendum. Sic cum *Iansenistis*, nunc Hæreticis agendum, qui hoc verum *Jansenii* dictum contemnunt,

§. VI.

SS. *Augustinum*, & *Thomam* sibi contrarios falsus est *Calvinus*, & ex consequenti *Iansenius*, cum hæc in materia eadem sit utriusque doctrina.

XXI. **H**is omnibus argumentis palmaribus aliud ad rem appositum adjungo : *Iansenius*, licet lib. 8. de Grat. Salv. cap. 21. pag. 370. aliqua seipsum inter, & *Calvinum* allegaverit discrimina ; nullum tamen adduxit quoad *Libertatem à necessitate ad merendum & demerendum* necessariam. Undè ut ostensum est supra cap. 1. §. 8. ad ejus 3^{ti}am damnatam, solam admisit Spontaneitatem necessitati absolutæ conjunctam, & *Calvini* exemplis de Spontaneitate *Amoris* beatifici, Processione *Spiritus Sancti* &c. comprobavit.

Atqui *Calvinus* fatetur, contra SS. *Augustinum*, & *Thomam* libertatem indifferentiæ sub Gratia, seipsâ efficaci, non salvari ; Ergò contra eosdem Sanctos, eorumque Scholam, idem tenet *Iansenius*, aliàs in hoc puncto de libertate aliud à *Calvino* sentiret, quod ipse facto utique negat.

Major reipsa vera est, & patet ex ipso *Iansenio*, qui lib. 8. de Gratia Christi cap. ult à pag. 170. suam Gratiæ & Arbitrii concordiam à *Calvini opinione* (sic hæresim appellat) in eo solùm discrevit ; quod nomen & rem arbitrii, electionis, potentia dissentiendi rejecerit *Calvinus*, & solam à coactione immunitatem admittere videtur ; ille verò electionem, dissentiendi potentiam, liberum arbitrium quoad rem, & nomen admittit, & solam necessitatem coactionis, non autem Spontaneitatem, cum S. *Augustino* vult sublatam ; Nec *Calvinum* de hoc ultimo, sed de sublatâ electione, & dissen-

dissentiendi potentiâ damnavit *Tridentinum*; norunt enim (ait) Patres *S. Augustinum* docuisse libertatem in Spontaneitate consistere; adeoque in hoc rectè sensit *Calvinus*, in eo duntaxat errans quod dixerit, arbitrium *nihil cooperari*, esse *inanime* &c.

At nulla prorsus est hæc *Iansenii* differentia: Tum, quia solam admittere Spontaneitatem, seu dicere libertatem à sola coactione sufficere, & admittere dissentendi, resistendi, & oppositum agendi potentiam, est admittere duo Contradictoria, scilicet, agere absolute necessariò, & non agere absolute necessariò, sed liberè: Ergò cum solam necessitatem absolutam; seu solam Spontaneitatem ad veram sufficere libertatem adstruat *Iansenius* (quod *Hæreticum* dixit *S. Thomas* q. 6. de *Malo* art. unico) dicere non potuit, Voluntatem sub Gratia dissentire posse, resistere, & oppositum agere; dum igitur id in hoc loco admittit, quod tamen alibi centies negavit, vel fallit, ut fallitur, vel ex alienâ *Thomistarum* (citatur *Alvarez* pag. 371. col. 2. sub lit. C.) loquitur sententiâ, prout immediate antea in fine capituli 20. col. 2. lit. A. pag. 170. declarat.

Tum etiam, quia imponit *Tridentino*, *Calvino*, *Luthero*, & maxime *S. Augustino*; *Tridentino* quidem, quod damnavit nedum eum qui dixerit, liberum arbitrium *nihil cooperari*, sed etiam qui dixerit, liberum arbitrium motum, & excitatum à gratiâ non posse dissentire, seu oppositum agere; imponit etiam *Calvino*, qui in *Antid.* ad Sess. 6. *Tridentini* ex *S. Augustino* scribit: *Non cogi homines Dei gratiâ, sed voluntarios regi ut SPONTE pareant.* Et libro de lib. Arb §. ad 3. ait: *Nemo peccat nisi liberè volens; si liberè pro SPONTE positum interpreteris.* Sufficiebat itaque *Calvino*, ut *Iansenio* libertas Spontaneitatis, quæ tamen *Tridentino* aut *Augustino* minimè satisfecit.

Impo-

Imponit pariter *Luthero*, qui lib. de *servo Arbitrio* tandem scribit: *Cum homo vacat Spiritu Dei, non quidem VIOLENTIA . . . sed SPONTE & libenti voluntate facit.* Addit: *Si Deus in nobis operatur . . . Voluntas (nostra) iterum mera lubentia & pronitate, ac SPONTE sua vult & facit, non COACTE, ut nec mutari in aliud possit, nec hic sit ulla libertas . . . alio se vertendi, aut aliud volendi, DONEC durat Spiritus & Gratia Dei in homine.*

Prius quidem *Locis à Iansenio citatis, Lutherus, Calvinusque* scripserunt, *Arbitrium nihil cooperari, sed passivè, ut inanime se habere.* Postea tamen, *Verbis suis mox relatis, deflexerunt, & arbitrium, quod antea dixerunt Titulum sine re, activè, spontaneè, & sine violentia sub gratia agere, passi sunt: Verùm activam indifferentiam, seu veram non agendi potentiam, quamdiù durat Spiritus, & gratia Dei in homine, ex S. Augustino (ut fingeant cum Iansenio) pertinaciter pernegarunt; ut Iansenius & Fromondus potentiam ad oppositum admittentes solum ante receptam gratiam, vel Gratiâ efficaci excussa.*

Tridentinum autem *Sess. 6. Can. 4.* utrumque damnavit errorem, nimirum, & quod sub Gratiâ passivè se habeat Arbitrium, ut inanime, nihil cooperando; & quod sub Gratia dissentire non possit, sed solum sine violentia spontaneè agat; & ita *Lutheranam, Calvinianamque Hæresim*, in ejus primo & secundo statu relato, simul completè jugulavit, & *Augustino-Thomisticam doctrinam* stabilivit, atque à *Iansenistarum* ac à quorundam *Molinistarum* modernorum & priscorum calumniis anticipativè liberavit.

Minor prima n. XXI. posita nunc probatur; quia *Calvinus* necessitatem consequentiæ à necessitate absolutâ consequentis inseparabilem dixit, quam tamen de facto

cto sæpius separari SS. *Augustinus*, & *Thomas* docent, eorumque Schola. Et prætereà, sensum *compositum*, & *divisum* refert *Calvinus* ad *absentiam*, vel *præsentiam*, gratiæ (quem *Molina*, *Lessius*, *Suarez*, *Meyer*, & alii sequuntur); non vero ad compositionem, & divisionem *non actus*, & gratiæ, prout refert Schola *Augustino-Thomistica* cum utroque suo *Magistro*; Undè ille solam *Spontaneitatem* absolutè necessariam propugnat, quod præfata Schola cum suis SS. Doctoribus, *hæreticum* esse credunt, ut dictum est suprà cap. I. §. 8. ad tertiam *Jansenii* damnatam.

Sed & disertis verbis ab utroque S. Doctore se recedere fatetur *Calvinus*: Refert namque ex *Augustino* Ep. 106. *Voluntatem creatam* dici *Pedissequam* gratiæ; & benè refert, quia cum Concilio *Arausicano* 2do. ut *Pelagianum* rejecit *Augustinus*, quod *Gratia* sit *Pedissequa Voluntatis*; docuit ergò *Augustinus* è contra, *Voluntatem* esse *Pedissequam* gratiæ. Quid ad hoc *Calvinus*? Hoc (inquit lib. 2. Instit. cap. 3.) *perperam* homini (lapso) tribuitur (ab *Augustino*) quod gratiæ *prævenienti* *Pedissequa* voluntate sequatur; alioquin libertas indifferentiæ à necessitate *Spontaneitatis* in lapso requireretur, quod ille, & *Jansenius* negant. Rectè igitur dixit *Belarminus* lib. de Grat. & lib. Arb. cap. 12. *Calvinum* in hoc puncto S. *Augustinum* reprehendisse.

XXII. Sanctum etiàm *Thomam* *Calvinus*, cum *Jansenio*, despexit; nam lib. 3. Institut. cap. 22. S. *Thomæ* distinctionem, & explicationem sensûs compositi, & divisi; necessitatis solius consequentiæ, & consequentis; conditionatæ, & absolutæ refert, ac rejicit *Calvinus*, & cum contemptu addit: *Argutiam* quidem *Thomæ* non moramur. Undè *Ludovicus Bail*, licet *Thomismi* aliàs Accusator, meritò dixit tom. 2. Concil. pag. 825. quod

quod Calvinus non ignoravit quod S. Thomas non erat cum eis, cum Calvino, scilicet, & Sociis.

Rursus: Voluntatem Dei antecedentem ullum habere effectum negavit Jansenius, sterilem esse docet, in Deo non existere nisi secundum mentis nostræ præcisionem, nihilque gratiæ causare rotundè affirmat lib. 3. de Grat. Salv. cap. 20. pag. 161. col. 2. sub lit. B. Ergò admittere non potuit Gratiam Thomisticè sufficientem; nisi velis, quod deliraverit effectum ponendo sine causa; Gratia namque Thomisticè sufficiens à voluntate Dei universalis, & antecedente procedit: Ergò si hæc sterilis sit, nihilque, ut ait, gratiæ causet, Gratiam Thomisticè sufficientem, quæ aliquid gratiæ est, causare nequit; ac proinde talis Gratia in rerum naturâ non dabitur, cum effectus dari non possit sine sua causâ.

XXIII. Neque excusatur ex eo, quod eodem lib. 3. cap. 1. pag. 103. col. 1. lit. A. referat, Bannezium, Sylvium, & Navarratem post S. Thomam dixisse, voluntatem Dei antecedentem esse voluntatem Signi, secundum quid, & metaphoricè talem, meramque Velleitatem; tum, quia loquuntur de illâ comparativè ad voluntatem consequentem, & absolutè efficacem, in quo sensu Creatura respectu Dei dicitur nihil, aut secundum quid ens, & meritum nostrum est solùm secundum quid respectu infiniti meriti Christi; quamvis Creatura verè sit ens, & meritum nostrum sit verè, & simpliciter tale. Unde voluntas antecedens in suo ordine vera, sincera, & fertilis est, tamque realiter in Deo existit ac voluntas Beneplaciti, consequens, & absolutè efficax, utraque enim in Deo identificatur, & distinctio se tenet solùm ex parte voliti, ut ait S. Thomas, ac proinde sicuti una in Deo vera, & realis est, ità & altera pariter talis esse debet. Quare licet tom. 3. lib. 6. cap. 38 magnam pro se citaverit scriptorum catervam, tamen

Magister

Magister Seville lib. 6. cap. 24. ex S. *Augustino* cont. *Ful.* lib. 4. cap. 15. rectè reponit: *In his omnibus abs te coacervatim annumeratis, quod ad rem, quæ inter nos agitur, NIHIL omnino dixisti.*

Tum etiam, & maxime, quia, voluntati antecedenti eundem, quem nos, tribuunt citati *Thomistæ* effectum; auxilia, nempe, *sufficientia omnibus*, saltem oblata, quibus possint salvari; contrariumque asserunt *erroneum*, ut in eorum Operibus infra §. VII. n. 14. in fine citandis videre licet; non est igitur, juxta illos, *Sterilis*, aut tantum secundum mentis præcisionem, nihil gratiæ causans, ut vult *Jansenius* ubi supra; & consequenter cum cæteris *Thomistis* contra *Jansenistas* citati conveniunt quoad effectum Voluntatis antecedentis, licet illam solum eminenter in Deo collocent, & secundum quid, & metaphoricè (respectivè) voluntatem dicant cum ipso S. *Thomâ*, qui tamen 1. p. q. 19. art. 12. *Iansenii* Cavillos prævenit dicens: *Nihil prohibet de eodem esse voluntatem BENEPLACITI, & SIGNI*; operatio enim est signum divinæ voluntatis, ut docet ibidem, addens: *Semper tamen est eadem cum voluntate BENEPLACITI*; imò ad 2dum dicit S. D.: *Potest METAPHORICE significari Deum velle, quod PROPRIE vult.* Unde etsi voluntas antecedens à S. *Doctore*, aut aliis, dicatur voluntas Signi, aut metaphoricæ, & secundum quid respectivè, non rectè arguitur, ex præfato S. *Doctore*, quod non sit Voluntas Beneplaciti, vera, ac propria, & gratiam possibilitatis causans, quod rotundè negat *Iansenius*, ejusque Discipuli. Nulla ergo hos inter, & præfatos *Thomistas* est apparentia concordiæ, sed plena doctrinæ discordia. Illi enim docent omnem effectum desiderii, aut complacentiæ, &c. ad quem unicè datur, à gratia semper spontaneè, & necessariò produci, quia omnis gratia dat potentiam, & simul

simul actum suum, ad quem potentia sine indifferen-
tiâ determinata est; unde, secundum illos, *nulli gra-
tia resistitur vel resisti potest*, nisi quatenus *concupiscen-
tia*, seu cupiditas (non libera) cum gratiâ pugnat,
eamque non rarò vincit: Cum tamen non de *necessariâ*
illâ resistantiâ agatur, sed de illâ quæ fit per *liberum
dissensum*, vel *non consensum*, qualem conformiter ad
sua principia admittere nequeunt *Jansenista*, apud quos
omnis nostra actio est ex *cupiditate*, vel *gratiâ* necessario
operantibus, adeoque absque novo peccato, aut merito:
Thomista vero, cum Ecclesia, cæterisque *Theologis*,
liberam exigunt resistantiam, per *liberum* dissensus
actum aut dissentienti veram potentiam, quâ reipsâ
dissentire possumus, sæpèque actu resistimus.

§. VII.

Evasiones *Quesnelli*, *Arnaldi*, aliorumque
Jansenii Discipulorum præcluduntur: Gra-
tiam *Thomisticè* sufficientem à *Jansenio*,
& *Calvino* fuisse negatam, ex ipsis ad ocu-
lum demonstratur.

XXIV. **A**Dversariorum repetita importunitas, & in
assertis suis inconstantia rem cogunt hanc
ex profello examinare, nè sub pallio Catholico pro-
tervi lateant Gratia & libertatis inimici, nève sub illi-
batæ SS. *Augustini* & *Thomæ*, seu *Augustino-Thomistica*
doctrinæ umbraculo Sordes suas amplius protegere
præsumant.

Ad singulas *Jansenii* Propositiones, suprà ejus de-
dimus verba, quibus *Thomismum*, æquè saltem ac
Molinismum impugnare professus est: Discrimina
septem, quæ seipsum inter & *Thomistas* posuit, sug-
gessi-

gessimus: Sua, & Discipulorum ejus in *Thomistas* opprobria, eorumque sufficientem gratiam retulimus. Nonne hæc cum propriâ ipsiusmet Jansenii Confessione, eum *Thomistarum* esse inimicum, convincunt? Certè, si omnia quæ contrà *Thomistas* sub nomine *Recentiorum*, *Scholasticorum*, *Philosophorum*, quos nunquam appellat *Thomistas*, etiam cum *Bannez*, *Alvarez* &c. citat, exscriberentur, maximam sui operis partem hîc oporteret inferere; ità ut soli cæci, vel maligni, quæ scripsit legentes non videant ipsum ex professo, quantum *Calvinus*, aut *Molina*, tam iteratâ repetitione *Anti-Thomistam* egisse.

Quid aliud vult lib. 4. de *Grat.* cap. 9. dum omnem Dei gratiam in *victrice delectatione*, affectum semper in natura lapsa *rapiente*, constituit; & cap. 10. libertatem solam à *coactione*, ut in *Beatis*, cum illa conciliat? Quid aliud sibi vult *Jansenii* divisio gratiæ lib. 2. de *Grat. Salv.* Cap. 1. 4. 9. 10. indèque ad finem, quâ operosè, & fusè contendit Dei Gratiam adæquatè *dividi in Gratiam sani hominis* (nempè auxilium *sine quo non* & *possibilitatis sine actu*) & *agroti* (seù auxilium *quo efficax cum effectu*). Quæ auxilia, ait Cap. 1. pag. 33. col. 2. in fine, tantum inter se discrepant, ut si alterum alterius loco adhibeatur; hoc est, si homini innocenti, & sano ante lapsum detur gratia *efficax*, & infirmo post lapsum *Adæ* detur gratia *sufficiens*, seù *possibilitatis sine effectu*; **NIHIL OMNINO conferat, vel pro adjumento PERNICIEM ferat.** Hujus sui dicti dat rationem cap. 4. Nam & ipsa voluntas subinde in eodem homine *SANA*, *vegeta*, *fortis* est; nonnunquam *ÆGRA*, *languida*, *fastidiosa*, *MORTUA* quantum ad Opus, effectusque bonos: (Nota, arbitrium cum *Luthero* extinctum, seù mortuum) *Tali Voluntati Sanitatis adhibere velle adjutorium, ut illo juvante operetur,*
non

non minoris FATUITATIS est, quam cibum OFFERRE mortuo, vel cibum solidum fastidienti, lucem ceco, Scipionem fracto Tibiis. Remediis egrotorum, (gratiâ solum efficaci ex Jansenii divisione positâ) opus est ut egro, seu homini post Adæ lapsum, Sanitas restituatur: non tanquam Sano OFFERENDUM illud adjutorii genus, quo nemo uti POTEST, nisi cui antea fuerit red- dita efficax Sanitatis integritas. Fatuum est igitur, ex Jansenio, homini lapso OFFERRE gratiam Thomisticè sufficientem, quâ nemo uti potest, seu operatur, nisi de- tur efficax: Gratiâ equidem Molinisticè sufficiente omnis homo taliter uti potest, proque suo arbitrio utitur, ut eam pro libito suo efficacem reddat; nec efficaci indi- get, ut agat, à sufficiente Molinisticè distincta aut se- parata: igitur gratiam Thomisticè sufficientem in na- tura lapsâ manifestè hîc rejecit JANSENIUS. Sequen- tia rem hanc fusiùs evincent.

XXV. Hinc cap. 3. & 4. & de Gratia primi hominis cap. 3. concludit: *In eo consistit ESSENTIALITER differentia utriusque adjutorii SINE QUO non fit actio (seu sufficientis Thomisticè) & quo fit (seu efficaci); quod illud solum homini sano ante lapsum conveniat, & efficax soli lapso; hæc sola sit MEDICINALIS, & CHRISTI GRATIA, illa verò ADÆ innocenti, & Sanitatis gratiæ unicè conveniat, ita quod essentielle discrimen, ut putat, utriusque gratiæ sufficientis Tho- misticè, & efficaci sit penes diversos status hominis sani, & lapsi: Ut ergò efficax in sano esse, aut reperiri, juxtâ Jansenium essentialiter repugnat, ita homini lapso re- pugnat essentialiter auxilium sine quo non, possibilitatis sine effectu, seu Thomisticè sufficiens. Quare lib. 2. de Grat. Salv. cap. 5. pag. 43. col. 1. sub lit. D. scri- bit: In eo consistit ESSENTIALITER differentia utriusque adjutorii &c. Unde consequenter cap. 5.*

erroneè asserit : *Ac proinde ad medicinale Christi adiutorium NULLO MODO pertinere posse , sed ad SANUM esse referendam.*

Hinc ibidem cap. 7. pag. 48. col. 2. lit. B. & C. ait : *Nunc . . . libertas per concupiscentiam VIOLATA est , ipsum velle bonum , ipsum operari bonum , ipsum perseverare in bono , per adiutorium medicinale QUO , infirmæ voluntati dari debet , quæ alioqui cum QUOCUMQUE , sive Thomistico , sive Molinistico , adiutorio sine quo non , seu adiutorio SUFFICIENTE , (nota , sufficiens , & sine quo non eandem rem , etiam in Jansenio significare) aut congruo talem Voluntatis vegetam , seu efficacem , potestatem postulante , nunquam in æternum volitura , aut VELLE POTEST ; quod in sequentibus capitibus fusè probare conatur. Unde lib. 3. Cap. 1. pag. 102. titulus est : Nullum dari post lapsum adiutorium quod efficax non sit. Additque ibid : TOTUM illud adiutorii sufficientis Genus (ad Species Thomistici , & Molinistici) ità radicitus evelli , ut humana Voluntas concupiscentiali morbo læsa , & infirmata NIHIL OMNINO boni cum eo velle , vel operari POSSIT ; Etiam si (adjungit lib. 3. Cap. 2. pag. 105. col. 1. lit. B.) ad sexcentos SUFFICIENTIÆ gradus augeatur. Et ibidem cap. 3. Adiutorium sine quo non , quo nullum opus factum , aut fiet unquam , (quod quidem Molinisticum esse nequit , quandoquidem eo solo semper fiat opus , si voluntas velit). Si est verum à gratiæ efficaci distinctum (separandum præmisit) membrum (quo modo ponunt Thomistæ , & negant Molinistæ) , ut monstruosum , inutile , perniciosum &c. rejicit Jansenius : Hinc cap. 10. in fine ait : Ratio gratiæ sufficientis naturæ integræ PROPRIA est ; & propterea INEPTA naturæ lapsæ , vel reparandæ , vel adjuvandæ. Unde propositio . . . ab Alexandro VIII. damnata : à Gratia suf-*

sufficiente libera nos Domine ; ex Iansenio , & alleclis expresse de Thomisticè sufficiente determinatè loquitur , & ideò proscripta est. Lege , obsecro , loca ex Iansenio citata , & luce meridianâ clariùs percipies Iansenium Thomisticam sufficientem vehementius , quam Molinisticam impugnasse. Vide pariter ipsos titulos Capitum 25. libri secundi de Gratia primi hominis , & Cap 1. & 17. libri tertii , cum eorum contentis , & nisi fueris obstinatus , Iansenium hâc in re totum Anti-Thomistam egisse fateberis.

Nec Lectorem moveat , quod non rarò fateatur Iansenius voluntatem esse *sui actûs Dominam* , posseque *dissentire si velit* ; nam tale dominium asserit , quale est , aut esse putat , in voluntate Beati respectu beatifici Amoris spontanei & necessarij prorsus ; unde non admittit dominium actûs exigens potentiam expeditam ad *non actum* , quod indifferentiam activam potestatis ad utrumque extremum requireret , pro qua Ecclesia stat quàm maxime.

Item per *posse dissentire* intelligit potentiam non *motam* aut *excitatam* per gratiam aut *concupiscentiam* Victricem ; sed potentiam *remotam ante gratiam* , vel *excussa gratia* , ut loquitur Fromondus cum ipso Iansenio lib. 4. de Grat. Salv. cap. 9. & 10. & alibi sæpiùs. Quare lib. 8. cap. 20. & 21. ut se à Calvino utcumque separaret , ad Thomismum ab ipsis propria , ut ait , *sententiâ* recurrit , & addit pag. 372. col. 1. lit. C. & D. quod Tridentinum non egerit de *indifferentia ad bonum & malum* , vel *ad agendum , & non agendum* , quam dicit per *Accidens* in homine reperiri , & Philosophicam quæstionem esse à Trid. *tacitam intactamque* , definiente duntaxat quod *aliquid agat & cooperetur* homo *non invitus* sed *proprio motu* (Spontaneo) agens : sic à *Luthero* (in initio) & non à *Calvino* se reipsa discrevit.

XXVI. Contumax tamen *Quesnellus* à pag. 390. *Cacum* esse asserit illum, qui non videt *Fansenium*, gratiam Thomisticè sufficientem admisisse; Nam lib. 3. de *Grat. Salv.* cap. 1. pag. 102. col. 2. lit. C. declarat imo, quod de *Gratiâ sufficiente* agat, ultrà quam alia non requiritur: Hæc non est *Thomistica*, cùm ultrà illam requiratur efficax: Ergo &c.

2do. dicit ibidem; *Hic non est questio de sufficiente*, ultrà quam alia requiritur: Quam fortè non gravatè admitteret *S. AUGUSTINUS*, quamvis absolutè negasset eam *VERAM CHRISTI* gratiam esse: Ergo *Thomisticam* admittit, & *Molinisticam* solam rejicit, ultrà quam alia non requiritur.

3tio. Viderunt hoc, tradideruntque non pauci Recentiores (*Thomistæ*) *Alvarez*, *Zumel*, *Navarrete*, *Sylvius*, denique omnes illi Doctores, qui tenent præter auxilium sufficiens, quod dat *NUDUM POSSE*, necessarium esse aliud auxilium efficax quo Deus efficiat, ut actualiter operetur: Hoc ipso enim apertè sentiunt, nullum dari auxilium ità sufficiens, ut nihil aliud ex parte Dei ad actu operandum requiratur, quin sit simul efficax.

Denique l. 2. cap. 17. ait: Hæc igitur Gratia sufficiens quamvis *NULLO MODO* sufficiat ut homo Dei mandatum operetur . . . Ad hoc tamen facit *ALICUI*, ut istarum, vel alterius cujusdam celestis rei *LIBERAS* quasdam, non *Voluntates*, sed *Velleitates*, vel complacentias excitet. Postea concludit: *Multiplix* esse divinæ gratiæ *Gradus* &c. Quid clarius cum *Thomistis* dici potuit? Quærit infaustus Cavillator *Quesnellus*; Sed nota; per *liberas voluntates* intelligit semper solum *spontaneas Fansenius*, ut & *Quesnellus* & sequaces.

Priùsquàm hæ solvantur objectiones, prænotanda &

& probanda sunt (ex Resp. ad Dissert. I. Patris Meyer) quædam utilia pro hoc puncto elucidando, & hallucinationibus præveniendis.

Primum, quod *Grammaticæ Leges* plerumque *Ecclesia spernat*, nec curandum de Voce *sufficiens* dum Theologi de re se mutuo intelligunt; constat enim plura dici à Theologis *sufficiencia* in una sua linea & ordine, quæ in alterâ non sufficiunt: *contingit* (inquit S. T. I. 2. q. 75. art. 1. ad 2.) *aliquid esse causam Sufficientem alterius, & tamen non sequitur effectus*; inde q. 9. art. 4. ad 3. dixit: quod voluntas *Sufficienter* se movet in suo ordine, licet egeat motione primi agentis, & q. 109. art. 1. *Sufficienciam operative Virtutis* seu potentia, à *Sufficiencia* actu operandi distinxit. Sic 3. p. q. 61. art. 1. sibi objicit Adversariorum de Voce *sufficiens* argumentum, & solvit. quod Passio Christi *sufficiens* sit causa salutis; & tamen Sacramentorum applicatio est necessaria; & merito, nam ut notat S. Doctor. I. p. q. 1. art. 8. ad 2. & 2. 2. q. 45. art. 5. *gratia imitatur naturam*; in natura autem est *sufficiencia* potentia quæ non est *sufficiencia* actûs; habent enim *potentia & actus* diversa constitutiva, diversasque essentias, & separatim existunt ut evidens est: ergo *sufficiens* potentia de se *insufficiens* est ad actum cum superaddi debeat, ut sit *sufficiens* ad actum, aliquis Dei concursus, & in liberis actibus *propria* voluntatis determinatio; Arceatur igitur à *Theologia Jansenii & Molinae Grammatica* constructio.

Secundum est: à potentia ad actum pessimum esse argumentum. Unde S. Augustinus de Grat. Christi cap. 7. ait: *Consequens est ut quod est esse potuerit; non autem est consequens, ut quod esse POTEST etiam SIT*, & cap. 14. *non est consequens, ut qui POTEST venire, etiam veniat*, & de spir. & lit. c. 1. *alia sexcenta* (inquit) *pos-*

sunt occurrere (præmisit exempla) quæ fieri vel potuisse, vel POSSE fateamur, & eorum exempla quod FACTA sint proferre nequeamus. Hinc de Natura & Grat. c. 42. possibilitatem sine effectu ab eâ cum effectu distinxit.

Quæsitus discipulus apud S. Anselmum de casu Diaboli c. 11. utrum ille qui nihil VULT, Possit velle. Respondit: Si vult potest, quasi non posset nisi cum vult. Prout etiam Respondet P. Meyer pag. 32. durius tractatur ibid. discipulus ob ineptam responsionem: ergo ineptum est Jansenii & Molinae argumentum de insufficiencia & impotentia voluntatis nisi agat.

S. Thomas cum omni Dialectica etiam Molinistica centies ostendit similis argumenti à negatione actus ad negationem potentia vitium. q. 1. de potentia imo loco illud sibi objicit argumentum, & nobiscum solvit. Quare verbis suis opusculo 27. concludo: Mirum est quod Nobilissimi Philosophorum, & Theologorum, non viderint repugnantiam, quam Molinistæ & Jansenistæ in potentia verâ sine actu se videre imaginantur.

§. VIII.

Objectiones illæ relatæ solvuntur, & septem Discrimina de Gratia Thomisticè sufficiente, Thomistas inter, & Jansenium, assignantur.

XXVII. **E**X dictis facilis est ipsius Jansenii responsio ad Quesnelli argumenta; Nam protestatus est Jansenius se nec cum Thomistis, nec cum Molinistis convenire; dum tamen Molinistas impugnat, ex sibi alienâ (ut supra ostensum est, ex ipso lib. VIII. Cap. 20. in fine pag. 370., Thomistarum sententiâ) arguit,

arguit, & è contra Undè, ut hìc dixerat: forte non gravatè gratiam sine quâ non, seu sufficientem admisisset Augustinus; ità dixit lib. 9. de Grat. Salv. cap. 6. pag. 379. col. 1. in fine: *Non esse difficile scientiam mediam ex Augustino probare.* Eccè adulatur Molinistis, ut Thomistis, licet ab utriusque alienâ sententiâ mutuet, verba ejus prius relata etiam evidenter Gratiam Thomisticè sufficientem rejiciunt; vel ergò sibi, errantium more, contradixit; vel, ut fucum faceret, contra totius sui operis scopum verba à Quesnello allegata protulit; vel denique ad hominem redarguit Thomistas, quos, ut Molinistas, sæpè recentiores appellant Jansenismi Defensores.

At nec ad hoc dicendum, verba eogunt objecta; non illa primo, aut secundo loco: quia expresse asserit Thomisticam illam sufficientem gratiam non esse Christi; sufficiens autem Thomistica est gratia medicinalis, & Christi: Ergò illam non admisit. Deindè mala est consequentia: *Egit hìc de illa Molinisticâ sufficiente ultra quam alia non requiritur: Ergò admisit sufficientem Thomisticam, ultra quam alia requiritur.* Nam latum invenitur medium, etenim, ut dictum est, utramque rejecit. Negatur itaque utraque à Quesnello 1mo. & 2do. objecto illata consequentia, utpote nec apparentiam bonitatis habens. Licet enim loco citato gratiam Thomisticè sufficientem quasi gratis admitteret, non sequitur quin aliàs ex propriâ sententiâ illam dicat fatuam, perniciosam, inutilem &c. ut n. XXV. relatum est.

Tertio loco, argumento utitur Jansenius, ut putat, ad hominem, seu ex concessis, ad probandum contra relatos Thomistas omnem Christi gratiam efficacem esse, & nullam dari solùm sufficientem, quæ dat NUDUM POSSE; quia, inquit, aperte sentiunt nullum dari auxi-

lium sufficiens . . . quin sit simul efficax : Ecce ad hominem pro se arguit, sed pessimè, quia ille de *omni* agit *effectu* ad quem datur ; illi verò de solo *actu*, seu *effectu imperfecto*, quo potentia fit *proximè* potens elicere actum perfectum, quem de facto elicit, si adsit efficax, & non aliàs ; ille ergò malè arguit ex aliquo *effectu imperfecto*, *omnem*, & *perfectum* ad quem datur inferens ; ac proinde truncat verba illorum, & sensum ut fallat. Undè ibidem pag. 103. col. 2. lit. C. illam *sterilem*, *inutilem*, & *perniciiosam*, ac *Augustino repugnantem* vocat.

Quantum potius probat *Jansenium* rejicere *Thomistas* : Hi enim docent gratiam *sufficientem* ex *primaria* Dei intentione, & *Christi* meritis, *potentiam* præstare *expeditam* ad voluntates, seu actiones perfectas, & nedum ad *Velleitates*, & *complacentias*, seu *exigua desideria*, quas producit ut *efficax* est, quia motio, aut qualitas activa : *Jansenius* verò in *solis* istis *velleitatibus*, *complacentiis*, seu *desideriis* sistit ; quia sic *omnis*, ut vult, *gratia* tota ad omnem effectum probatur *efficax*, & de *potentiâ*, quam dat ad ulteriorem actum, nec Syllabam habet ; sed totus est ut asserat gratiam *efficacem* potentiam ad actum *perfectum* præstare, & ideo *scripturas* allegat, *Concilia*, & *Patres*, quibus *Nos nihil posse sine gratia* efficaci probare conatur. Undè loco objecto ait : Facit aliquid, actum scilicet imperfectum ; sed non facit potentiam sine actu, seu antè illum, potentem ad actum *ulteriorem*, ut credunt *Thomistæ*, & hinc *quinque* ejus damnatæ promanârunt, quia id constanter pernegavit, solamque gratiam efficacem in Natura *Lapsa* præstare *potentiam* agendi simul & actum, & indè *Thomistice sufficientem* ut *inutilem* &c. à Statu *Lapso* ablegavit.

Eodem

Eodem modo lib. 2. de Grat. Salv. cap. 27. pag. 86. col. 2. *diversos* admittit *gradus gratiæ*, quia invenit actus diversos, imperfectos, perfectos, & perfectiores; sed per gratiam ad primum actum conferri potentiam ad actum ulteriorem nunquam asseruit, ne totum suum corrueret *Systhema*. Dum ergò addit *liberas velleitates* produci, non vult dari libertatem *indifferentiæ*, quam sub gratiâ pernegat, sed solum *Spontaneitatis*, & absolutæ *necessitatis*, quam cum illo *Quesnellus*, cæterique ejus Discipuli, ut sufficientem vendunt. Verbo: Gratiarum & actuum sibi succedentium *gradus* admittunt *Calvinus* & *Jansenius*; sed *omnis* gratia, ut ajunt, determinata est, ut *sine indifferentiæ* potentiæ det virtutem, seu potentiam determinatam, quæ proindè necessariò absolute in suum actum prorumpit; nec de potentia ad non actum stante sub gratia, vel ab actu separabili audire volunt; indeque gratiam *Thomisticè sufficientem*, quæ id præstat, horrent, rejiciunt, & rident, quamvis S. Thomas Lect. 2. in Cap. 3. ad *Ephesios* v. 7. Apostolum dicat *duplicem* ibi docuisse gratiam; unam, quæ dat *facultatem*. seu expeditam potentiam, *exequendi* (hæc est *Thomisticè sufficiens*) quâ *effectus est* (Apostolus) *IDONEUS*, seu potens, ad executionem divinorum misteriorum; Aliam, secundum *Operationem Virtutis Dei*, quam Deus efficit, dum operatur in nobis velle & perficere pro bona voluntate. Præmisit S. Doctor, distinguendam esse facultatem exequendi ab ipsa operatione sive actualitate, & utrumque distinctum exigere auxilium; *sufficiens*, nempe, in linea facultatis seu potentiæ, & *efficax* ad operationem actu ponendam. Sic P. Augustinus de Gratia Christi cap. V. à Pelagio, pro *Controversia finienda* solum exigit duo, *Possibilitatem* scilicet, *etiamsi nec agat, nec velit*, & *Actionem*, ut
bene

bene velit & agat. Quid clarius pro *Thomismo* contra *Iansenistas* & *Molinistas* dici potest?

XXVIII. Fatetur *Iansenius*, ut vidimus supra §. I. n. II. septem reperiri discrimina suam gratiam efficacem necessitantem inter, & *Prædeterminationem physicam*, seu gratiam *Thomisticam*, ex se efficacem activæ indifferentiæ libertatem per expeditam simultatis potentiam ad oppositum causantem, & conservantem. Nunc ex dictis ejus relatis, totidem accipe; hoc est, septem alia discrimina inter gratiam; quam colludendo, seu potius cum irrisione explodendo, vocat *sufficientem* (*Molinistis* contrariam;) & veram, ac genuinam *Thomisticè* sufficientem, seu veræ possibilitatis expeditæ auxilium, seu gratiam, non *Christi*, sed *Adæ* ante lapsum propriam dogmatizavit.

Primò igitur, gratiam suam dicit non esse *Christi* gratiam medicinalem, sed *Statui innocentiae essentialiter* competentem, & nullo modo homini lapsò conferri: *Thomistæ* verò credunt suam, seu *SS. Augustini* & *Thomæ* sufficientem gratiam in utroque Statu; maximè in lapsò esse necessariam, ob supernaturalis objecti ad naturalem hominis potentiam improportionem ex ipso. *S. Thoma* 1. 2. q. 109. art. 1. & 2. Unde putant *Iansenium* id negantem non sat à *Pelagio* recessisse.

Quare 2do. intulit *Iansenius* homini lapsò necessariam esse solam gratiam efficacem, & nullo modo sufficientem; homini verò innocenti & sano solam sufficientem necessariam esse, & nullo modo efficacem itidem admittendam: Contrarium omnes sustinent *Thomistæ*, utramque utrobique admittentes gratiam tam sufficientem quam efficacem, titulis licet diversis.

Hinc infert 3tio. *Voluntatem Dei antecedentem*, ex quâ auxilia *Thomisticè* sufficientia ubertim profluunt, absolute sterilem esse, & in Deo duntaxat secundum
pre-

precisionem mentis nostræ reperiri ; adeoque omnem illi verum ac sincerum denegat effectum ; nec advertit, defectu Theologiæ Scholasticæ, quam ipse Scholasticus, & non S. Pater, contempsit, aliud esse Voluntatem antecedentem non distinguere in Deo ab efficaci, sed tantum ex parte voliti, ut ait S. Thomas, & aliud non reperiri in Deo ; ut patet in Attributis divinis, quæ non distinguuntur in Deo nisi secundum præcisionem mentis, & tamen ab æterno realiter, & veræ fuerunt, semperque reperiuntur Deo coæterna : Imo juxta Iansenium, nec Voluntas ipsa efficax, & consequens vera & sincera in Deo erit, cum solum secundum mentis præcisionem distinguatur ex parte objecti à Voluntate antecedente : Thomistæ autem Voluntatem antecedentem veram, sinceram, fertilemque auxiliorum sufficientium fontem, tantâ gaudere credunt realitate, quantâ Voluntas Dei efficax, seu consequens, cui identificatur, licet comparative ad hanc, Voluntas secundum quid, aut velleitas sit, atque dicatur, & ex illa Deum omnibus hominibus, etiam Infidelibus præparare, offerre, aut reipsâ conferre auxilia, quibus salutem possint consequi æternam ; idque ex infinitis Christi meritis, quibus debitum illis carendi solutum est, ut uno ore cuncti credunt Thomistæ contrarium erroneam esse asserentes. Censent ergo cuncti Thomistæ, sibi contrariari Iansenium ; & ideo ejus de negatâ gratiâ sufficiente ad Posse expeditum, opinionem, erroneam asserunt & probant.

4to. docet Iansenius auxilium sufficiens, quod contra Molinistas fingit, vel admittit, in Velleitatibus sistere, & inefficacibus desideriis ab ipso auxilio efficaciter productis ; ideoque omne auxilium efficax esse posuit ad actum, ad quem datur ; & ad ultiores eliciendos actus, atque ad expeditam illos eliciendi potentiam, aliam perfectiorem gratiam, potentiam ipsam, & actum
unâ

unà conferentem, requisivit. Undè lib. 1. de *Grat. Salv.* cap. 4. pag. 7. col. 1. lit. A. scribit: *Gratia sicut est Sanitas libertatis Voluntatis, ita & POTESTAS ejus.* Verùm, de potentiâ ad ulteriorem actum, datâ in genere *causa formalis*, ut ait S. Thomas 1. 2. q. CXI. art. 2. ad 1. per hoc quod potentia *efficienter* constituta sit in actu imperfecto, eo quod unumquodque agat, in quantum est in actu, ut sit vi gratiæ *operantis*, nihil in *Iansenio* reperitur, nisi quod talis insufficientia potentiæ, ab actu perfectiori separatae aut distinctae, *monstruosa sit, inutilis, & perniciosa*; cujus oppositum Thomistæ omnes cum cæteris Catholicis fide credunt, & Alex. VIII. definivit.

5to. *Iansenius* intulit; gratiæ interiori nunquam *resisti*, quia, apud ipsum, *omnis* gratia ad actum, ad quem datur, *efficax* est, nec ad alium actum veram dat *potentiam*. Non loquuntur Theologi de *resistentia* quæ fieret ad Deum agentem, sed de illâ ex parte *termini* potentiæ, dum dissensum præ consensu etiam sub omni gratia ponere potest, & dum actu agit, ut S. Thomas in 4. dist. 17. observavit, & *Massoulie* to. 1. p. 457. vindicavit, quod mordicè negat *Iansenius*, ut supra dictum est.

Hinc 6to. sub quacumque gratiâ solam *spontaneitatem* cum absoluta *necessitate consequentis*, necessariam *Iansenius* admisit, quod *Hæreticum* pridem dixit S. Thomas q. 6. de *Malo* art. unico, & ita esse cuncti credunt Thomistæ, qui contra *Calvinum* & *Iansenium* *consequentia* necessitatem, à necessitate consequentis *separabilem*, cum Ecclesia & Theologis strenuè propugnant: Omnis enim necessitas *consequentis* est simul necessitas *consequentia*; sed nulla necessitas solius *consequentia* est *consequentis* necessitas: utramque necessitatem inseparabilem docuere *Calvinus* & *Iansenius*, quas
sapiùs

sæpiùs de facto separari uno ore protestantur *Thomistæ* : ergo *P. Meyer* solùm hìc verberat aërem, celans illam separationem.

XXIX. 7mo. *Jansenius* toto lib. IV. de Grat Salv. à pag. 167. (cum *Molinistis*) docet Gratiam *sufficientem*, quam admittere dissimulat, ipsas esse imperfectas actiones *vitales velleitatis, desiderii, & complacentia*; quo asserto videtur nobis, eum ad *Pelagianismum*, quem impugnat, declinasse, cum actiones illæ *vitales* sint ex nobis, non gratiæ effectus, sed ipsamet gratia, juxtà illum; vel ad summum gratiæ *Comites*; neque dant actiones illæ potentiam agendi, sed eam in *linea potentia* præsupponunt constitutam, ut illam perficiant, & ad exercendas actiones reducant. Hinc lib. 4. de Grat. Salv. cap. 17. & 18. pag. 199. col. 2. *Scholasticos* cap. 1. relatos, sub quibus includit *Thomistas*, increpat, quod gratiam *prævenientem potentiam excitantem, & gravidantem, præeuntem consensum*, distinctam ab illa, quæ *influit in actum* admittant. Nonne hi *Scholastici* sunt *Thomistæ*, quos ut veterum *Patrum* desertores ibidem describit? Nonne illa gratia, quæ excitat, gravidat, datque potentiam agendi, ab illa gratia, quæ influit in actum est vere gratia *Thomisticè sufficiens* ab efficaci distincta?

Constat omnes omnino *Thomistas* contradictorium tenere, ponentes omnes actiones supernaturales perfectas, vel imperfectas procedere à potentiâ priùs constitutâ, expeditâ, & supernaturalizatâ ut quemcunque illius ordinis actum plenè possit exercere: Hinc dictum *S. Augustini*: *Gratia est Delectatio victrix*; cum *S. Thomâ* explicant per hoc, quod sit descriptio *causæ per effectum*; nam *delectatio* illa effectus est gratiæ, nisi *Pelagianismus Augustino* tribuatur; quo nihil absurdius dici, aut excogitari potest. Sic 2, 2. q. 23, art. 1. ad . . . explicat

explicat illud *Deus Charitas est* : *effective* nempe, sed non *formaliter*, sic *gratia est effective delectatio*, & non aliter.

8vo. *Jansenius* lib. 2. de *Gratia Christi* cap. 25. pag. 83. col. 2. lit. D. ait: *Gratia & opus reciprocantur*, & ita ex defectu operis gratiam non esse datam, infertur. Unde concludit: *Perspicuum est, illam SOLAM gratiam prædicasse AUGUSTINUM*, quæ dat simul effectum ut homo velit, & faciat . . . quia ipsa vera & SOLA Christi gratia est; inde Discipuli ejus cum Arnaldo dicunt, quod homo gratiæ resistit cum opus bonum re ipsa non implet; Thomistæ e contra dicunt, & probant, non causam, sed effectum, pro causa hinc sophisticè assignari; non enim ideo gratia non datur, quia deficit opus, aliàs ex negatione actus lequeretur negatio potentia, quod ridiculum est; nec ideo homo resistit gratiæ, quia non consentit, aut peccat, sed ideo non consentit, & peccat, quia liberè prius resistit ex S. Thomâ 1. 2. q. 6. art. 3. ut post alios Thomistas demonstrat Magr. Piccinardi tom. 3. à pag. 189. Cupiditas ergo, apud Jansenistas, est, quæ gratiæ resistit, non vero libera, seu activè indifferens voluntas, ut fides docet.

Ecce septem, vel etiam octo, palpabilia discrimina Thomistas inter, & Iansenistas quoad Gratiam Thomistice sufficientem, quæ quidem si perpendissent Iansenistæ, nisi talpâ essent cæciores, se non admittere viderent Gratiam Thomisticè sufficientem, sed eam mordaci sale impugnasse; indeque ortas esse quinque Iansenii damnatas; & Quesnelli 2am. 3. 4. 5. 6. 8. 10. 11. & cæteras ad 22am. cum 38. 39. & 40. cum aliis plurimis Calvinii, & Iansenii erroribus: Viderent etiam Molinistæ calumniantes Thomismum, quam juste P. Annatus resipiscens 18. addidit discrimina Iansenistas inter & Thomistas.

Si enim Gratia Thomistice sufficiens propriis depingatur coloribus, evidens erit illam habenti, præcepta *possibilia* esse, non autem *impossibilia*; illi *posse*, & de facto quandoque *resisti*; libertatem *activæ* indifferentiæ *potentiæ* exigere ad *merendum* & *demerendum*; Christumque pro omnibus omnino hominibus mortuum esse, cum omnibus omnino gratiam promeruerit, & idcirco illam ex Christi meritis omnibus Deus offert, preparat, aut reipsa confert; Rectè ergò Eminentissimus Aguirre Disp. 21. Sect. 4. num. 32, ut in notis pag. 86. citat P. la Fontain, per Gratiam Thomistice sufficientem omnes Jansenistarum tricas & Cavillationes elidit; & contraria Jansenistarum prætentio cum Stomacho videtur ab eis, quibus utraque opinio nota est, atque perspecta. ut ait Pater Deschamps cum P. de Bruyn Lovanii 28. Augusti 1692. Thesi 2. & 3. Hinc bene observavit insignis Steyaertius ad Etam Alexandri VIII. In Scholis, & Ecclesia per Gratiam sufficientem eam intelligi, quæ dividitur, & sæpius separatur, contra efficacem in natura lapsa, aut innocente, & non ratione Status innocentis, & lapsi, ut Iansenius citatus asserit. Verissimè igitur in Academiâ Lovaniensî 18. Julii 1703. publicè defensa est hæc positio: *Primâ*, & *secundâ Iansenianâ*, Gratia sufficiens, ut eam intelligunt, Thomistas effecit remotissimos. Vide pleniorrem ejusdem Academia declarationem suprà relatam in hoc Cap. 2. Num. XIX.

Hic & semper observandum est, ut suprà n. V., quod dum dicitur *gratia resisti*, vel *resisti posse*, non loquuntur Theologi de vulgari *resistentia* acceptione, quâ Concupiscentia gratiam, vel Creatura Deum agentem, vinceret; Iansenius namque, & Calvinus similem admittunt *resistentiam*, inque *Victrice* delectatione *relativâ*, efficaciam & Victoriam constituent: Verùm, ut libertas illæsa subsistat, non hanc Theologi cum Conciliis requirunt resi-

stentiam, sed illam quæ dissensum significat, vel plenam dissentiendi potentiam. Hanc rejiciunt *Hæretici* cum *Iansenio*, hancque quotquot sunt Scholæ *Catholica* profitentur, & credunt, maximè *Thomistica*.

Recolenda sunt dicta superius, maximè cap. i. §. 9. num. 29. ad rem hanc, ubi ex S. T. patuit resistantiam ad Deum agentem, qua vinceret homo Deum, non exigi ad libertatem; Sed *resistentiam* sumi ità quod voluntas ponere valeat, aut ponat, impedimentum effectûs, ponendo scilicet actum contrarium, vel non actum, ad quem sub efficaci gratiâ *simultatem* retinet *potentiæ* per solum actum minime exhaustæ; Posse ergo *resistere* vel *dissentire gratiæ*; posse illam *abjicere* &c. (Loquendo de efficaci) nihil *Theologicè* significat, quam *simultatem* *potentiæ* ad non actum foveri, conservari, & remanere pro omni instante quo voluntas affecta gratia elicit actum; eo ergo sensu, quo *abjici potest actus*, *potest abjici gratia* ab actu inseparabilis nec uno *abjecto* aliud non *abjicere* possibile est; cum itaque actum abjicere quem gratia efficit, nullo sensu possit verificari, nisi per conservatam *simultatem* *potentiæ* quam *actu agens* retinet ad oppositum, ità nullo sensu *potentia gratiam abjiciendi* potest prætendi nisi dicatur cum S. *Thoma* & *Thomistis* aliud non intelligi quàm *simultatem* *potentiæ* ad oppositum sub gratia & ipso *actu*, perfectè remanere. Hoc eodem sensu & non alio, dici potest *Theologicè*, hominem *posse abjicere gratiam* efficacem, vel illi *resistere posse*; non enim Deus aut Omnipotentia ejus concursus est terminus, objectum, aut effectus creatæ libertatis, aliàs *subjicerentur* nobis; sed actus & non actus respicitur à libero arbitrio; ergo omnis arbitrii potestas illos respicit & non Deum vel Omnipotentia concursum; adeoque *Grammatico* sensu contrario exigi equit à *Iansenio*, aut *Molina*, nisi se Deum vincere posse

posse temerariè præsumant; nec alio sensu dici potest posse abuti gratia efficaci, cum *usus* gratiæ, juxta SS. *Aug. & Thomam* sit ex gratia liberum, suum actum cau-
sante, & non *merè liberalitatis Dei*, ut dixit *Ques-*
nellus prop.

Homo quippè gratiæ *Thomisticè* sufficienti, seu au-
xilio *possibilitatis* & *sine quo non* potest resistere, eam
abjicere, eaque *abuti*, imò proh dolor! sæpius actu
resistit ei, eam *abjicit*, eaque *abutitur*. Deus enim
modo arbitrio connaturali illud movet; Connaturalis
modus operandi Creaturæ est ab imperfecto ad perfe-
ctum procedere, nunquamque operari nisi *in quantum*
est in actu saltem imperfecto; Hinc Deus homini, de
se prorsus impotenti, prius ordinariè dat gratiam
(v. g. ad pænitendum) inspirantem cogitationes ac vo-
litiones sanctas & bonas, imperfectas tamen & pas-
sim non deliberatas; quibus elicitis, potentia fit in
actu, proinde & potens perfectius operari; gratia hæc
possibilitatis duos habet effectus, *unum* perfectitate rei,
quia motio cui correspondet potentiam esse motam
(*motio* enim & *motum* esse, ut *fieri* & *factum* esse ut do-
cet S. T. I. p. q. 45. art. 2. sunt correlativa); Unde
ad hunc effectum gratia illa efficax est; *alterum* habet
effectum perfectitate divinæ intentionis, quâ vult Deus
peccatorem perfectè libereque pænitere, & ad hunc effe-
ctum perfectum potentiam reddit in sua linea proximè
& expeditè potentem, est enim potentia in actu priori
ut Creatura in Linea agentis *secundi* agere valeat actum
perfectum: Hanc potentiam ad actum perfectum,
homo ex Omissione, negligentia vel malitia ad actum
non reducit, & sic gratia ex Dei intentione data ut
homo plene possit operari effectui conversionis caret,
& ità ei *resistitur* sæpè, illa *abjicitur*, eaque homo *abu-*
titur, in quantum ex liberâ hominis voluntate carere

effectu conversionis à Deo summè desiderato & principaliter intento ; quia ideo *possibilitatis* gratiam confert ut homo perfectè possit pænitere & de facto pæniteat, nisi *suâ culpâ* illam rejiciat.

Nec putes potentiam frustraneam quæ ad actum non reducitur. Illius enim axiomatis quinque explanationes dat S. Thomas in *Tabula Aurea* verbo *potentia* n. § 1. . . . videndas. Deinde, quod frustretur actu, non Deo, non gratiæ tribuendum, sed pravi voluntati aut negligenti, quæ subtractionem (prius, saltem in genere *causæ materialis*,) gratiæ ulterioris promeruit : sic de *Adamo & Angelis* peccantibus dicitur verè, quod *peccatum præcessit in animo*. 1. p. q. 94. art. V. ad 5. subtractionemque gratiæ tam sufficientis quam efficacis promeruisse ; culpa ergo est hominis, non Dei, quod actus non eliciatur perfectus actualis pænitentia.

Sic resistendo gratiæ *possibilitatis*, eâ *abutendo*, eamque *abjiciendo* meretur privari gratiâ efficaci, idque sua culpa ; unde hoc sensu solo dicitur, hominem posse *abjicere* gratiam efficacem, eâque *abuti*, in quantum peccatum (saltem in animo in genere *causæ materialis*) præcessit ; adeoque carentia utriusque gratiæ homini meritò imputatur.

Pro his duo *Thomistica* recollige principia. 1. De incompatibilitate peccati mortalis & gratiæ Sanctificantis, de introductione unius & alterius expulsionem : Etenim homo pro nullo temporis instante est sine peccato aut gratia, aut cum utroque simul : ergo dicere necesse est, quod eodem *temporis* instante fit unius expulsio & alterius introductio cum prioritate solum Naturæ, & diversarum causarum causalitate mutua, ut in uno genere causæ prior est apertio fenestræ quàm venti ingressus, & in alio prior est venti flatus & ingressus,

gressus, quàm fœnestræ apertio; id hic applica gratiæ actualis *collationi, desertioni, subtractioni, abiectioni, abusui, & resistentiæ*; & ita invenies culpam esse hominis quod utraque gratia actuali privatur.

Secundum est sequela primi: Modum quo labitur peccator tradit S. *Augustinus*; *Diabolus* (inquit) *suggerit, homo consentit, Deus deserit*; Unde Deus *neminem deserit nisi prius deseratur ex Aug. & Trid.* Quod de omni gratiâ proportionaliter intellige. Deus igitur, qui omnes salvos vult; Christus, qui omnes omnino redemit, statuerunt omnibus dare auxilium *possibilitatis* quo naturæ improporcionata supernaturalia opera elicere *possint*, & in collatione hujus auxilii offert præparatum auxilium *efficax*, & reipsa confert nisi priori desit, ad sensum *Tridentini, Augustini, & Thomæ* traditum à *Lemosio* lib. 4. part. 2. c. 4. & 6. ubi n. 78. exemplum ponit familiare: » Papa creat » Episcopum, & in collatione offert & promittit ei » Cardinalatum; hic Episcopatum recusat, & sic » merito privatur Cardinalatu. Ista ergo instantia » rationis distinguenda sunt: 1. Deus dat, aut offert » omnibus auxilium *sine quo non possent* benè agere. » 2. In collatione illius auxilii, quo possunt, offert » auxilium *efficax* quo fieret opus bonum. 3. Homo (ut ex se potest) respuit auxilium *possibilitatis* negligentia aut malitia. 4. In pœnam hujus privatur *efficaci*, & ipsi imputatur ad culpam propterea, quod *efficaci* careat. Ecce qualiter *Augustino-Thomistice* ille nodus, multis perplexus, solvitur.

§. IX.

De gratia *sufficiente* Calvinizavit *Jansenius* :
 Illam omnibus *præparari*, vel à Deo *offerri* negat : *Thomistæ* omnes cum SS. *Augustino*, & *Thomâ* credunt.

XXX. **V**erius putant Theologi *Jansenium* non à *Thomistis*, sed à *Calvinistis* suum hausisse *Systhema*, maxime quoad Gratiam *sufficientem*, quæ dat plenam agendi potentiam, licet actum non det sine ulteriori gratiæ *efficacis* applicatione ; nam

Calvinus in *Antid. Concilii Tridentini* ad Cap. 6. Sess 7. scribit : *motum Spiritûs Sancti sic esse efficacem, ut fidem SEMPER gignat*. Hinc omnem docet gratiam ab actu inseparabilem ; adeoque nullam admittit *sufficientem* gratiam, quæ det potentiam sine actu ; Vel cur *Quesnellus*, *Arnaldus* &c. *Calvinum* cum *Jansenio* ad sensum, quem Catholicum fingunt & Thomisticum, non reduxerunt ? Utriusque enim, cum eadem sint verba, æque extortum illum sensum patiuntur Thomisticum.

Addit *Calvinus* lib. 2. *Instit.* cap. 3. §. X. Gratiam nobis OBLATAM, actum non producentem (quæ Thomisticè sufficiens est) Somnium esse Catholicorum, quod (inquit) motum nobis OFFERRE SOMNIENT, qui mediam electionem, seu potentiæ indifferentis libertatem, nobis relinquat. Adjungit : Gratiam Voluntatem movere, non qualiter multis sæculis traditum est & CREDITUM, ut nostræ postea sit electionis motioni aut obtemperare, aut refragari ; Sed illam efficaciter afficiendo &c. Sic *Jansenius* traditam à Scholasticis,

&

& creditam à *Fidelibus* libertatem, & Gratiam sufficientem, potentiam sine actu, ad quem principaliter datur, expeditè constituentem, refutat.

Calvinus ubi suprà in *Antid.* cum *Iansenio* distinxit ex *Augustino* auxilium quo, & sine quo non, & ut *Iansenius*, concludit: *Adamum* ante lapsum respuisse gratiam; post lapsum verò, *Neminem OBLATAM Dei gratiam respuere*, quod eodem modo, quo *Iansenius*, ex *Augustino* probare prætendit:

Calvinus lib. 3. de libero arbitrio pag. 166. *Pelagianum* appellat auxilium sufficiens, quod potentiam dat, & non actum; Et *Iansenius* lib. 3. de Gratia Christi, cap. 1. *Auxilium possibilitatis*, & non actionis pariter rejicit.

Quod Gratiam Thomisticè sufficientem verbis illis rejecerit *Calvinus*, patet 1mo. quia Molinisticè sufficiens nota tunc non fuit, aut excogitata. — 2do. Quia de illa ejus expressè loquuntur Discipuli. *Paræus* de Grat. & lib. arb. lib. 2. lect. 12. dicit: *Ad conversionem NULLA motio, aut gratia potest dici sufficiens, nisi quæ eandem efficit.* Hinc Synodus Calvinistica Dordrecht. in Hollandiâ pag. 746. ait: *Distinctio gratiæ sufficientis, & efficacis admitti non debet; eamque ut Pelagianam, Papisticam, & Hereticam rejicit.*

Paulus Ferrier Metensis, *Calvini* discipulus, *Orthod.* cap. 13. scribit: *Nulla est gratia verè sufficiens, quæ non sit efficax, & efficiens.* Et *dn Moulin* in *Enucleat.* pag. 320. & 337. *Nemo potest dari toto orbe, qui per gratiam, quæ nunquam producit effectum ad quem datur (hæc non est Molina) sufficientem servatus est.* *Salman-ticenses* tom 5. pag. 519. *Molineum* citant dicentem: *Pessimum quod in Opinionibus Catholicorum reperio, est gratia ista sufficiens &c.*

Gratiæ Thomisticè sufficientis inimicos esse Calvinis-

stas, fusè demonstrant *Cabrera* 3. p. q. 18. art. 4. Disp. 6. Dub. 3. *Zumel* Disp. 16. de Auxilio efficaci & sufficiente Sect. 1. *Duvallius* tom. 1. tract. de Gratia q. 5. art. 1. *Lemos*, cæterique Thomistæ. Idem de Iansenistis probant præfati, constatque ex Iansenii & Discipulorum relatis dictis. Quare in quorundam *Duacensium* Epistolis & Thesibus legitur; quod gratia sufficiens THOMISTARUM stulta sit . . . Undè credimus quod ex Sacra Theologia ejici debet. Hinc eam monstruosam, gratiam damnationis &c. appellant. Cur ergo fingunt se sensu Catholico illam admittere? An non eodem jure diceret Calvinista: Sensu Catholico admitto Christum esse in Eucharistia, licet id revera neget? Unde Iansenius lib. 2. de Grat. Salv. cap. 3. » Quærere an sine auxilio efficaci lapsus POSSIT operari est ut insane mentis quæstio, An cæcus oculis possit cernere, aut fractis tibiis possit ambulare sine medicinis » Dementis igitur est dicere, quod per gratiam Thomisticè sufficientem homo agere possit, cum sola efficax det potentiam, ut putat cum suis Sectatoribus Iansenius.

Hanc Gratiam Thomisticè sufficientem omnibus à Deo sincerè preparari & offerri, tanquam fide certum, tenent unanimiter Thomistæ, ut *Gonetus* de Reprob. disp. 5. art. 6. testatur: Sic *Bannez* 1. p. q. 23. art. 3. *Nugno* 3. p. q. 86. *Ledesma* de Auxiliis art. 15. & 16. *Medina* 1. 2. q. 109. *Zumel* ibid. art. 8. *Lorca* de Gratia Disp. 7. *Cabrera* ubi suprà Dub. 4. *Lemos*, *Alvarez*, *Salmanticenses*, *Ferre*, *Reginaldus*, *Seville*, & quotquot de hac re scripserunt; sed & *Sylvius* 1. 2. q. 111, art. 3. Quæsito 4. id expresse tradit: Undè patet *Pseudo-Censuram* IV. *Duacensium* (jam proscriptam) inculpabilem malitiose vel ignoranter accusasse.

XXXI. Id constanter asserit *S. Augustinus* lib. 3. de lib. Arb. cap. 19. Nulli (inquit) hominum ablatum est scire,

scire, utiliter querere, quod inutiliter ignorat
nam subvenit ille, qui nec errat dum sublevat, nec la-
borat Non tibi deputatur ad Culpam, quod pe-
nitens ignoras, sed quod negligis querere & quod
Deum sanare volentem contemnis. Et lib. *Retract.* cap.
 8. ac lib. de *Nat. & Grat.* cap. 67. idem repetit. Nec
 putes cum *Paræo* Calvinista lib. 2. de *lib. Arb.* cap. 5.
 & cum *Iansenistis*, quod solum ante Episcopatum præ-
 fata scripserit S. Doctor; nam duos textus ultimo jam
 loco citatos longè post Episcopatum scripsit. Locis ex
lib. Retract. & de *Nat. & Gratia* mox citatis.

Insuper tract. 1. in *Joannem*, ad illa verba: *In ipso*
vita erat &c. rationem cur homo oblatam non perci-
 pit gratia lucem ipsi præsentem, eleganter reddit, quod
 ut cæco in Sole præsens est Sol, sed ille *Soli absens*
est: sic peccator cæcus est corde: præsens est sapientia,
 sed cum cæco præsens est, oculis ejus absens est; sed quia
 ipse ab illa absens est. Quo exemplo Solis utitur S.
Thomas ad idem 3. cont. *Gentes* cap. 159. ut probet,
 quod soli illi gratiâ privantur, qui in seipsis gratia im-
 pedimenta præstant, nam paratus est Deus OMNIBUS
 gratiam dare, qui vult omnes salvos fieri &c. Undè
Augustinus tract. 2. ad illa verba: *In mundo erat*, pro-
 sequitur: *Ecce nunquam recedit Opus est ut tu*
non recedas ab eo, qui nusquam à te recedit; opus est ut
tu non deferas, ut non deferaris &c. Et tract. 53.
Quare non poterant credere, si, cum Isaia, à me qua-
ratur, citò respondeo, QUIA nolebant. Addit S. Pro-
 sper de *Vocat. Gent.* cap. 18. *Qui non veniunt, suâ per-*
tinaciâ reluctantur.

SS. *Augustinum* & *Prosperum* semper sequitur S.
Thomas, assignatque ipsiusmet hominis, non verò
 Dei, causam esse, & culpam, quod non convertatur,
 aut præceptum implere non valeat, 3. cont. *Gent.* ubi

suprà (Ad *Hebr.* 12. lect. 3. in 1. dist. 46. q. 1. art. 1.) in Cap. 1. Joan. lect. 5. ad illa Verba: *Deus illuminat &c* ait: Ostendit Evangelista quod defectus cognitionis & potestatis non sit ex parte Dei, sed quod sit ex parte hominum. Probat primum ex divinae lucis efficacia, quia illuminat omnem hominem &c. Ex ejusdem praesentia, quia in mundo erat, & ex ipsius lucis evidentia: **MUNDUS PER IPSUM FACTUS EST.** Hinc in Cap. XI addit: *Non infundit Deus gratiam, quia in Nobis est aliquid gratiae repugnans . . . quia nos à Deo recedimus, IDEO gratiam suam Nobis subtrahit.*

Ecce universalem gratiam, quam ad omnes omnino homines Scriptura, Patres & Theologi extendunt: Ecce causa, quam assignant, non receptionis gratiae in omnibus, est ex parte hominum, non vero Dei, qui cunctis gratiam preparat, serioque offert; adeoque nemini denegat non ponenti in se obicem, quod gratiae effectus est, ut ait S. Thomas ad *Hebr.* ubi suprà; qui enim sincerè offert aliquid, & deceptionis est incapax, denegare dici non potest.

Hoc ita à Theologis, maximè Thomistis, stabilito; inter alios Scholasticae subintrant concertationes: An Gratia solùm remote sufficiens, an proximè talis, Omnibus intrinsecè an solùm extrinsecè conferatur &c. Hæ sunt Scholarum Opiniones, & ideo, iis omissis, ex Iansenii verbis solùm prima, quoad justos, assertio damnatur, omissis verbis ejus de infidelibus, peccatoribus, excaecatis &c.

At Gratiam Omnibus remotè, vel proximè OFFERRI, contra Thomistas id fide credentes, operosè probare nititur Iansenius cum Luthero Assert. art. 36. *Calvino* lib. 3. *Instit.* cap. 3. & sequacibus. Titulus sui Capituli XI. lib. 3. de *Grat. Salv.* pag. 126. est: *Infide-*
les

les carent omni gratiâ sufficiente tam proximâ, quàm remotâ, & omnibus principiis ejus. Contrarium (addit pag. 132. lit. D.) mirabili profecto exorbitate SCHOLASTICI (nonne tales sunt Thomistæ?) docuerunt, sed, ex Augustino, nullam omnino habent Infideles gratiam, quâ vel benè vivere POSSINT, vel naturalem legem servare, vel peccata vitare. Undè consequenter docet, Omnia opera Infidelium esse peccata, licet id antea fuerit in Bajo damnatum propositione suâ 25. 40. &c.; quodque gratia fidei sit prima quæ datur fusè ibi tractat, & ex ipso damnatus Quesnellus prop. . . .

Cap. V. §. ex his, & cap. VI. & XXI. idem de Judeis omnibus, paucis exceptis, Patriarchis &c. asserit. Cap. autem VI. pag. 126. col. 2. lit. B. ait: Profecto nihil aliud fuisse testamentum vetus, perspicuum est, quàm quandam COMÆDIAM, quæ non tam propter seipsam, quàm propter id, cui præfigurandum serviebat.

Titulus Cap. X. pag. 124. est: Excæcati & obdurati carent gratiâ sufficiente, quâ videant, & moveantur ad bonum. Et cap. XI. pag. 128. col. 1. inquit: Ante fidem Augustinus NULLAM OMNINO gratiam, sive EFFICACEM, sive SUFFICIENTEM, ad quidquam boni operandum, in Infidelibus novit. Denuò de ipsis justis conantibus id docuit propositione primâ damnatâ, ut suprâ cap. I. §. V. n. XXI. ostensum est.

Nec conformiter ad sua principia aliter discurrere poterat Iansenius: tum quia Voluntatem Dei antecedentem nil gratiæ causare docuit; tum etiam, quia aliam non agnovit in natura lapsa gratiam nisi efficacem, quam homines sæpius ex sua culpa non habent, nec illi habuerunt; aliàs pæniterent omnes, & converterentur, seu potius non caderent.

Hinc quis non delirans, aut contumeliosus nullam esse differentiam asseret Thomistas inter & Iansenium,
aut

aut illos huic *ut ovum ovo* similes? Inter ipsos *Thomistas*, & alios etiam *Theologos*, aliqui dicunt gratiam *sufficientem intrinsecè* recipi; alii *de proxima*, alii *de remota* loquuntur; alii verò Omnibus à Deo *preparari & offerri* asserunt, sed in nolentibus intrinsecè recipi negant; quia licet *lux in tenebris luceat*, *tenebræ tamen eam non comprehendunt*, ut *S. Augustinus*, ubi suprà, ex Evangelio docet: Diversitas hæc *opinionum* est, non *fidei*; imò, meo exiguo iudicio, non tanti est momenti: sive enim gratia *sufficiens* seriò *offeratur*, sive *intrinsecè* recipiatur, æquè culpabilis erit, qui resistendo ponit obstaculum; illi quippe cui *offeritur*, ob voluntarium in *causa personali* meritò imputatur omissio; quia illius est culpa, quod non acceperit *oblatam* aut ulteriorem gratiam intrinsecam non receperit. Undè *per malum velle amisit bonum posse*, ut loquitur *Augustinus*.

Exemplo id declaratur: Duo homines ob necessaria debita incarcerantur; accedit vir quidam misericors, & uni *offert* summam pecuniæ sufficientem ad solvendum debitum; sed hic dictam summam non vult recipere; *offert* alteri, qui summam in manu recipit, sed mox projicit per fenestram: Ex carcere non liberari par utriusque est culpa: Ergò idem dicendum erit de illo cui *offeritur* Gratia Christi sufficiens, quam recipere non vult, ac de altero recipiente quidem, sed uti renuente, ac à se contemptibiliter projiciente: Nonnè uterque est æque culpabilis? At in casu *Fansenii*, *Lutheri*, & *Calvini*, Deus homini, etiam *justo*, nihil auxilii *offert*, *preparat*, aut *confert*. Non gratiam *sufficientem*, illam quippè negant: Non *efficacem*, alioquin absolute necessario operarentur, cùm juxta illos Gratia *efficax* potentiam det, simul & *actum*. In meridie ergo cæcutiunt, qui illorum errorem *Thomistis*,

His, cum cæteris *Catholicis* Theologis in punctis decisis hinc concordibus, tribuere non cessant.

§. X.

Resolutio Dubii, de *Sensu à Iansenio intento*, ex *S. Thomâ* probatur.

Dubitatur.

An liceat *opinari*, quod quinque *Iansenii* Propositiones, ex libro cui titulus -*Augustinus*- excerptæ, in ipsiusmet *Iansenii* *Sensu* non sint merito damnatæ? Seu an pertinaciter id affirmantes ab *Hæresi formali* jam excusari possint?

XXXII. **P**lerique hâc de re multa scripserunt; Verum paucioribus, clarioribusque verbis quæstionem decidit *Angelicus Doctor* 1. p. q. 32. art. 4. ubi quærit: *An liceat contrariè opinari de Notionibus divinis?* Et resolvit ut sequitur.

» Resp. dicendum, quod ad fidem pertinet aliquid
» **DUPLICITER**; uno modo **DIRECTE**, sicut ea,
» quæ sunt nobis **PRINCIPALITER** divinitus tradita,
» ut Deum esse trinum & unum; Filium Dei esse incar-
» natum, & hujusmodi; & circa hæc opinari falsum,
» hoc ipso inducit *Hæresim*, maxime si pertinacia ad-
» jungatur. **INDIRECTE** vero ad fidem pertinent ea,
» ex quibus consequitur aliquid **CONTRARIUM** fi-
» dei; sicut si quis diceret **SAMUELEM** non fuisse
» filium **HELCANÆ**: Ex hoc enim sequitur Scriptu-
» ram divinam esse falsam, » quæ id affirmat 1. Reg. 1.

» Circa hujusmodi ergo (*ad fidem indirectè spectan-*
» *tia*) absque periculo *Hæresis*, aliquis falsum potest
» opinari antequam consideretur, vel determinatum sit,
» quod ex hoc **SEQUITUR** aliquid contrarium fidei,

» & maxime si non PERTINACITER adhæreat. Sed
 » postquam manifestum est, & præcipue si sit per Ec-
 » clesiam determinatum, quod ex hoc sequitur aliquid
 » contrarium fidei, in hoc errare non esset absque HÆ-
 » RESI. Et propter hoc multa nunc reputantur Hæ-
 » retica, quæ prius non reputabantur, propter hoc,
 » quod nunc est magis manifestum quid ex eis sequa-
 » tur. Sic igitur dicendum, quod circa NOTIONES
 » (*divinas*) aliqui absque periculo hæresis contrarie
 » sunt opinati, non intendentes sustinere aliquid con-
 » trarium fidei: Sed si quis falsum opinaretur circa
 » NOTIONES, considerans, quod ex hoc sequatur
 » aliquid contrarium fidei in HÆRESIN laberetur. »
 Et per hoc patet Responsio ad objecta *sibi argumenta*.

Hanc eandem doctrinam 2. 2. q. XI. art. 2. aliisque
 in locis in *Tabula Aurea* verbo *Fides* n. 19. citatis, con-
 stanter, universaliterque tradit *S. Doctor* ibidem viden-
 dus cum *Cajetano*, & egregio Commentatore *Porrecta*:
 Ex qua doctrina luculenter patet

1mo. Quod ante Ecclesiæ determinationem, circa
 ea quæ *indirectè* pertinent ad res fidei errare quis possit
 absque hæresi, modo absit pertinacia, & animo pa-
 ratus sit ea credere cum fuerint finaliter determinata,
 ut quibusdam etiam Ecclesiæ *Doctoribus* contigit. Vide
 ibi ad 3um argumentum.

2do. Quod *Hæresis importat corruptionem fidei* Chri-
 stianæ; hoc fit *indirectè* & *secundariò*, cum aliquid as-
 seritur, quod sequatur corruptio alicujus articuli, *dire-*
ctè & *principaliter* credendi: v. g. Si quis Christum
 hominem esse negaret, *directè* Hæreticus esset; at si hoc
 crederet cum *Monothelitis*, cum illisque negaret in
 Christo *duplicem Voluntatem*, *increatam* ut Deus est, &
creatam ut homo est, inevitabiliter sequitur, quod *Chri-*
stus Deus & homo non esset, cum omnis natura intel-
 lectualis

lectualis sit volitiva; quisquis ergo *duplicem* Voluntatem in Christo obstinate negaret, convinceretur quod *duplicem* naturam, divinam & humanam, pariter negaret, quod est *secundario* & *indirectè* corrumpere *principalem* articulum, quo *directè* credimus Christum Deum esse, & verum hominem. Hæc S. Doctor in Corp. art. 2. Vide *Sylvium* ibi ex S. Thoma 1. Corinth. c. XI. lect. 4.

3tio. Quod nedum *res* per *verba* significata ad fidem spectent; sed etiam ipsa *verba*, & *Expositiones* doctrinæ, quæ ad credendas *res* pertinent, aut *res* sunt, pariter credendæ; non secundum se, sed ut ad finem profitendi fidem tendunt; quo pacto *confessio* externa est *actus* fidei ex q. 3. art. 1. Et ideo, si sit *inordinata locutio* circa ea quæ sunt fidei, sequi potest ex hoc corruptio fidei ex S. Hieronymo Gal. 5. Per *verba* ergo quæ quis loquitur (aut scribit) suam fidem profitetur, aut negat, dum *aliter* exponere *sacram scripturam*, quam *Spiritus Sanctus* efflagitat, qui ad hoc *expositionem* (seu *verba*) *Sacra Scriptura* retorquet, quod contrariatur ei, quod est per *Spiritum Sanctum* revelatum. Et Idem de Ecclesiæ definitionibus omninò judicandum. Undè S. Leo epist. ad Procerum dicit, quod inimici Crucis Christi, seu Hæretici, omnibus *FACTIS*, & *VERBIS* nostris insidiantur, ut si ullam illis, vel tenuem occasionem demus nos; Nestoriano (vel Janseniano) *SENSUI* (nota) etiam congruere mentiantur. 2. 2. q. XI. art. 2. ad 2. Sic loqui liceat de Quesnello, & sequacibus, qui *factis*, & *verbis* Ecclesiæ & Thomistarum insidiantur doctrinæ, cuius *sensui* suam congruere splendide mentiuntur, ut suprà ostensum est.

4to. Quod dissentire rebus ad fidem non pertinentibus, in *Geometricalibus*, & huiusmodi, vel ipsis, quæ *indirectè* etiam spectant ad fidem, quærendo

ver-

veritatem ante determinationem Ecclesiæ, *Hæreticum* non facit; dummodo quis paratus sit corrigi, cum veritas quoad nos manifestata, & decisa fuerit: *Postquam autem Authoritate universalis Ecclesiæ punctum esset determinatum, si quis tali ordinationi PERTINACITER* repugnaret, *Hæreticus* dissentiens censeretur. *Quæ quidem Authoritas* (universalis Ecclesiæ ad finaliter determinandum) *principaliter residet in Summo Pontifice*, ex c. 24. & S. Hieronymo de Symbolo ad Damasum . . . *contra* *cujus* (Successoris Petri) *Authoritatem*, *nec Hieronymus, nec Augustinus* (dissentientes ut argumentum prætendebat) *nec aliquis Sacrorum Doctorum suam sententiam defendit*, *nec Cyprianus* de Hæreticis rebaptizandis, ut hîc ad 3. probat *Sylvius*

XXXIII. Ex hac Angelicâ doctrinâ, quam Scholarum Catholicarum sequuntur Theologi, infertur imo. *Jansenium* Hæreticum non fuisse, etsi circa pertinentia ad fidem erraverit; damnationi enim sui *Operis, & Propositionum* non supervixit. Et prætereâ lib. 4. de *Grat. Salv.* in fine pag. 202. col. 2. lit. B. ac in ultimo suo testamento 6. Maji 1638. Pseudo-ejus *Augustino* præfixo, Ecclesiæ, adeoque & Summi Pontificis, *cujus infallibilem authoritatem docuit ad Cap. 22. Luca*, correctioni cuncta sua dicta, & scripta humiliter submitit; proindeque errans hæreticus non est censendus, utpote cui, ut supponi debet, abfuit pertinacia.

Sequitur 2do. omnes, qui post solemnes tot Romanorum Pontificum condemnationes in omni orthodoxa Regione agnitas, & acceptatas, ejus doctrinam pertinaciter tuentur, Decisionibusque factis nolunt acquiescere, *Hæreticos formales*, & Ecclesiæ rebelles censendos esse, utque tales tractandos, quippe qui privato Hæretico Spiritu ducti, Intellectum in obsequium

quium fidei, Christi, ejusque in terris Vicariū captivare renuunt; nec *resipiscunt à Diaboli laqueis, à quo captivi tenentur ad ipsius voluntatem.* 2. Tim. 2. v. 26. *Non habentes fidem, & bonam Conscientiam, quam per inobedientiam repellentes circa fidem naufragaverunt; à Deo, ob suam culpam, deserti, quia illum prius deseruerunt, non devitantes prophanas vocum Novitates, & oppositiones falsi Nominis scientiæ, quam promittentes, circa fidem exciderunt.* 1. Tim. 6. v. 20. *Sed ducuntur variis desideriis, semper discentes, & nunquam ad scientiam veritatis pervenientes . . ., resistentes veritati, homines corrupti Mente, reprobi circa fidem: Quemadmodum enim JANNES & MAMBRES restiterunt Moysi, ita & hi Christi Vicario, & Veritatibus decisis; Sed ultra non proficient; insipientia enim eorum manifesta erit omnibus, sicut & illorum (Janis & Mambris) fuit* 2. Tim. 3. à v. 5. Tales futuros prædixit S. Paulus, quos nos, proh dolor! in novissimis diebus cernimus, habentes speciem quidem pietatis, virtutem autem ejus abnegantes &c. — Hinc pariter famosus Conscientiæ casus Thomisticè resolvitur, cujus contrariam Resolutionem cum S. Thomâ justissimè damnavit Clemens XI. An. 1705.

Sequitur 3tio ipsamet Librorum, Propositionum, Dogmatum, & Assertionum verba, voces, expressiones, expositiones &c. quibus sensus eorum Catholicus, vel Hæreticus exprimitur, ad fidem indirectè, & secundariò spectare, quoties aliquid fidei consonum, vel dissonum, aut aliquis principalis fidei articulus inde necessariò adstruitur, vel corrumpitur; licet enim Voces absolutè, & Phrases undè sumptæ ad fidem non pertineant, sed ad Rempublicam rebus nomina imponentem, & ad Rhetores aut Grammaticos voces ordinantes; quatenus tamen ad rem fidei exprimendam

*C*adunt tendunt *res sunt ad fidem pertinentes* ; proindeque ut sic, *connexivè, indirectè, virtualiter & secundariò ad minus*, sub finalis Decisionis Ecclesiasticæ Spherâ cadunt, utpote, indirectè à Deo sic revelatæ.

Porro, quod *canis Tobia caudam* habuerit, quod *Isaac filius fuerit Abrahæ, & Samuel Helcanæ*, ac centena similia *facta* in Scriptura Sacra, & Ecclesiæ Decisionibus inserta, in se, *absolute & precisivè* parvi sunt momenti, an vera an falsa sint; ut tamen, si falsa forent, inferunt Scripturam Sacram falsum continere, aut Ecclesiæ Decisiones fallere, *indirectè* saltem ad fidem spectant, & ceû indirectè, & *secundariò ad minus* revelata agnoscuntur; & consequenter, qui simili *facto* scienter, & contumaciter dissentit, in re ad fidem spectante errat, atque *Hereticus censetur*, ut *S. Thomas* affirmat.

Hac unicâ *S. Thomæ* distinctione, in terram cadit quidquid tot in voluminibus de *facto Janseniano* ejus collegerunt Defensores: Dum namque objiciunt, Ecclesiam, Concilia, & Pontifices in quæstionibus *Facti* fallibiles esse, & nonnunquam decipi, distinguendum est, de *factis* ad fidem non spectantibus, *Geometricalibus, personalibus*, à testimoniis hominum dependentibus &c. & sic conceditur: De *factis dogmaticis* corruptionem fidei, aut ædificationem inferentibus, indirectè & virtualiter revelatis, ut ad fidei conservationem tendentibus; & de his constanter *negandum* est Ecclesiam, Romanos Pontifices, ut talia decidentes, aut Concilia approbata falli, vel decipi posse; eò quod indè sequeretur totam Ecclesiam in rebus ad fidem spectantibus posse errare, ut ex *S. Thomâ* præmissum est: quare *factum* hoc Dogmaticum ab ipso *jure* omnino inseparabile est; Tale fuit *factum* de Doctrina & sensu *Arii*, quod separare satagit *Eusebius Nicomeden-
densis*

denſis & alii apud *Binnium* in *Fragm. Concilii Nicæni*.

Tale eſt *factum Fanſenianum* de ſenſu libri ejus, & propoſitionum, ut ex ſuo *Libro ſunt excerptæ*; cum enim poſt plurium annorum diſcuſſionem, maturumque Examen id definiverint Romani *Pontifices*, idque tota Eccleſia, paucis *Fanſenii* exceptis Diſcipulis, credat, & acceptet, ſequitur illud ad fidem *indirectè* ſaltem ſpectare, adeoque ut ſic revelatum haberi, nè dicere cogamur *Universalem eccleſiam*, cum ſuo Capite Chriſti Vicario, turpiter erraſſe, & etiamnum errare; quod *directè* corrumpit *principalem*, & *nonum* Symboli Apoſtolorum *Articulum*, quo *Sanctam Eccleſiam Catholicam* immaculatam, & infallibilem eſſe credimus: Quemadmodum, ſi quis dicat *Samuelem* non eſſe filium *Helcanæ*, ſequitur, Sacram Scripturam falſum continere: Ut enim hoc *immediate*, ita & illud *mediate* ſaltem, & *indirectè* eſt in Scripturis & Symboli *nono Articulo* revelatum; adeoque poſt determinationem diſſentiens, pertinax fieret *Hæreticus*.

XXXIV. Addere liceat, Eccleſiam fruſtra damnâſſe, vel approbâſſe propoſitiones, niſi ſenſum ab *Authoribus intentum*, in verbis eorum expreſſum damnâſſet, vel approbaſſet; Undè in Hæreſum damnatione, & Catholicæ doctrinæ approbatione, vel exprimitur, vel ſubintelligitur ſenſus Authoris in ejus verbis expreſſis damnatio, aut approbatio; alioquin nuda verba ſine eorum ſenſu damnarentur, vel approbarentur; proindeque ſenſus verborum *Hæreſiarcharum* omnium bonus eſſe poſſet, ac ſanus: Et ſenſus verborum S. Scripturæ, & Decisionum Eccleſiæ malus, & improbus. Sic legitur eaſdem Aſſertiones, juxta *diverſum ſenſum* proferentium, approbatas ſimul, & improbatas fuiſſe: Sic aliquæ *Baji & Fanſenii* aſſertiones (v. g. *omnia opera*

Infidelium sunt peccata) in sensu eorum proscriptæ sunt, & in sensu S. Augustini sunt catholicæ. Unde effugium ad *Factum de Jansenii sensu*, ut incerto, omnium liberat errantium sensum, si de eo nequeat infallibiliter judicare Ecclesia, ut Capite superiori n. XLVI. etiam ex ipso Jansenio suggestum est.

Cum his componit S. Thomas 2. 2. q. 1. art 7. novos non condi fidei articulos, neque novas fieri revelationes, totam Ecclesiam concernentes, præter puncta Apostolis tradita, ab illisque ad Nos descendentia: Ecclesia enim *Symbolum fidei* condens, aut insurgentes *Hereses* damnans, Fidelibus unice explicat, ac manifestat, quod ab initio Apostolis fuerit revelatum, ab illisque Christi Fidelibus traditum, quodque Christus *Petri* Successoribus explicandum commisit ac determinandum.

Denique ex hoc solo puncto evidenter colligitur S. Thomæ & Thomistarum doctrinam à Jansenistarum hæresi essentialiter differre; cum hi obstinatè negent quinque Propositionum sensum, à Jansenio in suo libro intentum, ac expressum, ut rem ullo modo ad fidem spectantem damnari posse; quod tamen ex S. Thomâ ad fidem indirectè saltem spectare non dubitant Thomistæ, sed id fieri posse, & re ipsa factum, fide divinâ credunt; sicut è converso sensum SS. Augustini & Thomæ fide Catholicâ definibilem esse sustinent, quidquid in contrâ olim ac nuper dixerant Molina Patroni videntes, Romanos judices sensum à Molina in suis assertionibus intentum plenissimè rejecisse; imò non temerè suspicaretur, qui crederet hoc motivo ductum fuisse Patrem la Croix ad deferendam S. Thomæ distinctionem manifestam, & amplectendam novam ut numero sequente dicetur. Sic principia certa & stabilita evertere oportet ut unus salvetur novus à Molina
sensus

sensus inventus & intentus, tametsi *Iansenismo* id plurimum conducat: sic pro occasionibus & circumstantiis diversis *prævisis*, nunc hoc, nunc illud ad libitum asserere exigit *Molinæ* defensio. Examinemus quæ scribit de sensu *Iansenii*, Pater *la Croix* in suum *Bussembaum* (*Laxismi Patronum* notum) nimis proclivisset plus æquo indulgentior. —

Sed prius Suspicionis adducitur fundamentum: dum *Molina* in sensu ab eo intento damnandus credebatur, & SS. *Augustini* & *Thomæ* sensus definiendus, *Societas Jesu* in libello supplici *Paulo V.* porrecto, audacter dixit: *Papam* in hoc fallibilem esse; hinc in *Hispania* iteretas *Theses* ediderunt *Molinistæ*, quod de fide non est hunc numero *Papam*, exempli gratiâ, *Clementem VIII.* esse verum *Papam*. Authores Assertionis, eorum nomina, diem & locum, pœnam Carceris, insinceram Retractationem, calumniam in *Bannezium* &c. exactè refert *M. Serry* in *Hist. de Aux. lib. 2. à pag. 277. cap. 29. & 30. ad pag. 288.* Mortuo autem *Clemente VIII.* (cum jam *Molinistis* nocere non posset) & *Paulo V.* definitionem causæ contra *Molinam* resolvante, An. 1606. die 4. Jan. *Barcinone* subscribente *P. Raphaele Gueran*, *Soc. Jesu* Conclusio VII. fuit: *De fide debebamus (nota) credere Clementem VIII. fuisse ritè electum ac verum Pontificem. Certitudine vero Morali Paulum V. esse verum Pontificem.* Quis non videt ridiculam contrapositionem: sed damnare *Molinam* decrevit *Paulus V.* quod mortel præventus *Clemens* efficere non potuit; Unde hunc verum fuisse *Papam de fide* esse nocere non potuit; *Paulus* vero non ita. — Nonne meritò quis putaret modernos Sectatores *Iansenii* in hac *Molinistarum* schola didicisse Pontificiæ Authoritatis despectum & artes, nisi quod hi minus constanter pro tempore & loco.

XXXV. Nobis placere nequit quod præmisit Pater *la Croix Soc. Jesu* ad Bullam *Innocentii X. Jansenium* damnantis, tom. . à pag. 37 in *Questione Prodroma*, ubi quærit: Quo gradu certitudinis, quovè genere fidei, credendum sit Propositiones Jansenio tribui solitas, in sensu Authoris damnatas fuisse? Post plures enim distinctiones, non omnino in se falsas, concludit (quod falsum omnino arbitramur, & contra præmissam inconcusfam *S. Thomæ* doctrinam) sensum Authoris connexum quidem esse cum fide, non tamen fide propriè credendum, quia non revelatum; unde infert assensum, quem Ecclesiæ decisioni de sensu Jansenii præbemus, non esse propter *Dei Authoritatem revelantis*, Ecclesiam esse infallibilem, sed potius propter connexionem cum revelato. Id verò (addit) quod connexum est cum revelato, non est fidei divine propriè dictæ . . . nec adhuc Theologica Conclusio est: Undè totum (inquit) certissime pertinet ad solam textuum dogmaticorum interpretationem, & ad fidem latè sumptam, & secundum quid, connexivè &c.

Displicet hîc 1. ejus distinctio inter esse propriè de fide, & esse revelatum; cum enim motivum formale omnis fidei sit revelatio, omne quod est immediatè & directè revelatum, est directè & immediate de fide propriè; & quidquid est indirectè & mediatè de fide, est indirectè & mediatè revelatum propriè. Omitto, quod in Quæsito suggerit, quasi Propositiones Jansenii non essent, per Verba: Jansenio tribui solitas —

Displicet 2. quod asserat Conclusionem Theologicam esse de fide propriè, non vero id quod ut connexum ex revelato sequitur. Quid namque est Conclusio Theologica, nisi quæ sequitur ex assumpto de fide, cum illoque necessariò connectitur? Nonne revelationi mediate seu virtuali innititur Theologia? Repugnantia er-

go nobis proponit dicens: *Conclusionem Theologicam esse propriè de fide, & connexum cum fide ad fidem impropriè duntaxat spectare; cum connexum cum fide sit verè Theologica Conclusio.* ==

Summoperè displicet 3. quod assensum internum de *Sensu Jansenii*, quem Ecclesia sub juramento ad salutem exigit necessarium, dicat solum spectare ad *fidem latè dictam*, ut alii dixerunt (in simili) propositione 23. ab *Innoc. XI.* damnatâ Anno 1679. inter 75. proscriptas de *fidei latè dictæ & improprie, ad justificationem sufficientia*: & insuper, quia non videtur quod *Jansenista* fidem humanam, aut *latè dictam* tanto cum strepitu negarent, aut *silentium respectuosum* cum tali fide incompatible judicarent. Quare, ni plurimum fallor, nimis *Jansenistis* concedit *P. la Croix*, tot distinctionibus rem claram, de paritate ejus quod est *propriè de fide, & quod sive mediatè, sive immediatè revelatum est*, contrâ *S. Thomam*, potius confundens, quàm declarans. Unde reponeret *Jansenista*, quod *P. la Croix* hic sub pallio cooperiat, suggeratque ut verum, quod *Papa sit fallibilis in definiendo sensu SS. Aug. & Thomæ*, utpote factum non revelatum (ut *Jansenii*) nec *Theologica Conclusio*, sed *fidei improprie seu latè dictæ*; quemadmodum scripserunt *Molina Defensores* in *Libello supplici* totius *Societatis Jesu* nomine *Paulo V.* porrecto, apud Magistrum *Serry* pag. . . . & in Scripto recentiori contra *Breve, Demissas preces*, per Emin. *Veintevoglio* frustra præsentato Summo Pontifici.

At dicit *P. la Croix*, si id de fide *proprie dicta* esset, aut revelatum ab initio, definitio Ecclesiæ fieret verbum Dei, ut *Scripturæ Sacræ* fierent. == Sed ille bonus *Pater*, hoc quod (falsum est) esse inconveniens negare debet; nam in sua Schola didicit, ad hoc ut aliquid sit *Scriptura Sacra & Verbum Dei*, non requi-

ritur quod Spiritus Sanctus quoad omnia dictet, sed sufficit si adoptet, prout adoptat quidquid infallibilis sua sponsa in, vel extra Concilium definit: Nos verò illud sequi negamus, cum ad S. *Scripturam*, seu verbum Dei, *singulos apices* dictari à *Spiritu Sancto*, necessarium judicemus; non vero ad decisiones Ecclesiæ verificandas sive *juris*, sive *facti* indirectè & mediatè revelatæ sint veritates ab initio, & per Ecclesiam nobis nunc propositæ, ut innumeris exemplis de *Consubstantialitate* filii Dei, de *duplici* in Christo *voluntate* &c. Theologi ubertim probant.

Instat P. *la Croix*: Non est fidei *proprie* dictæ quod solum connectitur cum fide, sed *includitur* in ea; Sensus & interpretatio verborum connectitur quidem cum veritate censuræ; sed non ut *inclusum*, sed ut *connexum*: ergo sensus ab Authore intentus non est fidei *proprie*, nec revelatus.

Sed distinctio *connexi* ab *incluso* in casu videtur non esse ad rem; nam 1. quod cum fide connectitur, in fidei *proprie* præmissa includitur; alioquin ex illa non sequitur, nec cum illa connectitur: & inde negatur *Majoris suppositum* in casu, & *Minoris* pariter.

2. S. *Thomas*; ubi suprà, loquitur de eo quod sequitur ut *connexum* cum fidei articulo, cujus pertinax negatio non est absque Hæresi, & Hæreticum facit, at, nullus fit Hæreticus, nisi qui agit contra fidem *proprie dictam*. ergo ex S. *Thoma* sensus & interpretatio verborum *Authoris* spectat indirectè ad fidem *proprie dictam*, ut *connexus* & *inclusus* in fide *proprie dicta*; proinde distinctio illa, evasio, causæ Ecclesiæ contra *Jansenianos*, noxia, videtur; nec ad aliud deservit, quàm ut *novitas* triumphet, & causa, quam *Patres Societatis* zelo promovent, repugnante S. *Thomâ*, decidat & are-scat; ex dicto enim *Patris la Croix* clarè sequitur, quod

Jan-

Fansenistæ (ut *Quesnellus* & alii, admittentes V. famosas damnatas esse *Hæreticas*, sed non esse *Fansenii* in sensu ab Authore intento) non sunt *Hæretici*, quia juxta eundem Patrem, nihil pertinaciter negant, quod est proprie fidei, aut revelatum, nec etiam *Theologica Conclusio*; adeoque *Constitutio Sancta Unigenitus*, illos *Hæreticos* declarans, inutilis est & injuriosa, quod Soli dicent *Hæretici*.

3. Percontari liceat à R. P. *la Croix* unde illam sumperit doctrinam, novamque Scriptorum reconciliationem de fide proprie & improprie dicta, *revelata* & non *revelata*? Non ex suo *Bussembaum*, quem tueri & illustrare in *Operis frontispicio* profitetur; Applicabitne illam distinctionem suam Pontificum, Conciliorumque decisionibus (v. g. de duplici in Christo voluntate) de quarum revelatione nonnisi post plura ab Apostolis sæcula fideles fuerunt informati? An ideo ad fidem proprie dictam nunc non spectabunt? An inde ab initio non *revelata* credentur? Quomodo dicetur de fide proprie, quod *hic numero Papa sit Christi Vicarius ac S. Petri Successor*. Si ad fidem proprie non sufficit *revelatio mediata*, & *indirecte* ad fidem non spectet, *per se secundo* & *minus principaliter*, quàm præcipua fidei misteria?

Si dicatur, quod ab effectu probetur tales Decisiones fuisse ab initio revelatas, mediate saltem, quia Ecclesia infallibilis sic determinat, cur idem non asseritur de sensu bono & malo *Authoris*, cum eadem infallibili Authoritate definitum sit toties, quod hujus vel illius Scriptoris sensus sit *Hæreticus* aut *Catholicus*? An quia S. *Thomæ* & veterum Theologorum distinctio de fide proprie, *mediata* & *immediata*, *directe* seu *indirecte*, in gratiam *novæ* (*probabilis* fortè dicetur) *Theologiæ*, explodenda est? Absit; Hæc potius eliminari debet à Scholis, nè ut *unius Doctoris* opinio reputetur aut vendatur *probabilis*. Optandum certè foret, quod

sodales zelosi R. Patris *la Croix*, distinctionem illam *novam* falsamque (quantum mihi apparet) cum cæteris laxitatibus, ex P. *Bussembaum* in illo *Opere* adoptatis, omnino deleri curarent, priusquam alii, maxime juvenes, *novitates* imbiberent. At, prudentiores illi filii lucis perspicaciores sunt, quam quod *Thomistico* egeant consilio, aut *vetustâ* doctrina. Tota Res est: Assertiones *Molinae* in sensu ejus intento fuerunt rejectæ.

Unum hoc addendum puto, quod scilicet Defensores *Molinae* in *Congreg. V. de Auxiliis* argumento *Clementis VIII.* responderint, *Definitionem Fidei*, ab Apostolo traditam, *impropriam* esse. Unde recursus eorum ad fidem *improprie* dictam, seu latam, ad justificationem, ad *Authoris sensum* &c. familiaris illis esse videtur, ut *novitates* promant. Quidquid ergo ex suo non procedit *Dictionary* *improprium* esse dicetur: sed cur hanc suam distinctionem de *proprie* & *improprie* non applicuerunt S. *Augustini*, *Chrysostomi*, *Thomæ*, & aliorum *Patrum* dictis? Minus enim irreverenter loquerentur dicentes illos *improprie* fuisse locutos, quam cum *Molina* & *Asserclis* dicere, quod S. *Augustinus* sub caligine constitutus pluribus dederit occasionem errandi; quam quod *Chrysostomus* in *Hæresim* inciderit; quam quod S. *Thomas* neutrum intellexerit &c.

Scrutatus est P. *la Croix* (ad justificandum suum P. *Bussembaum*) Scripta S. *Thomæ* & in illo asserit to. 1. (de *Conscientia* dub. 2. n. 161.) se tres reperisse errores, seu *improbabiles* prorsus *opiniones*. 1. Quod gradus *Levitici* cap. 18. sint jure *naturæ* prohibiti. 2. Valere Sacramentum *Pœnitentiæ* sine dolore prævio. 3. Quod moribundus teneatur confiteri Laico: sed quantum hic in S. *Thomam* calumniosè protulit injuriam demonstrant ex ipso S. *Thoma* ejus genuini *Commentatores* 2. 2. q. 154. art. 9. In *Suppl.* 3. p. q. 54. art. 3. q. 8.

q. 8. art. 2. ad 2. Q. 29. art. 8. Et nominatim *Sylvius* & *Porrecta* videndi, dum ad *Molinisticam* Confessionem pro re nostra properandum sit. Non enim quidquid fingunt *Molinistæ* contra *S. T. & Thomistas* simul est impugnandum, ne ad diversa, ut artificiosè satagunt, nos trahant, ut effugiant ab uno ad aliud medium, & ità pro tunc evadant. —

CAPUT III.

An ipsimet *Molinistæ Thomistas* non vindicaverint ab erroribus *Calvini*, *Baji*, *Iansenii*, *Quesnelli* &c.?

§. I.

Præsupponuntur apud *Iesuitas* ipsos certa, & quæsitum affirmativè resolvitur.

I. Suppono 1. cum ipsis *Molinistis*, *Iansenium* &c. in materia Gratia Dei & creatæ libertatis cum *Calvino* plenè convenire; qui ergo *Thomistas* *Calvino* contrarios probant, id ipsum, juxta ipsos *Molinistas* de *Iansenio* asserere coguntur.

Suppono 2. quod & infra ostendam, *S. Ignatium de Loyola* ex divino mandato, ut ejus Vitæ Scriptores *Iesuitæ* testantur, *Thomismi* professionem & defensionem suis subditis injunxisse; quâ de causâ primi Patres *Societatis Thomisticæ* Scholas frequentabant. Hoc patet ex ipsorum Patrum Societatis Constitutionibus, eorumque Historiæ, maximè de *Auxiliis*, ità apertè referunt. Unde de illis primis dubium esse nequit, vel absurde dicen-

dicendum, S. Patriarcham *Ignatium*, primosque ejus filios *Calvinistas*, *Iansenistas* &c. fuisse.

Suppono 3. ex mutuo partium consensu *Molinam* Novitatis suæ *concordiam*, *triginta annis*, ut ipse pag. 252. Edit. Antvverpiensi scribit, ante illius editionem concepisse. Interea ejus Manuscripta ad plures pervenerunt *Jesuitas*, qui præfatam Novitatem in diversis adoptarunt Regnis, vel potius se illius Inventores jactitarunt, ut *Fonseca* in *Lusitania*, *Lessius* in *Belgio* &c.

Molina pag. 398. suam Gratia & Arbitrii *reconciliationem* à nemine ante ipsum traditam fuisse jactat. Gloriam hanc *Molina* surripuit *Fonseca* IV. Metaph. Sect IX. Illam latuisse antea *Scholasticos*, & per Patres *Societatis* fuisse e tenebris erutam scribunt *Herice* & *Vasquez* 1. p. Disp. 67. cap. 4. Ad miraculum recurrit P. *Avendanno* ajens: Uno eodemque tempore, prælucente (cur non præordinante) Deo, Anno circiter 1566. suscitarunt hanc doctrinam plures in distantibus Orbis partibus; præsertim illi tres *Jesuitæ* *FONSECA*, & *MOLINA* in *Hispania*, & *LESSIUS* in *Belgio*, nulla inter se (Ecce miraculum) communicatione præcedente. An prætenso hoc miraculo mutandum erat divinum præceptum de Doctrinæ *Thomistica* sequela, à S. *Ignatio* filiis suis intimatum? An quia ad libitum hominum divina Omnipotentia nobis, ut ajunt, subjicitur? De his videantur Authores & insigniores utriusque Scholæ Theologi, dum ipse ad meum redeo institutum, quod rem facti, nimirum *Thomismi* à *Ianseniano* &c. distinctionem, præcipuè respicit.

II. Inchoatam per præfatos *Societatis* Patres, contra S. *Ignatii* Constitutiones, & divinum, ut ipsi ajunt, præceptum, Scholæ *Thomistica* desertionem ægrè tulerunt primi *Jesuitæ* *Thomismum* à *Societatis* exordio profitentes, quorum desuper querelæ, & scripta vix reperiun-

periuntur, quia vel temporis incuriâ, aut hominum diligentia perierunt, vel alibi celantur.

Facti tamen probationem dant sequentes *tres* è *Societate Jesu* primi scriptores insignes, quorum Opera supersunt, quamvis rarâ.

Primus est P. *Joannes Bonifacius* in lib. 5. de *Sapiente fructuoso* Epist. 3. ubi contrâ exurgentes novitates, *Sto. Thomæ* contrarias, scribit: » Licuit olim *Scoto*, » licuit olim *Durando* scriptitare nonnulla illis adver- » sa, quæ *S. Thomas* Doctor, & sapiens, & sanctus » scripsit . . . dum veritas jacuit in tenebris, » nec divini hominis (*S. Thomæ*) scripta se satis osten- » derant: Nunc luce rebus allatâ, *Thomam* in Amo- » re, *Thomam* semper habemus in Ore . . . No- » stra vero *Societas* in evolvendo, diligendoque *Thomâ*, » suos esse illis simillimos cupit, qui cum *D. Thomâ*, » non modò mente, sed etiam veste (*Dominicanâ*) » consentiunt . . . Nostros minimè patien- » dum est temerè à *Divo Thomâ Aquinate* dissentire; » Non enim juvenilis mihi unquam probari potuit » audacia eorum (*Novatorum*) qui de rebus suo arbi- » tratu (ut *Molina*) judicant, & *NOVAS* atque inau- » ditas *OPINIONES* introducunt, quæ *Thomæ*, » Thomistis non reclamantibus, quorum valere debet » Authoritas, videbitur esse sententia. Vigeat, vin- » cat, vim suam obtineat, quæ nobis ante oculos, » falsas rerum imagines confidentia, inanitasque con- » stituit, è *Societatis* finibus exterminanda est, arro- » gantiaque pellenda; quæ tamen multos errare co- » git . . . eum, qui à *D. Thomâ* dissentiat, nihil » sentire sentiamus; Opinionum ac Sententiarum » *Thomas* regula esto . . . Quis enim aut tanto » infletur errore, ut *THOMÆ* judicio anteponat » suum, aut ità sibi sit inimicus, ut in eos se (cum » Mo-

» Molinâ) laqueos velit inducere, è quibus Opiniosi
 » pedem non facile possunt explicare, sint vera sanè
 » quæ dicunt, invidiosa etiam, suspectaque sunt:
 » Neque doctrinæ NOVITAS sine magnâ offensione,
 » & iurgiorum mercede contingit.

III. Secundus P. *Henricus Henriquez* Doctor Sal-
 manticensis è *Societate Jesu*, quinquaginta duas ex Mo-
 linæ Concordiâ extractas propositiones prolixo scripto
 confutavit, censuravitque; unde de toto Concor-
 diæ *Molinæ* Libro universim pronunciat: » Licet Au-
 » thor (Molina) admittendus videatur, ut apud Cen-
 » sores fidei se purget de vehementi suspicione, & in-
 » tentione Hæresis *Pelagianæ*, cui sæpè favet, & mo-
 » nitus non desistit; Liber tamen dignus est ut pro-
 » hibeatur, nec enim purgari potest, cum passim in-
 » finitis locis scateat periculosus, & erroneis do-
 » ctrinis &c.

Addit idem P. *Henriquez*: » In illa novâ doctrinâ,
 » quam in præfatâ concordia Author (Molina) sibi ar-
 » rogat, asserit etiam sanctos *Augustinum & Thomam*,
 » & reliquos SS. *Patres*, imò & *Pelagium*, cæterosque
 » Hæreticos, si advertissent illam, sibi consensuros.
 » Insuper, haud satis modestè de fratribus, & Theolo-
 » gis (etiam *Societatis Jesu*) loquitur; quinimmò,
 » illorum sententias, quas ipsi certas, & indubitatas
 » asserunt, ait Author iste (Molina) periculosas esse,
 » & errorum occasionem; imò tollere liberi Arbitrii
 » libertatem, & nec ab illis, nec à CONCILIIS
 » fuisse veritatem de Prædestinatione, & Gratiâ, atque
 » Libertate Arbitrii declaratam, aut plenè intelle-
 » ctam, antequam ipse (Molina) hunc librum con-
 » deret.

Hæc refert *Lemos* tom. 1. tract. 6. cap. 2. addens
 se duriora hujus Socii *Molina* silere, nè insultare videre-
 tur.

tur. Et lib. 4. part. 1. tract. 4. cap. 34. ostendit *Molina Concordiam* per plurimos Episcopos & Academiam *Salmanticensem* fuisse damnatam, quorum *Censura* nullo Romano Decreto rescissa sunt.

IV. Pressius rem exprimit *Tertius Pater*, nimirum *Joannes Mariana Societatis Jesu* in tractatu de rebus emendatione dignis in *Societate Jesu*, ubi ait, quod plures in Scholis opiniones cernebat, quæ falsæ prius, & insulsæ habeantur, unde venit *Molina* librum evulgari; & aliorum figmenta plurima, his verbis exprimit: » Ex inordinato novitatis amore emanarunt illi » turbines, & procellæ, quibus nostra SOCIETAS » tentavit exagitare Sapientissimos *Dominicane* Familiæ Theologos, quos potius venerari debebat, quam » sequi hesterna *Ludovici Molina* Commenta. Addit » idem Scriptor: Occasione *Molinianæ Concordiæ* ab » hisce Patribus certatum acriter, ac primò quidem » ad *Hispaniensem* Inquisitionem, deinde *Romam*, ubi » nunc Controversia magno animorum æstu disceptatur, » tur, cujus prosperum exitum (etiamsi res ipsis » sperè cederent, quod admodum incertum est) non » nisi multis expensis, & anxiam multorum annorum curâ, empturi essent.

Subjungit: Virum illustrem *Societatis Præpositos* monuisse, nè se liti huic altius implicarent, nihil tamen obtinuisse. Ac si *Societas* neminem è suis vellet peccabilem, sed omnes Salvare, prout ex revelatione ridicula nuper affirmant *Jesuitæ Antverpienses*.

Rationem cur suo monito nihil profecerit Vir ille illustris assignat *Mariana*; tum (inquit) quod ad litem promovendam proprii honoris stimulo duceretur *Præpositus Generalis* ob datam *MOLINÆ* typorum veniam, minusque rei gravitatem sentirent juniores nonnulli *Hispaniæ Professores*: Tum etiam quod qui *Præposito Generali Ro-*

ma assistebat, & qui Provincialis Hispaniæ (Jesuitarum) munus gerebat (quorum artibus omnia hac movebantur) Viri essent illiterati, qui publica illa SOCIETATIS munia, hominis ejusmodi moris, & indolis gratiam obtinuerunt. Quâ in re id evenisse tandem (ait) quod visum est, & quod eveniet quoties ardua Societatis negotia Viris turbulentis, & ignaris Præpositis committentur. Ecce qualiter Generalis sui & Provincialis Hispaniæ potentiâ, Molina cum viris turbulentis, & ignaris Præpositis litem contra Socios suos vicerit, victus tamen fuit postea Romæ, judicio Censorum, per unum Lemosium, ut cap. 4. referam.

Verba, quibus Tractatum finit Mariana, nè offendam, omitto: Relata adeò clara sunt, quod ponderatione non egeant, ut cuique pateat totum Jesuitarum Corpus ab ortu Societatis ad Molinam usque, Thomisticam, ut ex S. Ignatii præscripto tenebatur, sectasse doctrinam, imò inter eos doctiores, contrariam Molina novitatem in Societate Jesu defendi, ægerrimè tulisse.

Qui Jesuitas Thomismo tunc temporis, & postea suffragantes videre cupit, legat Salmanticenses, Gonetum, Reginaldum, Ferre tom. 2. in 1. p., Piccinardi, & novissimè librum de vera Christi gratia nostri Magistri Bennitez à pag. 241. . . . cum Piccinardi lib. VI. q. 3. art. 2.

Similiter, si verba Constitutionum & Congregationum Generalium Societatis Jesu, mandata adamussim sectandi Thomistica vestigia; mutationes hoc in puncto per Jesuitas postea factas; & rursus Statuta de Clementis VIII. mandato innovata videre desideres, legis Historiam Magistri Serrii de Auxiliis lib. 1. à cap. 1. . . .

Gratitudinem moderni, ut primi Jesuita, erga Do-
mini-

minicanos exercere debuissent. Approbationem *Societatis Iesu* à Paulo III. obtinuit Magister S. *Pallatii* Fr. *Thomas Badia* (postea Cardinalis) Dominicanus, repugnante Cardinali *Guidiscionio*, qui edito libro *Societatem Iesu* non approbandam strenuè contendit, ut ipse P. *Orlandinus* Soc. Jes. notat lib 2. n. 84. Item; librum *Exercitiorum Sti. Ignatii* vindicârunt, & ex *Papæ* commissione revisum, approbârunt Duo *Dominicani*, *Joannes, Cardinalis, Toletanus*, & *Ægidius Foscarius Mutinensis Episcopus*: Hæc bina sola beneficia plus ponderare deberent, quàm unius *Molinæ* Concordiam, contra quam, non contra *Societatem Iesu*, pro fide, ex P. *Baeza*, gloriosè egerunt *Dominicani*. —

V. At dicet nonnemo: *Molinistæ S. Thomam* profitentur sequi, sed non *Thomistæ*.

Ridiculum sanè assertum, quo quos Deus conjunxit homo separat, (vide *Piccinardi* to. 1. lib. 2. q. VIII. à pag. 399. De *veris & fictis S. Thomæ Discipulis*;) imo, quia hoc est deserere *Molinam*, qui *S. Thomam* cum *S. Augustino* despiciere non erubuit. — 2do, quia ficta illa separatio, seorsim examinata, in *Congregationibus de Auxiliis*, inventa est evasio infundata. — 3tio, quia *Thomistæ* cum *S. Thoma* à suprâ laudatis primis *Iesuitis* identificantur. — 4to, idipsum relati Summi Pontifices, nominatim SS. D. N. *Clemens XII.*, fæliciter regnans, in *Brevi* 5. Octobr. 1733. emanato, præstiterunt. — 5to, sæpius audiuntur Professores, & Discipuli *Molinæ*, dum premuntur *S. Thomæ* autoritatibus, publicè dicentes: *Nos in hoc non sequimur S. Thomam* Vide §. 2. n. VII. in fine. — Denique, nota est quorundam *Iesuitarum* insolens illa data responsio: *S. Thomas ut sanctus oret pro me; sed in quantum Doctor descendat ad palestram Scholastici certaminis. Tales sunt Molinistæ Thomistæ, in S. Thomam* (sumpto ly in pro contra) fusa opera edentes,

cumque ex professo impugnantes. Ex circumstantiis enim occasionum *prævident* expedire *S. Thomam & Augustinum* nunc conculcare, aut fictè adoptare rursus, ut pro tunc evadant.

Reponunt quidam, *Dominicanos* hoc in puncto controverso *Bannezianos* esse, non verò *Thomistas*; quia *Bannezius* primus fuit *Molinæ* Impugnator, necnon *physicæ Prædeterminationis* Inventor.

Sed æquè falsum est utrumque; Non enim *Bannez*, sed Magistri Collegii *S. Gregorii*, & Conventus *S. Pauli Vallisoleti* Ordinis *Prædicatorum*, inconsulto *Bannezio Salmantiæ* degenti, *Molinianam* doctrinam accusare, & agitare cæperunt, ut ostendit Illustrissimus Episcopus *Montalvan.* in 1. p. to. 1.

Serna, & alii, imò *Lovanienses* ante editam *Molinæ Concordiam*, opinionem ejus in *Lessio* censurarunt: Hi ergo primi fuere accusatores ante *Dominicanos*.

Item in toto *Bannezio* non legitur complexum illud: *Physica Prædeterminatio*, licet in eo legatur res significata, sicut & in *S. Thomâ* Quodlib. 2. art. 4. (1. ad Hannibald. dist. 47. art. 4.) Super *Dionys.* de *Divin. Nomin.* lect. 3. q. 3. de *Verit.* ex *S. Augustino* art. 1. & centies in ejus *summa*, & alibi. Unde ipsi *Iesuitæ* infra citati cap. IV. §. VII. fatentur *S. Thomam* ut & *Thomistas*, sibi esse contrarium. Quid nunc moliuntur?

Imò complexum illud: *Physica Prædeterminatio* non adinvenerunt *Thomistæ*, sed *Molinistæ*, prout ex Mag. *Zumel* probavit noster Magister *Bennitez* sub initium tom. 1. de *Concursu prævio* pag. . . . & tom. 2. pag. 240. n. 75. Hoc autem fecerunt *Molinistæ* ut complexum exprimerent & redderent ambignum, & odiosum, non distinguentes cum *S. Thomâ* 1. p. q. 23. art. 1. ad 1. inter *prædeterminationem physicam* ad actus liberos, & aliam ad actus necessarios ut distinguunt *Thomistæ*, qui sub

sub illâ distinctione complexum illud ex *Dictionario Molinistico* solito candore adoptârunt.

Infinitus essem & toties plenè actum agerem, si singulas Adversariorum similes evasiones, quisquilias, imposturas, & à puncto diversiones, in *Hist. Magistri Serrii* notatas, confutandas susciperem: Ad S. igitur *Ignatium*, sociosque ac Sectatores ejus coætaneos, brevitati consulens, redeo.

Hoc unum nunc observo, quod antea & postquam *Molina* suum excogitavit ediditque *Concordia* systema, Patres Societatis *Romæ* publicis *Thesibus* A. 1560. | 1562. 1589. | 1674. impugnârunt illud, & *Thomisticam* propugnarunt, uti luculenter probat *Serrii* lib. 1. à cap. 18. & col. 96 edit. A. 1709. à PP. *Societatis*, *Gallis* & *Hispanis* efficaciter factum ostendit, & meritò, cum actores pro illo in *Disp. Rom.* illud non defendere ut verum professi sint: undè, pro doctrina, quam ipsi (ut dicebant) non habuerunt veram, PP. *Societatis* tantas in Ecclesia contentiones excitârunt; tot molestiis fatigarunt *Romam*, turbaruntque Ecclesiam, novitates adinvenerunt & artes ad tuendam opinionem, quàm non sustinuerunt ut veram, & cujus contrarium toties, etiam *Romæ*, *Thomisticè* sustinuerunt; & tamen nunc (si superis placet) illa doctrina, (priùs non vera) est, seu venditur ignatis, *fidei dogma* contra modernos errores. Sic prævise circumstantiæ, & quodlibet dicendi elata libertas, mutant hominum judicia ut loco & tempori congruit, ut nec unus *Molina* culpabilis convincatur, aut alius è *Societate* de æternâ salute sit incertus contra revelationem ab *Antwerpiensibus Bolandistis* relata. Et certè si vera foret *Molinistarum* doctrina, prudentes *Iesuitæ* singuli, stultissimi, & imprudentissimi reputarentur, si vel unus ex illis æternâ careret *Dei visione*; cum *Dei gratiam* & perseveran-

tiam in sua habeat manu, *determinabilem* pro suo arbitrio, eique *subjectam* ad nutum proprium. Quis nisi insanus aut Paganus non determinaret gratiam sibi subordinatam ad obtinendam securè gloriam sempiternam? Hinc nullâ opus est *revelatione*, ut consequenter dicatur: *Nullum damnari Iesuitam*, (quo privilegio eorum Discipuli & doctrinæ sectatores frui debent) si *Molinisticum* systema subsistat: Quis nisi Infidelis nollet fieri *Iesuita* Molinizans, desertis quibuscumque Ecclesiæ Decretis, si vera essent *ignota* antea & à *Molina* adinventata principia?

§. II.

S. Ignatius de Loyola *Societatis Iesu* fundator, *Thomistas*, eorum sectando, & laudando doctrinam, vindicavit.

VI. **S.** Patriarcham *Ignatium* de Loyola zelosum fuisse *Thomistam* scripta, & facta ejus evidenter probant.

Dum enim illi *Manresa* hærenti multa Deus patefecerat, Librum composuit *Exercitiorum Romæ* impressum, & comprobatum Anno 1596. quando, nimirum, ebullire cæpit Controversia de *Auxiliis*; in quo fol. 119. *Thomistarum* sententiam his verbis duriusculè expressit: *Tempus primum est* (ad electionem ritè faciendam) *quando voluntatem* (eligentium) *divina virtus sic IMPELLIT*, ut omnis dubitatio, imò etiam *dubitandi FACULTAS* sublata sit. Quæ verba nativam gratiæ efficaciam energicè exprimunt; quoad libertatem autem creatam, ad sanum reduci debent sensum; Si tamen *Bannezii*, *Petri à Soto*, vel cujusvis *alterius Thomistæ* essent verba, eos *Iansenistas* &c. proclam-

clamaret proscriptæ *Bajanismi Historiæ* Author P. du Chesne è *Societate Iesu*, qui ex relatis S. Ignatii verbis discere debuit, non *nuda verba*, sed *sensum & scopum* in explanandis, ac mitigandis *Scripturæ Sacræ*, *sanctorum*, & sanorum *Theologorum* dictis, attendendos esse: Quare *Historici* hujus temeritas fulmen promeruit Vaticanum die 17. Maji 1734. *Romæ*, publicato Decreto, unâ cum *Historiæ S. Scripturæ* à R. P. Beruyer compositæ prohibitione.

Bina etiam è multis S. Ignatii factis idipsum demonstrant. 1mo. cum Socios suos ad fidam S. *Thomæ* sequelam stricta lege perstrinxerit: *In Theologia* (inquit) *legatur . . . doctrina Scholastica S. Thomæ.* — 2do. cum Pater Olavius *piam* de *Conceptione B.V. Opinionem*, contrâ S. *Thomam*, ut credidit S. Ignatius, *Thesibus* suis *Romæ* inseruisset; phrasim illam ut suo judicio Sto. *Thomæ* contrariam, prorsus expunxit Stus. Patriarcha, teste P. *Maffeo Iesuita* in vitâ S. Ignatii lib. 3. cap. 9. Ex quo liquet 1mo. quanti fecerit S. *Thomæ* doctrinam. 2do. quàm infundatè scripserit P. *Eusebius Nierembergus* in vitâ S. Ignatii fol. 33. instituendæ *Societatis Iesu* causam fuisse ad purissimam stabiliendam *Conceptionem B. Virginis*, quæ, ut asserit fol. XI. S. Ignatio apparens approbavit, confirmavitque scriptas ab eo ex *Dei instinctu* Constitutiones, quæ tamen S. *Thomæ* doctrinam inculcant. Si vera sint *Nierembergi* dicta; nonne incredibile est, Beatissimam *Virginem* injuriosam sibi confirmasse doctrinam, aut S. Ignatium præfatam expunxisse assertionem. Verum quidem est Patres *Societatis*, ut *Molinam* defenderent & ab illo puncto suo more diverterent, cœpisse illam prædicare opinionem, id enim exigebant circumstantiæ, & tempora, ut, nimirum, à *Controversiâ de Auxiliis* decidendâ diverteretur. An hanc creptam sibi gloriam æquanimiter

mitter ferent *Scotistæ*, prout silent hoc *Molina* dictum: *Opinio Scoti*, de gratia, & libertate, *salvâ fide Catholica* defendi non potest; viderint ipsi?

Maximè meretur observari, quod de *S. Ignatio* in *divino Officio* legit Ecclesia; nempe: *Ethnicæ superstitioni, hæresique bellum indixit* (*S. Ignatius*) eo successu (ab ipso) continuatum, ut constans fuerit omnium sensus, etiam Pontificio confirmatus Oraculo, Deum, sicut alios aliis temporibus sanctos viros, (v.g. *Augustinum Pelagianis, Dominicum Albigenisibus &c.*) ita *Luthero, ejusdemque temporis Hæreticis* (*Calvino &c.*) *Ignatium & institutam ab eo societatem objecisse.*

Undè hoc conficitur argumentum: *S. Ignatius & instituta ab eo societas* facto, lege, & instituto, *Thomismum* professi sunt, ut ex *Constitutionibus societatis & scriptis Patrum primi Sæculi* (ad *Molinam* usque) negari non potest, fatente ipso *Molina* suam opinionem à *Nemine* ante ipsum fuisse traditam; ergo doctrina *Thomistica* armati, *Luthero, Calvino & aliis ejusdem temporis Hæreticis* sese objecerunt, eosque impugnaverunt; non enim poterant id *Molinismo* tum nullatenus tradito aut excogitato efficere. Ergo ex *communi omnium sensu Pontificio etiam Oraculo confirmato*, evidens est, quod *Thomismus* directè sit *Lutheranismo, Calvinismo &c.* oppositus, sicut & *Idololatræ cultui Sinensi, ac Ethnicæ superstitioni*: Calumniatores igitur *Thomismi*, sunt pariter *Sti. Ignatii & ab eo institutæ Societatis* enormes criminatores, & manifesti desertores. —

VII. Inepta, & absurda est quorundam ad relata *S. Ignatii* verba *Responsio*; quod, scilicet, *S. Ignatius* Vir fuerit rudis, & ignarus: Tum quia, ex *divino instinctu* scripsisse testantur *Historici*; tum etiam, quia in *divino officio de S. Ignatio*, præfatus dicitur *Liber ad-*
mira-

mirabilis, Sedis Apostolicæ judicio, & omnium utilitate comprobatus. Tum demum, quia illa S. Ignatii verba, quoad gratiæ impulsus, verbis æquivalent, quibus Catechismus Romanus part. I. art. I. de Simbolo n. 24. necnon Ecclesiæ Orationes asserunt rebelles nostras impelli & compelli voluntates: Tum denique, quia inde infertur, quod potius divinâ revelatione, quàm arte vel ingenio, librum scripserit, vel quod Ecclesia approbans erraverit. Mundanam non quæsit, sed sanctorum habuit scientiam sanctus gloriosus.

Hinc Patribus Lainezio, Salmeronio & Faio ad Concilium Tridentinum missis, seriò inculcavit S. Ignatius, ne ullam *NOVAM* (qualem suam fatetur Molina) opinionem proferrent in medium, firmis licet rationibus nixam, quæ vel ad Hæreticorum commenta deflectere, vel ad *EORUM*, qui *NOVA* sectantur, opinionem, videretur accedere; ac quamdiù ab Ecclesia pars non definiretur alterutra, à *PROBABILISSIMIS* etiàm rebus assensum cohiberent, & linguam. Hæc certè non hominis ignari sunt monita, sed salutaria, tam sancto Viro digna inveniuntur, quæ si à sociis observabuntur, Societas Iesu fælicior, Deoque, & hominibus gratior evadet.

Ex his constat, quàm meritò Eminentissimus Cardinalis à Monte, pro Canonizatione S. Patriarchæ Ignatii agens, coram Gregorio Papa XV. causam concluderit dicens: *NOVAS* opiniones nunquam admisit (S. Ignatius), & in Theologiâ Scholasticâ Angelici Doctoris (S. Thomæ) secutus est doctrinam. Si adhuc vixisset Sanctus, quid non dixisset de novitate Molinianæ doctrinæ? An ipsi in Cælo placet, quod in terris displicuit? Quidquid sit, certum est S. Ignatium zelosum, ac rigidum fuisse Thomistam; adeoque vel Iansenistam, Calvinistam &c. fuisse virum sanctum, quod cogitare nefas est; vel

liberos esse *Thomistas* à tali calumniosâ imputatione, durum certè apparet, & quod ad ostendendum unum *Molinam* (à Dominicanis unice accusatum) infallibilem & impeccabilem, *S. Ignatius* & ab eo instituta *Societas* minimum pati debeat.

Addo piam devotamque Orationem *S. Ignatii* in eodem libro suo *Exercitiorum*, quâ *Molinismus* profligatur, suscipe (inquit) Domine universam meam libertatem; accipe memoriam, intellectum, atque voluntatem; quidquid habeo vel possideo, mihi largitus es; id tibi TOTUM restituo, ac tuæ voluntati trado gubernandum: amorem tuum solum cum gratia tua mihi dones, & dives sum satis; nec aliud quicquam ultrà posco. Ecce non partem gratiæ & partem libero arbitrio dat cum *Molina* pag. 388.; sed totum, sibi per gratiam largitum, Deo restituit, traditque gubernandum per divinam voluntatem, determinationem, applicationem & reductionem libertatis de otio ad exercitium sibi soli non reservat, ut *Molina*; sed universam suam libertatem, cunctas potentias, quidquid habuit ac possedit à Deo acceptum agnoscit ad maiorem Dei gloriam; & ideo dives factus est satis in conspectu Trinitatis. —

Non orat humilis vir sanctus ut Deus speculative prævideat occasiones conditionatas de futuro voluntatis nostræ consensu, ut si homo consentiat Deo, non in ipsius voluntatem influet gratia, sed cum illa partialiter concurret seipsam prius saltem naturaliter determinans, & omnem Dei gratiam cassam efficacem vel inefficacem reddat (ut propugnat *Molina* pag. 166. 167. & 328. edit. Antverp.) ad libitum: Procul à Sanctissimo Patriarcha talis sit Oratio. quam superbam toties dixit *S. Augustinus*, ad quem & ad PP. Milevitanos scribens *Innocentius I.* (ep. 93. inter *Augustinianas*) plura in hanc rem legi poterunt; Quid, (inquit) acerbius

in Deum fingere potuerunt (Pelagius, Cælestiusque, Inventores vocum novarum) quàm cum adjutoria divina CASSARENT, causamque quotidiane PRECATIONIS auferrent? Id refert Molinista Bail to. 2. pag. 128. —

Hunc strenuum Thomistam sanctum deseruisse Molinam & Sequaces, patet ex Exceptionibus sequela S. Thomæ in libro *de ratione Studiorum* adjunctis: *In Theologia* (statuit Societas) doctrinam S. Thomæ ut habetur *IV. parte Constitutionum cap. 14. nostri sequantur*, paucis Exceptis; nempe secundas causas esse proprie & unice Instrumenta Dei, & cum operantur Deum IN illas primum influere, aut eas movere &c. Exceptio hæc firmat Regulam in contrarium; ergo agnoscit Societas Jesu S. Thomam stare pro physica premotione, qua Deus IN causas secundas primum influit ut agant; infundate igitur nunc pro se citant S. Thomam & Thomistis ereptum ambiunt. Candide itaque fateri oportet se SS. Ignatio & Thomæ sapientiores & doctiores habendos, seque dictis Sanctis, ut Thomistis, publice opponere pergant. Plura vide in Historia M. Serry de *Auxiliis* lib. 1. toto cap. 2.

§. III.

Eadem Thomistarum innocentia ex totius Corporis Societatis Jesu & famosiorum Scriptorum declaratione demonstratur.

VIII. **D**Um Romæ causa Molinæ tractaretur, Societatis nomine, publicè declaravit Pater Valentia, Molinæ doctrinam à Societate non defendi ut VERAM, sed solum ut PROBABILEM. Sic coram Summo Pontifice, ac Judicum Congregatione declaratum testantur Historiæ, fateturque acerrimus Anti-

Thomista *Ludovicus Bail* tom. 2. Concil. pag. mihi 806.

Hinc *Societas Jesu* malè cessurum *Molina* prævicens, *Paulo V.* supplicem Libellum animosè porrexit, in quo plura dixerat ad finalem impediendam decisionem. Unde supplicatum fuit 1. nè Papa temerè procederet. 2. expositum erat, *Papam* in Quæstione facti de sensu *SS. Augustini & Thomæ fallibilem* esse. — 3. erat pariter expositum, *Controversiam Thomistas inter, & Patres Societatis*, ad fidem non spectare. 4. demùm fuit supplicatum & declaratum, quod utraque Pars, (*Thomistica* nimirum & *Molinistica*) æquè defendant libertatem Arbitrii contra *Calvinum & Lutherum*; proindeque contra *Bajum, Iansenium &c.* Ergò ex publica totius *Societatis* Confessione, à *Calvinismo, Iansenismo &c.* æquè immunes sunt *Thomistæ* ac *Molinistæ*; vel ipsi *Molinistæ*, æquè ac *Thomistæ*, sunt *Calvinistæ, Iansenistæ &c.*

Porrexit pariter antea tota *Societas* scriptum Cardinali *Madrutio* (de quo sup. §. 1. n. 3.) in quo gratiam de se ut à Deo suâ naturâ efficacem adoptarunt, ut *Historia* refert; ergò talis gratia non est *Calvinistica &c.* vel *Societas* est reputanda *Calvinistica &c.*

At quæres: Cur itaque soleant privati *Molinistæ*, post tam apertam *Thomistica* innocentiae declarationem, eos rursus *Iansenismi* insimulare?

Respondent ipsimet *Molinistæ* cum *Suarez* de vera intelligentia auxilii efficaci cap. 44. ubi ait: Nos non aggreſſi, sed defensionis gratiâ COACTOS esse ad declarandum & confirmandum *Thomistas* favere *Calvino*. Addit pag 345. ad objectionem XV. injustam & falsam esse infamiam *Thomistas* cum *Calvino* convenire; ac proinde cum *Iansenio*: Ergò unicè ut se defendant *Molinistæ*, falsam illam & injustam infamiam *Thomistis* tribuunt, idque non libere, sed à propriæ defensionis passione

sione coacti. Quis unquam adduci poterit ad credendum, Christiano, ut se defendat, licitum esse alios de crimine *Hæresis* infamare? Estne licitum Religioso (tales sunt PP. Societatis) vel Clerico aut ulli Calumniatorem gravia crimina de se vel de sua Religione spargere minantem occidere . . . vel falsum accusatorem falsos testes adducere, ac etiam judicem . . . interficere? Si affirmemus, *Alexandrum VII.* (prop. 17. & 18. die 14. Sept. 1665.) errasse dices; nec *Molinistas* (injustam & falsam infamiam ex *Suarez de Thomistis* spargentes) tutos ab occisione reipsa Sacrilegâ, affirmare poteris: Si neges, ut par est, & Christianum decet, *Molinistas* illos, *Thomistas*, falso & injustè infamantes, signanter *P. Livinum Meyer*, in miserrimo damnationis statu, nisi quamprimum restituant ac publicè retractent, fatearis necesse est. Sanè mallem occidi, quàm *Hæresim* profiteri.

IX. Respondent etiam *P. Ripalda Societatis Jesu* tom. 2. disp. 113. Quod, ut notam *Pelagianismi*, *Molinisticæ* sue sententiæ vitarent, objiciebant, *Molinistæ*, oppositæ, *Thomisticæ*, notam *Calvinismi* &c. Itaque si *Molinistis Thomistæ* non attribuerent *Pelagianismum*, eos in Ecclesiæ gremio tolerarent *Molinistæ*, & à *Calvinianâ* &c. *Hæresi* immunes declararent. Talis fidei zelus utique approbandus non est.

Sed fidei & veritatis amore *Thomistas*, ut *Molinam* accusarent, reumque *Pelagianismi*, Censuræ judicio probarent, unicè motos fuisse, testatur ipse *P. Bæz Societatis Jesu* tom. 3. in *Evang.* cap. 3. §. VII. lib. XV^a. Laudo (inquit) Sacrum Prædicatorum Ordinem, qui PRO FIDE (en justum sanctumque motivum) stans ubi *Molinæ* concordiam de libero arbitrio suspectam habuit, rem ad FIDEI judicem Pontificem detulit, & vel suspecta commenta asterisco notans, coram tanto Judice alacriter

riter & fortiter PRO FIDE pugnavit. Quæ postea allegavit P. Baeza, si cupias cernere confutata, lege Piccinardi to. 2. l. IV.

Igitur *Thomistæ Molinam* accusantes pro fide certant, quod haud dubiè sanctum est motivum; *Molinistæ* verò solius iniquæ recriminationis jure, non *veritatis* aut fidei amore *Thomistas* per falsam & injustam infamiam accusant, hanc praxi Pelagianismi evadere notam putantes: Quod illicitè fieri laxissimus non inficiabitur *Probabilista*: Unde liquidè patet, *Molinistas* de *Iansenismo* *Thomistas* infamare, quos ipsimet *Molinistæ* innocentes esse declarant, ut supra n. VIII.

Post damnatum Jansenium, *Sebille*, *Reginaldo* aliisque id prius strenuè urgentibus *Dominicanis*, contra illum, prostratum per *Thomistas*, & *Sequaces*, præcipui *Scriptores Molinistici* postea generose agere perrexerunt, argumentis *Thomisticis* (propriis enim parùm efficerent) *Iansenismum* abunde debellantes: Unde *Molinistæ*, qui infamare noluerunt *Thomistas*, à *Iansenismo* manifestis discriminibus eos separarunt, ut mox videbitur.

P. Deschamps lib. 2. de *Heresi Iansenianâ* Disp. VI. cap. IX. testatur; Nullos esse *Theologos Iansenistas* infensores, quam *Dominicani* Oppositum (inquit) omnem superat falsitatem. Audiat hæc P. Livinus Meyer, & quodquod oppositum de *Thomismi* & *Iansenismi* identitate finxerunt.

P. Annatus, in Libro Gallicè edito, octodecem, *Thomistas* inter & *Iansenistas*, assignat discrimina. — Item in libro cui titulus: *Cavilli Iansenianorum* pag. 27. plura inter eos allegavit discrimina, & concludit: Id quo convenimus (*Jesuitæ & Dominicani*) sancivit Pontifex damnans Jansenium: Id in quo dissidemus *Disputationi nostræ* reliquit. — Idipsum allerit in Libro;

bro: *Iansenius à Thomistis condemnatus*; & in *Informatione de V. Januarii* discrimina, quæ antea allegaverat, denuò repetit. Item contra *Comment. cap. 2. §. 1.* & *lib. de libertate incoactâ cap. 2. §. IV.* Sic alia sua retractat contra *Thomistas* impropria, vel sibi manifeste contradicit, aut tempori & circumstantiis sese accommodat.

Theophilus Raynaudus in suo *Libro - Arnaldus* pag. 327. scribit: *Thomistæ in Pontificia doctrina, contra Iansenium, probationem UNANIMES venerunt*. . . . Te revincit mendaciî *Fr. Ioannes Nicolai*, insignis *Thomista*, dum asseris *Iansenium & Thomistas convenire*.

P. Martinonus in *Anti-Iansenio* pag. 708 & pag. 131. *Strubochus* in *Notis*, plurimique alii *Molinistæ* idem affirmant pro *Thomistis*.

X. Novissime *P. Iosephus Sanfelicius* Societatis *Iesu* librum edidit Anno 1728. *Benedicto Papæ XIII.* dicatus, cui titulus: *Iansenii doctrina ex Thomistica Scholæ principiis damnata*; in quo scopum sibi præfigit, densas calumniarum tenebras (de convenientia inter *Thomistas & Iansenium*) veritatis luce dispellere: *Catholicam Thomistarum Scholam ab illatis imprudenter injuriis vindicare &c.*

Fol. 9. col. 1. asserit: *juratam Iansenii factionem PERINDE Societatis JESU ac THOMISTICÆ Theologiæ esse infensam.*

Pag. 17. num. 15. Quærit: *An Thomistica cum Iansenistica coincadat doctrina?* Quâ in re (inquit) contra iniquissimas *Hereticorum, Jansenistarum, CALUMNIAS, Scholam, Thomisticam, planè Catholicam, defendendam suscepi.*

Pag. 8. & 131. eos, de sensu composito & diviso, necessi-

necessitate antecedente & consequente, omnino differre probat contra suum consodalem Meyer &c.

Addit pag. 119. & 156. *Contra Thomistas expressè disputat Iansenius & Sequaces; Quod verum esse, supra cap. 2. ostendimus.*

Si plures PP. *Societatis Thomismum à Iansenismo vindicantes* videre aveas, leges *Gonetum in Apologia Thomistarum tom. 1. Salmanticenses tom. VI. Piccinardi lib. VI. à q. 3. Reginaldum de Mente Concilii Tridentini*, aliosque *Thomistas* id operose probantes, præsertim *Magistrum Ferre to. 2. in 1. p. (& to. 1. in 1. 2. contra Cerf)* ibi octodecem citat famosiores *Societatis* Scriptores doctrinæ *Thomisticae* suffragantes; poterat citare omnes ante *Molinam*; poterat totum *Corpus Societatis* in citato libello supplici; poterat quotquot sunt hodie moderati & honesti Professores, non calumniatores ut P. Meyer &c.

Nec tamen negari potest. quin nonnulli *Molinistæ*, imò aliqui ex relatis, post Patrem *Bastida* in *Congregat. XII. de Auxiliis sub Paulo V. (proscriptam suam Dissertationem ad idem ex P. Bastida exscripsit P. Livinus Meyer)* *Thomistas Calvinismi aut Iansenismi* accusaverint, & alii quidam minus cauti, ac Apostolicarum Censurarum obliti, privatis in colloquiis etiamnum accusent; *Defensionis* forte gratiâ, *Thomistas* de crimine pessimo Hæresis accusare Deo obsequiosum reputarunt, omisso *Veritatis amore*, ex *Suarezio & Ripalda* mox relatis; sed aliter *Censôres Romani* judicaverunt, aliter relati *Summi Pontifices*.

At, advertere debuit bonus P *Livinus*, *Thomistarum per falsam*, ut loquitur P. *Suarez* supra citatus, & *injustam infamiam* Accusator, quod, ut ex *Actis* patet, Scriptum illud P. *Bastida* in favillos & cineres, approbantibus *Romanis* *Judicibus*, reduxerit tunc *Lemosius*.

Item,

Item, quod tota *Societas Iesu* in relato *Libello supplici Thomistas à Calvinismo vindicaverit & Iansenismo*. Imò, ipsemet *P. Bastida*, pœnitentiâ ductus, *physicam Prædeterminationem Thomisticam Vallisoleti & Abula* publice postea defendit, id fatente *P. Oviedo Soc. Iesu Controv. X. Physicæ*, puncto 3, aliisque fide dignissimis, apud *Piccinardi* tom. 3. pag. 137. qui lib. VI. q. 3. art. 2. plures refert *Molinistas* vindicantes à *Calvinismo & Iansenismo Thomistas*.

De hoc facto *P. Meyer* in sua *Historia de Auxiliis* editionis primæ pag. 728. ait: *Forte suam mentem celavit Bastida? An quia malam restrictionis mentalis praxin cum Habitu non exuerit? Equius diceretur & justius, P. Bastidam veritum fuisse, ne sibi contingeret ut P. Valentia, deliquium, & brevi post mortem subeunti; vel Patri Arrubal in Disputationibus de Auxiliis invalidato, ut refert Bail (Molinista) tom. 2. pag. mihi 806. Plura hac de re vide in Responsione ad Dissert. 1. Liberrii Gratiani (seu P. Livini Meyer) Libertatem Gratiæ ipso ficto nomine præferentis; Leodii & Lovanii impressa Anno 1708. Etenim conveniunt rebus nomine saepe suis.*

Recolligere debuit quod labore, doctrinâ & industria *M. Alexandri Seville, P. Antonini Reginaldi* aliorumque *Dominicanorum* damnatio Propositionum V. Jansenii & librorum illas defendentium, præcipuè prodierit, ut supra cap. 1. §. XII. ostenditur; Si ergo *Iansenista* sunt *Thomista*, vel è contra, *Dominicani* illi se ipsos damnari sollicitarunt, adeoque amplius non pergerent suam tueri sententiam, quam tam avide damnari procurarunt; sed *Molinismum*, si solus fide credendus, profiterentur. Ita haud dubie facerent, si (ut fingit Pater Meyer cum Sociis) non esset ovum

ovo similis, quam doctrina Thomistarum, & Calvini, ac Iansenii.

Præterea, non observavit P. Meyer, quod nedum Thomistis calumnias intulit, sed etiam omnes relatos cap. i. summos Pontifices ipsis affigendo, quod Thomistas damnaverint, quorum doctrinam illi ipsi Pontifices catholicam, probam, incorruptam &c. declararunt; Sic Thomistica causa & tot summorum Pontificum Ecclesie easdem patitur calumnias, ut notavit SS. Benedictus XIII. c. i. §. XX. relatus, & Clemens XII. confirmavit; ut ibi §. XXII. probatum est.

Rursus, scire desidero quid juvat causam Molinisticam quod Calvinista &c. sint Thomista? An præterea illi à Romanorum censorum censura Pelagianismi sunt immunes? Minime certè; nam datur Catholicum medium Pelagianismum inter & Calvinismum ac Iansenismum. Mala ergo est consequentia Thomista est Iansenista &c. ergo Molinista non est Pelagianus, etiam dato, sed non concesso, quod antecedens foret verum, cum tamen ex Summis Pontificibus, ex Confessione publica Iansenistarum, & totius Corporis Societatis Iesu hic, probatur falsissimum & calumniosum.

Si egregii scriptores Societatis contra Bajanos &c. illam, quam Thomista contra eosdem inivissent viam, jam forsitan non amplius audirentur de Iansenianâ Hæresi controversiæ vexantes indies ferè Ecclesiam; sed dudum fuissent sopitæ: Thomista enim postquam viderant Iansenii Assertiones finaliter decisas ac damnatas plenè hæserunt contenti, & in suis scriptis Hæreses illas, ut alias in hac materia, sedulo refutarunt omnes; indè affectos Iansenio ad meliorem reducere frugem & submissionem conati sunt, & non infælici successu perfecerunt, ut patet ex relatis Gallorum Articulis V. sanioris doctrinae cap. i. §. XIV. à n. XL. quibus controver-

troverſiæ ceſſarent ; & ſi quis ab illis recederet ad *Janseniſmum*, brachio ſæculari (quod invocandum voluerunt in caſu ſummi Pontifices) poterat coerceri ; ſic res hodiedum forent pacatæ.

Catholicitatem dictorum *Articulorum* agnovit P. *Ferrier*, qui pro *Societate Jeſu* actor fuit in Congreſſu ; agnoverunt & ſocii ejus priùs ; poſteà vero obſervarunt *Moliniftæ*, quod indè plurimùm *Thomiſtica* ſententiæ accederet Authoritatis, quodque Theologi illi *Jansenio* addicti admittentes *indifferentiam activam* arbitrii ſtare cum *gratia* ex Deo & ſuâ Naturâ efficaci, & gratiam *Thomiſticè* ſufficientem, quâ potentia in ſua linea completa fit, (quibus duobus admiſſis totus rejicitur *Jansenismus*) cæperunt *Moliniftæ* ſuæ time-re cauſæ, ſequæ impares ad reſiſtendum illis ſimul *Theologis* & *Thomiſtis* futuros præviderunt ; unde priſcam calumnioſam cantilenam *Libris* & *Theſibus* repetere ſatagerunt, quod, nempe, *non eſt ovum ovo ſimilius*, quàm doctrina *Thomiſtica* de gratia & libertate & *Calviniſtica*, *Janſeniana* &c ; nec eos potuit re-frænare Roma *Libros* illos & *Theſes* damnans cater-vatim.

Hinc factum eſt, quod quidam *Jansenio* faventes in manifeſtam contumaciam pervenerint, ſibi que perſuadere non poterant quod repudiatâ doctrinâ *Thomiſtica* & *Janſenianæ* identificatâ, ſolus *Molinismus* Eccleſiæ doctrina reputandus eſſet ; hinc ruruſus maluerunt protervè reſiſtere, quam Moliniano ſyſthemati ſubſcribere, rati (erroneè) ita decreviſſe SS. *Clementem XI.* ; ſicut *Proteſtantes* Hæretici ſe nunquam ad Eccleſiam ubi *Pelagianismus* (ſic *Molinismus* appellant) prævalet, redituros.

Judicet nunc impartialis Lector, an non *Thomiſtæ* pro reductione errantium aptius & efficacius elegerint

medium, quàm Pater Meyer & socii *Molinistæ*, efficien-
tes *Calvini & Iansenii Hæresim*, catholicam & incorruptam
Thomisticam doctrinam. Methodum illam *Molinisticam*
eruditus miratur mundus, reprobavit sæpius *Roma*;
sed si fines sic operantium perpendantur, cessabit admi-
ratio; *Molina & propriæ defensionis causâ* se ita agere fa-
tentur *Molinistæ* cap. 3. §. 3. citati; desperata causa, &
fere prostrata, desperata requirit remedia quantumvis
irrationabilia; Hinc ut respiret *Molina* ad extranea
evolatur, ad calumnias recurritur; & sedis Apostolicæ
Decreta ac prohibitiones (censuris contemptis Ecclesiæ)
factis spernuntur.

Cui gravi malo providè occurrit suâ *Constitutione &*
Brevi, cap. 1. §. 22. recensitis, SSmus *Clemens XII.*,
quibus plures in *Gallia & Belgio* reputati *Iansenistæ* ad
debitam Obedientiam dicuntur reducti, reducendi alii,
si cessent calumniæ; profligetur ergo *Novitas*, & pro-
tegatur vetusta *Veritas*.

Cætera, (ad quæ propalanda stimulare *Hæresis* nobis
tributa infamia) nè offendam nunc prætereo, solum
consultum judico *Iesuitis*, amplius vias tritas *primorum*
suorum *Patrum* amplecti; per semitas incedere tutas
ac candidas, veros persequendo quos invenerint *Ianse-*
nistas; alios se securiores, non infamare de illo ficto
Iansenismo per Ecclesiam declarato orthodoxo, nè cum
sibi dissentientes, passim *Iansenistas* prædicant quan-
tumvis puri & innocentes, dum veros accusant, nemo
eis fidem adhibeat prudens, dum omnes suos Adversa-
rios, ceu tales, depingunt, denigrant, & infamant; Ca-
lumniatoribus enim notis adimitur fides, etiam si vera
pronuncient. — Hæc extorsit P. Meyer probatus *Lo-*
vani impostor tam clarè, ut nihil pro se potuerit etiam
mussitare; & lib. V. *Historiæ M. Serrii* tot leguntur
ejus *imposturæ*, quod numerare vix valeret patiens.

§. IV.

Dilemmata quædam ex hucusque dictis, quibus R. P. *Livinus Meyer* agitur: Idem Pater sibi, suisque ignominiosus, & in assertis inconstans ostenditur.

XI. **A**ccusatus *Thomista* de crimine pessimo *Calvinismi* & *Jansenismi*, contra Calumniatorem sequentia reponat Dilemmata.

1mo. Summis Pontificibus doctrinam *Jansenii* Hæreticam, & *Thomistarum* Catholicam declarantibus vel adhibenda est fides, vel non? Si affirmes; *Thomistarum* de *Jansenismo*, *Calvinismo* &c. Accusatores, infames, fideque indignos agnoscis Calumniatores: Si neges, *Jansenium* liberas, ut *Thomistas* per infamiam condemnes. Dicendum Patri *Meyer* cum S. *Aug.* contra *Julian.* lib. 3. op. imp. cap. 14. *Non laboras ut me (aut Thomistas) intelligas, quod facillimè potes; sed laboras ut me refellas, quod non potes, & ideo calumniaris.*

2do. Pontifices relati sensum Libri *Jansenii* Hæreticum & *Thomistarum* Catholicum declarantes, vel fallibiles in eo agnoscuntur, vel infallibiles? Si fallibiles; *Jansenii* doctrina, sui que Libri *Sensus*, censurâ non tanguntur; nam fallibilis Censor, vel Judex, nec fidem valet stabilire, nec errorem finaliter damnare: Si infallibiles; à *Jansenismo* æque liberi sunt *Thomistæ*, ac erroris reus est *Jansenius*; Controversiarum enim fidei infallibilis Judex doctrinam, ejusque sensum, bonum æquè, ac malum infallibiliter agnoscere debet, & definire. Cum ergo, ut vidimus, *Thomismum* sanum, & *Jansenismum* erroneum infallibiliter de-

claraverint, sequitur *Iansenismum* erroneum esse; *Thomismum* verò Catholicum: Quare ex Declarationibus Pontificiis certum est, à *Iansenistis* tàm differre *Thomistas*, quàm bonum differt à malo, & lux à tenebris; vel Catholica adhuc manet *Iansenii Doctrina*, quod Hæreticum est sentire: Faustiores essent *Molinistæ* si suas Novitates tam inerrabilibus Oraculis possent corroborare & ab erroribus sese discernere; sed, id vetat inerrabilitas Ecclesiæ, & capitis ejus.

3. Vel *Iansenii* Hæresis est Doctrina SS. *Augustini* & *Thomæ*, vel non? Si est; vicit *Iansenius*, quia horum SS. Doctrina, ac proinde Hæresis (in casu) *Iansenii*, est Doctrina Ecclesiæ, quæ ipsum *Iansenium*, & ex consequenti seipsam in casu damnavit: Si non; Ergò *Iansenii* Hæresis toto cælo à *Thomistica* differt doctrina, quæ ipsissima est SS. *Augustini* & *Thomæ*, cunctas enim præfocârunt Objectiones, quas *Iansenistæ* allegant, & *Molinistæ*; & argumenta quibus *Thomistæ* suam probant sententiam, eadem sunt quibus usi sunt ambo SS. Doctores, ut videre est in *Goneto* tom. 1. disp. V. art. 4. *Reginaldo* cap. 52. à col. 498. *Massoulie* tom. 2. pag. 137. multisque aliis *Thomistis*, & patet ex exceptione à Doctrina Sti. *Thomæ* factâ per Patres *Societatis* in suis Statutis, & ex Confessione *Molinæ*, *Conimbricensium*, *Suarezii* &c. de recessu à S. *Thomæ*, ut jam alibi ostensum est.

Insuper, relati Summi Pontifices, specialiter SS. D. N. *Clemen. XII.* fæliciter regnans, Doctrinam *Thomisticam* doctrinæ utriusque Sti. Doctoris identificant, quod antea in *Congregationibus de Auxiliis*, post longas Disputationes, maturumque examen *Decennii* decisum erat, quamvis Decisio finalis vel promulgatio nondum facta sit, quæ tamen citò fieri posset, si decisionem (cum *Thomistis* toties) postularent *Iesuitæ*, ut
suam

suam damnari doctrinam vel approbari, prout Spiritus S. suggereret, non semel solum humiliter & instanter supplicarunt *Thomistæ* & adhuc precantur.

4. Asserenti in *quinque* famosis damnatis contineri *Iansenii* doctrinam, & *sensum*, vel fidem adhibes, vel non? Si non; falsum, ut supra visum est, asseris, & insimul Ecclesiæ non minus ac Hæreticus contradicis: Si fidem adhibeas; hoc ideo facis, quia damnatæ illæ, eorumque *sensus* disertè à *Iansenio* traduntur; Atqui *Iansenius*, ut cap. 2. ostensum est, disertissimè asserit, idque primi ejus confirmant Discipuli, se à *Thomistica* S. *Thome* doctrinâ differre: Ergò *Iansenium* hoc non minus ac *quinque* damnatas docuisse cogeris fateri; ac proindè *Thomistarum* calumniatorem te esse reipsâ patet.

5. Relatos *Molinistas* *Thomismum* à *Iansenismo* separantes vel mendaces putas, vel veraces? Si mendaces: Ergò *Iansenistas* mendaciis refutant *Molinistæ*. Si veraces esse fatearis, ut debes: Ergò verum est quod apertè dixerunt *Molinistæ* illi, nempe, *Thomismum* à *Iansenismo* multipliciter differre, imò *nullos* (nec ipsos etiam *Molinistas*) esse *Iansenismo* infensiores, quàm sunt *Dominicani*, & *Thomistæ* cuncti. Uti verè scripserat relatus Pater *Deschamps* Societatis *Iesu*.

6. Vel Restrictione *mentali* usi sunt præfati *Molinistæ*, Veritatemque, ac mentem suam in puncto fidei celârunt, (ut de P. *Bastida* refert P. Meyer) vel non? si non; jam habemus intentum, differentiam, nempe, palpabilem *Thomismum* inter & *Iansenismum*; Si affirmes; praxim iniquam, & damnatam, necnon *Libellaticorum* Hæresim, *Molinistis* illis malignè attribuis, qui ideò nec fidem etiam humanam, aut probabilem in declaratione ulla, conversatione, aut scriptis merentur, cum contrà *Iansenii* Hæresim disputantes aliud ha-

beant mente, quàm claris verbis exprimunt; veritatemque (dum eam, ut in casu, propalare tenentur) *velent* de fidei puncto agentes, ut fateris. Talibus usi principiis, dum aliud *verbis*, aliud *mente* habetur, quis unquam credet? Nemo prudens Decretis *Societatis* pro sequela *S. Thomæ*; pro desertione *Molinae*; pro *Papæ* infallibilitate in causa *Sinensi* &c. credet, si tali agunt *mentis* restrictione.

XII. Videat nunc P. *Livinus Meyer*, quam ignominiosus sit *Ecclesiæ*, *SS. Augustino* & *Thomæ*, nec non suis Consodalibus, *Molinistis* suprâ relatis, quamque gratus *Jansenio* & *Aſſeclis* ejus, quod in *Dissertatione* sua prima scripserit, non esse ovum ovo similis, quàm doctrinam *Calvini*, *Jansenii* &c. & *Thomistarum*; & in sua de *Auxiliis* Historia, Romanos Censores *partiales* fuisse, *stupidos*, *ignaros*, *stipendiarios*, *impares* pro *Controversia* &c. infulsè cum *Quesnellistis* evomuit; sed cum *Valentiâ* & *Arrubate* pœnam subiit; dùm suam capit scribere *Historiam*, videbatur robustus cum Crinibus nigris; mox factus est totus *albus* seu *canus*, tandem ad judicium vocatus, causæ *Molinisticae* secundus *Martyr* obiit; mallem ergo pro Deo, quàm pro *elata*, *effrangi*, Deo non *subjecta* libertate, pati aut mori.

Quid falsius, horribilius, contemptibiliusve de primis *Ecclesiæ* Viris, dignitatibus, gradibus, ac meritis adornatis, per binos summos Pontifices selectis, contrâ *Tridentinos* Patres furiosus *Lutherus* & impius *Calvinus*, ac contra sanctam *Clementis XI* Constitutionem *Unigenitus*, jam à quatuor Pontificibus approbatam, æquissimosque *Consultores* &c. *iniquitatis filii* effutire, vel scribere poterant? Hi meritissimè sunt anathemate percussi; & præfati Libri P. *Livini Meyer* sive sub fictis nominibus, sive sub proprio editi, publicè etiam *Roma* vaneunt, ac inter Discipulos sparguntur, à quibus
suprema

suprema laude celebrantur. De qua re, tanquam partiali, altè conqueruntur *Jansenistæ*, & motivum esse cum *Protestantibus* non submittendi decisus infundatè prætendunt. An dicenda bona causa, quæ inimicis Ecclesiæ arma tribuit, verba infamia subministrat in Ecclesiæ ac Ministrorum ejus despectum; Hæreticorumque exemplum, omnisque legis contemptum?

Hinc dilucide patet 1. quantum in controversia cum *Thomistis* (ob motiva haud dubie prudentia) *Molinistis* indulget & indulget *Roma*, ne tam benemeritum aliàs de Ecclesia Corpus irritatum Hæreticos prosequi desisteret, vel in bene agendo tepesceret, vel ad pejora mala declinaret, pontificiam truncando Authoritatem, puout in *Memoriali*, *Paulo V.* porrecto, factum legimus.

Patet 2. *Molinistis*, plusquam *Thomistis* fuisse *Romæ* indultum. Si enim leviora de *Romanis* Judicibus commota *Dominicanus* aliquis protulisset, illum damnandum denunciarent ipsimet ejus Confratres, causamque contra illum urgerent, ut non semel practicum vidimus: Inanis ergo est quorundam, de *Dominicanorum* potentia in Urbe querela; non enim ex adulatione vel industria; sed ob æquum candorem & zelum Ecclesiæ causam promovendi, puramque ac incorruptam propugnandi doctrinam, ibidem honorantur; sustinent enim injurias ut pareant Ecclesiæ Decretis, contemnuntque ignarorum dicteria, scientes, quod omnes, etiam Adversarii, dum sincere loquuntur, Viri docti puritatem *Thomisticae* doctrinæ proclament unà cum Christi Vicariis.

Rei hujus exemplum sub oculis habemus. SS. D. N. *Clemens XII.* fæliciter regnans, ut *Quesnellistas* ad meliorem reduceret obedientiæ frugem, utque calumniam de pari cum *Janseniana* doctrinæ SS. *Augustini* & *Thomæ*, seu *Schola Thomistica* condemnatione retun-

deret *Motum proprium*, seu *Constitutionem* cum elogiis *S. Thomæ & Thomistica Scholæ* dignissimis publicavit; & postea ad *Anti-Thomistarum* instantiam (in scis omnino Dominicanis) *Breve* in *Thomistica Scholæ* favorem edidit; de quo *Brevi*, sicut & de præfata *Constitutione* egimus supra Cap. I. §. XXII. ad quem locum *Lectorem* remittimus, ne actum agere videamur.

Hebes sit oportet aut *Stipes*, qui visis hucusque allegatis accusatores & calumniatores *Thomismi*, præsertim Patrem *Meyer*, summe injuriosos esse, & sub æternæ damnationis pæna ad reparationem *Thomistici* honoris & maxime citatorum summorum *Pontificum & Theologorum* ac *Censurum*, strictissime teneri. Quis nisi insanus *Molinista* credet infallibiliores, quam tot veritatis Oracula? Dicendumne quidquid *Molinista* tradunt & credunt credendum & practicandum esse ut vulgo suggeritur: Si ita dicatur, Væ Ecclesiæ Dei, Latentur inimici ejus. Redeamus ad P. *Meyer*. =

§. V.

P. *Livinus Meyer* pressius urgetur.

XIII. **D**omestico hoc Dilemmate liceat iterum convenire P. *Livinum Meyer*, audacem, ac præcipuum modernum Scholæ nostræ *Antigonistam*, qui ad palinodiam cantandam, præfatamque pulicè revocandam calumniam, *Lovanii* olim coactus est, ut verbis suis probatur n. seq. & tamen eandem non cessavit repetere infamiam in sua *Pseudo-Historia* aliisque scriptis posterioribus. Quæ fides relapso impenitenti?

Vel *Calvinista*, *Jansenista* &c. fuerunt *S. Ignatius*, *Salmeronius*, & cæteri *Anti-Moliniani* eorum Socii; vel non? Si non: Ergo à calumnia ista immunes sunt

Tho-

Thomistæ; illi namque, ut vidimus, non minùs quàm hi *Thomisticam* profitebantur & propugnabant doctrinam. Si affirmes; fateri cogeris imprimis, *Calvinistam*, *Jansenistam* &c. perpetuum in cælo accepisse domicilium; cum in cælo sit *S. Ignatius*, qui, juxtà te, non solùm *Calvinista* &c. fuit, sed etiam filiis suis eundem sequi errorem strictè mandavit. — 2. Primos *Societatis* Patres, etiam in *Tridentino* assistentes, *Calvinistas* declaras; hi enim & *Thomistæ*, te fatente, & *Dominicanorum* Discipuli reipsà fuerunt, ut *Constitutionum S. Ignatii*, de sequela *Thomistica* doctrinæ, observatores exacti; Idipsum de Generali & obedientibus subditis *Societatis* post Congregationes de Auxiliis dicere necesse est, quia in Decreto Anno 1613. sequelam *S. Thomæ* & damnationem *Molina* professi sunt: Hi ergo *Jansenistæ* & *Calvinistæ* fuerunt, si mentalis restrictio illos non juvit.

Qvis tam impie desipiat, ut hæc de *Societate*, divino mandato ac ordinatione (ut fertur) institutâ, credat, vel aliis persuadendum proponat? Potestne Deus summè sanctus *Calvinismi* &c. professionem cuiusque *Societati*, maximè per seipsum approbatæ, præcipere; aut Creaturis se, suamve *Omnipotentiam* subicere? An omnes illi primi *Jesuitæ*, quia *Thomistæ*, infernum, sicut *Calvinistæ*; possidere dicentur? In viris tam insigniter doctis certè ignorantia invincibilis locum non habuit, præserim eo ipso tempore quo *Calvinismus* notus erat, atque recenter damnatus. A christiano corde absit credere *Societatem Jesu* tale habuisse exordium, talem in primo Sæculo progressum, talemque ad *Molinianam* usque *Novitatem* egressum, qualem *P. Meyer* & Sequaces illi tribuere coguntur. Mutabit, spero, *Antecedentia*, qui vult tam absurda vitare sequentia; liberabitque imposterum *Thomistas*

ab illis, quos injustè eis attribuit erroribus. *Cur* (ait *S. Prosp. cont. Collat. c. 33.*) *professione mutatâ, quod destruxisti edificas? Quod tuebaris impugnas? Cur invictissima Veritatis arce desertâ* (*Ecclesiæ Capitem & S. Augustini*) *gradatim ad præcipitia decurris?*

XIV. Recordetur *P. Meyer*, sciatque Orbis literarius, quod in suis *Thesibus* de 10. Julii 1697. sequentia inferere non est veritus: *Si igitur quæro (à Thomistis) quo sensu voluntas possit non agere, STANTE prædeterminatione ad actum, dicitis; IN SENSU DIVISO, hoc est, SI ACTUS ABSIT.* Addit ibidem: *Quod possit voluntas dissentire IN SENSU DIVISO* (ajunt Thomistæ) *non conjunctum cum Præmotione & actu; sed divisim ab illis, si nempe PRÆMO-TIO & CONSENSUS ABSIT.*

Ecce quomodo (cum *Suarezio* tom. 2. de *Gratia* lib. V. cap. 38. num. 2. *Lessio* Opusc. de *Gratia efficaci* cap. 3. num. 19. & aliis) sensum compositum & divisum Thomisticum cum Calvinistico & Jansenistico, etsi ab eo toto cælo diversum, confundit, huncque Thomistis per enormem calumniam attribuit; cum tamen provocatus, nec ipse, nec mortalium ullus, vel unicuique citare poterat Thomistam, qui sensum compositum & divisum ita explicaverit vel docuerit: Etenim omnes uno ore Thomistæ fide tenendum credunt Voluntatem creatam, dum est sub præmotione, illam actualiter afficiente, & dum actu operatur, reipsa posse dissentire, licet de facto non dissentiat, nec dissensum conjungere possit; hoc est, conjunctâ, compositâ, & coexistente Præmotione & actu, quem infert, ac causat, voluntas non necessitatur absolute; sed non actum, seu dissensum verè potest simultate potentie ponere: Unde non dividunt Thomistæ, ut Calvinus, Jansenius, & *P. Meyer*, præmotionem aut actum, quem pro-

producit à potentiâ liberè elicitum; sed solum, cum *S. Thoma*, non actum, seu actualem dissensum, à voluntate dividunt *præmotâ*, & actu operante; quo sensu *Tridentinum* Sess. VI. can. IV dicit: *Liberum arbitrium motum à gratiâ efficaci, de quâ Hæretici, ac cooperante, adeoque actu agente, posse dissentire; sicque libertatem cum gratia seipsa efficaci conciliat. Thomisticè Sacrosanctum Concilium Tridentinum, & meritò, nam S. T. q. 6. de malo, insinuavit & dixit, quod actus non adequat vel exhaurit totam voluntatis potentiam; adeoque libertatem non lædit. Et oppositum ibid. asserit Hæreticum.*

De fæda hac *Hæresis* calumniâ sæpiùs conquesti sunt *Lemos, Salmanticenses*, cæterique unanimiter *Thomistæ*, præsertim *Gonetus de Prædestinat.* Disp. VI. art. 4. & novissimè *Illustrissimus Castel* tom. I. q. 7. Sect. 2. his verbis: *Ex his (inquit) collige, quàm justè conqueruntur Thomistæ, quod ipsis FALSO imputetur, ad libertatem agendi in voluntate prædeterminatâ potestatem solam subjectivè conditionatam adstruant, quatenus potestas NON agendi ADESSET, si PRÆDETERMINATIO & ACTUS ABESSET; quia est manifesta calumnia, tam longè distans ab Angelicâ Scholâ, quàm accedit ad damnatum Calvinii & Jansenii errorem. Thomistis frustrâ ac injuriosè, etiam in Congregationibus de Auxiliis id tributum, ipsi Romani Deputati aptique judices orbi denunciarunt: igitur per calumnias incepta Molinæ tunc fuit defensio, & per P. Meyer continuata desuit, si promissis steterit.*

Thomistas, contra Jansenistas, ac relatos injuriantes Molinistas, vindicarunt pariter ipsimet Patres Societatis: Annatus resipiscens Lib. de libertate inchoatâ cap. 2. §. IV. ait: » Thomistæ nunquam sensum » compositum & divisum sic explicuerunt, ut dice-
rent

arent posse unum in SENSU COMPOSITO, & in sensu DIVISO, hoc est, successive atque ex Hypothesi, quod fiat mutatio in prærequisitis ad agendum. Nunquàm Thomistæ ita sensum compositum & divisum explicuerunt. Ita etiam declarant P. Deschamps Disp. VI. de Hær. Pelag: cap, 9. P. Martinus in Anti-Jansenio pap. 708. Strubosius in Notis in primam Pauli Irenæi Disquisitionem, aliique famosi Societatis Scriptores, ut suprà in hoc Cap. §. III. num. IX. ostensum est. Fuerunt enim salutis suarum animarum solliciti, nolentes esse restitutioni obnoxii alienæ famæ.

Pater etiam Ripalda lib. 2. advers. articulos Baji Disp. 15. Sect. 15. ait: Thomistæ constantissimè tuerentur libertatem non posse cum necessitate antecedente componi, & vindicare indifferentiam Potestatis ad utrumque, demptâque potestate ad utrumque indifferente, adimi libertatem; Bajani verò libertatem cum necessitate antecedente conjungunt . . . à quibus Thomistæ procul recedunt.

§. VI.

P. Meyer, coactus præfatam retractare calumniam: ad vomitum rediit: Sancto Thomæ imposuit: facta Lovani notissima negat: Nulla ergò ei fides adhibenda est hîc, aut ullibi.

XV. **S**ed cur plura refero? ipsum P. Meyer retractantem, sibi que contradicentem, necnon innocentiam Thomisticam publicè confitentem ostendere sufficiat. Anno namque sequenti (scè 1698.) in Thesi 3. n. 2. hæc posuit verba: Non enim dividit (sensus

sus divisus Thomisticus) *ipsam Prædeterminationem à voluntate.* Sic priorem suam calumniam, malamque fidem; citando nimirum S. Thomam q. 6. de ver. art. 3. in *septimo argumento* sibi ipsi objecto, solutione ad illud *septimum* non relatâ; utcumque libetavit: Et meritò, quia prius, ut S. Thomam à Thomistis sejungeret, S. Doctorem reipsa *Calvinistam* effecit, & ignarum, tribuendo ipsi *Prædestinationem* immutabilem Dei *abesse reipsa posse*; Cum tamen solum scripserit Sanctus: *Si consideretur.* Unde ex absentiae *consideratione* realem absentiae *existentiam*, aut separationis in re existentiae, possibilitatem, ridiculè intulit P. Meyer, cujus supraposita retractatio laudanda esset si foret sincera, quod posteriora sua scripta credere non sinunt, in quibus ad vomitum rediens pristinas renovat calumnias. Fæda illa in *judices Romanos*, scholamque *Thomisticam* injuriosa scommata in Authorem illum retorquere sæpius commovet justissima indignatio. Sed Moliniano Martyri, Dei omnipotentiam sibi *subjicienti*, parcere docet, nè sua nos opprimat Omnipotentia sibi libera.

Dura est certe *Thomistarum* sors; Vel enim *Calumnias* toties, ipsorum etiam Adversariorum testimoniis, depulsas despicient; & tùm apud Tyrones in scholis *Populumque* ignarum *Heretici* habebuntur: Vel calumnias refellere pergent; & sic inutiliter agent; tùm, quia erit actum agere; tùm etiam, quia cum *Adversariis* agitur, qui etsi *calumnias* hodie retractent, cras tamen eas renovare non cessabunt, non obstantibus repetitis Ecclesiæ prohibitionibus, ac censuris; adeoque in infinitum se extendet Labor. Unicum igitur medium erit, pro Calumniantibus *Molinistis* ac *Fansenistis*, eorumque conversione, indies efficacius, ferventiusque orare, uti *Benedictus XIII.* sanctissime injunxit

injunxit (pro *Thomistarum* consolatione, qui parem cum *Ecclesia* injuriam patiuntur) in *Brevi-Demissas preces* suprâ relato cap. 1. §. XX. sciunt namque, quotquot sapiunt, causas deperditas, aut desperatas, calumniis defendi solitas; undè commune fert adagium: *Eis, qui causâ cadunt, loqui esse permissum, & quodlibet effutire ad libitum*; Tales etiam causæ desperatæ protectione Principum defendi solent: Sic P. *Alexander Natalis* litteris Patris *Danielis* respondere cæpit; sed Regio procurato mandato desistere debuit; sic nuper *Molinistæ* in *Belgio*, Thomistica non valentes solvere invicta ex SS. *Aug. & Thoma*, ac definitionibus *Ecclesiæ*, argumenta, Serenissimæ *Archiducissæ* prohibitionem obtinuerunt, ne quis *Lovanii*, contra *Iesuitas* scribat, aut *Theses* publicet, ut alio loco notavi.

XVI. Nemo certè sensatus Patri *Meyer* fidem jure potest adhibere; ipse enim in variis editis Voluminibus, sub diversis fictis (aptis tamen) nominibus, *Romanos Censores, Cardinales*, nimirum, *Archiepiscopos, Episcopos*, Selectosque diversarum *Nationum* primæ notæ *Theologos*, ceù *Stipendiarios, ignorantes, partiales, Rapidos &c.* turpiter denigrat; idque non aliâ de causâ, quàm quod *Molinam* juxtâ solidè allegata, clarissimeque probata, reum judicaverint; & ideo nocentis nunc ille agit *Advocatum*, nunc transit in *Actorem*, *Judicesque* accusat, ut solent malarum perditarumque Causarum *Advocati* ad consolandos reos suos clientes. Sic *Pelagiani* apud *Aug. l. 3. cont. Jul. c. 1. Vobis* (ait *Aug.*) *parum est judices nolle, nisi etiam eos facere REOS insuper audeatis.*

Item in solâ secundâ contrâ magnum P. *Reginaldi* Volumen parvâ *Dissertatione*, plura pravæ ejusdem praxis detecta sunt vitia, uti mense *Jul. 1708.* in publicis

cis Thesibus *Lovanii* ad oculum demonstravit zelosus quidam *Thomista*; qui num. XXIV. P. Meyer pluribus confutavit, & secundo loco sequentes habet Positiones: Repetit (P. Meyer) & veras supponit, ultra CENTUM QUINQUAGINTA imposturas & corruptelas textuum *Tridentini*, *Augustini*, *Thomæ*, *Reginaldi*, & aliorum in suâ exigua DISSERTATIONE primâ detectas, & impugnatas. Sibi contradicit non raro: *Molinam* passim deserit: Sanctorum AUGUSTINI & THOMÆ sensu, & verbis abutitur semper; ipsi imponit CALVINO, cum quo plus habet commune LIBERIUS GRATIANUS (scu P. Meyer) quam REGINALDUS &c.

At quid quantumvis falsum non propalabit P. Meyer, qui dissert. 2. ait: *Thomistas* non respondisse ad suam Dissert. 1. sed siluisse pisce mutiores. Novit tamen Academia *Lovaniensis*, totum *Belgium* & *Gallia*, & generaliter cernuntur *Libri* & *Theses* (quorum unum præ manibus habeo) mox post editam suam *Dissertationem* 1. impreslos, publicatos, publiceque *Lovanii* & alibi divenditos, titulis ad valvas defixis, eosdem legit ipse P. Meyer, nec quidquam replicare ausus est, etiam ad relatam mox *Thesim*; sed tacuit grue mutior, ac calumniare perrexit. Dicamus ergo cum S. Aug. lib. V. op. imp. cont. *Julian.* c. 41. Jam tu clama (*Juliane* & Tu P. Meyer) contra apertissimam veritatem, hoc enim decet tuam vanam loquacitatem . . . Quid enim vanius *Diffinitionibus* tuis de libero arbitrio?

Hæc *Lovanii* existens vidit P. Meyer, & tamen nihil in contra verbo, aut scripto publicè mustitare ausus est; Sciebat enim facile duplicandum imposturarum suarum numerum; Undè in editis postea scriptis se vindicare non est conatus; sed solito suo more, ut reus verè convictus, calumniare perrexit, simulque decle-

declamare, & Accusatorem agere contendit. Quare contrà P. Meyer, aliosque Thomistarum seu SS. Augustini & Thomæ, Pontificum & Censorum Romanorum Calumniatores verbis S. Augustini lib. 4. cont. Julian. cap. 4. uti liceat. Vide (inquit) cum quibus sit mihi causa communis, quam nullâ consideratione sobriâ pulsare CALUMNIIS, & expugnare conaris. Cerne quàm tibi perniciosum sit tam horribile crimen objicere talibus, & quàm mihi gloriosum sit quodlibet crimen audire cum talibus . . . Iterùm te admoneo, iterùm te rogo, aspice tot, & tales Ecclesie Catholice Defensores. Vide quibus tam gravem, tamque nefariam irrogaris injuriam. Quibus verbis cum eodem Augustino lib. 3. cap. 7. adde: Fingis me dicere, quod non dico: Concludere, sicut non concludo: Concedere quod non concedo; & concludis tibi ipse quod renuo. Infinitas fere alias calumnias, imposturas, textuum corruptiones &c. in Pseudo-Historia Patris Meyer, qui videre cupit, legat Historiam M. Serry, editam An. 1709. toto lib. V. in quo refutat Patrem Meyer, & ad oculum convincit. ==

§. VII.

P. Meyer catholicum declaravit Calvinum, & catholicos Calvinistas; Veram destruit ipse libertatem; ipsius & sociorum industria in Authorum & Librorum corruptione notatur.

CONTUMACES Jansenii sequaces motiva ex dictis allegant cur decisionibus Romanis parere nolint: Putant enim, cum Hereticis Protestantibus, S. Augustini doctrinam damnari, & Pelagianismum amplectendum (sic enim Molinismum appellant) ut fideles in unitate

tate fidei perseverent: ita namque à *Molinistis* eorumque pupillis publicari asserunt, actum esse de S. Aug. doctrina.

Huic erroneæ *Fansenistarum* imaginationi non leve robur præbuit P. Meyer eique consentientes; si enim doctrinæ *Augustini* (quæ Ecclesiæ hucusque credita fuit) caliginosa sit & *Pelagiana Hæresis* causa, ut *Molina* suggerit, & *Molinismus* contra *Calvinum*, *Fansenium* & *Thomistas* tenendus sit, ut Pater Meyer & adherentes orbi propalant, sequitur invictè, quod *Fansenistæ* inferunt & *Protestantes*, scilicet quod *Augustino* proscripto *Molinismus* stabilitur.

Quo concesso, non immeritò exclamant illi priscam fidem desereri, & hi novum contrarium *Molina* figmentum fide esse profitendum.

At, utraque erronei discursûs præmissa, ceu falsissima, negatur. Quomodo caliginosa reputari potest doctrina *Augustini* (vel *Thomistarum*) quæ à tot summis Pontificibus, etiam à *Clemente XI.*, sana declarata est, & à tot Conciliis æcumenicis adoptata, ac Romanorum censorum judicio confirmata, ut c. 1. & 4. ostensum est, inque hoc Capite ex ipsis *Molinistis* constat, quod *Fanseniana* distet à Thomismo, atque à *Molinismo*, ut cælum à terra?

Quomodo *Molina* fides esset Ecclesiæ, quæ solum ut probabilis opinio & non ut vera, à suis fuit prius propugnata; quam à suis deferendam statuit Generalis Societatis Jesu *Aquaviva*, contribuentibus *Bellarmino* & *Suarezio*, ut testatur P. *Amicus*; quam Romani judices post Decennii examen ut erroneam repudiaverunt? falso ergò ratiocinio à veritate fidei deviant protervi *Fansenistæ*, nec magis verè *Molinistæ* suam opinionem fide tenendam buccinant, & *Augustino-Thomisticam* calumniantur.

At, inquiunt *Liberius*, *Ripalda*, *Suarez* & alii: *Defensionis propriæ causâ*, *Calvinismum*, *Jansenismum* &c. *Thomistis* tribuere coacti sumus. Itanè? Ergo *defensionis gratia* licet innocentem infamare: ergo *defensionis gratia* licuit *Molinæ concordiam* in diversis Editionibus industriose mutare, ut factum probat *M. Serry* in *Historia* edit. A. 1709. lib. 1. c. 13. col. 70. & l. V. col. 720.

Eadem arte *tomus tertius P. Thomæ Sanchez* corruptè impressus, prohibitus est in *Indice* novissimæ Editionis 1734. pag. 278. Usque dum in eo restituatur numerus quartus *disputationis VII. libri octavi*, consultò omissus.

Similiter in eodem *Indice* pag. 106. *Suarezii tomus V. de Censuris Venetiis* impressus Anno 1606. non permittitur nisi subrogatis, seu restitutis, foliis & locis, quæ ademerant. Vide in eodem *Indice* librorum prohibitorum pag. 12. *Anonymi Opusculum pro Francisco Suarez*, absolutè prohibitum.

Pari industriâ *Bellarmini Opera de Prædest. & gratia* fuisse corrupta, mutata & mutilata probat ad oculum *Mag. Serry* in *Historia* (*Gonet* & plures alii) lib. 2. Hist. c. 1. à col. 151.

Eadem *Defensionis gratia* *P. Livinus Meyer*, *P. Annatus* & alii passim, *Calvinismi*, *Jansenismi* &c. accusant *Thomistas*, quos illi ipsi declarant ab illis erroribus remotissimos.

Quid? Nulla ergo fides illis, quos pro *Thomistis* allegavimus, *Molinistis*? Distinguendæ occasiones & causæ ut vindicentur: dum sunt *defensionis Molinæ* aut *propriæ gratiæ coacti*, ut fatentur; tunc non liberè contra *Thomistas* testantur, nec fidem merentur; at, dùm liberè loquuntur & pro *Thomistis* testantur ad *Jansenistas* profligandos, vel ad priores christianè (pro maiori *Dei gloria* & propria salute) revocandas calumnias,

omni-

omnimoda fides illis debetur. *Verum enim est testimonium, quod inimica voce profertur.* Et hoc modo pro *Thomistarum* innocentia testimonium *Molinistarum* adduximus ut verum, licet alias *defensionis suæ Gratiæ* contradictoria tradant ut effugiant.

Quid autem singulariter suis *calumniis* præstitit in suis *Operibus* præfatus P. *Livinus Meyer* animadvertere licet: contra *Thomistas* ex professo scripsit; sed incautus reipsa *Calvini & Jansenii* doctrinam fecit (quantum potuit) *Catholicam*. Nam toto suo *Opere* probare studuit *Calvinum* cum gratia efficaci aliud non docuisse quam voluntatem nostram in *sensu composito non posse* oppositum; quam gratiam necessitate *consequentia & secundum quid actum inferre &c.* quod verbis *Calvini* probare conatur; atqui hæc in terminis profitentur *Thomistæ*: Ergo non est ovum ovo similis, quam *Calvini & Thomistarum doctrina*. Ecce totius suæ 1. *Dissertationis* medullam.

Ego autem sub illo suo assumpto, seu *Majori*, subsumo: Atqui omnes *Catholici* (& *Molina* ipse pag. 293.) fatentur voluntatem nostram sub gratia, quovis modo efficaci, non posse oppositum ponere in *sensu composito*: omnemque, quovis modo efficacem gratiam, necessitate *Consequentia* suam inferre actum: ergo non est ovum ovo similis, quam *SS. PP. Catholicorum Theologorum & Calvini doctrina*: Catholicus ergo est *Calvinus* aut *Theologi Catholici* sunt *Calvinistæ*, fueruntque *S. Ignatius* cum cunctis *Jesuitis* ad *Molinam* usque, & hodie dum nonnulli sunt.

Hallucinatio est maxima in utroque discursu. *Calvinus* enim diversissimum à Catholicis *sensum compositum & necessitatem consequentia* admisit; nam contra omnes *Catholicos*, existente gratia suâ naturâ efficaci in voluntate, (& hic est ipsius *sensus compositus*) omnem

ad oppositum docuit potentiam auferri, solumque manere *spontaneitatem*, seu immunitatem à *coactione*; ablatâ verò gratiâ illâ, seu in ejus absentiâ (& hic est *sensus ejus divisus*) potuisse *antè* vel *post* gratiam *posse* facere oppositum concessit.

At, omnes Catholici (quibusdam *Molinistis* exceptis) credunt in illo *sensu composito* gratiæ & potentiæ voluntatis, hominem potentiam, ad utrumque extremum indifferentem activè, retinere *sub gratia* & dum afficit voluntatem, eique inest, licet credant actum ejusque contrarium incompatibiles; Unde dividunt non actum ab actu & gratia (quæ juxta *Fansenium* & *P. Meyer* aliosque *Molinistas* est ipsissimus *actus vitalis* potentiæ), sed non dividunt gratiam ab expedita non agendi potentia: quare contradictoriè se opponunt *Calvino*; nam non posse sub gratia, ut *Calvinus* dixit, & posse sub gratia composita & coexistente, ut credunt Catholici Theologi, contradictoria sunt.

Similiter necessitatem consequentiæ à necessitate consequentis inseparabilem statuit *Calvinus*; Constat enim quod omnis absoluta & consequentis, etiam sit necessitas consequentiæ, ut: ignis applicatus est ligno arido, aut ultimò disposito: ergo comburet: hic inseparabilis cernitur necessitas consequentis & consequentiæ, simpliciter & secundum quid; at non omnis necessitas solius consequentiæ & secundum quid est consequentis aut simpliciter necessitas, ut patet in necessitate tantum consequentiæ actûs præsciti, prædestinati, à Deo voliti, & infinitis aliis exemplis; Primum docuit *Calvinus* solâ spontaneitate contentus, secundum credunt Catholici exigentes sub gratiâ indifferentem activè potentiam ad oppositum, & solam necessitatem consequentiæ & secundum quid sine necessitate absolutâ & consequentis adstruentes.

Unde

Unde patet Patrem Meyer & adhærentes Calvinum repugnantem junxisse Catholicis; Catholicos verò effecisse Calvinistas; separata & contradictoria coadunare voluisse; potentiam, scilicet, cum absoluta impotentia, necessitatem solius consequentia & secundum quid, cum absoluta & simpliciter tali, ut fecit Calvinus. Sed quid non poterit, qui Deum ipsum superare prætendit.

Notandum insuper, Thomistas remotiores esse à Calvino, quàm P. Meyer & Molinistas; hi enim asserunt voluntatem nostram, postquam se ad agendum determinavit nullatenus posse facere oppositum, quia (inquiunt) determinatio propria voluntatis omnem ejus libertatem & indifferentiam tollit. Unde dum homo actu meretur aut demeretur, semper caret libertate & indifferentia arbitrii, quod Calvino & Jansenio plurimum placet.

Thomistæ plus asserunt, & ad libertatem requirunt; expeditam, nempe, ad oppositum potentiam, etiam post subordinatam Deo determinationem propriam, & cum in actu secundo agit; quia (ajunt) potentia suo actu non repletur, sed per inadæquatum perficitur exercitium suum; Unde remanet integra potentia ad aliud exercitium inadæquatum, scilicet, ad non actum planè possibilem, licet impossibilem pro tunc cum actu ob repugnantiam ex parte facti.

Sed nè Patri Meyer imponere videar, do ipsius verba pag. 84. Homo (inquit) sedens pro instante, quo sedet, non habet VERAM standi pro eodem instante POTESTATEM; & tamen sessio est libera, quia pro priori naturæ, quàm est sessio pro nutu & opinione arbitrii POTERAT se determinare ad standum quàm ad sedendum. Talem pro priori ad sessionem libertatem non gravatè admisisset Calvinus, admisitque sæpius Jansenius; adeoque insufficiens videtur, ut fusiùs

in *Responsione ad Dissert.* ejus primam ostensum est: Sessio (inquit) est libera, quia pro *PRIORI* poterat ante suam determinationem; & tamen sæpius asserit, quod *determinatio propria tollit libertatem & indifferrentiam*: Potestne sessio esse libera, cujus libertas ablata dicitur? An existit sessionis libertas destructa & ablata? Hæc tamen, si *Livino* credamus *ibid.*, est communis sententia, hominem sc. sine libertate agere semper pro *posteriori naturæ* ad propriam determinationem & dum actu agit seu sedet. Contradictoria enim sunt: Homo post suam determinationem liberè non agit, quia libertas asseritur ablata, seu liberè non sedet; & homo pro tunc liberè agit, seu sedet: quia sessio dicitur libera: utrumque tamen ut verum tradit *P. Meyer*, clamant & Sequaces ac Socii prætendentes tueri libertatem, quam supra se instant, ferunt, & non sine contradictione extollunt ac destruunt; ut sæpius observavit de Pelagianis *S. Augustinus*. Addo: quod juxta *P. Meyer*: Calvinus admisit libertatem tolli per necessitatem secundum quid & ex suppositione; nonne sic ipse *P. Meyer*?

Ex quibusdam itaque suis principiis & assertionibus *P. Livinus Meyer*, cum cæteris *Molinistis*, libertatem à Deo independentem asserunt ab ipsis defensam, quam ex aliis prorsus evacuant: eodem modo *Juliano Pelagiano*, pro *Æquilibrii* libertate cum *Molina* & *Livino* certante; reposuit *S. Augustinus* lib. I. cont. Jul. c. I. *Monstrabo* (inquit) quod tu ipse (*Juliane*) sic adjuves *Manichæorum* quam mihi tribuis (ut *Livinus Thomistis*) damnabilem & nefandæ impietatis errorem, ut *NUL-LUM* talem Patronum, nec in suis dilectoribus, valeant invenire . . . nihil enim aliud nituntur Pelagianæ (*Molinistæ* dico ego) nisi ut horribili Hæresi (*Calvini*) objectâ, cujus se Adversarios esse *CONFINGUNT* (nota) lateant inimici gratia in Laude Naturæ, & arbitrii

arbitrii lib. 2. cont. 2. ep. Pelagianorum cap. 1. cum reipsa potius illi oppugnent lib. arbitrium, qui oppugnant Dei Gratiam, quâ verè ad bona eligenda & agenda (Ecce efficacem) fit liberum ep. 107. cum sint, non DEFENSORES sed PRÆCIPITATORES lib. arbitrii: de Gratia & lib. arb. c. 14.

Hæc ex professo urfit in suis operibus S. Augustinus: Definitiones liberi arbitrii à Juliano traditas, & hodieum à quibusdam laudatas, irrisit & explosit, quia Subjectionem Deo, libertatis Origini, non exprimebant. Unde lib. 3. op. imperf. c. 105. ait: Gratia inimici . . . liberum arb. defendendo perimitis, quod ad suos limites revocari OMNIPOTENTIS & veri Defensoris bonitate non vultis. Præmisit c. 111. homines elati & inflati nolite in vestra confidere Virtute; Deo vos SUBDITE ut veram libertatis Definitionem discatis.

Consonat S. Hieronimus in Proæmio, & lib. 3. cont. Pelag. Egone (ait) liberum tollo arbitrium, qui in tota disputatione mea nihil aliud egi, quàm ut OMNIPOTENTIAM Dei cum lib. arbitrio conservarem. & ep. ad Cresiphont. frustra . . . blasphemias . . . nos liberum arbitrium condemnare; damnetur ille qui damnat. Quantum hæc pungant Molinistas, gratiam subjicientes arbitrio, judicet alius, dum in alio Opusculo ostendam illos veram libertatem destruere, & à Definitione libertatis prædicatum essentiali subjectionis omnipotenti omnino delere argumentis iisdem quibus Julianus pomposè, sophisticè, ac subtiliter vexavit S. Augustinum. Interea consule Lemosium to. 1. tr. 3. part. 2. & to. 2. tract. 3. c. 48. & part. 2. c. 4. Salmanticenses to. 6. quos allegat Piccinardi lib. VI. q. 3. art. 2. attentè legendus.

CAPUT IV.

An iudices *Romani* in congregationibus Solemnissimis de *Auxiliis* vindicaverint *Thomistas* contra Calumniatores *Iansenianos* & *Molinianos*?

§. I.

Congregationum occasio ; Iudices deputati ; partes disputantes ; & variæ causæ examina recensentur.

I. **P**rodiit in lucem *Concordia* gratiæ & arbitrii P. *Ludovici Molinae* Societatis *Iesu*, à nemine ante ipsum, ut putat, tradita ; caput *Vallisoleti* contestatio ; Magistri *Dominicani* Collegii & Conventus ibidem, (non *Bannez* ut fingitur) *Concordiam* præfatam de *novitate*, *errore*, & desertione defæcatæ doctrinæ SS. *Augustini* & *Thomæ* accusarunt.

Eandem, ceu talem, rejectam fuisse in *Hispaniâ* probat vera *Historia* ; Controversiam *Romanam* postea evocavit *Clemens VIII.* toto *Decennio* ibidem fuit examinata ; & in solemnibus sexaginta octo Congregationibus singulis contra *Moline* opinativam ac novam *concordiam* fuit decisum, utpote, quæ in sensu genuino ab Authore intento fuit constanter iudicata erroribus *Pelagii* & *Semipelagianorum* (*Cassiani* & aliorum) consona, atque inconcussæ SS. *Augustini* & *Thomæ* (quæ Ecclesiæ verè dicebatur) doctrinæ, omninò contraria.

II. Tradunt nonnulli motivum illam novam *concordiam* excogitandi fuisse, quod quidam contra *Molinam*

nam arguens illum coegit concedere aliqua, quæ videbantur absurda; *Molina* verò humilis, nè victus putaretur, suo fidens ingenio & arbitrio, *triginta*, ut ipse fatetur, consumpsit annos præfatam novam excogitando *Concordiam*; Alii putant, quod reperiri voluerit in *Societate* novâ, novam *Theologiam speculativam, practicam* (etsi minùs probabilem;) *Novas Historias & Sanctorum vitas*, aliosque libros, ab antea editis discrepantes, ut sola sua *societas* eruditione fulgeat, probabilia, etsi tenuia, certa reddat ac secura, & eousque reputata falsa, novâ veritatis apparentiâ, in conscientiâ evadant tuta, aut novæ fidei puncta, veteribus PP. & Christianis ignota.

De motivo ejus nihil affirmo; de illo non fuit *Quæstio*, sed de *Doctrina*, *An sc. fuerit sana vel erronea, prout ab ipso in suo libro tradita?* Illi enim qui motiva allegârunt relata, vel alia, forsitan decepti sunt: Id unum extrâ omne dubium posuit per irrefragabilia vera instrumenta *Historia de Auxiliis Magistri Serry*, (& ipsa *Patrum Societatis Historia de Auxiliis*) decisiones *Congregationum* fuisse contra *Molinam* factas; & itâ perit *Victoria* triumphus à *Molinistis* antea decantatus.

III. Præsentis nostri Instituti solum est *Thomistas* à calumniis *Calvinismi & Iansenismi* fuisse *Romæ* tum liberatos; qui voluerit videre *Censorum Romanorum* de *Molina Concordia*, judicia, adeat præfatam *Historiam* Mag. *Serry*, & id ipsi indubitanter constabit nec ut minus probabilem tunc admissam fuisse *Molinæ* opinionem sed ut erroneam prorsus deferendam; Quod *Societas Jesu* facere, ex *Decreto* sui Generalis *Claudii Aquaviva* tum pariter sponpondit; nam in *Congregationibus* 68. probatum & resolutum fuit singulas *Molinæ* accusatas *Affertiones*, separatim examinatas, non

obstantibus adductis à Defensoribus ejus, esse *erro-
neas*, atque convenire cum *Pelagianorum & Semipe-
lagianorum* (*Cassiani &c.*) doctrinâ : nec juvit *Molini-
stas*, quod *Cassianum* vindicandum duxerint, aut *Sti.
Augustini* & aliorum Doctorum textus *intercisos & cor-
ruptos* allegaverint. Unde decisum fuit, quod viribus
naturalibus liberi arbitrii præcipuas Molina tribuerit
in bonis operibus partes; quod illa opera *proximè* præ-
pararent ad gratiam prævenientem, & *remotè* ad ju-
stificationem; quod elicienti actus naturales, quan-
tum in ipso est, Deus infallibiliter confert gratiam;
Quod Deus *expectet* Creaturæ Consensum, & arbitrium
cum gratiâ *partialiter* concurrat; quod gratiæ bonus
usus sit ex arbitrio, non ex gratia; Quod detur *scien-
tia media* seu conditionatorum futurorum ante De-
cretum Dei; Quod cum solo concursu generali Attri-
tionem, Contritionem, amorem Dei super omnia
naturalem cum proposito non peccandi, & graves
vincere tentationes possit; Quod *Perseverantiæ donum*
non requirat nisi gratiam habitualement & Auxilium in-
differens &c. &c. Undè non mirum quod omnes *Iesui-
tæ* salventur per lib. arb. & gratiam versatilem, sem-
per ad manum.

Hæc omnia, particulariter & divisivè examinata,
auditis partibus, decisa sunt esse contraria doctrinæ
Catholicæ in *sensu* à *Molina* intento; & adversari cla-
rissimæ doctrinæ SS. *Augustini & Thoma* (de quorum
sententia separatim iteratò actum fuit) adeoque &
sententiæ Ecclesiæ contra *Pelagianos & Semipelagianos*.
Hæc & plura in præmissa *Historia* fideliter relata &
probata, lector diligens reperiet, dum hîc ad *Thomi-
smi* justificationem revertendum censeo.

IV. Mortuo Sanctissimo ac Doctissimo Pontifice
Clemente VIII. ab Eminentissimis Cardinalibus resolu-
tio

tio prodiit, controversiam illam per eligendum Pontificem debere terminari: Unde *Paulo V.* electo, causa reassumpta est, non obstantibus iis, quæ pro sopienda & procrastinanda disputatione, allegarunt *Molina* Defensores; dixerunt enim quæstionem *fidei* non esse; tam *Thomistas*, quàm *Molinistas*, liberum æque defendere arbitrium contra *Lutherum* & *Calvinum*, & tandem quod *fallibilis* sit *Papa* in declarando sensu SS. *Augustini* & *Thomæ* ut patet ex eorum libello supplici *Paulo V.* porrecto apud *Serry* lib. IV.

At *Moliniste* videntes firmam de quæstionis definitione *Pauli V.* & Emin. *Cardinalium* Resolutionem, tonum alterum decantârunt, se, sc. probaturos *Thomistas* esse *Calvinistas* (licet antea declaraverint liberum arbitrium æque ab utraque parte defendi) & ideo hac de re disputari postulârunt, quod & *Patres Prædicatores* sibi gratissimum dixerunt ut scribit *Secretarius* in *Actis* ad diem 26. Septembr. 1605. Sic candore consueto hamum, pro procrastinatione oblatum, incauti deglutierunt, quemadmodum persuasus à *Jesuitis* consensit Generalis Prædicatorum quod *Lemosius* in *Hispaniam* rediret; quod fieret si *Papa* non se opposuisset ob *Lemosii* solidam doctrinam ex SS. *Aug.* & *Thoma* exhaustam.

V. Observandum per transennam, in nullo unquam iudicio, reo, seu accusato, fuisse plus indultum, quàm *Molina* in casu; Ad decennium disputationes in ejus favorem protractæ sunt; in singulis Congregationibus de singulis ejus Assertionibus ubertim actum fuit. Defensores ejus ad ultimum halitum auditi sunt; & eorum argumenta, plenè ponderata, sine pondere inventa sunt; imò, dum in unâ Congregatione assertionem non fuisse plenè discussam murmurabant (quod sæpius ad procrastinandum factum est) de eadem re
in

in altera *Congregatione* tractari obtinuerunt. Tandem, ante finalem de *Molina* decisionem, concessum illis fuit accusatores suos *Dominicanos* de altero crimine pessimo accusare, de quo mox antea in suo *libello* supplici praefato ipsi *Dominicanos* purgarunt. Nulla est utriusque causae connexio; nam etsi *Dominicani* gratis supponantur de *Calvinismo* nocentes id non iustificat à *Pelagianismo* *Molinam*; nec hujus innocentia illos reddit inculpabiles prout declarati sunt: Non ergo ad aliud quam procrastinandum intenta est *Thomismi* accusatio; Sed suae causae fidebant ad annuendum *Thomistae*; suae verò diffidebant causae, pretense probabili, *Molinistae*; & aequissimi iudices, ut omnem tollerent *Molinistarum* querelam eorum accusationem, notissimè injustam, audire statuerunt.

VI. Sed prius scire expedit, quinam fuerint in hac causa de *Auxiliis* praecipui *Judices*, partes & actores?

Aderant duo successive Summi Pontifices, *Clemens VIII.* & *Paulus V.* Aderant Cardinales 1. *Madrutius* Episcopus Tridentinus, Concilii ibid. Praeses. 2. de *Asculi* Albannus. 3. *Sfrondutus* Mediolanus. 4. *Pinnellus* Tusculanus. 5. *Aldobrandinus* Clementis 8. Ne-
pos. 6. *Descars* de *Givri* Gallus. 7. *Laurentius Blanchettus* Bononus. 8. *Arrigonius* Romanus. 9. de *Avila* Hispanus. 10. *Innoc. Buffalo* Hispanus. 11. *Ant. Zapata* Archiep. Burgen-
sis. 12. *Rob. Belarminus*. 13. *Canullus Burgesius*, postea *Paulus V.* 14. *Anselmi Mersatus* de *Monopoli* Ord. Capucinorum. 15. *Jac. Davy du Perron* Gallus Archiep. Senonensis. 16. *Ferdinandus Taberna* Mediolanensis.

Interfuerunt itaque XVI. Eminentissimi Cardinales, diversarum Nationum, Provinciarum, & Ordinum praecipui Viri.

VII. Aderant prætereà Censores *primi Ordinis* Archiepiscopi & Episcopi octo. 1. *Propertius Resta* Ord. Min. Episc. *Geruntinensis* & *Cariatensis*. 2. *Pet. Lombardus* Archiep. *Armachanus*, *Hiberniæ* Primas. 3. *Joan. Rada* Ord. Min. Archiep. *Tranensis*. 4. *Julius Sanctuarius* à Monte *Filatrano*, Episcopus *Stæ. Agathæ Gothorum* Ord. Min. 5. *Hieron. Palantierus* Episc. *Bitontinus* Ord. Min. 6. *Lælius Sueffanus* Episc. *Neritonensis*. 7. *Hypolitus Masserius* Episc. *Montis Pelusy* Ord. *Servorum*. 8. *Basilus Pignatellus* Episc. *Aquilanus*, Clericus Regularis *Theatinus*.

Secundi Ordinis Censores Theologi.

1. *Henricus Sylvius* Vic. Gen. Ord. *Carmelitarum*. 2. *Joan. Bapt. Plumbinus* Proc. Gen. Ord. *Sti. Augustini*. 3. *Franc. Brusius* Proc. Gen. Ord. *Sti. Francisci*. 4. *Greg. Coronel* Ord. *S. Augustini* & *primus Secretarius Congregationum*. 5. *Anastasius Brixienfis* Ord. *S. Bened.* Prior *St. Pauli*, postea Abbas *Stæ. Mariæ de Farfa*, *Secundus Secretarius Congreg.* 6. *Ansel. de Monopoli* Proc. Gen. *Capucinorum*, postea Cardinalis ut supra. 7. *Ant. Bovius* Regens *Carmelitarum*. 8. *Jacob le Bossu*, Doctor *Sorbonicus*. 9. *Lud. de Creil*, Doctor *Sorbonicus*.

Generales Ordinum Actores.

Hyppolitus Maria Beccaria, & *Hieron. Xavierres* Generales successive *FF. Prædicatorum*, & *Claudius Aquaviva* Generalis *Societatis Iesu*.

Procuratores causæ.

1. *Paulus Isarecius* Vic. & Procur. Gen. Ord. *Præd.* 2. *Raphael à Ripa* Ord. *Præd.* 3. *Ben. Justiniani* è *Societate Iesu*. 4. *Mich. Vasquez de Padilla* è *Societ. Iesu*.

Disputatores pro Thomistis.

1. *Thomas Lemos*, qui semper contra *Sex Molinæ* defen-

defensores vicit, uno indispositionis alterovè die exceptis. 2. *Didacus Alvarez* Regens Minervitanus, ambo fuere Hispani, *Alvarez* semel aut bis disputavit, & se ab impostura adversariorum plenè purgavit.

Disputatores pro *Societate Jesu & Molina*.

VIII. 1. *Greg. de Valentia*; hic coram Clem. VIII. 20. Februar. 1601. protestatus est (ait Molinista *Bail* tom. 2. pag. 806. edit. Ven.) quod non ut veras aut probaliores, sed ut Censurâ indignas, *Molina* Opiniones tueri suscepit. . . . 30. Sept. animi deliquio concidit *Valentia*, & *Neapolim* advectus moritur, pro *Molina*. 2. Fuit *Christoph. Cabos*. 3. Successit ad Congregat. XXXIII. *P. Arrubal*, quo invalidato (ait *Bail*) pro eo disputat *P. Bastida*. 4. *Ferdinandus de Bastida*; hic *Societatem & Molinismum*, postea pœnitens, deseruit; publica enim retractatione pro phisica prædeterminatione publicè certavit. 5. *Ioan. de Salas*. 6. *Bartholomeus Perez*.

Nota: quod Solus *Lemos* contra Sex relatos tam fortiter egerit, quod unus in prælio ceciderit, alterum invalidavit; tertium ad pœnitentiam duxit; & alios tres quasi mutos abire fecit; nam modicùm eos dixisse notat *Historia*.

IX. Superest septem examina causæ *Molinianæ* in Curia Romana recensere.

Primum, fuit An. 1598. coram selectis Censoribus, Cardinalibus *Madrutio & Arrigonio* Præsidentibus; fuere Congregationes XI. & Censorum iudicia scripto data, ut apud *Serry* lib. 2. c. 2. pag. 164. edit. 1æ.

Secundum, seu Amica collatio partium, fuit à 22. Februar. 1599. ad 20. Aprilis 1600. Præsede Card. *Madrutio & arbitris* Cardinalibus *Bennerio* Ord. Præd. & *Bellarmino* Soc. Jesu Vide l. 2. c. 4. p. 184. fuere hac vice Congregationes VIII.

Tertium

Tertium, seu prioris Recognitio, fuit à 20. April. ad 9. Sept. 1600. Singulis septimanis erant duæ habitæ Congregationes. V. Serry l. 2. c. 9. p. 219.

Quartum à selectis Censoribus celebratum. Vide l. 2. c. 13. p. 238.

Quintum, præsentè Clem. VIII. & Cardinalibus Inquisitoribus fuere Congregationes LXVIII. à 20. Mart. 1602. ad 22. Ian. 1605. lib. 3. c. 1. p. 351.

Sextum coram Paulo V. & Inquisitoribus generalibus S. R. E. Cardinalibus fuere XVII. Congregationes, quarum Resolutiones pro Thomistica innocentia infra inseruntur. Vide l. 4. c. 1. pag. 585.

Septimum pro Censuris colligendis, & Bullâ decisiva formandâ, fuit à 5. Octobr. 1606. ad 20. Julii 1607. Vide l. 4. c. 15. pag. 667.

Nota 1. quàm dexterè protractum est tempus: & quàm liberaliter ac benignè cum Molinistis actum fuit.

2. quòd sincere (nimis ad excessum) & blande cum *Iesuitis* egerint *Dominicani* sæpè decepti; hi enim quidquid poterant indulserunt *Iesuitis*; Consenserunt ad requisitionem *Iesuitarum* ut Lemos (singularis Gratia & libertatis veræ Defensor) mitteretur in Hispaniam (quod fieret nisi Papa obstitisset) nè fieret causa mortis plurium, quàm P. Valentia.

3. quod *Dominicani*, suæ causæ Augustino-Thomistica securè fidentes, excurrentes Molinistas ad diversos dicendi modos Suarezii & aliorum liberaliter insecuti sunt, modos illos impugnando, imò ut Thomistica ipsa (re cùm Molina infectâ) examinaretur doctrina (quæ approbata evaluit) & sic rei fierent actores, quod omne jus vetat.

4. acquieverunt *Dominicani* & siluerunt, cum viderint Molinam stricto mandato ab ipsis damnatum *Iesuitis*

in Decreto Generalis *Aquaviva*, persuasum enim ipsis erat rem hanc candidè sine mentali restrictione factam esse; simplices fuerant ut columbæ, sed non prudentes ut serpentes.

Denique in Actis Capitulorum Generalium *Dominicanorum* Statutum legitur, ut omni cum charitate, hospitalitate, & urbanitatis officiis ubique tractarentur à *Dominicanis Iesuitæ*; sed pro tot favoribus receperunt ut præmium conatum *Molinistarum* ad ipsos calumniandos de Hæresi &c. prudentiores in posterum fiant oportet, & causam Dei, contemptis calumniis, strenuè & unice urgere pergant.

§. II.

Molinistarum de SSmo D. Clemente VIII. falsa ac injusta probatur querela, *Quesnelianæ* de SS. D. Clemente XI. non absimilis; Et quid in *tribus* primis Congregationibus sub *Paulo V.* actum fuerit refertur.

X. **I**Nermis ab armato aggressus quodlibet ad manum occurrens pro telo arripit: Sic *Molinistæ* Censuris *Romanorum*, & irrefragabilibus SS. *Augustini* & *Thomæ* argumentis inermes redditi, quodlibet menti occurrens effutire & scribere non erubescunt. Inter alia, *Ripalda* Disp. 113. Sect. 13. *Annatus* de scientia mediâ Disp. 4. *Paulus Leonardus*, alique *Molinistæ* passim, reponunt, quod *Clemens VIII.* fuerit *Dominicanis* nimis addictus, & *Iesuitis* infensus. Undè asserunt, quod contra *Molinam* strenuè ac partialiter egerit.

Mira est hominum inconstantia pro loci & temporis circumstantiis prævisis: Sic prius contra *Clementem VIII.* egerunt *Molinistæ*, & nunc justissimè refutant *Quesnellistas*, quod de *Clemente XI.* spargunt; eum, sc. à *Iesuitis* inductum, inque eorum gratiam, edidisse saluberrimam Constitutionem *Unigenitus*; eosque hanc criminandi Licentiam à *Molinistis* in casu *Clementis VIII.* mutuasse, ut illud de *fallibilitate* Papæ in declarando *Authoris sensu* bono vel malo. Uterque SS. *Clemens* cæterique *S. Petri* Successores non privatum affectum in decidendis *fidei* & *morum* punctis sequuntur; sed ut *Patres* ac *Pastores* communes, commissum gregem & depositum servare sategerunt & satagunt ab omnis *novæ* doctrinæ contagione. Quod de *Conciliarum* Patribus asserere debent quotquot ad Concilium à Papa appellant; vel appellare minati sunt. Injuriosa ergo est utrique *Clementi* utriusque partis criminatio.

Prætereà *Clementem VIII.* fuisse *Iesuitis* minùs addictum, falsissimum est: sine ullius Principis nominatione *Cardinales* creavit è *Societate Bellarminum & Toletum*: *Iesuitas* è *Gallia* expulsos, restitui procuravit, seque apud *Henricum IV.* sequestrum, ne rursus expellerentur, exhibuit; in ipsa causa de *Auxiliis* omne, quod potuit, illis præstitit obsequium; causam ad *Septennium* protrahi ad vota *Iesuitarum* indulgit; ut Patronus optimus pro *Societatis* honore consuluit sæpiùs, malam *Molinæ* causam deferere, SS. *Patribus & Veritati* cedere, & *Thomisticam* doctrinam, ad suarum Legum Normam, sequi ac tueri, ut in *Decreto* suo *LVI.* ipsa testatur *Societas Iesu*; fuit ergo *Clemens VIII.* *Iesuitis* addictus, licet eorum *novitates* ut peregrinas & erroneas opiniones constanter ad mortem rejecerit.

XI. In *Dominicanos* verò ob falsos in *Hispania* per

R

Socie-

Societatis fautores, rumores sparsos, exasperato diu fuit animo, donec rumorum fallitas & *Thomistarum* innocentia suæ innotuit *sanctitati*: Separavit itaque SSmus. ac Doctissimus *Clemens VIII.* doctrinam à personis: *IESUITARUM* personalis ac liberalis opere & sanis consiliis fuit Benefactor, sed novitatis eorum doctrina perpetuus ofor; ideò ut *Molinistas* ad meliorem reduceret frugem proprio studio ex *S. Aug. XV.* collegit articulos, quos congregationi examinandos dedit: e contra *Thomistarum* ex *Aug. & Thoma* haustam peramavit doctrinam, personalem tamen affectum ergà illos ultra *Iesuitarum* affectum minimè extendit. Vide *Historiam Serry* lib. 3. cap. 44. & cap 45. De Cardinali *Peronio* pro *Iesuitis* ut Regis sui Ministro, ac pro *Thomistis* ut Theologo; De emendicatione per *Iesuitas* Principum, etiam fæminei sexûs, ad Pontificem in eorum favorem litteris; & de constanti *Clementis VIII.* (his non obstantibus) voluntate, ad mortem usque, ultimatam ferendi sententiam *Serry* ibid. agit:

Parùm justitiæ suæ causæ fidere censentur, qui in rebus Theologicis ad fæminarum judicia recurrunt. Sic, non ità pridem *Iesuitæ* in *Belgio* ad Serenissimam Archiducissam *Austriæ*, *Belgiæ* pussimam Gubernatricem, recurrerunt, obtinueruntque Decretum, nè quis *Lovanii*, ubi sæpius agitabantur, contra *Iesuitas* ampliùs scriberet; illi tamen libellos famosos, *Romæ* proscriptos ibidem scriptitare non cessarunt. Unde colligitur, quod magis potentia ac favore, quàm Doctrinæ veritate subsistat *Molinismus*, quodque intentum habent si eorum calumniæ in Bibliothecis servantur ad censuræ usque oblivionem.

XII. Ad *Thomisticæ Scholæ* innocentiam demonstrandam, & infundatam contradictoriam calumniam retundendam, procedendum ad Decisiones Romanas in

in XVII. Congregationibus sub *Paulo V.* habitas pro causa finaliter terminanda ; Aderat constanter sua *Sanctitas* cum Emin. Cardinalibus Inquisitoribus generalibus, & censores primi & secundi Ordinis cum Paribus aderant.

Prima sub *Paulo V.* Congreg. (quæ in Ordine est 69.) die 14. Sept. 1605. resolvit Congregationes impofterum tenendas, ut præscripsit *Clemens VIII.* & partibus contestantibus intimatum fuit se præparare ad dicendum de XV. Articulis ex *S. Aug.* per *Clementem VIII.* depromptis, illisque antea exhibitis. Quod tribus prioribus Congregationibus factum fuit.

Die 20. Sept. 1605. Exceptiones contra illos Articulos protulit *P. Bastida*, quas infundatas demonstravit *Lemos* : Die igitur sequente partibus utrimque abundè auditis, in tertia congregatione sequens prodiit iudicium.

JUDICIUM Congregationis de præfatis XV. Articulis.

» Die 21. Sept. horâ XII. Anno 1605. resolvit
 » Congregatio quindecim Articulos illos à *Clem. VIII.*
 » propositos continere FORMALEM doctrinam *St.*
 » *Augustini*, & quintam propositionem exceptam à
 » *PP. Societatis* esse formaliter assertam à *S. Augustino*.

» *P. Regens Carmelitarum* dixit propositionem
 » quintam posse dupliciter intelligi; vel tantum quoad
 » factum, ut, scilicet, pendeat efficacia gratiæ ab omni-
 » potentia Dei, quam habet in omnes Creaturas, &
 » etiam in voluntatem; & hoc sensu esse doctrinam
 » *St. Augustini*; vel etiam ut implicetur modus, ut, sci-
 » licet, sicut Deus sua Omnipotentia, Decreto omnino
 » absoluto facit operari alias Creaturas, ita ut posito
 » tali Decreto non possint non operari, ita etiam eo-
 » dem modo cum voluntate utatur suâ Omnipoten-

ntiâ; & in hoc sensu dixit, non esse sancti Augustini.
 »Dimittitur sessio propè horam XVI.

XIII. *Nota*, quod hic *Regentis* secundus sensus à nullo asseritur Catholico; de primo solo sensu agebatur, adeoque cum aliis sensit *Regens* contrà *Molinam* Deum sua Omnipotentia agere in ipsam voluntatem & non solum cum voluntate: ergo in hoc puncto, nec ut probabilem habuit in *Aug. Molinae* opinionem.

Nota etiam, quod dum in cæteris Resolutionibus passim ab aliis dissentire visus est præfatus *Regens*, semper ad gratiam congruam recursum pro PROBABILITATE habuit, quæ *Suarezii* opinio est, & non *Molinae*; *Molinam* ergo damnandum verbis inficiatus non est; imò tametsi pro *Molina* stetisset, quid unus inter tantos supponit? Cur *Molinistis* in hac causa favere studuerit. Vide apud *Serry* locis in *Indice* suæ *Historie* citatis, Verbo *Ant. Bovius*.

§. III.

Quid in IV. & V. *Congreg.* actum fuerit & decisum?

XIV. **U**T omnis, quantum fieri potuit, querelarum causa eriperetur *Iesuitis*, ad sententiam *Thomistarum* examinandam, approbandam vel reprobandam, in gratiam *Molinistarum*, tandem deventum est.

Die 12. Oct. 1605. præsentè *Paulo V.* Disputandum & resolvendum sequens dubium propositum fuit.

An Deus sua efficaci gratiâ moveat hominis voluntatem ad actus LIBEROS bonos, non solum interius suadendo, invitando, excitando, aut aliter MORALITER attra-

attrahendo ; sed etiam verè & activè propriè ; salvâ tamen humanâ libertate ? Et, an talis efficax gratia convenienter ab aliquibus Scholasticis physicè prædeterminare dicatur ?

Eccè quæstionem de *re & voce* controversam nitidè propositam : *Bastida* ad ambages, æquivocationes, terminorum illusiones, & excursus ad alias quæstiones, prolixè excurrit ; *Lemos* verò omnia sua dicta notavit, clarificavit, & refutavit ut *Historia* tradit ; postea prodit sequens *judicium congregationis*.

» Die XV. Oct. hora XIII. A. 1605. quinta Congregatio (aliàs 74.) resolvit Deum gratiâ suâ efficaci non solum movere voluntatem ad actus suos liberos bonos, interius suadendo, invitando, excitando, vel aliter *moraliter* attrahendo ; sed etiam verè & activè propriè, hoc est, verâ, reali, & in hoc sensu PHISICA, motione agere in voluntatem, salvâ ejus LIBERTATE, illam ità EFFICACITER PRÆMOVENDO, ut ipsa SUB tali efficaci DEI PRÆMOTIONE, certò & infallibiliter, liberè tamen, seipsam DETERMINET ad Consensum : Et in hoc sensu convenienter dici à SCHOLASTICIS recentioribus talem gratiam, PHISICE PRÆDETERMINARE. Ità censuerunt OMNES, excepto P. Regente Carmelitarum, qui dixit, Deum suâ efficaci gratiâ verè, & activè propriè movere hominis voluntatem, quia in ea producit, tanquam vera causa efficiens, realem inspirationem, quâ voluntas in Actu primo, vere, realiter & propriè inclinatur ad consentiendum INFALLIBILITER, si talis inspiratio sit CONGRUA ; non tamen Deum prætereà movere voluntatem aliâ motione PHISICA, præviâ & prædeterminante ad unum, cum quâ positâ

»IMPOSSIBILE sit conjungere Dissensum. Dimittitur sessio propè horam XX.

Nitidiùs, verius, aut solidiùs *Thomistica doctrina*, quoad rem & nomen, exprimi non potuit; præcluditur calumnia de potentia ad oppositum solum in *absentia* gratiæ per illud: *sub tali efficaci gratia*; asseritur prædeterminatum à Deo se determinare; Deum in voluntatem physice agere, & non solum cum voluntate, idque infallibilitate consequentiæ consensum inferre salvâ hominis libertate. Quid aliud dixit *Lemos*? Aliud non propugnarunt *Thomistæ*, nec aliud negarunt *Molinistæ*, quam quod hic decisum est. Regens Carmelitarum ipse resolvit hic contra *Molinam*, & gratiæ Congruæ tribuit quod *Thomistæ* efficaci appropriant, & judices.

§. IV.

In Congregationibus VI. VII. & VIII. sub *Paulo V.* vicerunt *Thomistæ*.

XV. Die 26. Oct. 1605. coram *Paulo V.* disputatum fuit de *Prædeterminatione physica*. Ex *S. Scriptura*; deinde, die IX. Nov. ex Mente *Conciliorum*; denuò die 22. Nov. 1605. ex Mente *St. Augustini*. Postularunt *Molinæ* Defensores, nè Congregationes fierent singulis hebdomadibus ut causa protraheretur; ideò sua sanctitas voluit, quod judices de tribus relatis punctis suam proferrent sententiam.

Judicium de argumentis ex *Scriptura Sacra*; *Conciliis*, & *S. Augustino* productis.

»Die 29. Nov. 1605. resolvit Congregatio IX. (aliàs 777.) persistendum in sententia (pro *Thomistis* §. III. *relata*

relata) non obstantibus ex adverso productis (à PP. Societatis) ex Scripturis, quæ ad rem præsentem non spectant; & ex Concilio Trid. quod non adversatur veritati assertæ (sc. Thomistica) aut testimoniis Augustini de correptione & gratia cap. XI. quo potius firmatur conclusio explicata, quod Deus gratiâ suâ efficacis &c. (ut §. III.) Ità consueverunt omnes, excepto D. Bitontino, qui cum cæteris censuit QUOAD REM, non tamen quoad voces, quas dixit novas & periculosas; & P. Regente Carmelitarum, qui censuit omnes scripturas, & dicta sancti Augustini optimè intelligi ex assertionem gratiæ congruæ, & ex vera & reali motione antecedente, qualem ponit contraria sententia (Thomistica) tolli libertatem voluntatis humanæ. Dimittitur Sessio propè horam XXI.

§. V.

In Cong. X. (aliàs 78.) de mente aliorum SS. Patrum fuit disputatum, & in Congreg. XI. (al. 79.) pro Thomistis conclusum.

XVI. **P**RO Molina SS. Patrum catervam adduxit P. Bastida; eos sano sensu Lemos pro se traxit dicens: se mirari cur Chrysostomum citarent Molinistæ, cum ipse Molina in Concord. disp. 41. sanctum fecerit Pelagianum, & Toletus Annot. LIV. in cap. V. Luca deferendum voluit si Augustiniano sensu nequeat explicari.

Argumenta hæc à Iesuitis producta ex V. capitibus fuerunt. 1. quod Prædeterminatio inimica est libertati. 2. Quod homo debet posse agere & non agere; uti & non uti gratia. 3. Quod cum equali

»gratia unus convertitur, & non alter. 4. Quod Ne-
 »cessitas antecedens repugnat libertati. 5. Quod SS.
 »Patres virtutem *Moralem* requirant. » Lemos hæc
 non nocere nec sequi probavit. Undè *Judicium* fuit,
 ut sequitur.

Judicium Congreg. XI. (aliàs 79.) de Gratia *seipsa*
 efficaci ex Mente SS. *Patrum*.

»Die 3. Jan. 1606. hora XV. actum est de argumen-
 »tis ex *quinque* capitibus jam relatis, & de Doctoribus
 »productis à *Patribus Societatis* ad impugnandam sen-
 »tentiam de *physica præmotione & prædeterminatione*,
 »quæ fit per antecedentem gratiam adjuvantem effica-
 »citer, & corroborandam sententiam suam de gratia
 »efficaci, quæ consistit in illustrationibus & invitatio-
 »nibus. Et ex DILIGENTI locorum inspectione
 »Resolvit *Congregatio* persistendum in conclusione fa-
 »cta (§. III. *relata*) non obstantibus quibuscumque in
 »contrarium (*per Iesuitas*) adductis. Ita censuerunt
 »omnes excepto P. Regente Carmelitarum, qui censuit
 »cum PP. *Societatis*. Dimittitur Sessio post horam
 »XXI.

§. VI.

Quod *Thomismus* à *Calvinismo* differat, &
 ex rationibus Theologicis gratia *seipsa* efficax
 probata est.

XVII. **D**ie 10. Jan. 1606. in Congreg. XII. XIII. &
 XIV. prolixè *Bastida* exposuit concordiam
Thomismi & Calvinismi; fusum dedit scriptum, con-
 sultoribus de mandato Papæ traditum, ut maturius ex-
 penderetur.

Lemos collationem illam frivolum probavit, & unice
 ad

ad notam *Pelagianismi* à *Molina* abstergendam, atque ad tempus protrahendum excogitatam: *Molinistas* adunavit potius *Calvino*, ut *S. Augustinus* lib. 1. cont. *Jul.* & lib. 2. cont. 2. ep. *Pelag.* cap. 1. probavit *Pelagianos* cum *Manichæis* destruere libertatem Triplex scriptum ad nullitatem præfatæ collationis dedit *Lemos*: Duravit Disputatio plusquam septem horis: Unde ob temporis angustiam & materiæ affinitatem, Resolutio ad seq. congregationem dilata est.

Die igitur 25. Jan. 1606. coram *Paulo V.* in Cong. XIII. integris quatuor horis actum fuit de gratia seipsa efficaci rationibus Theologicis. Criminationes ac calumnias *Bastida*, de sensu composito & diviso &c. diluit *Lemos*, & hoc Syllogismo conclusit: »Christus fuit efficacissimè prædeterminatus ad obediendum præcepto Patris; & tamen fuit perfectissimè liber in obediendo, & meruit per illam liberam obedientiam: ergo secundum fidem optimè cum efficaci prædeterminatione libertas humana consistit.» *Implicatus Bastida* potentiam ad dissentiendum in Christo negavit, adeoque & meritum in obediendo Patris præcepto. Desiit Disputatio hora 24.

Judicium de Disputatione præmissâ.

»Die 1. Feb, 1606. hora XV. Congregatio XIV. expendit rationes productas à PP. Societatis contra doctrinam de gratiâ efficaci propriè dictâ, hoc est, ex vi divinæ motionis & absolutæ Dei voluntatis, quâ, scilicet, voluit Petrum hîc & nunc convertere. Rationes (*Iesuitarum*) erant 1. quod tolleretur (*cum Calvino*) libertas humana. 2. Quod (*cum eodem*) tolleretur auxilium SUFFICIENS. 3. Quod constitueretur Deus Author mali &c. Quibus expensis Resolvit Congregatio (XIV. al. LXXX.) illis (*rationibus Iesuitarum*) non obstantibus, persistendum in Decretis

R 5

(pro

»(*pro Thomistis antea datis.*) Et ita censuerunt omnes,
 »excepto Regente Carmelitarum, qui censuit Doctri-
 »nam de gratia CONGRUA esse tutam, & argu-
 »menta ejusmodi, quæ, faciunt rem saltem PRO-
 »BABILEM, & contrarium non esse de FIDE. Di-
 »mittitur Sessio hora XX. »

Nota quòd hic non admittitur alia gratia *efficax*
proprie dicta, nisi *Thomistica*; contra quam Argumenta
PP. Societatis nihil concludere decisum fuit.

§. VII.

De mente *S. Thomæ* in *Congreg. XV.* (al. 81.)
 actum fuit, in *XVI.* (seu 82.) de Docto-
 rum *Scholasticorum* Authoritate & mente:
 & tandem decisum fuit pro *Thomistis* in
Congreg. XVII. & ultima.

XVIII. **D**e XV. Febr. 1606. in *Congreg. XV.* coram
Paulo V. de eadem re actum fuit ex mente
S. Thomæ. Dixit, post laudes *S. Thomæ*, *Bastida*, quod
 ante *Bannezium* nemo *Thomistarum* invenit *physicam*
prædeterminationem in *S. Thomæ*; aliqua loca *S. Tho-*
mæ produxit, quæ *Lemos* ad sensum proprium *S. Tho-*
mæ i. p. q. 105. art. V. O. & ad 3. ac 1. 2. q. 109. art. I.
 solide explicavit; addiditque, mirum esse, quod *Patres*
Soc. nunc coram summo Pontifice, *S. Thomam* pro se
 violenter trahant, cum ipsi in *libro de Ratione Stud. Re-*
gula V. n. VI. pag. XI. cum *Molina* in *concordia*, *Sua-*
rezio lib. 1. de concursu cap. XI. & de vera intellig.
auxilii efficacis cap. 40. *Bellarmino* lib. 4. de *Grat.* cap.
 16. *Conimbricensibus* lib. 2. *Phys.* cap. 7 q. 13. &c. cum
 cæteris candidis *Molinistis*, expresse fateantur *S. Tho-*

nam ipsis esse contrarium. Quo facto, soluta est *Disputatio & Resolutio* dilata ad primam *Martii* sequentis.

Die 22. *Feb.* 1606. in *Cong.* XVI. (al. 82.) agitata fuit eadem *Quæstio* ex mente *Scholasticorum*; quorum immensum numerum citavit *Bastida*, *Lemos* vero reposuit *Molinam* disp. 26. 27. & 50. fateri utrumque *Scholæ* Principem, *Thomam & Scotum*, sibi adversari, & se inventorem ac novatorem esse jactat, cum (ut ait) nullus ante ipsum *Theologus* secum sentiat: Unde nullus ullius notæ *Theologus* illi favere potuit. Et *Disputatio* finita est.

Judicium de Disputatis in *Congreg.* XV. & XVI.
Congregationis XVII.

»Die 1. *Mar.* 1606. actum fuit de locis *S. Thomæ & aliorum Doctorum*, productis ex adverso à *PP. Societatis* contra *Doctrinam* de *physica præmotione*, seu *prædeterminatione*, quæ voluntas seipsam determinat præmota & efficaciter adjuta per *Gratiam* efficacem. Et resolvit *Congregatio* persistendum in *Decretis* (pro *Thomistis* contra *Jesuitas*) excepto *P. Regente Carmelitarum*, qui cum *PP. Societatis* censuit &c. Dimittitur *Sessio* hora XIX.» Hæc fuit ultima *Disp. & Resolut.* sub *Paulo V.*

§. VIII.

Quid, *Disputationibus* completè finitis, & per *Censores Romanos* judicatis, egerit in hac causa *SSmus Paulus V.*?

XIX. **P**ost plurium annorum solemnes *Disputationes*, *Congregationes*, *Resolutiones*, in quibus *sensus Sacræ Scripturæ, Conciliorum, Patrum, SS.* præ-

præsertim *Augustini & Thomæ*, & Scholasticorum Doctorum de controversia *Thomistas* inter & *Molinistas*, imò & rationes *Theologicae*, fuerunt maturè discussæ, abundè examinatæ, & ad amussim resolutæ pro *Thomismo* contra *Molinam*; SS^{mus} D. *Paulus V.* Congregationi duodecem Cardinalium proposuit: *An pro bono Ecclesiæ expediret controversiam, inter Dominicanos & Jesuitas, tandiù agitatum, Apostolico finire judicio?* Congregatio verò illa Cardinalium, re maturè discussa, resolvit affirmativè expedire, sc. quod Controversia finali terminaretur Pontificio judicio.

At *Jesuitæ*, ictum prævidentes ipsis fatalen, *Paulo V.* varia Scripta sua, prius *Clementi VIII.* porrecta, de novo obtulerunt, adjunctis litteris commendatitiis plurium in eorum favorem; *Sanctitas* sua, nè se non sat auditos dicerent *Jesuitæ*, scripta illa recepit, & *Jacobo Bossutio*, Consultorum uni, examinanda dedit; hic autem plures in illis scriptis contentos detexit errores, & Authores fraudis, fallaciæ & falsitatis reos esse ostendit.

Deinde *Paulus V.* singulis Consultoribus præcepit, ut singuli seorsim, sine ulla inter se communicatione, sua sibi darent judicia, sigillata & subscripta: Quo sub fine *Augusti* facto, singuli seorsim judicârunt censuratas antea Assertiones *Molinæ* esse damnandas, excepto Regente *Carmelitarum Ant. Bovio*, qui pro gratiæ congruæ probabilitate stetit; sed, quid hoc ad *Molinam*?

Tum, de mandato *Papæ*, Secretarii damnandas propositiones in Ordine posuerunt, & Bullam publicandam formârunt, videndam in *Historia Serry* in *Appendice*.

Interea inter Summum Pontificem & Rempublicam *Venetam* gravis supervenit controversia, quæ Pontificem

cem induxit ad Papale *Interdictum* in *Venetos* publicandum, *Respublica* ex altera parte, sub pœna expulsionis ac exilii præcepit, nè quis *Papæ* pareret, seu *Interdictum* observaret: Oculati *Jesuitæ* prævidentes, quod operæ pretium esset potius subire exilium, quam Senatûs obedire mandato, ut rem Pontifici gratam faciendo *Molinæ* damnationem seu Bullæ, in eum præconceptæ, publicationem, impedirent, *Interdictum* observarunt, & ideò fuerunt è statu *Veneto* expulsi. Expediebat hic *Papæ* parere, quem antea fallibilem proclamaverunt.

Verumtamen pro Controversia de *Auxiliis* definienda *Paulus V.* constans permansit. Unde die 28. *Augusti* Eminentissimorum S. R. E. *Cardinalium* Congregationi proposuit: *An expediret HISCE MAXIME TEMPORIBUS* (turbulentis) *ad Apostolicam* (Controversiæ de *Auxiliis*) *Definitionem devenire?*

Quid hac de re resolverint *Cardinales* ignoratur, quia *Secretarius* eo die abfuit *Resolutio* non invenitur registrata; ab effectu tamen conjecturare licet, quod *Congregatio* resolverit definitionem, hoc turbulento ac periculoso tempore, ad opportunum sedatumque tempus esse differendum, licet antea die 8. *Martii* absolute resolverit *Congregatio*, expedire controversiam eandem *Apostolico finire iudicio*, ut n. XIX. dictum est.

XXI. Nam triduo postea SSmus *Paulus V.* *Generales Dominicanorum & Jesuitarum* ad se vocavit, eisque sequens dedit *Scriptum*, quo finale controversiæ suspendit *ad tempus iudicium*, & interea utrique parti *silentium* strictè injunxit. Verba illius *Scripti* utrique parti traditi, sunt sequentia:

In causa de Auxiliis SSmus D. N. Disputantibus & Consultoribus significavit, posse illos reverti ad propria.
Dixit

Dixitque Sanctitas sua, se OPPORTUNO TEMPORE promulgaturum declarationem ac determinationem suam. Interea sub panis utrique parti injunxit, nè alteram partem ullâ Censurâ notarent, sed perfectum servarent silentium ad promulgationem usque opportuno tempore faciendam.

Solæ igitur turbulentorum temporum circumstantiæ, *Bulle* præconceptæ promulgationem ad tempus opportunum occasionaliter distulerunt, quibus mutatis, promulgationem sua *Sanctitas* promisit finalis decisionis.

XXII. Nemo ambigit e duobus malis minus eligendum; novit sua *Sanctitas*, nec oblita est sacra *Congregatio*, quæ antea de *Appellatione* ad Concilium à *Papa*, deque ejus fallibilitate in declarando Authorum sensu præmiserunt *Molinistæ*: norunt quod in *Seminariis* & *Collegiis* plurimos obtinuerit *Molina* Discipulos, *Libertatis* propriæ amatores. Litteras commendatitias Principum, non irritandorum, considerârunt: Corpus *Societatis Iesu*, per orbem latè sparsum, perpenderunt ætivum, subtile, doctum, ac opere & sermone potens, pro probabilitate *Molinistici* Systematis (non obstantibus Amicorum suorum consiliis in contrarium) obstinatè certasse; nesciebant quid majoris mali produceret tunc promulgatio præfatæ *Bulle*, maximè, durante præfato *Bello*, & aliis temporum turbinibus.

Igitur prudenter prius resolverunt determinationem *Papalem* esse promulgandam, quia circumstantiæ non obstabant, nec minus prudenter distulerunt, ad opportunum tempus magis serenum, promulgationem, dum majora prævidebant incommoda, maximè cum honori & obedientiæ *Societatis* consulere ac fidere soleant, & quod silentio indicto parerent, & promul-

gationi

gationi tempore opportuno faciendæ, passionibus exuti, promptius acquiescerent.

XXIII. Sed, cur, inquires, exindè promulgatio illa facta non sit? Dico, consilium Domini quis novit? Nondum venit plenitudo temporis opportuni: plura permittit Deus mala, ut inde eruat bona sibiipso nota: non enim omnipotens esset Deus, ait S. *Augustinus*, nisi ex malo bonum eruere posset. Non affirmo dilationem illam esse malam, quam dixit *prudentem*; sed solum quod ignorem sensum Domini.

Humana dilationis motiva poterant esse sequentia:
 1. Quod *Societas* ipsa, de consilio *Bellarmini* & *Suarezii* (ut ostendit P. *Amicus*) decreverit *Molinae Systema* deferere, & S. *Thomæ* adamussim amplecti doctrinam; Decretum Generalis Societatis P. *Claudii Aquavivæ*, quo id præcepit, lege apud *Gonetum*
Gravisonium in Epistolis to. . . .
 & *Serry* in *Historia* lib 4. c. 31. ex P. *Amico*, aliisque *Iesuitis*: Non ergo adeò necesse erat legem promulgare contra illos, quia ipsi *Molinae* respuerunt doctrinam (de qua sola fuit actum); adeoque causæ *Molinae* nullus supererat Defensor, si illud observaretur Decretum Societatis, ut fieri *Roma* sperabat & optabat.

2. Quia postea Hæresis *Ianseniana* Ecclesiam molestare cæpit, & adhuc molestare non cessat; quoties igitur pro Decisorum promulgatione supplicarunt *Dominicani*, toties & sæpius ubiq; publicabant *Iesuitæ*, quod si publicatio fieret, id *Iansenistis*, (qui favorem Ecclesiæ non merentur) futurum gratum; si *Molinistarum*, eos zelosè persequentium, fieret damnatio. *Iansenismus* ergo non publicationis Bullæ, *Iesuitis* attulit commodum, & *Dominicanis* plurimum nocuit, quia dilationis occasionem dedit, hi ergo *Iansenistis* favere
 non

non debent; illi verò, quoad hoc, grates, ut libet, referant. Vide cap. 2. §. 2. in fine.

3. Ipsi *Iansenistæ* asserunt *Innocentium XI.* radicem *Molinismi* proscripsisse ut cap. I §. XVII. notatum est. Item, quod medulla *Molinismi* in pluribus *Iesuitarum* Scriptis (prohibitis à Congreg. S. Officii Inquisitionis) damnata sit: v. g. tomi tres P. Mich. Avendanno 17. Jan. 1685. de *Divina Scientia & Prædest.* & Patris Christophori Orthega to. 1. *De Scientia . . . & Decreto concurrenti cum Causis liberis.* Hi fatentibus PP. Societatis, purum tradunt *Molinismum*, unde sedulè impedire damnationem, porrecto libello supplici, sategerunt in vanum: ergo (ad hominem contra *Iansenistas*) doctrina *Molina* videtur damnata. Quid plus requirunt? Cur ipsi (ut *Iesuitæ*) damnationi suæ non acquiescunt? Vellentne per solemniorem agendi modum, tumultum fieri in Ecclesia & populo, ut ipsi faciunt: Prudentius agit *Roma*, rem sine strepitu aut tumultu concludendo, nisi quando cum Contumacibus agit.

§. IX.

Quid postea *Thomistæ* egerunt & allegarunt, *Jesuitæ*?

XXIV. **T** *Thomistæ*, ut par est, indicto paruerunt *Silentio*, & promissam expectârunt *Bullæ* Pontificiæ promulgationem, de causa divinorum *Auxiliorum* nec tunc hiscere impunè permiserunt, nec Libros *Lemosii* imprimere aut quovis modo publicare voluerunt; tum, ut solitam suam erga S. Sedis mandata præstarent obedientiam; tum etiam, quia (quod ad illos tantum spectabat) *Molina* systema jam probarunt erroneum, & ideo, *Congregationum* 82. iudicio,

cio, damnandum : Unde reliqua non ad illos, sed privative ad *S. Sedem* spectant : Compleverunt igitur quod ipsorum erat, quod Summi *Pontificis* est, sibi merito relinquunt exequendum juxta Spiritûs *S.* dictamen; interea jure *Silentium* observârunt, cum prius plenè sua munia peregerint, nec adeò solliciti esse debent de promulgatione decisorum; cum promulgatio extra eorum sphaeram & forum sit. Quare (salvo meliori judicio) censeo, quod si *Molinistæ* ad procrastinandum novum causæ postularent examen, casu quo Pontifex rem vellet finire, aliud non debent respondere *Thomistæ*, quàm, quod in tantis per *Decennium* examinibus, & 82. *Congregationibus* judicio Censuræ vicerint, licet *Molina* Defensores omnia producibilia tunc produxerint invanum; ad nihil igitur deservit novum examen, nisi ad novas altercationes, repetitiones earundem rerum, animorum irritationes, aut fortè aliorum disputantium pro *Molina* mortem vel invalidationem ut *Valentia* & *Arrubali* contigisse ex *Bail Molinista* supra dictum est. Sat candidè prius egerunt *Thomistæ* & minus cautè, dum causâ *Molina* finaliter indecisâ relictâ, suam examinandam exposuerunt prius doctrinam; dum ad suggestionem, amicabilem (ut putabant) *Jesuitarum*, consenserunt, ut *Lemosium*, (flagellum *Molina*) *Româ* in *Hispaniam* dimitteret *Generalis Dominicanorum* &c. &c. Sic consueto candore & amicabili concordia se gesserunt *Thomistæ*, & Pontificio paruerunt mandato, quamvis diù plurimas passi fuerint ignominias & contumelias; sic silendo & parendo vicerunt; nam *Salomone* teste: *Vir obediens loquitur victoriam.* Prov. 21. v. 28. *Thomistæ* igitur obediendo, *Victima* per calumnias facti, *Victoriam* reportârunt.

XXV. At, *Patres Societatis* aliud inierunt humanum Consilium; *silentium*, à Pontifice utrique parti præceptum, mox publicè privatimque violârunt. In *Hispaniam*, aliasque mundi partes, se *Thomistas* vicisse & *Calvinistas* probasse, *Româ* subito scripserunt; Hinc ignes triumphales construxerunt, scripta ediderunt & libros, de victoriâ reportatâ triumphantes; & licet ipsi fuerint *Româ* severe repræhensi, atque illorum contrâ *Thomistas* scripta, & libri ac *Theses*, fuerint continuò prohibiti, non cessarunt, nec cessant, & verosimiliter non cessabunt, discipulis credulis, ac plebi ignaræ, instillare victoriâ suam imaginariâ; solitoque passu *Thomistas*, Dei & Ecclesiæ præceptis reclamantibus, infamare ac calumniari de *Calvinismo*, *Jansenismo* &c. pergent. Quid cum taliter operantibus agendum? Frustrâ aliud, quàm *Orationis* remedium, à *Benedicto XIII. Dominicanis* præscriptum; illis (aut pertinacibus *Quesnellistis*, idem practicantibus) videtur applicandum; licet necesse sit populo annunciare, quod causa *Thomistarum* communis sit cause Ecclesiæ, cujus leges pariter spernuntur, conculcantur, & infamantur, ut notavit in suo *Brevi* 6. Nov. 1723. (de quo cap. 1. §. XX.) *SSmus Benedictus XIII.* *Testis enim mendax peribit, & vir obediens loquitur Victoriam* Prov. 21. v. 28. *Qui inobediens fuit ori domini . . . occidetur* 3. Reg. 13. *Orate pro persequentibus & calumniantibus vos* Mat. V. v. 44. Ecce remedium a Christo Domino, & Vicario suo, nobis præscriptum. Nolo tamen (ajebat S. Hieron. ep. 61.) in suspitione Hæreseos quemquam esse patientem; Undè humilis Cænobita ajebat: *Ceterorum Peccatorum me reum agnosco, at Hæresis accusari non feram, non patiar, non sinam.*

§. X.

Argumentum *Iesuitarum*, de *Victoriâ* reportatâ proponitur, solvitur, retorquetur, & frivolum probatur.

XXVI. **A**ctore (inquiunt *Molinistæ* ex *Regulâ* juris) non probante, absolvitur reus; atqui Actores (Dominicani) contra *Molinam* non probârunt illum reum: ergo *Molina* ut innocens absolutus est, & victoriosa evasit *Societas Iesu*, & Actores ipsi probati sunt *Calvinistæ* &c.

Minorem subsumptam probant, quia postquam *Molina* per ignem & aquam probatus fuit, transivit illæsus, cum non fuerit finaliter damnatus, nec ulla hucusque prodiit Apostolica Decisio, ut mundo notum est, & testatur *Innocentius X.* cap. i. §. XII. relatus.

Ecce Argumentum tanto cum strepitu & triumpho in libris, pulpitis, & cathedris *Societatis Iesu* indies sonans pro invicta probatione reportatæ victoriæ, & juventutis seductione; sed, nec ingeniosæ fallaciæ meretur rem aut nomen; quod in hoc §. demonstrandum suscipio.

Resp. ergò concessâ *Majore* ex jure assumptâ, & subsumptam Minorem ut falsissimam nego: *Dominicani* enim in singulis Disputationibus probârunt *Molinam* *Pelagianismi* aut *Semipelagianismi* reum, & singulæ Congregationes 82. per *Decennium*, ita resolverunt, ut ex *Censorum Romanorum* relatis *Judiciis* ad oculum patet, & nunc expressè fatetur *Patrum Societatis Historia de Auxiliis*, quæ Minorem illam falsam probat, & triumphantes confodales Mendaces convincit. Unde

Victoriam, de quâ, ante editam veram Historiam de Auxiliis M. Serry jactabant, imaginariam ac falsam nunc agnoscit Societas Jesu visis irrefragabilibus documentis ex Romanis Archivis productis, quibus prostratus ostenditur Molina cum Defensoribus ejus; & Dominicanos constat probasse Molinam læsæ divinæ Majestatis reum, judicio maturo tot Cardinalium, Archiepiscoporum, Episcoporum, & Theologorum, approbantibus, judicio saltem privato, duobus summis Pontificibus Clemente VIII. & Paulo V. ad quorum tunc facta se constanter remittunt omnes eorum Successores & Petri, ut cap. i. ostensum est. Illa ergo Minor falsissima est, etiam Confessione Societatis in ipsa suâ præfatâ Historiâ, licet Dominicani amplius non censurent Jesuitarum opinionem donec S. Sedes causam terminabit. Sic Stæ. Sedis parent mandatis.

XXVII. Nec obstat, quod non fuerit Bulla condemnationis Molinæ publicata; indè enim non sequitur Dominicanos non probasse Molinam reum; sed duntaxat, quod finalis & ultima nondum emanaverit decisio, aut promulgatio fideles obligans; Unde minimè sequitur Molinam fuisse absolutum aut absolutionis capacem. — Centenæ possent adduci instantiæ, quibus illius illationis nullitas apparet; sed sufficiant pro nunc sequentes.

I. Suppone Joannem accusasse, & in curiâ coram judicibus, deputatis à Principe, probasse, Petrum furti aut homicidii reum; Princeps verò processum agnoscit legitimum; sed ob causas sibi vilas rationabiles, aut ad libitum, executionem mortis Petri suspendit ad tempus opportunum; Valetne inde consequentia: ergo Petrus non fuit probatus à Joanne reus? inanis hæc, ut illa de qua in argumento objecto, est illatio, & homine rationis compote indigna.

2. Valetne illatio. *Vigilius* Papa, ad vitanda *Schismatis* mala, ad tempus distulit condemnationem *trium Capitulorum* approbare, aut publicare: ergo illa non fuere probata per Actores & accusatores esse *erronea*, & absoluti fuere *Theodorus, Theodoretus & Ibas*, quos ipse postea *opportuno tempore* damnavit *Vigilius*. Idem de damnatione *finali* cultus *sinensis* facta per *Clementem XI.* 20. Nov. 1704. quam tamen *in Urbe & aliis Europa partibus* à publicatione (ob justa motiva) *suspendit* ad An. 1715. quo ulterius provocatus, promulgatio ubique necessaria visa est: vel ergo prius damnavit sine sceleris probatione, quod absurdum est; vel negatio probationis, ex non publicatione damnationis, pessimè infertur. Centenæ possent allegari aliæ *Instantiæ* similis dilationis priscis & recentibus temporibus practicatæ: Unde Summi Pontifices passim addunt dum certas propositiones damnant; *non tamen* approbamus alias propositiones accusatas, sed solum differimus ad tempus; & ab aliis aut iisdem Pontificibus postea noscuntur damnatæ.

3. Non est insolitum aut novum ortas controversias, examinatas, ac iudicum sententiâ damnandas, sub *silentio*, ad tempus opportunum, sine *finali* decisione relinquere. Sic *Pius II.* quæstionem de sanguine Christi in triduo effuso, finaliter decidere noluit, ne (ut observat *Spondanus* ad An. 1462.) *Multitudo* adversæ partis Fratrum *Minorum*, *cujus erat contra Turcas prædicatio necessaria* offenderetur; propterea decisionem *finalem* distulit in aliud tempus, contentus *Constitutione*, quam edidit *Anconæ*, biennio post pro pace in universa Ecclesia conservanda, qua statuit *nulli licere Dominicanorum opinionem ut Hereticam proscribere*. De hac re videatur ibi *Spondanus*, & Theologi 3. p.

quos cum facti authenticis testimoniis citat *Piccinardi* to. 2. lib. IV. art. 3. à pag. 288.

Sic *Innocentius X.* *Alexander VII.* damnando propositiones quinque *Jansenii*, & plures aliorum, addunt (quod passim alii fecere Summi Pontifices) se alias Assertiones, quas tunc non damnant licet delatæ, non propterea approbare, sed decisionem differri, quam tamen ipsi vel Successores eorum tandem *finaliter* damnarunt, igitur ex dilatione *finalis* sententiæ, nequidem apparenter sequitur opinionis *approbatio* vel *acculati absolutio*, sed nuda duntaxat permissio ad tempus.

XXVIII. Tædet in re tam evidente plura referre; aliquas tamen Instantias (controversiis intactis) ad *hominem* contra *Jesuitas* urgeo: Præcipiunt Summi Pontifices, ne quis *Hæresis* aut *peccati mortalis* accuset contrariam opinionem *pia* opinioni de *immaculatâ B. V. Conceptione*, specialiter *Alexander VII.* *Constitutione*, quæ incipit: *Sollicitudo omnium* data 8. Dec. 1661. rationem addit: quod à *Romana Ecclesia*, & ab *Apostolica sede* nondum fuerat hoc decisum; & tamen juxta *Jesuitas*, illa contraria Opinio exinde non probatur vera, vel Authores ejus *absoluti*: ergo ex non decisione *finali*, non sequitur *approbatio* vel *absolutio*: valeat ergo *frivolum Moliniane* *absolutionis* & *approbationis* argumentum.

Similiter, publicationem *finalis* jam factæ decisionis, de qua mox suprâ, suspendit *Clemens XI.* in *Europa* & *Urbe* ab A. 1704. ad 1715. inferentne inde *Molinistæ*, quod cultus *Sinensium* interea non fuerit damnatus, sed *approbatus*, quia non publicatus?

Denuò; Argumentum eorum evidentius retorqueo hoc modo pro *Thomistis*: *Actore non probante absolvitur reus*:

reus : atqui *Iesuitæ* Actores contra *Gratiam seipsa* efficacem ut hæreticam & Calvinianam, nihil probârunt, ex positivis Congregationum sub *Paulo V.* præinsertis sententiis : ergo *Thomismus*, seu *gratia seipsa* efficax, à *Calvinismo* &c. plenè *absolutus* est ex ipso contrario suo argumento.

Vel aliter : *Actore probante, non absolvitur reus* ; atqui *Thomistæ* per *Lemosium* efficaciter probarunt *Molinam* reum, ut patet ex 68. Congregationibus sub *Clemente VIII.* ergo *Molina* non est *absolutus* ab erroribus ei attributis ; ut tandem fatetur, contra triumphantas vanè Confodales, Historia ipsa *PP. Societatis de Auxiliis*, sic ex dispensatione *Dei* factum puto . . . ut nosram . . . sententiam roboraret : *S. Hieron. Ep. 7.*

Putant nonnulli promulgationem *Bulle* contra *Molinam*, nunquam futuram, cum jam à Sæculo factum non sit. Sic minùs eruditis persuasum vellent.

At 1. de futuris contingentibus *Thomistæ* notitiam non habent ; quare quid hac de re futurum sit ignorare fatentur : fortè motiva non publicationis jam allegata §. VIII. n. 23. non semper subsistent.

2. Ibidem notatur, sat videri radicem *Molinismi* esse damnatum, & *Molinismum* Decreto publico *Societatis Iesu* ab ipsis prorsus derelictum ut supra §. 9.

Denuo, certum ac notum est, plurimas nunc de fide controversias decisas, diutiùs fuisse indecisas, ut patet in nonnullis ipsius *S. Scriptura* libris, de quibus dubitatum fuit an *Canonici* essent per quatuor Sæcula ; tunc enim librorum Catalogus fuit definitus. Undè ex non publicatione per unum Sæculum decisionis, non sequitur non futuram.

§. XI.

Corollaria ex dictis.

XXIX **E**X superiùs dictis, ac probatis, sequitur
i. palpabilis Differentia *Thomismum* inter
& *Molinismum*; Doctrina enim *Thomistica* declarata
est per Summos Pontifices, per Adversariorum testi-
monia, per Judices Romanos, ut suprà ostensum est,
nedum ab omni errore immunis, sed etiam *sana, pro-
ba, tutissima, sanior, inconcussa* &c. *Molinistica* verò tole-
rata duntaxat & *permissa* merè ad tempus, donec, sci-
licet, *Sta. Sedes* aliter judicaverit. Unde evidens est
Thomisticam opinionem ad minùs *probabilior* esse,
quàm *Molinisticam*, non obstante extrinsecâ sectato-
rum hujus multitudine: Imò, si Congregationum
judicia *certitudinem* arguunt *moralem*, verumque esse
practicè quod resolvunt, licet *speculativè* falsitas sub-
esse possit, ut dilucidè noster probat *Piccinardi* to. I.
q. IV. Si, inquam, hoc, quod verissimum puto, sub-
sistat, *moraliter* certum est sententiam *Thomisticam*
veram esse, cui tot favent *Congregationum* judicia, etsi
finalis *Papæ* infallibilis, & *practicè* simul ac *speculativè*
certa decisio, non prodierit; sed contraria, ad ma-
jora fugienda mala & schismata, ad *opportunum tem-
pus* sit tolerata seu *permissa*, & à nullo privato cen-
suranda. Quomodo ergo ulli poterit sensato persua-
deri, quod *Patrum Societatis* doctrina sit *de fide* contrà
Jansenismum tenenda, & quod quisquis eam impugna-
verit sit habendus *Jansenista*, prout inter ignaros con-
clamatum audimus? quomodo *fidei*, saltem obligan-
tis esset, quod nunquam fidelibus fuit intimatum
aut promulgatum. Nullum pro se *Jesuite* possunt
alle-

allegare Ecclesiæ Decretum, nisi quod à privatis non debeant *cenfurari*, & quod *pergere possent* suas defendere opiniones, *donec* Sta. Sedes aliud decernet, ex *Brevi Clementis XII.* de quo c. 1. §. 22. —

2. Ex iisdem testimoniis palmarium est, quod *Thomismus* contrarius sit *Calvinismo*, *Jansenismo* & similibus erroribus *Quesnelli* & adhærentium; imò quod Augustino-Thomisticis argumentis fortius & efficacius illi debellantur errores, prout ex *Collatione Thomistica*, *Molinianæ* & *Jansenianæ* doctrinæ, infra §. 12. & 13. inferendâ, colligat Lector impartialis: Contrarium publicantibus vel susurrantibus reponeret *Isaias* *posuerunt mendacium spem suam*, & *mendacio protecti sunt* cap. 28. v. 15.

3. Constat, quantum decepti fuerint *Patres* & scriptores *Societatis*, qui reportatam contra *Dominicanos* victoriam populo rudiori imposuerunt, ut ipsa eorum jam declarat de *Auxiliis* Historia, quæ omnes Decisiones LXXXII. *Congregationum* contra *Molinam* emanasse, rotundè agnoscit; Undè aliud non inveniens effugium, concessio facto, nedum *Thomistas* calumniis onerat; sed etiam integerrimos *Romanos* iudices *stupidos*, *ignorantes*, *partiales*, *præcipites*, pro illâ Controversia *impares*, *stipendiarios* &c. depingit.

Hæc postrema *Molinistarum* evasio error est priore peior, & par Criminatio illi, quam *Tridentinis* PP. infames improperebant *Lutherus* & *Calvinus*, nec inferior *Quesnellistarum* declamationibus contra *Clementis XI.* sanctissimam Constitutionem *Unigenitus*. Sic omnes convicti nocentes, in æquissimos suos iudices, justam sententiam proferentes, declamare solent. Sic ad oculum patet, nihil, quantumvis absurdum, à Defensoribus *Molinæ* omitti, quin pro illius defensione audacissimè proferant, & libris suis, etiam *Roma*

publicè divenditis, inferant, ut provocent, suamque denuntient potentiam. Dissimulat hæc *Roma* ad tempus pro pace servandâ: an propterea approbat, vel *Historiam* illam absolvit? Solus id asseret malevolus aut ignarus; tantas enim in viros primos, à duobus Summis Pontificibus selectos ut iudices idoneos, retulisse conjectas calumnias, apud eruditos refutasse est, & id *Dominicanis* sat est: non enim ad ipsos causa amplius spectat, cum suas completè peregerint partes, reum invictè probantes *Molinam*; sed ad *Judicem* supremum, cui *Spiritus S.* suggerit, quod magis suæ Sponsæ Ecclesiæ expedit bono; & cujus voluntati suam plenè conformant, noruntque nihil amplius, quantum ad *jus Examinis* pertinet, pro vel contrâ Calumniatores, agendum, nisi ut prolatam, & proferendam, hac de re sententiam cum pace sequantur; ex *S. Aug.* lib. 3. cont. *Jul.* cap. 1. Præmisit lib. 2. c. 103. Quid adhuc queris examen, quod jam factum est apud *Apostolicam Sedem*?

Ad motiva non publicationis *Bulle* contrâ *Molinam* n. XXIII. notata, ex jam dicta *Historia PP. Societatis* quartum motivum addere nunc liceat: Vidit *Paulus V.* (noruntque Successores) sibi porrectum fuisse à *Iesuitis* libellum supplicem, allegantes *Papæ* fallibilitatem in casu; Vider jam mundus, quam intrepide contrâ *Censores Romanos* loquitur eorum *Historia*; Sci-verunt & sciunt, quod viri sint *Iesuitæ* à *Sæculo* potentes, plurimosque procurent *Sectatores* independentis libertatis æquilibrii Amatores, quos in *Gymnasiis* & extra sic instruunt; Ad hæc & plura *Seditionum* & *Rebellionum* præcavenda mala prudentissime tolerat *Ecclesia* doctrinam illam, quam non approbat, & ideo ad opportunum tempus distulit *Bulle* solemnem publicationem; nec ex extensione *Molinismi* industriosa

per orbem sequitur decisionem nunquam futuram; nam *Arianismus* diutius, & æquè industriose fuit extensus, teste *S. Hieronymo*; Venit tamen tempus opportunum errorem damnandi. —

Quarto collige, doctrinam *Thomisticam* de *Prædestinatione gratuita*, *gratia seipsa efficaci*, & subordinata Deo *libertate indifferentis* potestatis creatæ sub gratiâ & dum *reipsa* agit, esse proximè *definibilem*. Finaliter: Nulla enim doctrina in Ecclesia (nondum expresse declarata de fide) fuit diutius, solemnius, vel exactius ex *Scriptura*, *SS. Conciliis*, *SS. Patribus*, *rationibus Theologicis* &c. examinata, discussa, aut *Judicium* sententiâ determinata, magisque unanimiter conclusa, ut ex superioribus evidens est. Ergo est proximè *definibilis*, adeoque de fide *secundum se*, seu *non obligante*. Nihil igitur deesse videtur, nisi quod declaretur finaliter ab infallibili Christi Vicario, esse de fide *obligante*, seu *quoad NOS*. Infames igitur sunt, & Ecclesiæ rebelles, qui sanctam illam *incorruptam defecatamque sanam* doctrinam ullis comparant aut commiscent damnatis erroribus; aut toleratas duntaxat inter Catholicos contrarias opiniones ut fide contra *Jansenistas* tenendas mussitant, aut blaterant, totâ prohibente & reclamante Ecclesiâ Catholicâ Romana: Proponere enim fide divina credendum, quod sic credendum non est, non ab simili est culpæ, quâ non creditur fide divina, quod necessario credendum proponitur. Fallunt ergo fideles præfati infames & rebelles.

Ne putes cum *Molinistis* in memorato ad *Paulum V.* libello supplici, quod Controversia hæc ad fidem non spectet, quia *utraque* (inquiunt) *pars* (*Thomistica* & *Molinistica*) *æque defendunt liberum arbitrium* &c. Utrumque enim assertum falsum est; *primum* quidem, quia quod

quod SS. *Augustinus & Thomas* in hac de *gratia & libertate* quæstione tenent, *Catholica* tenet *Ecclesia*; eorum enim *fides* in hac re, totius *Ecclesiæ* est, ut summi sæpius testati sunt Pontifices; atqui doctrina *Thomistica* est SS. *Augustini & Thomæ* ut in *Congreg.* probatum & judicatum diximus §. IV. & VII. ergo Quæstio spectat ad *fidem*.

Secundum etiam dictum non minus falsum est 1. ad hominem; nam *Molinistæ* asseruerunt *Thomistas* tollere libertatem & *Calvinistas* esse, ut vidimus; ergo si *utraq[ue] pars æque defendit lib. arbitrium*, ut hic asseritur, jam *Molinistæ Calvinistæ* sunt, vel *Thomistæ Calvinistæ* non sunt. 2. Ex collatione infra posita, & invictis ex SS. *Aug. & Thoma*, sæpius per *Thomistas* productis argumentis, constat *Molinistas* reipsa veram & Deo subordinatam (hoc libertati essentiale est) destruere libertatem; & independentem unice fingere ac tueri Deo minimè subjectam. Sic S. *Augustinus* de Grat. & lib. arb. c. 14. *Pelagianos* probat non defensores sed præcipitatores liberi arbitrii; quare ep. 107. addit: *Cum potius illi oppugnent liberum arbitrium, qui oppugnant Dei gratiam, quâ verè ad bona eligenda & agenda fit liberum.* Plura vide ex *Aug.* lib. 1. cont. *Ful.* cap. 1. & lib. 2. cont. duas ep. *Pelagianorum* cap. 1. apud *Lemos* aliosque *Thomistas* *Sylvium* signanter to. V. *Opusculis de primo Motore &c. primo & secundo.*

Insuper *Ariani* (ad quos *Scientiæ mediæ* Originem reduxit P. *Grandos* Soc. *Jesu* tract. V. de *Scientia* disp. IX.) evadere putarunt dicentes: *Quæstionem* de *Consubstantialitate* *Patris & Filii* non spectare ad *fidem*, ex *Cabassuzio* ubi supra pag. 30. Sic S. *Cyprianus* errans prætendebat *Quæstionem* de rebaptizandis *Hæreticis*, *fidei* non esse, nec *Communionem* cum adherentibus *Stephano* *Papæ* solvere. Sic denique (aliis plurimis omissis exemplis

emplis) *Protestantes* hodie asserunt (præsertim in Anglia) *Quæstiones* de reali præsentia & transsubstantiatione &c. non spectare ad fidem; sed *Opiniones* esse meras, Ecclesiasticorum Catholicorum astutiâ suscitatas. Quis velit cum his sentire aut loqui?

Præterea constat *S. Augustinum* viginti expendisse annos impugnando Pelagianos; plura Concilia Æcumenica hos damnasse, & *S. Augustini* (de lib. arbitrio Deo subjecto & gratia efficaci, quæ facit effectivè ut faciamus, & non solum cum facimus) doctrinam adoptasse. Constat pariter toto decennio causam *Thomistarum* & *Molina* fuisse discussam, disputatam & examinatam, & per Congregationes 82. pro Thomistis conclusam. Quod si quæstio opinativa aut speculativa duntaxat sit, ut Adversarii asserunt, & non in materia fidei conducentis ad æternam salutem, sequitur invictè, Concilia Æcumenica, *S. Augustinum* cum Ecclesia, duosque Summos Pontifices, *Clementem VIII.* & *Paulum V.* totum illud tempus inaniter consumpsisse, decisiones protulisse credendas, atque de trivialibus speculationibus, merisque Opinionibus egisse &c.

Rursus rem urgeo ad hominem: Traditio perpetua per annos mille & ferè sexcentos, de re existimata & audita ab omnibus interea credita arguit rem illam ad fidem spectare; atqui *Molina* ipse in *Concord.* agnoscit doctrinam sibi contrariam talem esse, utpote ab omnibus ante ipsum traditam: ergo fuit constans in Ecclesia traditio ad ejus usque tempus: Minor constat ex ipso ibidem dicente suam doctrinam à NEMINE ante ipsum fuisse traditam, *S. Augustinum* sub caligine constitutum, pluribus dedisse Occasionem errandi, & quod si sua nova lux tunc appareret mundo, nunquam Pelagiana Heresis fuisset exorta. Ecce *Molina* lux est mundi & *Augustinus* caligo.

Præterea si quæstio inter *Thomistas* & *Molinam* ad fidem non spectat, nec definibilis est, ut putant *Molinista*, evidens est, quod *Thomista* non sint *Calvinista*, *Jansenista* &c. cum *Calvinismus* &c. fidei contrarietur, & non *Thomismus*, qui, ut nunc asserunt, ad fidem non spectat, sed pura est opinio. Hæc duo incompatibilia sunt: *Thomista* sunt *Calvinista*, & non sunt, cum solum doceant, quod ad fidem non spectat. Quâ igitur fronte utrumque ab iisdem *Molinistis* dicitur quis divinare valet? Quomodo *Molinistarum*, contra *Calvinum*, *Jansenium* &c. opinio sit fide credenda, ut ignaris suggeritur, si ad fidem non spectat ut Summo Pontifici Paulo V. declararunt *Jesuitæ*, & ideò *Molinæ* opinionem, non ut veram, sed unicè ut probabilem defendendam infelicitè susceperunt, & minùs faustè perfecerunt. Nec apud illos fæliciores sunt *Thomistæ*, quos ad libitum nunc *Catholicos*, mox *Hæreticos* haberi volunt. Certè qui Dei Omnipotentiam sibi ad nutum subjiciunt, non mirum, quod de *Thomistis* eorumque fide, ut de libro, aut villa sua, ad libitum disponant, eosque *Catholicos* simul & *Hæreticos* habendos volunt.

Ex suprapositis irrefragabilibus Summorum Pontificum Decretis, adversantium Confessione & Censurum Romanorum sententiis causa *Thomistica* in tuto posita est ab omni errore remotissima? Unde Patri Meyer, *Jansenio*, & sequacibus, calumniantibus *Thomismum*, cum *S. Aug.* contra *Julianum* l. 2. c. 141. jure repetimus: *Non laboratis ut nos intelligatis, quod facillimè potestis; sed laboratis ut nos refellatis, quod non potestis.* Et rursus: *Videris cum quibus sit (nobis Thomistis) causa communis (cum Romanis oraculis, S. Ignatio &c.) quam nulla sobria consideratione pulsare calumniis & expugnare conamini.* Cernite quàm perniciosum sit tam horribile crimen objicere talibus, & quàm nobis gloriosum sit quodlibet crimen

crimen audire cum talibus. Item: Iterum te admoneo, (alloquitur S. Aug. Julianum, & ego Jansenium, Livinum & Molinam) iterum te rogo, aspice tot & tales Ecclesia Catholica (Pastores &) Defensores; Vides, quibus tam gravem tamque nefariam irrogaris injuriam. Cum his, eumque SS. Aug. & Thoma mallem ego errare, quam cum Novatoribus & calumniatoribus sapere. Gaudeo prorsus (ait rursus S. Aug. lib. VI. cont. Jul. de S. Ambrosio) in hac, quæ in nos vertitur, quaestione, me nihil à meo Praeceptore differre . . . longe sum quidem impar meritis ejus; sed confiteor & profiteor me in hac causa nihil à meo Praeceptore differre. Sic loqui poterunt Thomistæ de Praeceptoribus suis SS. Aug. & Thoma, quos sibi ad adversari faretur Molina, fatentur Conimbricenses & alii Socii, reclamante S. suo Parente Ignatio, & repugnantibus legibus ab eo Societati Iesu præscriptis, quas strictè observari statuerunt (de sequela S. Thomæ) Romani Pontifices, & saltem pro formâ, Præpositi Generales Societatis executioni mandari strictius præceperunt.

§. XII.

Affertiones, quas Molinistæ cum Thomistis sustinent contra Iansenium.

Molinistæ.

I.

Potuit Deus reipsâ condere hominem in Natura pura sine gratia & peccato.

II.

Quinque famosas Iansenii, passim in sensu Autho-

ris

Iansenius.

I.

Negat Iansenius tribus integris ea de re libris to. 2. ut (inquit pag. 279. c. 1.) tota Augustini doctrina . . . clamar.

II.

Veras & Augustini esse contendit Iansenius, cujus sensum

Molinista.

ris; & 79. *Baji* cum *Thomistis* damnant.

III.

Juris naturalis & positivi dabilis est ignorantia invincibilis, quæ à peccatis excusat.

IV.

Omnibus omnino hominibus datur gratia indifferens *Molinistica*, & gratia sufficiens *Thomistica* cunctis offertur, vel datur.

» *Nota* I. Hic nulla est » differentia in fide *Thomistæ* inter & *Molinistas*: » Suppone duos ob debita » carceratos; uni offertur » pecunia, quâ se redimeret, sed recipere non vult; » alter verò recipit & per » fenestram projicit: nonne » utriusque culpâ æquè » manent in carcere? adeoque gratiâ oblatâ & rejectâ culpa in reicientem » unice refertur. » Qualiter differt utraque sufficiens. Vide infra n. XXVII.

Iansenius.

sensum damnari non posse, asserunt ejus Discipuli.

III.

Utrumque negari ut fidei dogma asserit to. 2. l. 2. de *Nat. lapsa* cap. 2. unde profluit 1. & 2. ab *Alex.* 8. damnata.

IV.

Obduratis, infidelibus &c. nec datur, nec offertur gratia; & tamen damnabiliter peccant. l. 3. de *Gr. salv.* à cap. 10.

Nota. PP. *Societatis* in *Thesibus Rom.* 1587. hanc cum multis aliis *Thomisticis* sustinuisse assertionem I. Deus ab æterno statuit Voluntate absoluta seu consequente, NON DARE OMNIBUS supernaturalia Auxilia, videlicet, eis, qui ea recepturi non sunt ex sua pervivacia. Vide *Hist. Serry* l. 1. c. 18. col. 96. & tamen antea nota eis *Concordia Molinae* erat; sed nec illi, nec *Thomistæ*, Auxilia talia omnibus offerri cum *Iansenio* & *Calvino* negarunt, sed firmiter crediderunt.

Molinistæ.

V.

Theologiam Scholasticam cum *Thomistis* laudant,

VI.

Classicorum catervam allegant pro se; SS. Patres deferunt & carpunt; nec ad sensum SS. *Augustini* & *Thomæ*, pro Controversiæ cum *Thomistis* decisione, recursum patiuntur. In hoc cum *Iansenio* conveniunt *Molinistæ*; sed differunt in modo.

Iansenius.

V.

Illam, & *Scholasticos*, rejicit centies. Vide ejus Indices.

VI.

Turbam magnam Authorum pro se citat lib. 8. à cap. 10. ad 19. mala fide: *Molinistarum* & *Thomistarum* exactè refert cap. 1. pag. 344. utrosque, ut recentiores, rejicit ut salvet *Bajum*; & SS. Patres vilipendit, soli fidens *S. Augustino* malè intellecto.

Nota II.

» *Thomistæ* in hoc puncto ab utrâque parte recedunt;
 » SS. Patres cum SS. *Aug.* & *Thoma* venerantur & explicant: Sed, ut mandato *Clementis VIII.* pareant,
 » Controversiam ad sensum SS. *Augustini* & *Thomæ* (qui
 » Ecclesia est) pro divagationibus tollendis, meritò
 » restringunt.

VII.

In Libello supplici ad *Paulum V.* Papam de sensu Authorum fallibilem profitentur; & *P. la Croix* nuper to. 1. à pag XXXVIII. strenuè contendit decisionem de sensu *Iansenii* non esse propriè de fide, nec Theologiam Conclusionem. Utrosque rejiciunt *Thomistæ*.

VIII. Ter-

VII.

Discipuli *Iansenii*, ut ipsum salvent idipsum affirmant contra *Iansenium*, qui sua Scripta & se *Papæ* sæpius submitit, & lib. 1. de grat. primi hom. pag. 29. ait: *Panorum* predest scire quid Scriptor sentiat, nisi sensum ejus approbandum vel improbandum simul sciat,

T

VIII. Pa-

Molinistæ.

VIII.

Tergiversationibus, effugiis, calumniis (in *Hist. de Auxil. legendis*) *Molinam* tueri (& unâ deserere) conantur. — *Thomistæ* autem contra *Molinam* & *Iansenium* sine fuce ex *SS. Aug. & Thoma* invicta argumenta depromunt.

IX.

Parvulos sine baptismo decedentes puniri pænâ sensus, cum *S. Thoma* & *Thomistis* negant.

X.

Excessit *Molina* nimis extollens liberum arbitrium, quod aliunde plurimum attenuavit.

Iansenius.

VIII.

Paribus tricis, ut *Magistrum* salvent, utuntur *Iansenii* sequaces, mutatis, ut ajunt, à *Molinistis*. Methodus ergo & agendi modus utrimque videtur similis, quidquid sit alias de eorum concordia & discordia in *Doctrina*.

IX.

Contrarium, ut certum ex *Aug.* sustinet *Iansenius* cum aſſectis. Vide hic cap. 2. §. III. n. XI.

X.

Excessit *Iansenius* lib. VIII. de gr. salv. cap. 20. col. 2. lit. D. & alias sæpius, gratiam necessitantem cum sola libertate à coactione astruens.

Nota III.

» *Thomistæ* contra utrumque efficaciam gratiæ, causantis & foventis indifferentis activæ potentiæ libertatem, ab omni absoluta seu consequentis necessitate, & ita utrumque debellant.

XI.

Quæſtionem de gratia & libertate verè dogmaticam propugnant *Thomistæ*,

XI.

Thomistis impropere *Iansenius* quod Philosophicis Subtilitatibus dogmaticam *Augu.*

Molinistæ.

stæ, quàm *Molinistæ*, arguti-
is & sophismatibus, quibus
adversarii ejus molestabant
S. Augustinum, Dialecticam
& *Philosophicam* reddunt
apud *Ribadeneira, Thyrsum,*
Perez, & damnatos *Orthe-*
ga & Avendanno &c.

XII.

Libertatem indifferen-
tiæ necessariam ad meren-
dum & demerendum pro-
fitentur Thomistæ & Mo-
linistæ, licet hi post pro-
priam determinationem
aliter sentiant, ut assert. X.
§. seq. dicetur.

Iansenius.

Augustini sententiam ob-
scuraverint. Vide suprâ cap.
2. §. 2.

XII.

Libertatem indifferen-
tiæ exactam aut necessariam
negat *Iansenius* locis citatis
cap. 1. §. VIII.

§. XIII.

Assertiones concordēs *Molinæ & Iansenii*
contra *Thomistas*.

Molinistæ.

I.

PRædestinatio gratuita
& gratia de se efficax
tollit libertatem, utilitatem
Orationis, Correptionis &c.
ut ex *SS. Prosp. & Hil.* ad
Aug. Semipelagiani obji-
ciebant fundatè.

Iansenius.

I.

TOm. 3. lib. 3. cap. 20.
pag. 166. col. 1. lit. A.
edit. Rothomag. ait: »Va-
»num & stultum est pro eo
»irritando vel avertendo
»rogare Deum, quod im-
»mutabili Decreto sanc-
»tum & prædestinatum
»esse nosti: Vanum etiam
»pro

II. P.

T 2

»pro

m

w

m

*Molinista.**Iansenius.*

II.

P. Thomas Pius, Orthega
(& actor pro Molina in
Congreg.) & alii Molini-
stæ S. Prospero prætulerunt
Cassianum, & alios Semipe-
lagianorum Coriphæos.

III.

Gratia Thomisticè suffi-
ciens est reipsa insufficiens,
quia altera ad agendum
requiritur. Unde rejicien-
da est.

IV.

Potentia ad oppositum
in habente gratiam seipsa
efficacem, non est plusquam
cæcorum ad videndum,
ligatorum vinculis ad am-
bulandum, surdorum ad
audiendum &c.

V. Deus

»pro talibus salvandis
»SERIA voluntate pati,
»aut mori : Vanum pro
»talibus à perditione decre-
»tâ liberandos OFFERRE
»Patri vota, preces, mor-
»tem ac sanguinem &c.

II.

Ibid. pag. 162. col. 2.
lit. E. S. Prosperum dicen-
tem ex redimentis animo
mortem Christi pro omni-
bus offerri, rejicit, licet
S. Prosperi doctrina appro-
bata sit dist. XV. cap. Ro-
mana.

III.

Gratia sufficiens est
ultrâ quam alia non requiri-
tur, propterea inutilis &
perniciosa est. Lib. 3. de
Grat. Salv. cap. 1. & seq.
Id damnavit Alex. VIII.
7. Dec. 1690. prop. V. &
VI.

IV.

Impotentia voluntatis
sine gratia efficaci ad bo-
num, par est impotentia
cæcorum ad videndum &c.
tom. 3. pag. 34. 35. 36.
39. 46. 86. 87. & 106.
concludit gratiam possibili-
tatis

Molinistæ.

V.

Deus suam Omnipotentiam & gratiam, nostro donat & subjicit Arbitrio. Sic *Thyrſus* & alii in *Addendis* ad *Hist. de Auxil. Ferreto*, 2. in 1. 2. à pag. 848. *Piccinardi* & alii *Thomistæ* videndi, referunt & propriis eorum verbis probant.

VI.

Gratia actualis est ipse actus *vitalis* creatæ potentiae. *Hist. PP. Societatis* & alii passim *Molinistæ*.

VII.

Actu Sedens, vel Deum amans, non habet potentiam ad oppositum; Unde Determinatio propria tollit *indifferentiam* & *libertatem* voluntatis. *P. Meyer Diss. 1. pag. 34.* & alii post *Suarez*.

VIII.

Si detur gratia seipsa efficax, potentiam dat & actum; adeoque sine illâ præ-

Jansenius.

V.

litis propriam Adæ innocentis, & Christi gratiam non esse, nec status lapsi. Vide §. seq. n. XXIV.

Tom. 3. pag. 49. & 64. Auxilium Possibilitatis assimilatur habitibus, & speciebus intentionalibus, quibus utimur cum volumus; Unde *subjicitur* lib. arbitrio.

VI.

Gratia Dei est Actio vitalis, ipsa nempe, illuminatio, excitatio &c. lib. IV. de Gr. Salv. cap. XI.

VII.

Quidquid arbitrium ad unum determinat aufert ejus indifferentiam & necessitat voluntatem. lib. VIII. de Grat. Salv. à cap. V. Unde tertia ejus damnata.

VIII.

Nonne ita Jansenii 1. damnata, quam in terminis tradit locis *cap. 1.* adductis.

T 3

IX.

Molinistæ.

præcepta justis sunt impos-
sibilia & deest illis illa gra-
tia, quâ possibilia sint.

IX.

Interiori gratiæ, per ar-
bitrium determinatæ, nun-
quam resistitur, vel resisti
potest; nam libertas per
determinationem ablata
est ex *Affert.* VII. adeoque
omnis resistentia & resi-
stendi facultas.

X.

Ut homo actu agens di-
citur *posse* actum ponere
contrarium, sufficit, quod
pro priori ad propriam de-
terminationem *potuerit*, li-
cet non possit cum actu a-
git *Molina* & seq.

XI.

Voluntas Dei *antecedens*
(adeoque nec Auxilia suffi-
cien-

Jansenius.

IX.

Confer cum *secunda* &
quarta Jansenii damnatis;
& *nota* quod per determi-
nationem indifferentis po-
tentia ad unum extremum,
non adæquatur vel exhau-
ritur *tota* potentia, adeo-
que manet potentia indif-
ferens ac libera ad alterum
extremum oppositum actu,
etiamsi à Deo, vel à se vo-
luntas determinetur, &
actu agat. Sic S. T. q. 6.
de malo art. unico. Sic
Jansenio & *Molinistis* re-
spondet.

X.

Calvinus & *Jansenius* ex-
pressè fatentur potentiam
ad oppositum *pro priori* ad
gratiam, & *excussâ* gratia;
seu *pro priori* aut postero-
ri ad determinationem,
quâ indifferentiam & li-
bertatem tolli cum *Moli-
nistis* docent.

XI.

Voluntas *antecedens* in
Deo est *sterilis*, nullam cau-
sat

Molinista.

cientia nec Mors Christi) non extenditur ad parvulos. *Vasquez* cum sequacibus : sed rectè S. Aug. quærit. *Nunquid parvuli homines non sunt?*

XII.

Datur in Deo scientia media antè omne Decretum. *Molina* & seq.

XIII.

Gratia in uno efficax in alio fit inefficax ; efficacia enim ab effectu seu eventu sumitur. *Molina* in Concord. pag. 166. 167. & 328. cum sequacibus.

XIV.

Omnis suppositio, naturâ prior, inimpedibilis à nobis, omnisquè gratia physice prædeterminans libertatem destruit.

XV.

In statu *Innocentiæ* & *Lapsus* omnis gratia suâ naturâ est indifferens, versatilis, à creatura determinabi-

Jansenius.

sat gratiam &c. ut suprâ : Hinc profluit V. damnata *Jansenii*.

XII.

Scientiam, quam *Mediam* vocant, non est difficile ex Aug. ostendere to. 3. l. 9. de Grat. Salv. cap. 7. pag. 377. & pag. 379. col. 1. in fine lit. E. =

XIII.

Si concupiscentia fuerit gratiâ intensior gratia frustratur effectu ; at si remissior, vincit gratia : lib. IV. de Grat. Salv. à cap. 3.

XIV.

Sic *Jansenius* lib. VIII. de Grat. Salv. à cap. V. Sic *Calvinus*, *Pelagius*, *Petrus* à *Rivo* à Xisto IV. damnatus ut suprâ cap. 1. §. 21. ostensum est : hinc profluit tertia damnata *Jansenii*.

XV.

Ita & eodem modo pro statu *Innocentiæ* resolvit *Jansenius* tom. 2. toto libro de Grat. primi hominis, &

Molinistæ.

nabilis, eique subiecta.

XVI.

Non requiritur Dei præmotio ex capite subordinationis Creaturæ ad Creatorem.

XVII.

SS. Augustinum, Thomam, Chrysostomum, Prosperum &c. deserunt, contemnuntque *Molina, Vasquez, Conimbricenses, Suarez* &c.

XVIII.

Molinistæ nunc dicunt *Thomisticam* doctrinam Catholicam, & rursus *Hæreticam*: nunc S. Thomam sequi, nunc deserere profitentur; se Thomistas & Anti-Thomistas pro loco & tempore jactant, nec quantum sibi contradicant ob-

ser-

Jansenius.

to. 3. lib. 2. de Grat Salvat. à cap. 4. & lib. 8. cap. 1. pagina 343. col. 2. lit. C. à *Molinistis* id sumpsisse fatetur.

XVI.

Idem constanter docet Jansenius, & ideò illam negat in statu Innocentiæ.

XVII.

Sanctos *Prosperum, Thomam*, Patresque *Græcos* despicit, nec interpretari voluit Jansenius; rectè tamen S. Thomas Opusc. 72. q. 1. scripsit: *Reverentiæ Doctorum in aliquo derogare oderimus*. Sic S. Augustinus objectos sibi *Ambrosium, Chrysostomum* &c. contra *Julianum Pelagianum* vindicavit.

XVIII.

Jansenius & sequaces, nunc Thomistas irrident, contumeliis afficiunt, St. Thomæ desertores deprædicant; *Augustiniana* doctrinæ subversores &c. At pro loco & tempore laudibus extollunt, eorum sententiæ subscribunt; De-

fen-

Molinista.

servant aut curant.

XIX.

Sensum compositum & divisum (absentiæ & præsentiae gratiæ) imponunt *Thomistis*, & Catholicum omittunt.

XX.

Concordiam gratiæ & arbitrii reddunt *facilem*, quam SS. *Paulus*, *Aug.* & *Thomas* difficilem prædicant. Quid facilius, quam cum gratia, ad arbitrii nutum determinabili, libertatem conciliare arbitrii?

XXI.

Præcepta possibile sunt per *habitus fidei* &c. *Molina* in Concord. edit. Antwerp. pag. 26. 162. & 173.

XXII.

Homo *viribus natura* potest credere, sperare &c. *Molina* convictus, & re-
ctus

Jansenius.

ensores strenuos *medulla* Augustinianæ doctrinæ affirmant &c. Oportuit utrimque mendaces esse memores, quibus nec fidentum, nec credendum.

XIX.

Eundem *sensum*, absentiæ aut præsentiae gratiæ, tradit *Jansenius* lib. 4. de Grat. Salv. c. 9. pag. 183. col. 2. & cap. 10. ac *Fromondus* ad *Petavium*.

XX.

Eandem facilitatem antè lapsum *Calvinus* & *Jansenius* astruunt; imò post lapsum nihil facilius, quam Spontaneitatem & *necessitatem simpliciter* consequentis & consequentiæ simul, cum quacumque gratia concordare.

XXI.

Sic in terminis *Jansenius* lib. 8. de Grat. Salv. to. 3. cap. 20. pag. 368. col. 1. lit. D.

XXII.

Jansenius ubi supra ait: Infideles posse credere, sperare, justitiam diligere,
T f sua

Molinistæ.

ctus (ut fatetur *Historia PP. Societ. pag. 285.*) ut *Pelagianus* in *Congreg. de Auxiliis*.

XXIII.

Non potest homo opus bonum morale elicere cum generali concursu. *Vasquez & sequaces.*

XXIV.

Nonnullæ damnatæ *Bay* Assertiones falsæ non sunt, sed ob censuras solas proscriptæ sunt. *Vasquez, Suarez, & adhærentes.*

XXV.

Concordiam suam novam, veram, à Patribus ignotam, à nemine ante se traditam fatetur *Molina*; è tenebris erutam addidit *Herice & Vasquez.*

XXVI.

Judices deputati in *Controversiâ de Auxiliis* fuerunt ignari, stupidi, stipendiarii &c. *Historia PP. Societatis de Auxiliis.*

Jansenius.

suâ naturali potentia. Equè ergo hic errat.

XXIII.

Sic cum *Bajo* sustinet fuisse *Jansenius* to. 2. toto lib. 3. & 4. de nat. lapsa.

XXIV.

Sic *Jansenius* to. 2. lib. 2. de nat. lapsa cap. 26. citans pro se *Vasq. & Suarezium*.

XXV.

Jansenius suam dicit doctrinam ab *Aug. & antiquioribus* traditam; sed à tempore *Scholasticorum* (*Petri Lombardi &c.*) despectam, & ideò antiquam resuscitat. Vide to. 2. cap. 30. & trigessimam damnatam ab *Alex. VIII. 7. Dec. 1690.*

XXVI.

Sic de *Romanis* scribunt *Quesnellus*, *Historia Janseniana*, &c.

Nota IV.

Contradictorias his *Viginti Sex* Assertionibus utriusque partis, sustinet *Schola Thomistica*. Judicet ex his æquus arbiter. An *Thomistæ*, an *Molinistæ*, propius ad *Iansenium* accedant?

Nota V.

Thomistæ, Decretis Pontificiis semper obediētes, diū siluerunt (quamvis sæpius à *Molinistis* provocati & infamati) contenti, quod diffamantium *Libri*, *Theses*, *folia* &c. damnati sint *Romæ*; Nunc verò cum videant Adversarios, in malo persistere, eosdem suos damnatos libros proscriptos ubique spargere, extollere, commendare; in privatis publicisque colloquiis *Thomistas* ut *Iansenistas* traducere, fidelibusque suadere, nè ulli confiteantur *Thomistæ* sua peccata, aut Ecclesias frequentent &c. His (inquam) inducti urgentissimis motivis *Thomistæ*, rumpendo silentium (ut ab *Hæreses* infamiâ sese purgent) minimè lædunt obedientiam, & necessitati suam justificandi innocentiam succumbunt; *alia est* (ait *S. Aug. de Dono Persev. cap. 16.*) *ratio verum tacendi*, ex obedientia; & *alia verum dicendi necessitas*: Si dabilis sit *necessitas verum dicendi*, est in *Thomistarum* casu, in quo ipsis affricantur injustè *Hæreses* & errores.

Consulat, obsecro, impartialis Lector, quæ ex *Summorum PP.* mente, ex inimicorum liberâ Confessione, ex iudicum sententiis *Rom.* maturis supra relata sunt: In præmissas Opiniones & Authorum factas *Sup. Collationes* oculos conjiciat; Assertiones *Calumniatorum*, §. sequenti inferendas, ponderet, & tunc judicet an ipsi colentes *Idola* horribiliores proferre potuerint; seu, an cuicumque, adorant, numini, unquam tribuerint, quod adorantibus subjiciatur: quod ab illis cogatur in-

vitus;

vitus; quod ad peccati *malitiam* concurrat. &c. Quod *Sinenses* ipsi suo *Confutio* ea tribuerint non est credibile: *Similitudinem* cum Deo appetiit ex suo arbitrio *Lucifer*: (*superioritatem* aut *æquilatatem* omnimodam appetere non potuit, ut probat S. T. 1. p. q. 63. art. 3.) Resistebat *Michael* cum Angelis ejus certans contra elatum arbitrium pro Dei superioritate & gratiâ. *Quis* (inquit) *sicut Deus*? hinc *prælium* illud magnum factum est in *cælo*; tandem *Dei gratia* fortiori *Michael* victor extitit, & *hostis antiqui* arbitrio *patuit* ruina magna damnationis æternæ: Casus videtur non absimilis.

Supponatur gratis (quod falsum est) in hac *difficili* gratiæ & arbitrii *Concordia* Gratiam Omnipotentis vel hominis arbitrium aliquam necessariò pati debere diminutionem; nonnè magis justum ac æquum est, magisque Christianum, quod Deus salvetur Superior ac Dominus cum aliquâ apparente arbitrii humani diminutione; quàm quod Deus constituatur *subjectus* arbitrio, ut salvetur, (quod infundate timetur) nè Creator subjiciatur Creaturæ, cogatur invitus, rastretur etiam ad *malitiam* peccati? Hoc liberum arbitrium *Aug.* appellavit *profanum*, *inflatum*, *superbum*, *presumptuosum* &c. Cui nos *Thomistæ* subscribimus; nunc sufficiat sequentem (quam provocati damus) *Collationem Thomistas* inter & *Molinistas* mundo exponere.

§. XIV.

Præcipua puncta, quibus *Thomistæ* opponunt se *Molinistis*.

Collationem *Pelagianæ* & *Molinianæ* doctrinæ consultò omitto, partim, nè offendam; quia in *Panoplia Lemosii*, & decisionibus *Congregationum de Auxi-*

Auxilius, aliisque Thomistis, legi poterit; nec repono non esse ovum ovo similis, quàm Pelagii & Molinæ doctrina, ut de Calvinii & Thomistica afferuit P. Livinus Meyer; pro instructione Tyronum ut Controversiæ noscant statum, quem alii ex industriâ offuscant, infero sequentia discrimina.

I.

De Scientia Futurorum.

Molinistæ.

Deus futura contingentia conditionata ab æterno novit ante omne suæ voluntatis Decretum scientiâ mediâ, quam Vasquez ad simplicis intelligentiæ 1. p. disp. 67. c. 4. reduxit, Suarez ad Visionis Opusc. 2. lib. 2. cap. 3. n. V. & Molina ad neutram. Quidam eam à nobis impedibilem dicunt Molinistæ nostri; alii inimpedibilem; alii ponunt solum directam; alii addunt reflexam; alii unam duntaxat; alii duas, alii sine cathorematicè infinitas. Elige problematicè quod tibi utcumque judicas probabile, & commodum. —

Thomistæ.

Solo divinæ voluntatis actu, seu Decreto posito, futurum quodcumque extrahitur à meræ possibilitatis speculativo statu ad practicum cujusvis futuritionis; adeoque sine Dei actuali Decreto res semper manet merè possibilis & nullatenus futura, vel ut futura cognoscibilis, nisi cognoscatur fecte, futurum quod tale nullo modo est, vel à seipsa sine Deo, reddantur futura; Hinc talis cognitio (integra vel media dicatur) Deo repugnare videtur, cum desit unicum illud cognoscendi medium, nempe, Dei actuale Decretum; Unde ut album sine albedine repugnat, ita futurum conditionatum vel absolutum sine Decreto.

II.

II.

De Medio cognitionis futurorum.

Molinista.

Futura *conditionata* cognoscit Deus vel in *supercomprehensione causæ secundæ*; vel in eorum *Veritate objectiva*; vel ex natura *contradictoriarum*; vel in *Decreto*, non posito, sed *ponendo*, cum conditio purificabitur per Creaturam; vel aliquo ex *octo* modis à P. Herrera q. 14. relatis, vel *novo & novo* ab ipso adducto; vel tandem aliquo modo ex pluribus subtilitate Patrum nostrorum de *novo* excogitato ut *Moliniana* floreat *Schola nova*.

Thomista.

Omnes istæ cogitationes vanæ sunt & *novæ*, Sacræ Scripturæ, Conciliis & SS. PP. ignotæ, dantque non causam pro causa; quia omnia & singula assignata media sunt sine Decreto Dei actuali merè possibilia, vel transeunt ex seipsis independentèr à Deo à puræ possibilitatis ad futuritionis Statum; Quomodo enim *causa secunda supercomprehendi poterit futura*, quæ de se duntaxat possibilis est? *Veritas* pariter *objectiva* de se solum est possibilis: *Contradictoria* de futuro sine Dei Decreto sunt de Subiecto non supponente: Decretum *ponendum*, cum in tempore Creatura conditionem purificabit, divinæ immutabilitati repugnat: Speciosi sunt & subtiles cæteri dicendi modi, sed sua evanescent subtilitate & novitate; Vestiatur *simia* pretioso ornatu, semper manet *simia*. Multipliciter aberratur hîc à Veritate, quæ unico *Augustino-Thomistico* medio (Dei scilicet Decreto) attingitur. *Vulpes Sampsonis* capitibus separatis & caudis colligatis

tis plurimum nocuerunt? *Molinistæ* in assertionem *Scientiæ mediæ* colligati, & in medio cognitionis separati renovârunt *Semipelagianum* Axioma: *Nisi Præscientia exploraverit, Prædestinatio nihil decernit.*

III.

De Prædestinatione Dei æternâ.

Molinistæ.

Prædestinatio in intentione Dei gratuita non est: sed post merita nostra per scientiam mediâ prævisa. Hoc, & alia tria nostra principia si data explanataque fuissent (ait *Molina*) nunquam *Pelagiana* Hæresis exorta fuisset, nec ex caliginosa *Augustini* Doctrina tot turbati fuissent fideles &c. Plura per nostros PP. beneficia recepit Ecclesia in materia doctrinæ, quam ex *Augustino* &c.

Thomistæ.

Fatemini ergo *Molinistæ*, quod *Thomistica* sit *S. Augustini* de Prædestinatione doctrina: est ergo Ecclesiæ fides & non opinio, ut *Bellarminus* de Grat. & lib. arb. c. 14. asseruit, & ipsa agnoscit Catholica Ecclesia, quæ *S. Augustini* hac de re doctrinam adoptavit. Hæc (concludit *S. Augustinus* de bono Persev. c. 17) est immobilis veritas Prædestinationis & gratiæ: gratia enim (addit) est Prædestinationis effectus, & merita gratiæ; quia intentio finis præcedit electionem mediorum ait *S. T.* 1. p. q. 23. art. 4. & 5.

Hoc ipsum (etiam postquam novitatem induxit *Molina*) *Societas Jesu*, in lib. de ratione studiorum, de Opinionum delectu pag. 37. ubi subditis injungitur Prædestinationem gratuitam, licet (ajunt) dura videatur doctrina, à suis omnino tenendam;

dam; quia (nota rationem optimam) *Augustini*, SS. Patrum, & Romanorum Pontificum per annos mille ducentos sententia est. Unde (concludunt recte) *Massilienses*, *Cassianus* & *Faustus*, aliique contrarium tenentes, malè semper in Ecclesia audierunt. Merito igitur malè audit *Molina*, ejusque sequaces in Ecclesia Dei: merito pariter *Societas* tota hunc sic deseruit, infæliciter postea adoptavit, rursus deferendum statuit eorum *Generalis Aquaviva*, & denuò ab aliis modò defenditur. Sic Circumstantiæ casum mutant.

In Congregationibus de Auxiliis resipiscences *Scripto* facti sunt *bonum usum arbitrii nostri*, Prædestinationis & gratiæ esse effectum mediantibus auxiliis efficacibus, UT SUNT A DEO & DE SE ad efficiendum UT lib. arbitrium consentiat. Vide Hist. P. M. Serry l. 2. c. 6. à col. 174. edit. Anni 1709.

Hinc dilucidè sequitur 1. quod *Molina* recesserit à sententia Ecclesiæ, & ipsorum tum PP. Societatis Iesu, qui ipsum reum convictum deseruerunt Thomismum profitentes, Calvinistæ facti, si Thomistæ tales sint. 2. Quod *Molinismus* (ut spargitur) non sit fide contra *Quesnellum* &c. credendus, sed omninò ut intrinsecè improbabilis ab omnibus rejiciendus.

Quàm malè de SS. *August.* ac *Prospero*, & quàm benè de *Pelagio* & *Juliano*, *Cassiano* & *Fausto* (primis Semipelagianis) senserint *Molinistæ*. Assertiones eorum & Authorum nomina in *Addendis* ad suam primam *Historiam de Auxiliis* ad oculum ipsis ostendit idem Mag. Serry col. 249. In *Lemosio* lib. 1. tr. 4. pag. 87. & l. 4. part. 1. Tract. VI. cap. 4. in fine. in *Reginaldo* col. 501. & 1223. in *Piccinardo* lib. VII. aliisque *Thomistis*, inveniet veritatis indagator.

IV.

De sequela SS. *Augustini & Thomæ.**Molinista.*

Ex legibus nostris *S. Thomam* ut proprium Doctorem habemus, quia ejus doctrina solidior & securior est, uti decrevit quinta nostra Congregatio Generalis can. IX & Decreto LVI. — *S. Augustinus* etiam totus est pro nobis infinitis ferè in locis per nostros citatis, signantes lib. 1. ad Simplic. q. 2. & ep. 49. Posteriora quidem Sancti opera parcius allegamus, quæ contra *Semipelagianos* scripsit: quia ex illis moderni Hæretici sumptulerunt occasionem errandi.

Thomista.

Molina, *Conimbricensium Collegium Societatis*, *Suarez*, *Thomas dictus Pius*, *Vasquez*, & plurimi alii, Novissimi etiam, Societatis Scriptores, utrumque *S. Doctorem* deserunt & vilipendunt. *P. la Croix de Conscientia* (ut supra c. 2. §. X. vidimus,) *improbabilis* (falsò) tribuit *Opiniones Sto. Thomæ*; alius non minus absurdè publicè clamare solebat: *S. Thomæ ut sanctus oret pro me; Sed in quantum Doctor descendat ad disputationis palastram: illi non cedam: Assertiones varias & quæstiones plusquam sexaginta St. Thomæ deferendas in materia præsertim de Prædest. & gratia ipsa statuit Societas Jesu ut probat Mag. Serry in Historia: Reconcilientur ista cum eo, quod S. Thomæ illorum sit proprius Doctor, cujus doctrina solidior & securior est. Certe sola Congregatio de vincendis impossibilibus hæc frustrà combinare prætendet.*

Cæcus sit aut obstinatus necesse est, qui *S. Augustinum* contra *Pelagianos & Semipelagos* legit, & de *Thomistis* suo sensu ambigit. Posteriora sua contra illos opera maxime sunt ab Ecclesia approbata, & occasio inde ab

Hæreticis sumpta *accepta* fuit, non *data*, ab *Aug. S. Scripturâ* pariter abutuntur, nec propterea parcius est citanda: Citant *S. August. Molinistæ*; non minus ubertim citant Hæretici *S. Scripturam & S. Augustinum*. Unus *D. Clark Anti-Trinitarius* (cum *Whistonio* & aliis nunc in *Anglia*) octingentas triginta quatuor objectiones & mille ducentos quinquaginta & unum textus *S. Scripturæ* contra divinarum personarum consubstantialitatem citavit. *Semipelagiani* profitebantur omnia *S. Augustini* scripta amplecti ex *S. Prosp.* in ep. ad *Aug.* Secum ergo sentire *Augustinum* ex locis per *Molinistas* citatis jactabant, volebant igitur *S. Augustinum* facere *Pelagianum*, sicut quidam moderni *Molinistæ* (contra *Molinam*) *Augustinum* fuisse *Molinistam* contendunt.

Id non passus est ipse *S. Doctor*; objecta à *Semipelag. & Molinistis* loca & verba sua, lib. 2. *Retr.* c. 1. lib. 1. c. 23. (de *Præd. SS.* c. 4. & 9.) de *Bono Persev.* c. 9. 10. & 21. explicat, proprium aperiendo sensum, Adversariis omnino contrarium. Regulas dat, quibus objecta *SS. Ambrosii, Chrysostomi* & aliorum *PP.* testimonia, à *Juliano & Molinistis* citata, suæ & *Thomisticæ* doctrinæ non obstare convincit.

Quoties (inquit) apud *Verbi Dei tractatores* legimus *Dei præscientiam* (agendo de electis) eandem *Prædestinationem* decernentem intelligamus. De *Bono Persev.* c. 19. addit: Sancti tuto locuti sunt in *Ecclesia Dei* nondum exortâ *Hæresi Pelagianâ*, sicut & quidam *Theologi* nondum exorto *Molinismo*. Ibid. c. 18. ex *Apostolo* infert: hoc quod dicitur *Deus præscivit, NON RECTE* intelligitur, nisi *Prædestinavit*: subjungit. *præscivit. ergo prædestinavit . . . sine dubio præscivit, si Prædestinavit.* cap. 17. *Adversariorum Argumenta* de inutilitate *Orationis, correptionis &c.* refutat: *Sic* (inquit) *bona opera* (conditionate futura ut patet ex
textu

textu & exemplo *tyriorum* sibi objecto) *quæ danda essent, Prædestinata seu Decreta à Deo non sunt : ergò nec dantur à Deo, aut ea se daturum esse nescivit : (Ecce Thomisticam illationem) quod si dantur, & ea se daturum esse præscivit, profecto prædestinavit, decrevit, & actu determinavit ; nam Deus in Prædestinatione sua futura facta Præscivit, quâ quippè præscivit, quæ fuerat ipse factururus etiam conditionate ; nam de futuris conditionatis loquebantur Semipelagiani, & ideo de illis maximè egit S. Doctor. Ideò tam candidè, quàm audacter de S. Aug. malè sensit Molina cum sequacibus, atque ob eandem rationem ipsa Patrum Societatis Historia de Auxiliis pag. 21. à n. XI. edit. 1. Scriptum reliquit : *Modus loquendi aliorum Patrum potius sequendus est quàm Augustini.**

Nihil igitur *Molinistis*, aut *Semipelagianis* prodest profiteri nunc omnia *Augustini* (aut *Thomæ*) scripta amplecti, cum facta falsificant verba : Oris enim confessio, reclamante mente & ore, salutem minimè confert.

Salubris quidem foret sententiæ mutatio, si sincera foret. Res est tota : *Molina* & primi ejus sectatores doctrinam SS. *August.* & *Thomæ* (seu *Ecclesiæ* à 1200. annis, ut suprâ n. 3. scripserunt *PP. Societatis*) voluerunt extirpare, & novam inducere ; posteriores verò *Molinæ* Defensores id *Clementi VIII.* *Paulo V.* Censuribusque Rom. viderant summopere displicuisse. Quid (ajebat *Clem. VIII.*) *molimini Patres (Soc.) cedite Patribus, cedite veritati.* Uterque Pontifex supremus, doctrinam SS. *Aug.* & *Thomæ* esse *Ecclesiæ* declarârunt ; injunxeruntque *Molinistis* eorum SS. tueri doctrinam ; exinde *Molinistæ* cæperunt passim buccinare utrumque S. Doctorem, suum esse, ut *Semipelagiani S. Augustinum* suum proclamârunt : Sed frustra, nam

Romana judicia utrumque sanctum D pro *Thomistis* contra *Molinistas* stare liquidò demonstrarunt, ut sup. vidimus. Minus certè malum erat primorum *Molinistarum* candida confessio, quia ità quid sentirent innotuit Ecclesiæ, quàm *Recentiorum* utriusque St. Doctoris verba, sensum, & mentem apertè detorquentium; Tanta enim ratione *Protestantes* pro se *S. Scripturam* allegant, quantà *Molinistæ* SS. *Augustinum* & *Thomam*, uti *Molina* ipsi, & primis *Molinistis* visum est. Consule *Thomistas* rem hanc ipsis SS. *Aug.* & *Thomæ* verbis demonstrantes, signanter *Sylvium* to.V. Opusc. 1. & 2. *Reginaldum*, *Massoulie*, *Lemosium* &c.

V.

De influxu Dei in nostras voluntates.

Molinistæ.

Negant; non enim phisice agit Deus in voluntatem, sed solum in effectum concurrente partialiter cum Creatura ut duo portant onus, aut trahunt navim. Sic statuta *Societatis* A. 1586. edita, quæ S. *Thomam* hinc non sequendum decernunt. Sic *Molina* pag. 328. Edit. Antwerp. & quotquot hic cum S. *Thoma* sentiunt, *Calvinistæ* & *Jansenistæ* sunt ait P. *Livinus Meyer* Diss. 1. cum locis.

Thomistæ.

Affirmant cum suo *Angelico* D. (hinc ab Adversariis spreto, ex ipsa *Societatis* Lege citatà) quod triplici (*subordinationis*, *improportionis* potentia naturalis ad supernaturalia, & *corruptionis* vulneratæ per peccatum naturæ) titulo Deus influit in voluntates nostras ut se applicent, determinent & agant, idque prius naturâ & causalitate ut infallibiter non solum agant, sed maxime ut libere sic agant; & insuper influit cooperando cum voluntate in effectum. Duos ergo nos admittimus

mus Dei influxus, nempe, *in voluntates & in effectus*; *Molinistæ* verò *primum* rejiciunt, & secundum solum propugnant, ut *pro innata suâ solâ libertate*, creatura *partialiter* & Deus operentur.

Verùm, S. *Augustinus* de *Præd. SS.* c. 2. (*De Bono Perseu.* c. 6.) in *Enchirid.* c. 32. *partialem* illum concursum in suis adversariis fusè impugnavit, sic ut fecit S. *Thomas* 1. p. q. 23. art. V. (*Opusc. I.* c. 23.) & 3. cont. *Gent.* c. 70. assertionem *Pelagianam* & *Molinæ* exemplum refert & rejicit.

Reverendissimum *Societatis Iesu* Generalem in *Congreg. 1.* de *Auxiliis*, dicti *Molinæ* puduit. Certè (inquit) quod *Molina* docuit (docuit ergo) de causis *partialibus* est impertinenter dictum absque ullo fundamento: & tamen idem dictum cum exemplo *Molinæ* laudat P. *Meyer* Diss. 1. c. 10. & alii passim *Molinistæ*. An non impertinenter?

Ejusdem *Moliniani* dicti puduit P. *Lessium* in *Apolo-
gia pro gratia efficaci*; & ideo, teste *Bail* (*Molinistâ*) à pag. 806. Edit. *Ven.* 1723. negavit *Molinam* sic docuisse; at *Lemos* id invictè probavit, & *Romani Judi-
ces* dictum *Molinæ* reprobârunt ut in *Historia* patet.

VI.

De Creatura Dei instrumento.

Molinistæ.

Statuta nostra vetant S. *Thomam* sequi in eo, quod dixerit: *Creaturas esse Dei Instrumenta*, nè fateri cogamur Deum *in voluntatem* influere ut agat.

Thomistæ.

Concilium *Arausic.* 11. can. 9. definit quod Deus *IN nobis, atque nobiscum, UT operemur operatur.* S. *Tho-
mas*

mas q. 24. de Ver. art. I. ad V. (& 1. 2. q. 21. art. 4. ad 2. distinguit de Creatura ut mota & applicata à Deo (& hoc modo dicitur minus proprie Dei instrumentum) & comparata ad operationem propriam, & sic non est instrumentum, sed causa principalis suæ actionis: Ali-
ter alibi explicat S. D. quod sit instrumentum Crea-
tura respectu existentiae effectus sui, quia ut sæpius repe-
tit: *Existencia est effectus proprius Dei*, quod subtiliter
& verè probat. *Benedictus* Deus, qui nobis tribuit tan-
tum Doctorem, ut se suosque à calumniis liberet, æ-
quivocationes tollat, Sophismata diluat, errores præve-
niat & suffocet *absque ullo prorsus errore ex Clem. VIII.*
imò ad modernorum tempora *nunquam fuit de veritate*
suspectus ex Innoc. XI. An hìc non quæsierint *Patres*
Societatis occasionem recedendi ab amico S. *Thoma*,
quem suum alias *proprium* dicunt *Doctorem*?

VII.

De salutis *initio* ex nobis, & creatæ
voluntatis *Determinatione.*

Molinistæ.

Deus phisice non determinat voluntatem; alioquin
ipsa non se determinaret, nec liberè se applicaret ad
agendum.

Thomistæ.

Hic fides lædi videtur; si voluntatis Determinatio à
Deo non sit, sed primò & unice à voluntate nostra, jam
initium salutis erit *ex nobis* solis, nam determinatio
propria est *initium* propriæ actionis; nemo enim liberè
agit nisi prius se determinet ad agendum; atqui, ex
omnibus *Molinistis*, determinatio propria est ex nobis
& non à Deo, nè lædatur (ut putant) libertas: ergo
juxta illos *initium* bonæ operationis est *ex nobis*, & non
ex

ex Deo : quod Anathematizat Ecclesia in *Arausicano* II. Undè P. *Thomas Pius Societ. Iesu* in 1. p. id candidè falsus est; *Cassianum & Faustum* (Semipelagianorum Coriphæos) vindicandos, & SS. *Prosperum & Augustinum* culpandos voluit. Deum nostram expectare voluntatem (cont. *Arausic.* can. 4.) & intuitu operum naturalium dare vocationem fidei diserte, cum quibusdam suis Sociis, docuit. An hic impeccabilis, quia *Iesuita*? Si *Thomista* similia dixisset, meritò stigmatizaretur.

Sed quia de primo voluntatis nostræ determinatore cardo sit controversiæ nos inter & *Molinistas*, an, nempe, Deus sit, an ipsa voluntas nostra? rem pro Deo dicendam probârunt SS. *Aug. & Thomas*. Vel enim illa voluntatis determinatio, quâ determinatam esse decimus, est aliquid, aut est nihil? si aliquid, vel causatur à Deo, & ita Deus determinat, ut voluntas ex & sub Deo se determinet; vel non causatur à Deo, seu Dei effectus non est, & sic dabitur aliquid creatum non causatum à Deo, & à voluntate nostrâ sola productum; cuius exemplum in sola reperitur peccati malitiâ, improducta à Deo, & producta à creatura.

Si Determinatio Creaturæ nihil sit, (ut ajebat *Pater du Bruyn Lovany* pro Societate Professor) quia accidens, quod juxta *Cartesium* est nihil reale. 1. Sequitur invictè, quod *habitus & actus*, quibus salutem meremur æternam, nihil sint, quia accidentia, ex *Cartesio*; & ita per nihil & pro nihil (nobis passive solùm habentibus nos) præmiantur electi in cælo. — 2. Sic deseritur *Aristotelica, Thomistica & Molinistica* communis doctrina de vera realitate & existentia accidentium, contra expressum *Mandatum* Patris *Aquaviva, Societatis Generalis Præpositi*, imò ut cæteri credunt *Molinistæ* contra Catholicam fidem. Ad hoc præcipitium ducunt evasiones & novitates; sed pro falsitate tuendâ cogun-

tur homines errores propugnare, & damnatos (ut *Cartthesii* opera sunt per *Paulum V.* & *Congregationem Indicis*) Authores in suum adducere patrocinium. Ad hoc cogit *Molinae* defensio.

Præterea, si determinatio sui à sola sit voluntate creatâ : 1. voluntas nostra erit *initii* boni operis (suz sc *Determinationis*) causa prima & prima Domina libera ; nam sola suam causat *Determinationem* ; Sic ex *S. Aug.* intulit *S. Thomas* 1. p. q. 19. art. V. ad 2. (1. p. q. 83. art. 1. ad 3.) 1. 2. q. 9. art. 4. ad 1. (q. 21. art. 4. ad 2.) 3. cont. *Gent.* c. 93. (in 2. dist. 37. q. 2. art. 2.) & alibi sæpius.

2. Deus non poterit nolentem liberè convertere vel volentem facere ex nolente ; & sic *initium nostræ fidei periclitatur*, quo credimus in omnipotentem ait *S. Aug.* in *Enchir.* c. 97. & 96. & de *spir. & lit.* c. 30. arguit. *Annè ita sunt homines liberi, ut nec Deum vellent habere DOMINUM ? . . . habes esse à Deo, & esse liberum, (seu determinari) non habes ? qui totum Te fecit, nonnè partem tui (liberum sc. arbitrium, ejusque determinationem ?) Fecit Te ex nihilo, non causabit tuam libertatem, conversionem, determinationem, ex aliquo ? Vide Aug. de Præd. SS. c. 7. & 10. (Serm. XV. de verb. Apost. c. XI. & lib. 2. de peccat. merit. c. 8. atque ex ipso S. Thomam 3. p. q. 86. art. 1. C.*

Vim hujus sequelæ vidit *Suarez* lib. 3. de *Auxil.* c. 14. *Avendanne* disp. 7. *Herrera* q. 13. *Abarca*, & innumeri alii PP. *Societatis*; concedunt enim rotundè & fortiter propugnant, quod ut summum incommodum intulit *S. Aug.* illudque non esse incommodum prætendunt. Valedicunt ergo SS. *Aug.* & *Thomæ* valedicunt *initio nostræ fidei*, primoque omnipotentia articulo hac impia deceptione ut loquitur in *Enchir.* *S. Augustinus*.

3. Deus concurret ad ipsam peccati *malitiam*; quia voluntas *prius* determinans Dei influxum, (indifferentem de se) illum pro libito determinabit ad *malitiam*. Hoc concedunt PP. *Arriaga* tom. 1. in 1. 2. disp. 39. *Avendanno* disp. VII. *Herrera* q. 13. *Peinado* lib. 2. disp. V. à n. 20. alique plurimi *Molinistæ*, malè quidem, sed consequenter ad principia *Molinae*.

4. Sequitur Deum *cæco & ignorant* modo concurrere cum Creatura ut intulit *S. Aug. de bono Persev. c. 17. ergo* (inquit) *nec dantur à Deo bona opera, nec determinationes ad ea, aut ea se daturum esse NESCIUIT*. Producens enim determinatum effectum, nesciensque, quem habebit effectum, an bonum an malum, ut *cæcus & ignorans* procedit; sic mulier in partu Masculum v. g. producit, *nesciens* an determinata proles sit mascula vel fæminea; Deus autem juxta *Molinistas* decrevit suum creaturæ offerre concursum de se indifferentem (& hoc scil. sed qualem determinate habebit effectum ignorat, quia in indifferente medio determinatus non cognoscitur effectus: Expectabit ergo Deus voluntatis determinationem sui concursûs, ut cognoscat quem habebit concursus determinatè effectum. Hoc ita esse concedit P. *Alarcon de Scientia* disp. V. c. 8. *Arriaga* disp. 10. *Phil. n. 92. Orthegea* apud *Piccinardi* to. 3. pag. 466.

5. Deus, juxta *Molinistas*, determinatur imò *prædeterminatur* per voluntatem nostram prius determinantem eum, ipsiusvè indifferentem concursum: ergo, juxtà illos, Creatura tollit Dei libertatem; quia, juxtà illos, determinatus ab alio non est liber, nec se determinare valet.

Rursus, juxta *Suarez* disp. V. *Metaph. Sect. 6. estque communior in societate sententia* ait P. *Peinado* lib. 2. disp. V. pag. 338. *Phisica*; Deus determinat ad indivi-

duationem actûs : ergo voluntas non se determinat ad illum individuum actum, & *necessario omittit reliquos actus, non liberè* ; ergo in hoc individuo actu non meretur nec demeretur, maximè cum alius ex sua specie indifferens est : vel stat *libertas eligendi* absque eo quod voluntas se determinet ad eligendum, quod plus est, quàm dixit *Calvinus* aut *Jansenius*.

Denique, si omnis Dei concursus gratuitus de se est indifferens, versatilis, & à creatura determinabilis ad suum libitum in bonum *æque* & ad malum sequitur
1. quod Discretio consentientis à dissentiente sit ex nobis contra *Apostolum*, SS. *Aug.* & *Thomam*, & illud quod urgebant : *Quis te discernit?*

2. Orandum hominem, qui solus juxta Adversarios se determinat ; non verò Deum, ut benè operemur :

3. Gloriandum *in se* (prius se determinante, & simul Dei indifferentem *de se* concursum) & non *in Domino*.

4. Quod stultissimè & ignoranter Angeli & Adam, ceciderint ; cum suum liberum arbitrium ipsi determinare soli potuerint ; nec ullum antea præcesserit ignorantia vel peccatum ; sequitur pariter, quod fundata sit præsumptio, quod nullus damnetur *Molinista*, quia viri prudentes & suæ salutis solliciti, præsumuntur determinare se ad libitum ut benè agant ; undè *revelatio* de salute *æterna* omnium *Jesuitarum*, non adeò ridiculâ reputari debet ac pingitur. Has sequelas luculenter deductas, & evidenter probatas, vide apud *Thomistas* ex SS. *Aug.* & *Thomâ*, *S. Scripturâ*, & *Conciliis*.

Plura incommoda à *Molinistis* concessa, vel necessario devoranda, urgent *Thomistæ*, omninò videndi, ut appareat Adversarios reipsa approbare consequentias

Pela-

Pelagii, Calvini, Jansenii &c. atque veros esse veræ libertatis divinæ & creatæ destructores. Sic affirmavit & probavit S. Aug. lib. 1. cont. Jul. c. 1. (lib. 1. cont. 2. ep. Pelag. c. 1.) de Grat. & lib. arb. c. 14.) ep. 107. clamabant S. Augustini Adversarii quod lib. tolleret arbitrium &c. reponebat S. D. illos illud destruere, inflare, præcipitare, & potius oppugnare lib. arbitrium, quod Deo non subjectum contendebant cum Molinistis.

Quis credet absurda relata & plurima alia à *Molinistis* concedi? quâ arte Discipulis persuadentur admit-tenda, aut celantur? Quis *Thomistas* si similia admi-sissent non exhorresceret. *Pudet ea refellere* (ajebat Aug. ep. 56.) *cum eos non pudeat ista sentire. Cum verò ausi sint etiam defendere, non jam eorum, sed ipsius generis humani me pudet, cujus aures hæc ferre potuerunt.*

Verendum est (ajebat S. Aug. ep. 105.) *nè nos in eos ea FINGERE existimemur; illi autem nullo modo tam hebetes esse creduntur, ut hæc vel sentiant, vel cuiquam persuadere conentur: Verumtamen, nisi eos hæc dicere audissem (& vidissem) refellenda esse non arbitrarer.*

Addit S. D. ibidem: *Sunt quidam* (etiam adhuc sunt) *qui justissimè damnatas impietates defendendas pu-tant, & sunt qui occultius penetrant domos, & quod in aperto jam clamare metuunt, in Secreto seminare non quiescunt; sunt autem qui omnino siluerunt magno timore compressi; sed ex priore ipsius Dogmatis defensione notissimi: proinde alii severius coercendi; alii vigilan-tius vestigandi, tractandi quidem lenius, sed non segnius sunt docendi, ut si non timentur nè perdant, non tamen negligant, nè pereant.*

VIII.

De lib. arbitrio.

Molinista.

Libertas creata constitutivè & essentialiter exigit Deo non subordinari vel subjici ; Unde omnis Dei gratia de se est indifferens , & nostræ libertati *subjecta*. Ita passim P.P. *Avendanno* , *Orthege* & alii puriores *Molinista*.

Thomista.

Subjici & subordinari Deo, in *esse* , *posse* , *determinari* & *agere* , essentialis est libertati nostræ , ut omni creaturæ essentialis est dependentia à creatore. Quare *Innoc. XI.* supra cap. I. §. XVII. relatus *Molinisticam* illam damnavit Assertionem , & opera , seu Theologia PP. *Avendanni* & *Orthege* damnata est, ut in *Indice* prohibitorum lib. legitur, & quidem meritò ; nam etiam, juxtà ipsum P. *Suarez* de *vera intellig. auxilii efficacis* cap. V , Gratia nobis *subjecta* est *pedissequa* ; his enim (ait) *verbis eadem res significatur* : sed gratia *pedissequa* est *Pelagiana* : ergò & gratia nobis subordinata seu *subjecta* talis est. Vide S. *Aug.* ep. 144. ad *Anastasi-um*. 194. n. 13. ad *Xistum* , S. *Prosperum* de *Voc. Gentium* lib. 2. c. 26. S. *Thomam* 1. p. q. 22. art. 3. & 4. *Ezechielem* c. 20. v. 37. *Isaiam* c. 45. à v. 9.

Itaque Decretum, quo, pro libertate nostra salvandâ, statueret Deus suam nobis *subjicere omnipotentiam* , *concursum* &c. merum est privatorum Spirituum figmentum , quo Deus suam abdicaret Deitatem , omnipotentiam , supremumque dominium , ut libertas nostra fieret Divina , omnipotens , & Domina suprema. Talem creatam libertatem nos *Molinistis* illis cedimus,

&

& à Scholis Catholicis ablegandam ut omnino impossibilem, Scripturæ S., Conciliis, PP., atque Ecclesiæ decisionibus repugnantem censemus, Talem frustra exigunt admittendam à Calvinistis, Jansenistis &c. talis ut homines liberos faciat, efficit sacrilegos.

Ridendus P. Raye, qui 3. Dec. 1707. scripsit: *idem est, gratiam nobis subjici ac posse dissentire*; nam primum est damnatum, & secundum de fide definitum. Sic suâ Grammaticâ damnatum est credendum, & fide credendum est damnatum. A tali Instructore liberet nos Dominus. An *Defensionis gratiâ Molinistæ* simili absurda egent Grammatica?

IX.

De potentia libertatis.

Molinistæ.

Libertas nostra exigit *Æquilibrium* pro priori ad suam determinationem *æquè ad bonum & malum*, seu potentiam reipsa conjungendi utrumque extremum suæ libertatis cum omni Dei concursu generali vel gratuito. Sic P. Meyer diss. 1. pag. 100. & cæteri.

Thomistæ.

Potius tollenda est passiva suspensionis & *Æquilibrii* conditio, ut exerceatur libertas; *ab indifferente enim æquè ad bonum & malum*, ut tali, non egreditur actio determinata ex verissimo S. Thomæ principio. Molinistæ cum tale *Æquilibrium* ad arbitrii diffinitionem requisivit Julianus; fictitiâ tamen probavit. Augustinus & chimericam, quâ destruitur, inflatur, precipitatur humana libertas: Acre inter utrumque hac de re certamen, vide ex S. Aug. apud Thomistas, signanter in Eximio nostro M. Bennitez de vera Christi gratia Disp. 3. à pag.

à pag. 199. Activam potentiam indifferentiam *sub* omni Dei gratia & dum actu agit constitutioni ac definitioni libertatis necessariam docent ex SS. *Aug. & Thoma* veriorum Discipuli; negant *Calvinus, Jansenius*, imò & *Molinista* qui post & sub propria voluntatis determinatione, omnem ad oppositum libertatem & indifferentiam tolli in actu sedente vel Deum amante constanter asseverant. Vide P. Meyer Diss. 1. pag. 84. Itaque non *Julianus*, non *Calvinus*, non *Molinista*, sed soli *Thomista* ex SS. *Aug. & Thoma*, bonam tradunt, ac tuentur libertatis nostræ Definitionem.

Sic simultas potentie expeditæ semper manet *sub* omni gratia & dum actu agit voluntas; quia non exhauritur tota potentie activitas per inadequatum suum exercitium (amorem v. g.) ut observat S. T. q. 6. de malo art. unico; ex parte ergo sui remanet active indifferens ad non amorem, suum aliud inadequatum exercitium, omnis itaque impossibilitas conjunctionis non actus, cum gratia efficaci & actu ex parte potentie non est; Sed ex incompatibilitate virtuali gratie, & actuali non actus & actus; Gratia namque efficax ratione, actus (quem infallibiliter infert & causat non nude, sed liberum) non actui reipsa posito, vel ponendo unice repugnat; quare potentia simultatis utriusque extremi, seu Conjunctio reipsa utriusque, est tam chimærica, quam *Juliani* Diffinitio libertatis. Unde patet, quod hæc nona *Molinistica* Assertio sit connexa cum octava damnata. Patet etiam, quod omnes Locutiones quæ sensum compositum dicunt, seu Conjunctionem actualem oppositi, cum *Prædestinatione & gratia* sint simpliciter falsæ, ut contra *Molinistas & Julianum* dixit ex S. *Augustino S. Thomas*, quem vide 1. 2. q. 10. art. 4. ad 3. (q. 112. art. 3.) q. 23. de Ver. art. V. ad 3. & q. 3. art. 1. ex S. *Aug.* (1. ad Han. d. 47. art. 4. ad

ad 2.) & aliis centenis locis in ejus Discipulis Legendis.

X.

Axiomata declarata.

Molinistæ.

Frustrà est potentia quæ non reducitur ad actum. Frustra ergo & *chimerica* (infert P. Meyer cum Sociis) *simultas potentia ad non actum* sub gratia & actu, cum nunquam reducat^{ur} ad non actum.

Thomistæ.

Axioma illud Philosophi *Averrois* præferunt Adversarii Dogmatibus sacris: Illud explicat S.T. multipliciter. 1. De potentia *naturali*, non de *obedientiali*, qualis est voluntas ad supernaturalia. q. VIII. de *verit.* art. 4. ad 13.

2. Si non reducat^{ur} ad actum in *genere*, vel *specie*: sic potentia visiva tribuitur *Talpæ*, licet nunquam videat in ullo individuo. 1. p. q. 19. art. 6. ad 1. (q. 23. art. 4. ad 3.) in 1. dist. 46. art. 1.

3. Si non consequatur suum, in linea ejus, complementum; secus si consequatur. q. V. de Potentia art. V. ad VII.

4. Si non correspondeat potentia *activa* illam ad actum reducens (nunquam deest homini gratia efficax, quâ ad actum homo reducitur, nisi suâ culpâ) 2. cont. Gent. c. 22. ad 4. (q. 18. de Verit. art. 2. C. & alibi.

5. Si non reducat^{ur} ad actum 1. et si non ad *secundum*. in 2. dist. 27. art. 1. ad 3. (in 3. dist. 12. q. 2. C.) in 4. dist. 4. q. 2. art. 2. q. 1. ad 3. (Quodl. X. art. 8. ad 3.

6. Si non reducat^{ur} ad actum 2. accidentalem; non autem ad 1m., qui est propter 2m. In 4. dist. 49. q. 2. art. V. ad V. (De verit. q. 8. art. 4. ad 13.

Denique,

Denique, si contra has explicationes S. *Thomæ* excipere pergant *Molinistæ*, axiomate absolute admissio, consequentia illata pessima est: quia quoties homo salutariter operari potest per auxilium *sine quo*, vel suas vires naturales, toties recipit efficax nisi potentiam ad contrarium ipse (qui ad malum sibi sufficit) divertat & applicet; unde tum reducitur ad actum; adeoque nec frustranea est dicenda.

Quod *potentia* & *actio* ad diversa spectent Prædicamenta, distinguantur realiter, sæpe separentur & quod à potentia ad actum mala sit illatio, omnes nōrunt etiam mediocriter eruditi; diversa igitur habent constitutiva, atque quod *sufficit* ut potentia sit vera, non sufficit ut actus ponatur. Quidquid itaque dixerint *Grammatici* (*Jansenius*, *Molina* &c.) de *insufficiencia* gratiæ dantis potentiam, & non actum *se sola*, corrigat Philosophus & Theologus, de voce minime sollicitus, & re, quam quærit, contentus.

XI.

De actu ad actum & potentia ad potentiam.

Molinistæ.

Potentia non agendi sub gratia seipsa *efficaci*, seu determinante est chimæra; nam non actum reipsa sub ipsa ponere est chimæra, adeoque & potentia ad non actum talis est; nam *sicut se habet actus ad actum, ita potentia ad potentiam.*

Thomistæ.

Similibus Sophismatibus *Molinistæ* replent libros ad fugiendam quæstionem Dogmaticam (ut in PP. *Rivadeneira*, *Perez*, *Thyrso Gonzalez*, & aliis passim videre est) & ut pro tunc evadant, vel coram suis disci-

discipulis vanè triumphent ; illa tamen, abundè nimis, solverunt *Thomistæ*, *Lemos*, *Alvarez*, *Sibille*, *Reginaldus*, & novissimè *Castel*, *Montalvan*, *Alliaga* & innumeri alii *Thomistæ* ; At, quia Pontifices Summi de sola mente SS. *Aug.* & *Thomæ* agendum decreverunt, spretis illis quisquiliis, ad S. T. recurro, qui verum falsumque illius axiomatis sensum Angelicè tradidit q. 6. de *Malo*, *Art. unico*, ubi *Fansenii Opinionem* in terminis refert, rejicit, & *Hereticam* probat.

Ad 19. argumentum, ex illo *Axiomate* desumptum, respondet : »Dicendum, quod ista Propositio: *Sicut se habet actus ad actum, ita &c.* quodam modo est »vera, & quodam modo est falsa ; Si enim accipiamur actus ex æquo (*seu adequatus, ut præmisit*) correspondens potentiaè ut universale objectum ipsius, »Propositio est VERA ; sic enim se habet auditus ad »visum, sicut sonus ad calorem ; si autem accipiatur »id, quod continetur sub objecto universali, sicut »particularis actus (*non exhaustiens totam potentiam, ut in præsentì*) sic Propositio VERITATEM non habet ; »una enim est Potentia Visiva, cum tamen album & »nigrum non sint idem, licet ergo homini SIMUL »insit Potentia Voluntatis ad opposita se habens ; tamen opposita illa, ad quæ se habet Voluntas, non sunt »SIMUL.»

Vides 1. falsum probari à S. *Thomæ* sensum, quem *Molinistæ* tradunt Propositioni præfatæ. 2. Distinctionem Thomisticam de *simultate potentiaè*, & *potentia simultatis*, (quam *Scotus* & antiqui Theologi tradunt) in terminis à S. T. traditam. 3. Quod incompatibilitas gratiaè prædeterminantis cum non actu non provenit ex parte realis potentiaè, in prædeterminato & actu agente, realiter pleneque exercite existente ;

X

quia

(quia unico actu particulari potentia non exhauritur, vel adæquatur) sed ex repugnantia ex parte facti, co-existentiæ sc. *actus & non actus*; & quia gratia est efficax infallibiliter inferens liberum actum, opponitur, *virtualiter & mediate, non actui*, cui *immediate* contrariatur *actus*. Quidquid enim contrariatur *immediate* uni cum altero connexo, *mediate* opponitur alteri connexo cum primo. Unde ratione *actus* impossibilis est gratia cum *non actu*, & non quia gratia potentiam tollat ad *non actum*.

4. Vides, quod *Jansenistæ & Molinistæ* viginti quatuor argumenta, quæ ibi sibi objecit S. T. adoptent, & solutiones omittunt, quemadmodum *Protestantes* cum *Bellarmino* agunt.

3. Observa, quod potentia ad non actum non est potentia ad repellendam Dei gratiam efficacem; hæc enim (ut nec Deus, nec ejus omnipotentia) non est terminus aut effectus nostræ libertatis, (nisi dicatur nobis *pedissequa & subjecta*, quod *damnum* diximus) sed principium & causa; Unde respectus nostræ libertatis ad Deum, seu efficacem suam gratiam, non est (ut fingunt *Adversarii*) causæ ad effectus; sed effectus ad suam causam. Subordinatio & subjectio Dei ad nos non constituit libertatem; sed ad Deum subjectio est libertati essentiale genericum prædicatum, adeoque potentia vera, quam Voluntas prædeterminata retinet ad non actum *secundum se* (nota *secundum se* appellat non supra potentiam existentem ad non actum; sed supra *non actum*, qui stante *actu* solum consideratur possibilis) non est potentia ad prædeterminationem removendam, nec potest hoc esse terminus libertatis creatæ, *secunda & primo* agenti subordinatæ.

Paribus Sophismatibus ex topica sua Dialectica *Julianus Pelagianus* vexabat S. *Augustinum*; cui l. 3.
cont.

cont. Jul. c. 31. reponit S. Aug. *Ita queris unde libros loquacissimus impleas, ut etiam Dialecticam, ubi opus non est, Lectores eorum docere coneris* quæ tamen ista tua totum ridiculum & jactatiunculum facit. Perpendant hæc Adversarii, in re Dogmatica formantes Paralogismos in *Barbara*, celarent &c. nulla adducta fidei præmissa; & tamen exultare & insultare solent cum *Juliano* apud S. Aug. l. 2. cap. 10. *Nosque nihil scientes ut simplices tractant, dum ipsi supra homines se elevant . . .* Sed (libro 4. c. 15.) in his omnibus catervatim commemoratis (ex Dialectica & Authoribus) quoad rem quæ inter nos agitur, nihil omnino dixisti, ex Scripturis S., Conciliis, aut Patribus, *Augustino* præsertim & *Thoma*, prout *Romani* declant *Judices*, quinquaginta *Moline* assertiones censurantes.

Aliud notatu dignum addo, quod *Simultas* potentia, potentia antecedens, seu in sensu Catholico *diviso*, non sit potentia distincta realiter à potentia *simultatis*, consequente, & in sensu composito; sed una eademque in diverso statu, conjunctionis cum actu, vel considerationis sine actu; cum enim actus particularis (ut dixit S. T.) non adequet aut totam impleat potentiam, relinquit illam illæsam quoad reliquos actus plenè capacem ac potentem absolutè & simpliciter; sicut vas, poculum integrum continere capax, & tantum pro medietate aut parte aliquâ repletum, adhuc capax est recipiendi plus liquoris; licet manens solum pro parte repletum, nequeat dici capax coniungendi vacuitatem cum adequata plenitudine liquoris. Paritas tenet duntaxat in eo ad quod adducitur; quia paritas non est identitas.

XII.

Comparatio Prædeterminati & Vinculati.

Molinistæ.

Prædeterminatus est ut *Catenis vinculatus*, ad unum determinatus: hic libere incedere nequit: ergo nec ille.

Thomistæ.

Paritatem hanc contra *S. Aug.* ejusque de Gratia & libertate Doctrinam urserunt *Pelagiani*, quibus respondit de Cor. & Grat. c. 14. quod magis habet Deus in sua Potestate Voluntates hominum, quàm ipsi suas: & ep. 30. ait: Vincula gratiæ non sunt dura, sed dulcissima; non mollia, sed firmissima, non indifferentia, sed ineluctabiliter liberrimam dant bene agendi voluntatem seu actionem. *S. Paulus ALLIGATUS Spiritu ibat liberrimè in Jerusalem.* Act. 20. v. 22. vide sup. c. 1. §. 21. in fine. ubi paritatem illam pressius confutatam cernes: Vincula corporalia, visio beata, & divinum in Christo suppositum, omnem ad oppositum tollunt potentiam, & facultatem expeditam, quod gratia non facit, cum det nedum actum sed etiam libertatem ejus, ut ex SS. *Aug.* & *Thoma* nostri probant *Thomistæ*, signanter Illustrissimus *Castell* to. 2. à pag. 622. Verbo: vincula, visio beata &c. ligant, tolluntque potentiam ad oppositum & ad unum determinant ipsam potentiam necessariò; Vincula verò spiritualia gratiæ applicant solum potentiam & perficiunt potentiam antea constitutam.

XIII.

De difficultate hujus Concordiæ.

Molinistæ.

Concordiam gratiæ & arbitrii novam, facilem intellectu-

tellectu, seu intelligibilem nostra adinvenit *Societas*, amplectenda ergo est à fidelibus, relictâ *S. Augustini* & antiquâ Ecclesiæ *obscurâ, caliginosâ & difficillimâ*.

Thomistæ.

Facilitatem *Molinianam* illius *Concordiæ* tradidere *Pelagiani & Sempelagiani*: Quid enim facilius, quàm cum gratia *versatili & indifferente* (qualem hi admittebant) conciliare libertatem? *Calvinus* pariter, *Iansenius* & *Quesnellus* omnem sustulerunt hîc difficultatem; Nihil namque facilius, quàm *Spontaneitatem* arbitrii cum effacacia gratiæ componere? An ideo sectandi, colendi, & amplectendi? *S. Paulus* inscrutabile, *S. Augustinus* difficillimum judicârunt, quod per *Molinam* apertum est redditum. Valeant ergo illi, & vivat *Molina*, qui *ignotam per Secula XII.* detexit.

S. Thomas quidem rem (quantum fieri potuit ab intellectu humano) clarificavit; sed omnem evacuare Difficultatem, nec valuit nec prætendit; Sciens, quod *Scrutator Majestatis deprimetur à gloria* Prov. c. 25. v. 27., & quod *questio illa: Quis Dei consiliarius fuit?* insolubilis credebatur usque ad *Molinam*. Igitur *Molinæ* *Systhema* falsum est, vel *SS. Pauli, August. & Thomæ* oppositum, imò & ipsius Ecclesiæ per annos mille ducentos ante *Molinam* (ut fatetur *Societas Iesu* verbis N. III. ex lib. stud. adductis) ex vero transiit, (arte mirificâ *Molinianâ*) in falsum, & ridiculum.

XIV.

De Gratiâ sufficiente.

Molinistæ.

Gratia *sufficiens* est illa *ultra quam aliud non requiritur ad actum reipsa ponendum*. Ergo *efficax de se non datur, vel quod sufficit insufficiens est*.

X 3

Thomistæ.

Thomista.

Divisio gratiæ actualis in *sufficientem* & *efficacem* usu Scholasticorum de fide recepta est : coincidit cum *Augustiniana* divisione in auxilium *sine quo* , & *quo* , seu *sine* & *cum effectu* : quod *sufficit* ad constituendam completè potentiam , non *sufficit* ad ponendum actum , nè à potentia ad actum valeat consequentia ; sicut quod *sufficit* ut homo sit *animal* (sc. Vivens sensibile,) non *sufficit* ut sit *rationalis* : itaque Grammatica *Jansenistarum* & *Molinistarum* descriptio suprà posita , falsissima est : Ex illa enim sequitur quod omnis gratia habeat omnem semper suum effectum ; adeoque non resistitur ulli , ut *Jansenius* intulit , vel cum *Molinistis* dicendum , nullam dari re ipsa efficacem , sed se solâ *sufficere* indifferentem , determinandam *per arbitrium* ; imò ex hoc ipso probatur positæ descriptionis nullitas ; nam , juxtà illos , præter gratiam suam *sufficientem de se* indifferentem , necessario & prius arbitrium determinat gratiam illam versatilem : ergo præter illam requiritur arbitrii determinatio : ergo ad agendum aliud requiritur præter *Molinisticam* gratiam : ergo vel descriptio illa mala est , vel gratia *Molinistice* *sufficiens* omnino *insufficiens* est.

Sed quid litigatur de voce , cum res ipsa habetur. Si Adversarii ex utraque parte , *Molinista* & *Jansenista* (in hoc unanimis) nolint Scholasticorum vel *Sti. Augustini* terminos jam adductos , distinguant gratiam , dantem & constituentem potentiam agendi , à gratia efficiente actum (sicut *potentia* & *actus* aliter constituuntur , distinguuntur & separantur , ut n. X. dictum est) , à gratia applicante , & à l. unum potentiam constitutam determinante ; & ita ad æquivocationes tollendas appellentur ; Unde a latæ descriptionis

nis

nis apparebit *sufficientiæ* falsitas, & *Thomistis* fiet satis.

Sic *Patres Societatis* in *Congreg. de Auxiliis* scripto declararunt (illud inserit *M. Serry* l. 2. c. V. col. 176.) se admittere gratiam *de se*, *ex sua natura*, & *ut à Deo efficacem*, & *bonum usum gratiæ esse Prædestinationis effectum*: At *Amphibologiam* detexit *Lemos*; nam per gratiam *seipsa efficacem* intellexerunt efficacem in *potentia*, seu ut vocant, in *actû primo*, ac si diceres *Paries albus paries est niger*, quia in *potentia* ut fiat talis. Sic *potentiam* dicunt *actum*, sic *causam effectum* appellant; miror, quod homines, licet in angustiis positi, damnatâ utantur *amphibologiâ* ut tam illicito ad evadendum utantur medio, nisi illud approbent, *ceu* probabiliter licitum, vel voces à primæva significatione ad inauditam transferant, usurpatâ *Grammaticali* novitate, ut n. VIII. in fine, & alibi sæpe fieri dictum est.

XV.

De priori inimpedibili.

Molinistæ.

Omnis suppositio antecedens connexa cum actu, & inimpedibilis à nobis libertatem evertit; talis est *Prædeterminatio*: ergo.

Thomistæ.

Falsitas illius *Molinistici Axiomatis* patet ex toto cap. I. imò illud damnavit *Sixtus IV.* ut ibid. §. XXI. probatum est. Quid censendum de *Doctrina*, cujus principia, radices, & *Conclusiones* proscriptæ sunt? Cavillari & extra navem abire necesse est ut defendatur. Ideo non nisi opprobria, convitia, & calumnias nobis pro responsis subministrant, ut in eorum *Rescriptis* videre est.

XVI.

De Deo primo Agente.

Molinistæ.

Ut Deus Salvetur *primum* Agens determinationis Voluntatum nostrarum sufficit, quod dederit *potentiam*, seu *virtutem* operandi. P. Quires cum aliis suis sociis.

Thomistæ.

Sic Determinatio Creaturæ erit Dei effectus *mediate* duntaxat, inquantum dedit *immediate* potentiam seu *virtutem* operandi, quam à Deo *immediate* produci falsus est Pelagius ex Aug. de Gratia Christi à cap. 4. Assertio illa (ait S. T. 3. cont. Gent. c. 89.) est etiam error origenis, quo evidenter resistitur Sacræ Scripturæ; imo Hæreticum pronunciavit (in 2. ad Han. dist. 37. q. un. art. 1.) & rationi contrarium. Legatur S. Aug. ubi sup. & S. Thomas 1. p. q. 22. art. 4.

XVII.

De Prædeterminatione physica.

Molinistæ.

Omnis Dei concursus *physicè* prædeterminans absolute necessitat: non ergo requiritur titulo subordinationis, corruptionis, aut impropportionis naturalis potentia ad supernaturalia.

Thomistæ.

Unicam tantum necessitantem Prædeterminationem supponunt falso *Molinistæ*; duplicem assignat in
ter-

terminis *S. Thomas* 1. p. q. 23. art. 1. ad 1. *unam*, quâ cum causis *necessariis*, per modum naturæ operantibus operatur, quæ causat substantiam & modum *necessitatis* actionum *necessariarum*; *Alteram* quâ applicat Deus causas liberas, causatque substantiam & modum *libertatis* earum, actusque producit infallibiliter liberos, remanente *simultate potentiae* activè indifferentis ad oppositum; quia actus liber productus non exhaurit, aut adæquat totam potentiae capacitatem & extensionem, prout ex *S. T.* suprâ ostensum est, qui etiam 1. 2. q. 109. art. 1. . . . tres illos titulos *subordinationis* &c. contra *Jansenium* & *Molinam* expresse assignavit: falsum ergo est quod inferunt, & falsum quod assumunt *Molinistæ*, supponentes falso omnem *prædeterminationem physicam* esse *necessitantem*, cum prima sola talis sit, minime vero secunda: Unde *Molinisticum* illud argumentum: *Datur prædeterminatio necessitans: ergo omnis Prædeterminatio necessitat: simile est huic: datur homo rationalis: ergo omne animal est rationale*, quia *Prædeterminatio* communis est ad *necessitantem* & non *necessitantem*, ut *animal* ad *rationale* & non *rationale*, nec ipsa *Adversariorum Dialectica* (cui præcipuè innituntur) patitur ex affirmatione unius speciei alteram inferre.

Omnia à Deo prædeterminari (juxta diversitatem naturarum, earumque exigentiam) expresse dixit *S. Thomas* Quodl. 12. art. 4. ex *S. Aug.* (opuscul. 1. ex *S. Athanasio* cap. 16.) 1. ad *Han.* dist. 47. art. 4. (q. 3. de *Ver.* art. 1. ex *S. Aug.*) de *div. nom.* Lect. 3. ex *S. Dionisio*: Rem *fati*, & non *nomen*, tenendam docuit ex *S. Aug.* loco ex Quodl. citato, ut infallibilitatem *Providentiæ*, & gubernationis Dei demonstraret; imo si cum *Jansenio*, *Molina* &c. tollas illam duplicem *Prædeterminationem*, tota corruebat *Augustino-Thomistica*

stica Doctrina, ut bene adverterunt *Molina* & *Molinista* utrumque *S. Doctorem* rejicientes & spernentes, & cum illis Dogmata Ecclesiæ per annos mille ducentos: Quare *Molinista* toties à *Thomistis* provocati, nondum vel unum pro se protulerunt argumentum, quod *S. Augustinus* aut *S. Thomas* sibi ab Adversariis suis objectum non solverit, eodem modo quo hodiè *Thomista* faciunt, fecitque *Lemos* in Disputationibus de *Auxiliis* coram *Clem. VIII.* *Paulo V.* Cardinalibus *Sti. Officii*, & deputatis Censoribus *Molinismum* proscribentibus, & *Thomismum* approbantibus prout cap. IV. à §. I. videmus; Verùm, si *calumniatoribus* fides, hi *Calvinista* & *Jansenista* sunt, unicè, quia *Molinismum* professi non sunt: non sic veritas.

XVIII.

De merito in voluntatis propriâ Determinatione & actione.

Molinista.

Nos admittimus, ut *Thomista*, gratiam *sufficientem* prævenientem; adeoque nullam ponimus meritum in prævia voluntatis determinatione, vel actibus naturalibus. Imponunt igitur nobis *Thomista*, quæ negamus.

Thomista.

Gratia nostra *sufficiens* à *Molinistica* ut ortus ab occidente differt: hæc enim est indifferens de se, ab arbitrio solo determinatur; adeoque de se *passive* se habet, ut omne determinatum ad determinantem activè; illa vera activè determinat & applicat reipsâ & producit activè actum primum minùs deliberatè à potentia

rentia elicitum, & unà dat activè & formaliter potentiam in sua linea completam ad sequentes actus liberos & perfectos eliciendos; quæ tamen in illos actus antea sic possibiles nunquam prorumpit sine efficaci applicante & determinante gratia: Unde *Thomistica* activè, & *Molinistica* passivè se habet ad determinationem voluntatis nostræ agentis; quare solum verbis & vocibus *sufficiens* & *præveniens* dicitur, cum reipsa *insufficiens* & *subsequens* determinationem nostram videatur *Molinistica*, secus verò *Thomistica*.

Item, *Molinistæ* cum *Jansenio* sustinent, quod illa sua gratia sit ipse voluntatis nostræ *actus vitalis* determinans gratiam ad elicientiam *actus* (quod repugnat ut quod aliquid se ipsum causet) sui *vitalis*, in quo gratia consistit juxta illos: Determinans autem est determinato prius (ut activum & causa passiva & causata) ergo *actus arbitrii vitalis* præcedit & prædeterminat gratiam *Molinisticam*. Quomodo igitur dici potest *sufficiens* aut *præveniens* actum & determinationem vitalem creaturæ, nisi præveniat seipsam, quæ *actus ipse vitalis* dicitur; *Thomistica* verò his non implicatur contradictionibus, sed unico declaratur filo recto; non est *actus vitalis*, sed causa ejus determinans potentiam ut illum imperfectum actum eliciat, & ita in actu constituta sit potens ad perfectiores liberos actus (quia unumquodque agit in quantum est in actu) ut sæpius supra dictum est.

An *Semipelagiani* talem, qualis *Molinistica* est, prævenientem *sufficientem* admiserint gratiam, modo non disputatur, quia *facti* altera quæstio est: certum tamen videtur, quod si eis proposita fuisset, eam promptè admisissent, ut suo *Systhemati* percommodam, ait Reverendissimus *Steyaertius* Anti-Jansenista præclarus.

Cur homo gratiam *determinans* ad actus salutare, & *faciendo quod in se est* viribus naturalibus, ut affirmant *Molinistæ*, gratiam reciperet infallibiliter ex vi *pacti* cum Deo ut docent, non meretur gratiam non video; nec videre potuit SS. *Augustinus & Prosper*, qui ex minori requisito ex parte hominis meritum intulerunt sive id concesserint, sive negaverint (ut uterque supponit) meritum *Semipelagiani*.

S. *Aug.* l. 2. cont. 2. ep. *Pelag.* c. 8. arguit nobiscum sic: Si enim sine Dei gratia per nos incipit CUPIDITAS boni, ipsum CÆPTUM erit MERITUM, cui tanquam ex DEBITO gratia veniat adjuterium, & s. gratia Dei non gratis dabitur, sed secundum MERITUM nostrum dabitur &c.

S. *Prosper* cont. *Collat.* c. 6. addit: Nec enim nullus MERITI esse potest petentis fides, quarentis pietas, pulsantis constantia; inferunt (& à fortiori) *Thomistæ*: ergo faciens totum quod in se est viribus suis, *determinans* ad libitum gratiam, eam applicans & certò operari faciens, meretur gratiam ejusque cooperationem. Nam plus agit & melius, qui facit opus bonum, ad illud se determinat, applicat &c. quàm qui mere cupit, aut cupere incipit, vel quærit bonum: Si ergo incipere, cupere &c. bonum, est meritum ex SS. *Aug.* & *Prospero*, à fortiori determinare se ad libitum, facere illud ex se, cui infallibiliter ex absoluta promissione & fidelitate divina, annexa est gratiæ collatio, aut cooperatio, meritum erit: non ergò imponunt *Thomistæ Molinistis*; vel SS. *Aug.* & *Prosper* imposuerunt *Pelagianis & Semipelagianis*.

Præterea, inferre absurdum non est imponere, quod absurdum illud ab Adversariis admittatur, sed potius supponere quod negetur inconsequenter: SS. itaque *Aug.* & *Prosper* supponere videntur, quod Adversarii illi

illi fidei, oretenus (saltem eorum aliqui) negaverint meritum, quod velint nolint reipsa admittere convincebantur. Eadem methodo contra *Molinistas* hic procedunt sine imposturâ *Thomista*, qui in illa arte, claus Deo, peregrini nesciuntur.

XIX.

De hæreditariâ defensione libertatis nostræ,

Molinista.

Nostra *Societas* contra *Lutherum*, *Calvinum*, *Fansenium*, & quoscunque creatæ libertatis osiores divinitus instituta, & per Ecclesiam approbata est: nobis ergo, & non *Thomistis*, id hæreditarium est: nobis ergo quod nostrum est injuriosè eripiunt.

Thomista.

Antè cælitus missam *Societatem Jesu* libertas vera arbitrii fuit credita & defensa per sæcula; illam cum aliis *Albigensium* erroribus trino miraculo defendit S. *Dominicus*, cum Catholicus ejus liber cum Hæretico mitteretur in ignem (ut conventum fuerat) combusto Hæretico, S. *Dominici* liber ter in ignem conjectus, ter exivit illæsus penitus, ut canit Ecclesia: *Albigenses* cum *Manichæis* negasse lib. arbitrium, etiam ex Emin. *Bellarmino* lib. de *Scriptoribus*, constat: non ergo est Hæreditas solis *Jesuitis* propria, licet in adjutorium nostrum fuerint missi pro libertatis contra errantes defensione: Hoc strenuè & gloriosè præstiterunt *Jesuitæ* primi (*Molinam* rejicientes ut supra cap. 3. vidimus) ex lege & suo instituto *Thomistico*; sed quod *Molina* libertatis defensio vera aut solida sit nullo miraculo, nullius S. *Ignatii* vel primorum relatorum *Jesuitarum*,
lege,

lege, instituto, aut approbatione comprobari potest, sed agnita ab ipso, *novitate* abundat: Libertas enim sua à Deo *immediatè* independens, cujus determinatio ex Deo non est, nec Deo *subordinata* vel *subiecta*, non est Hæreditas *Societatis* cælitus missæ, sed innovantis *Molina* & defensorum ejus contra primordialia S. *Ignatii* & *Societatis* ejus Instituta.

Non solent Dominicani calumniari vel aliena rapere; Beneficia, & multo plura, recensita sup. cap. 3. §. 1. n. IV. præstitere *Jesuitis* Dominicani, sine quorum Patrocinio, nondum forsitan approbata fuisset *Societas*, aut utilis S. *Ignatii* exercitiorum *liber* contra potentes impugnatores utriusque. Nunquam auditum est, quod *Dominicani* aliquod *Jesuitis* eripuerint Collegium, benè quod quædam pro illis fundaverint, erexerint & dotaverint. An ita de Conventibus, *Dominicanis* ereptis, dicat Conventus *Pragensis* & alii facti pro *Societate* Collegia; Tolerabilia utcumque cum *calumniis* notis hæc forent nisi etiam nobis violenter vellet eripere Doctores nostros SS. *Aug.* & *Thomam*, quos illi ipsi, aliàs sibi contradicendo, deserunt, spernunt, & conculcare conantur.

Hæreditas igitur *Thomistica* est libertatem activè indifferentem (ex parte completæ potentia toties hic explicatæ) ad utrumlibet pro aris & focis tueri, quæ Deo *subiecta* sit; *independentem* verò, & minimè Deo *subordinatam*, *suspensionis* & *æquilibrii* sit hæreditas *Juliani* Pelagiani, nam illi & sequacibus, ceu repugnantem, cedunt Thomistæ, sustinentes pariter *intrinsecam* gratiæ efficaciam, à S. *Dominico*, *Predicatore* gratiæ, à S. *Aug. Doctore* Gratia, & à S. *Thoma*, qui *mundum* replevit *Doctrinâ* gratiæ (ut canit Ecclesia) hæreditatam & huc usque gloriosè defensam.

Notanda sunt hæc S. *Augustini* ad Bonif. c. 1. verba:

Possunt

Possunt (ait) duo errores (de everfione gratiæ vel libertatis) inter fe esse contrarii, & ambo sunt detestandi, quia contrarii veritati: nam si propterea diligendi sunt PELAGIANI (vel alii gratiæ inimici) quia oderunt MANICHÆOS (Calvinistas, Jansenistas, Quesnelianos &c.) diligendi sunt Manichæi (Calvinistæ &c.) quia oderunt PELAGIANOS (feu libertatis Deo non subordinatæ propugnatores.) Utrique vitandi sunt, & amandi, & Deo movente atque adjuvante, cupiendum utrosque sanare, tuendo gratiam subjicientem sibi libertatem, & simul libertatem Deo subjectam & gratiæ.

Utrumque præstant Thomistæ imitantes S. Aug. qui lib. 1. cont. Julianum c. 1. proposuit concordiam utriusque & perfecit. Monstrabo (inquit) quod Tu ipse (Juliane, Molina dicit Thomista) adjuves Manichæorum damnabilem, & nefandæ impietatis errorem, ut nullum talem Patronum, nec in suis dilectoribus valeant invenire. . . . Nihil enim aliud nituntur PELAGIANI, nisi ut horribili Hæresi (Manichæâ, Calvinisticâ &c.) objecta, cujus se Adversarios esse CONFINGUNT, lateant inimici gratiæ in laude naturæ, seu lib. arbitrii. lib. 2. cont. 2. ep. Pelag. c. 1. Hinc l. de grat. & lib. arb. c. 14. illos probat non defensores, sed præcipitatores liberi arbitrii: Nonnè idipsum de Molinistis liceat dicere Thomistis calumniatis per Jansenistas & Molinistas?

XX.

De Molinistarum Victoria.

Molinistæ.

Romæ in Congreg. de Auxiliis contra Thomistas victores evasimus, Molinismus salvus evasit; jam per

per Europam communior est sententia ; Principum (utriusque sexus) Diplomatum vetari curavimus, nè quis *Lovanii* & alibi eam rejicere valeat, vel audeat. Interea *Libris*, ac *Thesibus*, per urbem & orbem sparsis, *Thomistas* declaramus *Calvinistas*, *Jansenistas* &c. Manent itaque sub hoc Dilemmate Vinculati : » vel » aliquid reponent, & tum Principum indignationem incurrant. Vel silebunt, & sic cuncti credent, » nos Hæreses illis merito tribuisse, & inde Hæreseos infamia illis, etiam apud posteros, adherabit ; quia libri nostri (tametsi prohibiti) in Bibliothecis conservabuntur, aut eorum damnatio non omnibus innotescet, quare liberè ab omnibus passim legentur ; unde, damnatione librorum nostrorum non obstante, intentum habemus &c.

Thomista.

Victoriam jactatam esse fictitiam ex dictis constat : non est communior *Molinismus*, nec diutius subsistit, quàm olim *Arianismus* & *Pelagianismus* Principum potentia promoti. Principum non est decidere Quæstiones Dogmaticas ; sed decisiones executioni mandare, vel pro decisione apud S. Sedem supplicare : *Absit* (ait S. Aug. l. 1. op. imperf. cap. 9.) à terrenis potestatibus *Reipublicæ Christianæ*, ut de antiquâ fide catholicâ dubitent, aut oppugnantibus ejus locum aut tempus examinis præbeant, ac non potius in ea certi & fundati, talibus, quales vos estis (*Pelagiani*) inimicis ejus, disciplinam COERCITIONIS imponant : & lib. de bono Persev. c. 19. ait : Hoc scio, neminem contra istam *Prædestinationem*, (gratuitam aut gratiam libertatem ex se causantem), quam secundum scripturas sanctas defendimus, nisi ERRANDO disputare : Disputavit autem *Molina* contra *Prædestinationem* à S. Aug. defensam,

iam, ut ipse & plurimi ejus sequaces fatentur : ergo ex *S. Aug.* (id *sciente*) *contra sacras scripturas errando* disputavit Molina. Itaque *Molinistica* objectio, ex *communitate*, *diuturnitate*, & *Principum Diplomatus*, nulla est. Speranda est dies, in qua & Principes & tyrones ritè informati, & arte hucusque decepti, oculos aperient, ac *Augustino-Thomisticam*, ut Ecclesiæ, profitebuntur doctrinam, *Molinistica* novitate (de qua jactat) rejectâ ; quemadmodum contigit *Principi de Conti*, prius *Molinista*, deindè acerrimo *Thomismi* *contra* suum *Mag. P. Annatum* defensori, ut ex ejus constat scriptis, ex *SS. Aug. & Thoma* depromptis. Tanta est aliorum *Principum* æquitas, ut non nisi decepti, veritatem priscam defendi impediant, aut novitatem aut errorem tueri sinant. Desperata *Lovanii* esse debuit, nec aliter defensabilis *Molinistica* causa, quando eò usque pressi sunt *Molinistæ*, ut sola civili potentia fuerit fulcienda.

XXI.

De defendendâ utriusque partis opinione.

Molinistæ.

Thomistæ & Molinistæ æquè defendunt libertatem arbitrii libertatem contra Lutherum & Calvinum : Sic utraque opinio manet illæsa. Ex libello supplici PP. *Societatis* *Paulo V.* porrecto, de quo sup. c. III. §. III.

Thomistæ.

Major hîc desideratur sinceritas. 1. si æquè libertatem defendunt *Thomistæ* ac *Molinistæ*, cur illi præ his dicuntur *Calvinistæ*, *Jansenistæ* &c. ? 2. assertum est falsum ; nam, ut antea ostensum est à n. VII. *Molinistæ*

divi-

divinam & humanam libertatem veram tollunt, indifferentiâ *equilibrîi* & *suspensionis* contenti, omni negatâ *libertate* in actu agente, ac indifferentiâ potentia agentis, v. g. amando *super omnia Deum*. = 3. *Petitio* incautè supplicat ut *Calvinismus*, si (ut nunc dicunt, & tunc voluit P. Bastida) maneat illæsus in Ecclesiæ gremio, cui ut *ovum ovo* similis dicitur *Thomismus* tolerandus. De hac re plura, ubi suprâ, dicta sunt. =

XXII.

De fugâ Molinisticâ.

Molinistæ.

Thomistæ mordicè defendunt contrâ *piam opinionem* de B. V. Mariæ Conceptione; quod urgere debent nostri, ut etiam de gratia & libertate reddantur odiosi *Thomistæ*.

Thomistæ.

Paremus, ut par est, Apostolicis Decretis de Silentio ad vitanda scandala stricte servando circa *piam illam opinionem*: Supplicavimus in Capitulis Generalibus totius nostri ordinis (apud M. Serry in *Hist.* lib. 4. cap. 32.) Quæstionis *Definitionem Papalem*, spondentes solitam nostram obedientiam ad quodcumque pro vel contra nos factum fuerit. Contrarium interea peccati mortalis periculi, vel Hæresis arguere sub Excommunicatione vetuit Alex. VII. Greg. XV. & *Sacra Congregatio* facultatem nobis concessit, inter nos, illam disputare Quæstionem; quod vix unquam facimus. *Molinistæ* vero nec silentium de *Auxiliis* in junctum servârunt; sed cum Jansenistis calumniari *Thomistas* pergunt; nec ad finalem Decisionem postulandam induci possunt; imò contrâ definitionem & publicationem

Bulle

Bulle omni arte egerunt & agunt : Undè *Thomista* pro finali *utriusque* *Controversiæ* certarunt decisione ex *Spiritus Sancti* directione, *Molinista* autem ex lib. suo arbitrio prolongare studiosè satagunt. Unde facile est judicate quæ pars suæ causæ diffidit, quæve arte & Marte veritatem fugit.

Verum, supponatur (quod falsum esse declaravit Papa) *Thomistas* de *Conceptione B. V. Mariæ Hæresim* doctuisse, & in periculo peccati mortalis fuisse; pertinaces non sunt, Decisioni faciendæ (pro quâ enixè supplicarunt & supplicant) parebunt totâ animi summisione; sed ubi hæc connexio inter *Quæstiones de Conceptione & de Auxiliis*? Nullam certè invenient fertilissima ingenia Adversariorum. Sit igitur verum (ut falsum est) quod *Thomista*, cum SS. Patriarcha *Ignatio*, in prima quæstione *Hæretici* sint, non sequitur quod non benè sentiant de secundâ, ut non sequitur. *PELAGIUS* malè sensit de *Gratiæ* energiâ : ergo & de *Trinitatis* misterio : Vel, malè senserunt *MOLINISTÆ* de omnipotentia Dei eam nobis subjiciendo, aut de *SINENSII* cultu : ergo malè sentiunt de *INCARNATIONE FILII DEI*. Disparata sunt ista, ut adductum *Molinistarum* effugium.

Nec major est sinceritas, dùm SS. *Dominici & Hincinthi* nobilitatem rejiciunt, *Petrum à Soto*, fontem publicant *Bajanismi*; *Panopliam Gratiæ Lemosii*, opus esse cujusdam *Jansenistæ*. Reverendissimum *Thomam Turcum*, Illustrissimo *Arauxo*, &c. negasse *Prædeterminationem physicam* ad actus liberos : Horum enim assertorum falsitatem evidenter demonstrarunt *Thomista*, & calumnias esse pariter demonstrarunt *Historia Serry*, recens opus cujusdam *Eximii*, litteræ pacificæ ad *Jesuitas Antverp.* nuper editæ, & innumeri alii *Thomistici* scriptores, quibus aliud non reponunt Ad-

versarii nisi infamia scommata, opprobria, & manifestas calumnias. Hac praxi respondit *Historia Societatis de Auxiliis*, quod *censores Romani* fuerint viri *stupidi, ignorantes partiales &c.*

Sed quid hæc & similia scommata deserviunt pro veritatis de *Auxiliis* indagine? Solvuntne SS. *Augustini & Thomæ* invicta Argumenta? non plus certè, quam si reponantur argumentis certantis Catholici pro reali Christi D. in *Eucharistia presentia*, ut praticant *Hæretici*. Sint omnia hæc vera (ut falsa sunt) nihil faciunt ad nostram causam, nec *Molinistis* hic favent, nisi ut Controversiam fugiant, *Thomistas* ad aliena industriose trahant, ut ipsi in causa de *Auxiliis* (ad tempus saltem) respirent. Videant *Thomistæ* recte, frangant hamum, hærendo unico puncto, & dicendo pro tunc transeat, quod *Thomistæ* aliàs sint *Diaboli*; in hac tamen Controversiâ pro Ecclesiæ & SS. *Aug. & Thomæ* doctrinâ gloriose justeque certant, de Heroicis suorum SS., præmiatis in cælo, virtutibus plus in Domino gloriantes, quàm de probatâ eorum nobilitate terrenâ. Aut particularibus privatisque suis scriptoribus vindicandis. Ad SS. *Augustini & Thomæ* mentem Controversiam restrinxerunt Summi Pontifices: in hoc puncto hæreant *Molinistæ*, vel Quæstionem fugere convincuntur; inutile igitur ad rem præsentem & impertinens est effugium ad sanctorum Nobilitatem, aut relata Authorum calumniosa facta, nisi in quantum ad hanc quæstionem fugiendam conducunt.

XXIII.

CONCLUSIO.

Videant nunc Lectores, quantumvis partiales, quantâ cum æquitate, justitiâ & veritate *Molinam* (non *Societatem Jesu*, ante *Molinismum* adoptatum) accusarunt,

runt, quantâ cum charitate tractarunt, nè nobile *Societatis Jesu* Corpus *novitatibus* inficeretur, & per illos in Ecclesia plurimi eorum cultores. Assertiones ex *Molinistis* suprâ relatæ (de *impotentia* Dei ad *convertendum* peccatorem; de *divino* ad ipsam peccati *malitiam* concursu; de *cacitate* & *ignorantia* Dei; de *carentia libertatis* in *actu* amante Deum.) Hæ (inquam) concessiones non magis nobis videntur tolerabiles, nec minùs horribiles, quàm *Pelagianismus*, *Calvinismus*, *Jansenismus*, &c. Captivamus tamen intellectum, impositum servamus silentium, in S. Sedis obsequium; sed de *Hæresi* calumniati, quis ægrè feret, vel injuriosum reputabit, tam horrendum crimen veritate repellere, & accusantium mirandas concessiones suggerere, ut urbi & orbi *Innocentia Thomistica* luculenter appareat, & criminantium injuria dum clanculò detrahunt, aut publicè calumniantur; imò prætendunt *Molinistæ* relati, quod ad illa facinora perpetranda Deum *invitum* concurrere cogant.

Scio ex S. Greg. lib. VIII. ep. XLV. quod *detrahentes* ac *calumniantes* nihil aliud faciant nisi in pulverem sufflare, atque in oculos terram excitare, ut unde plus *Detractionis* perflant, inde magis nihil *VERITATIS* videant; sed malè facere pergant; Tales sibi plusquam *Thomistis* nocent, ut fides docet, & in novissimo die (serò nimis) apparebit, nisi resipiscant. Deus omnipotens in brachio efficacissimæ suæ virtutis *rebelles* calumniantium compellat & ad reparationem perducatur *Voluntates*.

Ex præscriptâ nobis à SSmo. *Benedicto XIII.* (*Societatis Jesu* amatore & benefactore) Regulâ, pro Adversariis Orationem fundimus sequentem:

»O Patientissime Jesu, pro inimicis nobis malevolentibus ac malefacientibus orare nos jussisti, uti ipse
 Y 3 »fecisti;

fecisti; precamur igitur, ut tuæ mansuetudinis Spiritum nobis infundas, quo injurias toleremus patienter, ultionem non quæramus, aut animo optemus: Nè superdas illos ob odium nostri; sed propter preces nostras serva, & ad Te trahe; eorum cupimus emendationem, non perditionem; fac ut hic in viâ mutuò conjuncti amore, plenâque concordia, viam veritatis absque ullis errorum tricis ingrediamur, ut in caelesti Patriâ Te adorantes, perpetuò nobis invicem in Tua charitate fruamur. Amen, Amen.

In hunc finem hanc collegi opellam, in qua (nî fallor) *Thomistica innocentia* familiaribus argumentis palmarie ostenditur, & Adversariorum deteguntur excessus. *Nihil gloriosius* (ajebat S. Aug. in Psal. LIX.) *quàm subjici, & vinci à Veritate; nam & invitum ipsa superabit.*

Fidem (SS. Aug. Prosperi, & Aquinatis) *nostram edificationi audientium esse contrariam* dicebant *Semipelagiani* (ut & *Manichæi*) ex S. Prosp. ep. ad Aug. Idem de *Thomistis* Adversarii prædicant: *Possumus quidem ad non credendum inimicis gratiæ esse constantes; sed ad Autoritatem, artes & potentiam talia sentientium non sumus pares.*
. . . Nec facile quisquam, præter paucos PERFECTÆ gratiæ amatores intrepidos (quales *Thomistæ*) *illis ausus est contrarire; ad mortem pro veritate & justitia certantes.*

Pro Libertate creata salvandâ clamabant errantes; quibus lib. 3. cont. *Pelagianos* reposuit cum *Thomistis* S. Hieronymus: *Egonè tollo liberum arbitrium, qui in TOTÂ Disputatione mea nihil aliud egi, nisi ut OMNIPOTENTIAM Dei conservarem?* (Nonnè sic (*Thomistis*) quærere licet?) Hoc (de arbitrio sublato) *Ignorantium*

tium auribus ingeritur . . . ut eloquentia sagaci Vulgus cedat ignobile. An non ita contra Thomistas eloquentes agunt Adversarii?

Rursus, idem Hieronymus suos alloquitur Adversarios, (& Thomistæ suos:) *Compendio loquor. Aut bona sunt, quæ docetis, aut mala! Si bona, defendite liberè: si mala, cur miseros jugulatis errore ad decipiendos simplices . . .? Si vera est Expositio Vestra, cur absconditur, velatur? Si falsa, cur scribitur? Si dubia, cur Ecclesiæ decidenda non proponitur, aut Decisionis publicatio non petitur, sed impeditur?*

Pergit S. Doctor in Præfat. cont. Pelagianos: *Quid secreto Discipulis, rudibus & fæmellis, loqueris! aperte dicite, quod sentitis: sine ambagibus, excursionibus &c. Si nobiscum (ex S. Aug. Thoma &c.) responsuri estis, non Adversarii, sed Amici eritis. Si contraria nostro Dogmati dixeritis, in eo vincemus, quod omnes cognoscant Ecclesiæ, quid SENTIATIS &c.*

Addit ep. ad Cresiph. *Cur sursum, deorsum, jactatis liberum arbitrium à nobis destrui? Audite, VOS destruere libertatem, quæ eâ malè utemini contra beneficium omnipotentis largitoris &c. Quid amplius contra suos Adversarios dicunt Thomistæ: Si enim culpa est respondisse (ait S. Hieron. ad Aug.) multo magis est provocasse Thomistas, affricando illis Hæreses.*

Sibi eandem de everfione libertatis calumniam fuisse impactam centies refert, & rejicit ipse S. Augustinus, SS. Prosper, Hilarius, Fulgentius, S. Thomas, ejus genuini Sectatores & Defensores. Rem paucis Thomistice resolvit lib. de Cor. & Grat. c. 8. *Quando (inquit) Christus rogavit, nè fides Petri deficeret, quid aliud rogavit, nisi ut haberet in Fide LIBERRIMAM, FORTISSIMAM, INVICTISSIMAM, & PER-*

*SEVERANTISSIMAM Voluntatem ? Ecce quem-
admodum secundum gratiam Dei, non contra, libertas
defenditur Voluntatis: Voluntas quippe humana non li-
bertate consequitur gratiam, sed gratiâ libertatem, &
ut perseveret delectabilem perpetuitatem, & insuperabi-
lem fortitudinem. Nonne hoc ipsum est, quod Tho-
mistæ cum S. T. docent, Gratiam sc. per se efficacem
causare simul substantiam actus liberi, & libertatis
modum? Hæc est Concordia vera Augustino-Thomi-
stica; non verò illa Molina, aut Jansenii, quibus to-
tum arbitrio tribuitur, aut totum soli gratiæ sine ex-
acta Voluntatis activa indifferentia.*

*Si enim juxta S. T. 3. p. q. 21. art. 1. Voluntas
humana ipsius Christi non est PER SE EFFICAX,
nisi per Virtutem divinam, quæ PER SEIPSAM effe-
ctiva est eorum, quæ vult; Quomodo Molina aut no-
stra Voluntas seipsa sola se determinabit, aget, effi-
ciet?*

*Non (ajebat Pelagius cum Molina) contra gratiam
Dei disputo, eo ipso quòd liberum defendo arbitrium.
Reposuit S. Aug. de Verb. Apost. Serm. XI. Videte
acumen, sed vitreum, quasi lucet vanitate, sed frangi-
tur Veritate. Rem concludit S. Prosper ad Demetria-
dem: Gratia Dei nisi TOTA suscipitur, TOTA re-
pellitur, sicut enim alienus est à numero fidelium, qui in
aliquo à Catholica Veritate dissentit, ita (nota) extra
gratiam efficitur, qui aliquid de ejus Plenitudine (effi-
cacia ad causandum actum liberum) diffitetur.*

*Concludo cum S. Aug. lib. 2. Op. imperf. n. 154.
Dicite nobis; ô VANI defensores, sed inflatores li-
beri arbitrii, qui ignorantes Dei justitiam volentes
vestram constituere (Deo non subordinatam) justitiæ
Dei non estis subjecti: Dicite, inquam, nobis, si no-
luissent*

fuissent Gentes credere (seu ad credendum se determinare) justeque vivere, evacuaretur promissio, quæ facta est Abraham &c.? Vide ibi plura, & ad Sixtum ep. 194. n. 36. & nota dictum Sti. Augustini ep. 89. quod tanto liberior erit voluntas, quanto gratiæ subiectior. Et aliud ep. 105. Non intelligunt (Adversarii) se non firmare lib. arbitrium sed IMPELLERE, ut per INANIA feratur, non in Domino tanquam in Petra solida collocetur: paratur enim Voluntas à Domino, ut se determinet, beneque operetur.

Pax Christi custodiat corda & intelligentias nostras ad Veritatem liberè amplectendam, ut idem sapiamus omnes, & in eadem permaneamus regula & orthodoxæ Ecclesiæ Doctrina.
Amen, Amen.

F I N I S.

INDEX

Capitulum & Paragraphorum.

CAP. I.

Quid Romani Pontifices hac de re senserint? seu an Thomismum vindicaverint Jansenium damnantes? pag. 1.

§. I. Doctrina Thomistica refertur; in Tridentino nota, & probata suggeritur; Facti hujus motivum, & Scopus declaratur. pag. 1.

§. II. Argumentum prætensæ identitatis Thomismi, & Jansenismi proponitur; ejusdem assumptum, seu propositio Major falsitatis convincitur. p. 6.

§. III. Aliud argumentum quo supraposita Major falsa probatur. p. 10.

§. IV. De Urbano VIII. p. 14.

§. V. Quid de Innocentio X.? Damnavit V. Jansenii propositiones. p. 15.

§. VI. Prima damnata fideliter extracta, ex SS. Augustino & Thomâ refutatur. p. 16.

§. VII. Secunda damnata fideliter extracta, & ex SS. Augustino & Thomâ refutata. p. 18.

§. VIII. Tertia damnata Jansenii assertio fideliter extracta, & à SS. Augustino & Thomâ prædamnata. p. 20.

§. IX. Quarta damnata Jansenii assertio fideliter extracta,

& Paragraphorum.

- Sta, ac à SS. Augustino & Thoma pridem rejecta.
pag. 25.
- §. X. Quinta Jansenii assertio damnata fideliter est
extracta, & à Tridentino, Augustino & Thomâ
explosa. p. 29.
- §. XI. Jansenii, aut ullius unquam errantis, asser-
tiones justè damnatæ sunt: Augustini de textu
Apostoli mens, & scopus declaratur. p. 36.
- §. XII. Innocentius X. damnans Jansenium, Thomi-
stas à calumniis vindicavit: Factum de Magistro
Alexandro Seville Dominicano refertur. p. 38.
- §. XIII. Quid egerit Alexander VII. ? An Thomistas
vindicare? Juramenti formula inferitur, ejus-
que occasio refertur. p. 45.
- §. XIV. Alexander VII. Doctrinam Thomisticam Jan-
senisticæ declaravit oppositam; illam *sanam*,
imò *saniores* asseruit suo *Brevi Apostolico*, quod
& Clemens XI. comprobavit. p. 50.
- §. XV. Janseniana quædam evasio recensetur, eadem-
que ut frivola rejicitur, & discrimina *Sorbonicos*
inter, & *Jansenistas de infallibilitate* Papæ notan-
tur. p. 63.
- §. XVI. *Jansenistis* non favet *Jesuitarum* de eadem re
libellus supplex *Paulo V.* porrectus; falsumque
demonstratur Summos Pontifices pro *Jesuitis* par-
tialiter egisse, vel pro alio ullo. p. 76.
- §. XVII. Idipsum de Innocentio XI. luculenter appa-
ret. p. 87.
- §. XVIII. Bina Innocentii XII. Brevia non favent
Jansenistis, aut *Molinistis*; sed *Thomistis* suffra-
gantur. p. 90.
- §. XIX. Alexander VIII. & Clemens XI. *Molinistis*,
vel *Jansenistis* non pepercerunt, sicut nec Inno-
centius XII. Clemens XI. per Bullam - *Unge-*
nitus-

Index Capitum

nitus - se non tetigisse *Thomistas* toti Orbi notificavit. pag. 95.

§. XX. Benedictus XIII. Thomistarum Calumniatores ut Ecclesiæ injuriosos repressit : Hinc corollaria quædam deducuntur. p. 100.

§. XXI. Adversariorum calumniantium assumptum §. II. relatum, SIXTUS PP. IV. dudum damnavit. p. 105.

§. XXII. SS. D. N. Clemens XII. solenni *Constitutione*, & *Brevi* Thomistas in tuto plenissimè collocavit. p. 112.

CAP. II.

An Jansenius, ejusque primi Discipuli à Thomistis recedere professi sint ? pag. 118.

§. I. De Jansenii opere, scopo, & sensu Observationes quædam præmittuntur. pag. 118.

§. II. Jansenium à S. *Thomâ* & *Thomistis* in materia gratiæ, & libertatis recessisse, proprio ore, & calamo ipsemet fatetur. p. 128.

§. III. Contrà S. *Thomam* & *Thomistas* plura puncta annexa sustinuit *Jansenius*. p. 138.

§. IV. Primi Jansenii Discipuli eundem Scholæ *Thomistice* contemptum ab ipso hæreditarunt. Thomismo *Lovanienses* subscripserunt An. 1723. contra *Pseudo-Censuram* quorundam *Duacensium*. p. 143.

§. V. *Lovaniensium* Declarationes aliæ pro *Thomismo* contra *Jansenium* notantur. p. 150.

§. VI. SS. Augustinum, & Thomam sibi contrarios falsus est *Calvinus*, & ex consequenti *Jansenius*,
cum

& Paragraphorum.

cum hâc in materiâ, eadem sit utriusque doctrina. p. 155.

§. VII. Evasiones Quesnelli, Arnaldi, aliorumque Jansenii Discipulorum præcluduntur: Gratiam Thomisticè sufficientem à Jansenio, & Calvino fuisse negatam, ex ipsis ad oculum demonstratur, pag. 161.

§. VIII. Objectiones illæ relatæ solvuntur, & septem discrimina de Gratiâ sufficiente, Thomistas inter, & Jansenium assignantur. p. 168.

§. IX. De Gratiâ sufficiente Calvinizavit Jansenius: Illam omnibus præparari, vel à Deo offerri, Thomistæ omnes cum SS Augustino & Thomâ credunt, quod *Jansenius* & *Calvinus* negant. p. 182.

§. X. Resolutio Dubii de sensu, à Jansenio intento, ex S. Thomâ probatur. p. 189.

CAP. III.

An ipsimet Molinistæ Thomistas non vindicarint ab erroribus Calvinii, Baji, Jansenii, Quesnelli &c. ? pag. 203.

§. I. Præsupponuntur apud *Jesuitas* ipsos certa, & quæsitum affirmativè resolvitur. pag. 203.

§. II. S. *Ignatius* de *Loyola* Societatis *Jesu* fundator, Thomistas, (eorum sectando, & laudando doctrinam) vindicavit. p. 212.

§. III. Eadem Thomistarum innocentia ex totius Corporis *Societatis Jesu*, & famosiorum scriptorum declaratione demonstratur. p. 217.

§. IV. Dilemmata ex hucusque dictis, quibus P. *Livinus Meyer* agitatur: Idem *Pater* sibi, suisque ignominio-

Index Capitum

ininiosus, & in assertis inconstans ostenditur.
pag. 227.

§. V. P. Meyer pressius urgetur. p. 232.

§. VI. P. Meyer coactus præfatam retractare calumniam: ad vomitum rediit: Sancto Thoma imposuit: facta Lovanii notissima negat: Nulla ergo ei fides adhibenda est hic, aut ullibi. p. 236.

§. VII. Pater Meyer Catholicum declaravit Calvinum, & Catholicos Calvinistas: Veram destruit ipse libertatem: ipsius & Sociorum industria in Authorum & Librorum corruptione notatur. p. 240.

CAP. IV.

An *Judices Romani Thomistas* vindicaverint in *Congreg. de Auxiliis* contra Calumniatores, *Molinistas* & *Jansenistas*?
pag. 248.

§. I. Congregationum occasio; *Judices* deputati; partes disputantes; & varia causæ Examina recensentur. pag. 248.

§. II. Injusta *Molinistarum* de *Clemente VIII.* & *Quenellistarum* de *Clemente XI.* probatur querela; & quid in tribus primis Congregationibus sub *Paulo V.* actum fuerit, refertur. p. 258.

§. III. Quid in *IV.* & *V.* Congreg. actum ac decisum fuit, quoad rem & nomen *Prædestinationis physicae*. pag. 260.

§. IV. In *VI.* *VII.* & *VIII.* Congreg. de gratiâ seipsa efficaci ex *S. Scriptura* & *Conciliis*, & mente *S. Aug.* actum fuit, & in Congreg. *IX.* pro *Thomistis* decisum. p. 262.

§. V.

& Paragraphorum.

- §. V. In *Congreg. X.* actum fuit de illa gratia ex mente aliorum SS. *Patrum*, & in *Congreg. XI.* conclusum, *persistendum* in Conclusionem antea facta, non obstantibus allegatis à Defensoribus *Molinae*. p. 263.
- §. VI. In *Cregreg. XII.* & *XIII.* actum de concordia *Thomismi* & *Calvinismi*, atque de gratia efficaci ex rationibus Theologicis (de everfione libertatis &c.) per IV. horas; & in *Congreg. XIV.* decisum pro *Thomistis*. p. 264.
- §. VII. In *Congreg. XV.* de mente S. *Thomae*, & in *Congreg. XVI.* de mente *Scholasticorum* actum fuit, & in *Congreg. XVII.* & ultima, decisum pro *Thomistis*. p. 266.
- §. VIII. Finitis Disputationibus & Judicatis, quid egerit *Paulus V.*? p. 267.
- §. IX. Decreto *Silentii*, à *Paulo V.* injecti, paruerunt *Thomistae* repugnarunt *Molinistae* *Victoriam* buccinantes; seu quid egerint tunc *Molinistae*? p. 272.
- §. X. Argumentum *Molinisticum*, pro *Victoria* reportata, proponitur, solvitur, retorquetur, & ridiculum probatur. p. 275.
- §. XI. Corrollaria ex dictis. p. 280.
- §. XII. In quibus discordant *Molinistae*, *Jansenistis* & *Thomistae*? p. 287.
- §. XIII. In pluribus *Molinistae* & *Jansenius* contra *Thomistas* conveniunt. p. 287.
- §. XIV. Puncta in quibus *Augustino-Thomistica* *Schola* differt à *Moliniana*, fuse recensentur, & comparantur. p. 300.

Ricardus

Laqueus contritus ...

Lugdunum 1736

Polem. 2355

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10776093-6